

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:
Uniwersytet Śląski w Katowicach
ul. Bankowa 12
40-007 Katowice

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **PRAWO**

1. Poziom/y studiów: **JEDNOLITE MAGISTERSKIE**
2. Forma/y studiów: **STACJONARNE/NIESTACJONARNE**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
.....nauki prawne.....

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny: nie dotyczy

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- ☐ nauczyciel przedmiotu²
- ☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- ☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia²
- ☐ nauczyciel psycholog
- ☐ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- ☐ nauczyciel pedagog specjalny
- ☐ nauczyciel logopeda
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2025/2026

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów prawo absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
K_W01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu uwarunkowania związane z prowadzeniem działalności zawodowej prawnika, w tym w zakresie prawa własności przemysłowej i prawa autorskiego, jak również podstawowe zasady tworzenia oraz rozwoju różnych form przedsiębiorczości niezbędnych przy wykonywaniu zawodu prawnika.	2018_P7S_WK
K_W02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe i ewolucję kluczowych instytucji prawnych, ustrojowych i doktrynalnych, wzajemne zależności pomiędzy nimi, a także ich znaczenie dla współczesnych systemów prawa.	2018_P7S_WG
K_W03	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię prawniczą dotyczącą poszczególnych dziedzin prawa, a także budowę norm i zasady funkcjonowania systemu prawnego.	2018_P7S_WG
K_W04	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady rozumowania i logiki prawniczej oraz wykładni tekstów prawnych.	2018_P7S_WG
K_W05	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu założenia ustrojowe i organizacyjne funkcjonowania współczesnego państwa w perspektywie krajowej i międzynarodowej, w szczególności posiada zaawansowaną wiedzę na temat systemów sprawowania władzy, dostrzegając złożone zależności pomiędzy nimi.	2018_P7S_WG
K_W06	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu organizację, kompetencje, procedury i tendencje rozwojowe organów państwowych, w szczególności ma zaawansowaną wiedzę w dziedzinie sprawowania władzy politycznej na szczeblu centralnym i lokalnym, ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości oraz administracji, w tym administracji gospodarczej i finansów publicznych.	2018_P7S_WG
K_W07	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu system i hierarchię źródeł prawa, ich typy w poszczególnych dziedzinach prawa, zasady i procedury tworzenia aktów prawnych, posiada zaawansowaną wiedzę na temat ich funkcji oraz wzajemnych relacji.	2018_P7S_WG
K_W08	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu instytucje i konstrukcje prawne wypracowane w poszczególnych dziedzinach prawa, dostrzega wzajemne zależności pomiędzy nimi, a także ich główne tendencje rozwojowe.	2018_P7S_WG
K_W09	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu rodzaje więzi społecznych i kontekstu aksjologicznego, posiadając zaawansowaną wiedzę na temat podmiotów i adresatów prawa, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych dziedzin prawa.	2018_P7S_WK
K_W10	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu przedmiot regulacji w zakresie poszczególnych dziedzin prawa, w szczególności co do zakresu praw i obowiązków ich podmiotów.	2018_P7S_WG
K_W11	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu współczesne wyzwania, związane z dylematami współczesnej cywilizacji, charakterystyczne dla poszczególnych dziedzin prawa.	2018_P7S_WK
K_W12	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu sposoby projektowania własnego rozwoju, planowania i wykonywania działalności zawodowej, w szczególności poprzez tworzenie i rozwój form przedsiębiorczości związanych z działalnością zawodową prawników.	2018_P7S_WK
K_W13	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu uwarunkowania społeczne, etyczne, a także standardy międzynarodowe obowiązujące w poszczególnych dziedzinach prawa.	2018_P7S_WK
K_W14	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu miejsce i znaczenie nauk prawnych w systemie nauk, a także ich relacje w stosunku do nauk pomocniczych i innych dyscyplin naukowych.	2018_P7S_WK
K_W15	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady etyki obowiązujące w nauce i przy wykonywaniu zawodów prawniczych, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązku przestrzegania zasad zachowania tajemnicy zawodowej i ochrony uzyskanych informacji.	2018_P7S_WK
MOB.2023_W01	Ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych teorii i metod naukowych, zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki oraz rozumie jej związek z wiodącą dyscypliną kierunku studiów	2018_P6S_WG

UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Posługuje się co najmniej jednym językiem obcym z uwzględnieniem języka specjalistycznego na poziomie co najmniej B2+	2018_P7S_UK
K_U02	Potrafi dostrzec, zinterpretować i prognozować zjawiska społeczne, polityczne, ekonomiczne i kulturowe, wpływające na tworzenie i stosowanie prawa.	2018_P7S_UW
K_U03	Posiada umiejętność oceny złożonych i nietypowych problemów w kontekście ich związku z prawem, potrafiąc dokonać ich interpretacji z uwzględnieniem zasad logiki prawniczej, formułując możliwe rozwiązania w danej sprawie i proponując własne, także w nieprzewidywalnych warunkach.	2018_P7S_UW
K_U04	Potrafi odnaleźć właściwą regulację prawną, interpretować przepisy i wyciągnąć wnioski, co do dopuszczalnego lub wymaganego postępowania z wykorzystaniem właściwych technik i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.	2018_P7S_UW
K_U05	Potrafi właściwie dobierając źródła i informacje, odnaleźć odnoszące się do stanu faktycznego rozstrzygnięcia jednostkowe (np. orzeczenia, decyzje), dokonać oceny i krytycznej analizy ich przydatności dla rozstrzygnięcia danej sprawy i na tej podstawie prognozować możliwe rozstrzygnięcia, jak też zaproponować własne.	2018_P7S_UW
K_U06	Potrafi formułować propozycje rozwiązań prawnych de lege ferenda, przy wykorzystaniu istniejących metod i narzędzi lub opracowując nowe.	2018_P7S_UW
K_U07	Przy formułowaniu i testowaniu opinii, wniosków i propozycji rozwiązań problemów z poszczególnych dziedzin prawa potrafi wykorzystać zarówno właściwą metodę, jak i narzędzia.	2018_P7S_UW
K_U08	Potrafi swobodnie wykorzystywać instrumenty zaczerpnięte z różnych dziedzin prawa, także w sytuacjach wymagających zastosowania wiedzy interdyscyplinarnej, formułując i testując hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi.	2018_P7S_UW
K_U09	Przygotowując stanowisko potrafi wykorzystać i zaprezentować w sposób twórczy literaturę o charakterze dogmatycznym oraz bazy aktów prawnych, orzecznictwa i decyzji.	2018_P7S_UW
K_U10	Potrafi przygotowywać projekty aktów prawnych, wniosków, opinii, stanowisk i rozstrzygnięć wymaganych w poszczególnych dziedzinach prawa przy właściwym wykorzystaniu posiadanej wiedzy.	2018_P7S_UW
K_U11	Potrafi podejmować decyzje, przekonująco je uzasadnić i bronić własnego stanowiska wśród różnych kręgów odbiorców, a także prowadzić debatę z wykorzystaniem teorii i praktyki.	2018_P7S_UK
K_U12	Posiada umiejętności niezbędne w pracy prawnika, w zakresie kierowania zespołem, uczestniczenia w jego pracach, współdziałania z innymi osobami, w tym pełnienia roli eksperta oraz reprezentowania strony w kontradiktoryjnym procesie.	2018_P7S_UO
K_U13	Potrafi w sposób etyczny rozwiązywać dylematy zawodowe właściwe zawodowi prawnika, planując i realizując samodzielnie własne uczenie się w zakresie poszczególnych dziedzin prawa przez całe życie, a także ukierunkowując innych w tym zakresie.	2018_P7S_UU
KJ.2023_U	Komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię	2018_P6S_UK
MOB.2023_U01	Stawia pytania i analizuje problemy badawcze oraz znajduje ich rozwiązania, wykorzystując wiedzę, umiejętności i zdobyte doświadczenia z zakresu wybranej dyscypliny nauki w powiązaniu z wiodącą dyscypliną studiowanego kierunku. Komunikuje rezultaty swojej pracy w sposób jasny i zrozumiały nie tylko dla specjalistów	2018_P6S_UK, 2018_P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Jest gotów do wypowiedzania się w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych związanych z działalnością zawodową prawnika, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie.	2018_P7S_KO
K_K02	Jest gotów do dokonania analizy prawnej wydarzeń, zjawisk i sytuacji społecznych, potrafiąc określić i ocenić indywidualne i zbiorowe interesy poszczególnych uczestników życia społecznego, a także interes społeczny w danej dziedzinie.	2018_P7S_KO
K_K03	Jest gotów do wykonywania funkcji inicjatora i organizatora życia społecznego, a także inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, proponując ich kształt programowy, organizacyjny i prawny.	2018_P7S_KO

K_K04	Jest gotów do uczestnictwa w budowaniu projektów społecznych i pełnienia wielorakich funkcji w ramach ich realizacji. Myśląc i podejmując działania w sposób przedsiębiorczy potrafi dostosować się do zaistniałych potrzeb; w zależności od sytuacji pełni rolę doradcy, arbitra, mediatora lub negocjatora.	2018_P7S_KO
K_K05	Jest gotów do tworzenia (współtworzenia) instytucji publicznych, organizacji gospodarczych, prywatnych i non profit w obszarze działalności społecznej, a także do podejmowania samodzielnej działalności w interesie publicznym lub własnym.	2018_P7S_KO
K_K06	Odpowiedzialnie społecznie projektuje i wykonuje zadania zawodowe, pełniąc różnorakie role, uwzględniając zmieniające się potrzeby społeczne, a także rozwijając i podtrzymując etos zawodu prawnika.	2018_P7S_KR
K_K07	Jest gotów do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny, przestrzegając i rozwijając zasady etyki zawodowej prawnika oraz podejmując działania zapewniające przestrzeganie tych zasad w działalności zawodowej.	2018_P7S_KR
K_K08	Jest gotów w sposób krytyczny ocenić poziom posiadanej wiedzy, ma świadomość znaczenia wiedzy przy rozwiązywaniu problemów prawnych, a także jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów prawnych.	2018_P7S_KK
MOB.2023_K01	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz wykazuje się otwartością na pochodzące z nauki rozwiązania problemów poznawczych i praktycznych	2018_P6S_KK, 2018_P6S_KO

Efekty uczenia się dla programu studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2024/2025 i w latach wcześniejszych

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów prawo absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
K_W01	Posiada wiedzę, w stopniu koniecznym dla prawnika, w zakresie przedmiotów wykształcenia ogólnego, takich jak filozofia, socjologia, ekonomia, nauka o polityce, psychologia, informatyka i języki obce	2018_P7S_WK
K_W02	Zna historię prawa, jego źródeł i założeń doktrynalnych oraz instytucji ustrojowych i prawnych, w szczególności ich ewolucji	2018_P7S_WG
K_W03	Ma właściwą dla prawnika wiedzę z zakresu prawoznawstwa i teorii prawa, zna podstawowe pojęcia prawne, rozumie budowę norm i zasady funkcjonowania systemu prawnego.	2018_P7S_WG
K_W04	Zna zasady rozumowania i logiki prawniczej – zna różne rodzaje wykładni tekstów prawnych.	2018_P7S_WG
K_W05	Zna założenia ustrojowe i organizacyjne funkcjonowania współczesnego państwa, w szczególności posiada szeroką wiedzę na temat systemów sprawowania władzy. Regulacje polskie w tym względzie widzi na tle rozwiązań wypracowanych w wiodących państwach demokratycznych.	2018_P7S_WK
K_W06	Zna organizację, kompetencje i procedury działania aparatu państwowego RP, w szczególności w dziedzinie sprawowania władzy politycznej na szczeblu centralnym i lokalnym, ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości oraz administracji, w tym administracji gospodarczej i finansów publicznych.	2018_P7S_WK
K_W07	Posiada wiedzę w zakresie źródeł prawa, w szczególności ich typów w poszczególnych dziedzinach prawa, zna zasady i procedury tworzenia aktów prawnych powszechnie obowiązujących oraz aktów prawa wewnętrznego, posiada wiedzę na temat ich funkcji oraz wzajemnych relacji.	2018_P7S_WG
K_W08	Ma wiedzę w zakresie instytucji i konstrukcji prawnych wypracowanych w poszczególnych dziedzinach prawa, w szczególności zna różnicę pomiędzy regulacjami prawa międzynarodowego i krajowego, materialnego i procesowego oraz prywatnego i publicznego.	2018_P7S_WG
K_W09	Posiada wiedzę na temat podmiotów i adresatów prawa, zna różnice jakie występują w tym względzie w poszczególnych dziedzinach prawa.	2018_P7S_WG
K_W10	Posiada orientację co do przedmiotu regulacji w zakresie podstawowych dziedzin prawa, w szczególności co do zakresu praw i obowiązków podmiotów prawa i kompetencji adresatów prawa w kluczowych dziedzinach prawa.	2018_P7S_WG
K_W11	Zna wybrane w toku studiów szczególne dziedziny prawa.	2018_P7S_WG
K_W12	Posiada orientację co do różnic w zakresie regulacji poszczególnych dziedzin prawa w wiodących państwach obcych.	2018_P7S_WG
K_W13	Posiada wiedzę na temat standardów międzynarodowych i europejskich w poszczególnych dziedzinach prawa.	2018_P7S_WK
K_W14	Zna podstawy nauk pomocniczych dla stosowania prawa, w szczególności kryminologii, penologii, medycyny, psychologii i psychiatrii sądowej.	2018_P7S_WG
K_W15	Jest świadom zasad etyki zawodów prawniczych ze szczególnym uwzględnieniem obowiązku przestrzegania zasad zachowania tajemnicy zawodowej i ochrony uzyskanych informacji.	2018_P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Posługuje się co najmniej jednym językiem obcym z uwzględnieniem języka specjalistycznego.	2018_P7S_UK
K_U02	Potrafi dostrzec, zinterpretować i prognozować zjawiska społeczne, polityczne, ekonomiczne i kulturowe z uwzględnieniem kontekstu ich związku z prawem.	2018_P7S_UW
K_U03	Posiada umiejętność oceny wydarzeń w kontekście ich związku z prawem – potrafi dokonać ich interpretacji z uwzględnieniem zasad logiki prawniczej, przewidzieć możliwe stanowiska w danej sprawie i zaproponować własne.	2018_P7S_UW

K_U04	Umie odnaleźć właściwą regulację prawną, zinterpretować przepisy i wyciągnąć wnioski, co do dopuszczalnego lub wymaganego postępowania.	2018_P7S_UW
K_U05	Potrafi odnaleźć odnoszące się do stanu faktycznego rozstrzygnięcia jednostkowe (np. orzeczenia, decyzje), dokonać oceny ich przydatności dla rozstrzygnięcia danej sprawy i na tej podstawie prognozować możliwe rozstrzygnięcia, jak też zaproponować własne.	2018_P7S_UK
K_U06	Potrafi formułować propozycje rozwiązań prawnych de lege ferenda.	2018_P7S_UW
K_U07	Przy formułowaniu opinii, wniosków i propozycji rozwiązań potrafi wykorzystać zarówno metodę dogmatyczną, jak też historyczną i prawnoporównawczą.	2018_P7S_UW
K_U08	Swobodnie wykorzystuje instrumenty zaczerpnięte z różnych dziedzin prawa, także w sytuacjach wymagających zastosowania wiedzy interdyscyplinarnej.	2018_P7S_UU
K_U09	Przygotowując stanowisko potrafi wykorzystać literaturę o charakterze dogmatycznym oraz bazy aktów prawnych, orzecznictwa i decyzji.	2018_P7S_UW
K_U10	W dziedzinie, którą się zajmuje, potrafi odnaleźć i zastosować się do wymaganych prawem procedur postępowania.	2018_P7S_UU
K_U11	Potrafi przygotować projekty aktów prawnych, wniosków, opinii, stanowisk i rozstrzygnięć wymaganych w poszczególnych dziedzinach prawa.	2018_P7S_UW
K_U12	Potrafi podejmować decyzje, przekonywająco je uzasadnić i bronić własnego stanowiska.	2018_P7S_UK
K_U13	Rozumie różnice pomiędzy działalnością ekspercką, a reprezentowaniem strony w kontradiktoryjnym procesie.	2018_P7S_UO
K_U14	Potrafi w sposób etyczny rozwiązywać dylematy zawodowe.	2018_P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Potrafi komunikować się z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, przekazywać i bronić swoich poglądów, umie wypowiadać się w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych, posiada umiejętności retoryczne i erystyczne.	2018_P7S_KO
K_K02	Posiada umiejętność dokonania analizy wydarzeń, zjawisk i sytuacji społecznych. Potrafi określić i ocenić indywidualne i zbiorowe interesy poszczególnych uczestników życia społecznego oraz interes społeczny w danej dziedzinie oraz ich wzajemne relacje.	2018_P7S_KO
K_K03	Jest przygotowany do wykonywania funkcji inicjatora i organizatora życia społecznego, potrafi kierować zespołami i przedsięwzięciami, proponować ich kształt programowy, organizacyjny i prawny, zna techniki negocjacyjne i metody podejmowania decyzji.	2018_P7S_KO
K_K04	Ma umiejętność uczestnictwa w budowaniu projektów społecznych. Jest przygotowany do pełnienia wielorakich funkcji w ramach ich realizacji. Potrafi dostosować się do zaistniałych potrzeb; w zależności od sytuacji pełnić rolę doradcy, arbitra, mediatora lub negocjatora.	2018_P7S_KO
K_K05	Jest przygotowany do tworzenia (współtworzenia) instytucji publicznych, organizacji gospodarczych, prywatnych i non profit w obszarze działalności społecznej, a także do podejmowania samodzielnej działalności w interesie publicznym lub własnym.	2018_P7S_KO
K_K06	Odpowiedzialnie społecznie projektuje i wykonuje zadania zawodowe.	2018_P7S_KR
K_K07	Ma świadomość znaczenia zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny.	2018_P7S_KR
K_K08	Jest gotowy uczyć się przez całe życie - gdy zajdzie taka potrzeba potrafi uzupełnić, uaktualnić lub poszerzyć swą wiedzę i rozwijać umiejętności.	2018_P7S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Witold Kurowski	dr hab./ prof. uczelni/ Dziekan Wydziału Prawa i Administracji
Urszula Torbus	dr/ adiunkt/ Prodzienka ds. studenckich i kształcenia
Piotr Pinior	prof. dr hab./ Prodzienka ds. badań naukowych
Grzegorz Nancka	dr hab./ prof. uczelni / Dyrektor kierunku prawo
Agnieszka Piwowarczyk	dr hab./ prof. uczelni/ Zastępczyni dyrektora kierunku prawo
Marcin Janik	dr hab./ prof. uczelni/ Dyrektor kierunku administracja
Tomasz Adamczyk	dr/ adiunkt/ Zastępca dyrektora kierunku administracja
Joanna Nowakowska- Małusecka	dr hab./prof. uczelni/ Pełnomocniczka ds. jakości kształcenia i akredytacji
Dominika Bek	dr/ adiunkt/ Pełnomocniczka ds. studenckich
Małgorzata Myl-Chojnacka	dr/adiunkt/ Pełnomocniczka ds. współpracy i rozwoju
Michał Kania	dr hab./ prof. uczelni/ Pełnomocnik ds. współpracy międzynarodowej
Dawid Gregorczyk	dr/ adiunkt/ Pełnomocnik ds. kształcenia zdalnego
Agnieszka Maroń	mgr/Kierowniczka Organizacyjna Wydziału Prawa i Administracji
Mateusz Zeifert	dr/ prof. uczelni/ Zastępca dyrektora Instytutu Nauk Prawnych
Rafał Machna	mgr/ Zastępca Kierowniczki Organizacyjnej Wydziału Prawa i Administracji ds. dziekanatu
Małgorzata Szaniewska	mgr/ Wydziałowa Koordynatorka ds. organizacyjnego wsparcia osób z niepełnosprawnością/osób ze szczególnymi potrzebami/ Dziekanat Wydziału Prawa i Administracji

Spis treści

EFEKTY UCZENIA SIĘ ZAKŁADANE DLA OCENIANEGO KIERUNKU, POZIOMU I PROFILU STUDIÓW	3
SKŁAD ZESPOŁU PRZYGOTOWUJĄCEGO RAPORT SAMOOCENY	8
WSKAZÓWKI OGÓLNE DO RAPORTU SAMOOCENY.....	13
PREZENTACJA UCZELNI	14
CZĘŚĆ I. SAMOOCENA UCZELNI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA SZCZEGÓŁOWYCH KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ NA KIERUNKU STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM	17
<i>KRYTERIUM 1. KONSTRUKCJA PROGRAMU STUDIÓW: KONCEPCJA, CELE KSZTAŁCENIA I EFEKTY UCZENIA SIĘ.....</i>	<i>17</i>
1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni	17
1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności, a także sposobów wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach	18
1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia	23
1.4. Sylwetka absolwenta oraz przewidywane miejsca zatrudnienia	24
1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia; wykorzystanie wzorców krajowych lub międzynarodowych	26
1.6. Kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany	29
<i>KRYTERIUM 2. REALIZACJA PROGRAMU STUDIÓW: TREŚCI PROGRAMOWE, HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW ORAZ FORMY I ORGANIZACJA ZAJĘĆ, METODY KSZTAŁCENIA, PRAKTYKI ZAWODOWE, ORGANIZACJA PROCESU NAUCZANIA I UCZENIA SIĘ</i>	<i>34</i>
2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany	34
2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.....	40
2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość.....	44
2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia	46
2.5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru	51
2.6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych).....	55
2.7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk.	58

KRYTERIUM 3. PRZYJĘCIE NA STUDIA, WERYFIKACJA OSIĄGNIĘCIA PRZEZ STUDENTÓW EFEKTÓW UCZENIA SIĘ, ZALICZANIE POSZCZEGÓLNYCH SEMESTRÓW I LAT ORAZ DYPLOMOWANIE	66
3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów.....	66
3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.....	71
3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów	72
3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów	72
3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów	74
3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się.....	75
3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych, z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.....	77
3.8. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów.....	80
3.9. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej	81
3.10 Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych).....	82
3.11 Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.....	83
KRYTERIUM 4. KOMPETENCJE, DOŚWIADCZENIE, KWALIFIKACJE I LICZEBNOŚĆ KADRY PROWADZĄCEJ KSZTAŁCENIE ORAZ ROZWÓJ I DOSKONALENIE KADRY	86
4.1.1. Liczba i struktura kadry	86
4.1.2. Dorobek naukowy	86
4.1.3. Kompetencje dydaktyczne (z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych)	90
4.1.4. Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne z ostatnich 5 lat	93
4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej.....	94
4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej	97
4.4. Polityka kadrowa	100
4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych.....	103
4.5.1. System wspierania i motywowania kadry.....	103
4.5.2. Awanse naukowe pracowników.....	107
KRYTERIUM 5. INFRASTRUKTURA I ZASOBY EDUKACYJNE WYKORZYSTYWANE W REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW ORAZ ICH DOSKONALENIE	109
5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany.....	109
5.2. Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelniami oraz praktyki zawodowe	113
5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem	

<i>metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej</i>	114
5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami	117
5.5 Dostępności infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.....	118
5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz dostosowanie do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.....	120
5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów	123
5.8. Dodatkowe zalety Infrastruktur wydziału	126
KRYTERIUM 6. WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM W KONSTRUOWANIU, REALIZACJI I DOSKONALENIU PROGRAMU STUDIÓW ORAZ JEJ WPŁYW NA ROZWÓJ KIERUNKU.....	129
6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe).....	129
6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.....	136
KRYTERIUM 7. WARUNKI I SPOSOBY PODNOSZENIA STOPNIA UMIEJĘDZYNARODOWIENIA PROCESU KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU ...	138
7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny.....	145
7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry	145
7.5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację	147
KRYTERIUM 8. WSPARCIE STUDENTÓW W UCZENIU SIĘ, ROZWOJU SPOŁECZNYM, NAUKOWYM LUB ZAWODOWYM I WEJŚCIU NA RYNEK PRACY ORAZ ROZWÓJ I DOSKONALENIE FORM WSPARCIA	149
8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami	149
8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.....	153
8.3. Formy wsparcia.....	154
8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych.....	167
8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.....	171
8.6. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez osoby studiujące oraz jego skuteczności	172
8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej osób studiujących, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia	173
8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.....	176
8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi	177
8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania osób studiujących, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów	178
KRYTERIUM 9. PUBLICZNY DOSTĘP DO INFORMACJI O PROGRAMIE STUDIÓW, WARUNKACH JEJ REALIZACJI I OSIĄGANIACH REZULTATACH	183
9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.	183

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.	191
KRYTERIUM 10. POLITYKA JAKOŚCI, PROJEKTOWANIE, ZATWIERDZANIE, MONITOROWANIE, PRZEGLĄD I DOSKONALENIE PROGRAMU STUDIÓW	193
10.1a. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów	193
10.1b. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku	196
10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów	200
10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowy przegląd programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach	201
10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystanie wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów	204
10.5. Zakres i formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów	211
10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.	216
CZĘŚĆ II. PERSPEKTYWY ROZWOJU KIERUNKU STUDIÓW	219
CZĘŚĆ III. ZAŁĄCZNIKI	224
ZAŁĄCZNIK NR 1. ZESTAWIENIA DOTYCZĄCE OCENIANEGO KIERUNKU STUDIÓW	224
ZAŁĄCZNIK NR 2. WYKAZ MATERIAŁÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH	244
Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)	244
Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny	244

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Śląski w Katowicach jest największą śląską uczelnią akademicką i jedną z największych w Polsce. Obecnie, na 8 wydziałach, w 2 szkołach doktorskich oraz w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych kształci ponad 18 000 studentek i studentów w ramach blisko 90 programów (w tym część w językach obcych), prowadzonych przez blisko 1 800 nauczycieli akademickich, w czterech miastach uniwersyteckich. Badania naukowe i dydaktyka obejmują nauki humanistyczne, społeczne, inżynieryjno-techniczne, ścisłe i przyrodnicze oraz teologiczne. Stopień doktora oraz doktora habilitowanego jest nadawany w 26 dyscyplinach. W 2019 r. Uniwersytet Śląski został zakwalifikowany do programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”. Kierunek rozwoju określony w Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025 zakłada dążenie do przekształcenia Uniwersytetu w uczelnię badawczą. I tak, w 2019 r. Senat Uniwersytetu Śląskiego uchwalił nowy statut UŚ, który określa nowy ustrój uczelni. Konsekwencją tych zmian było utworzenie 8 Wydziałów: Humanistycznego; Nauk Przyrodniczych; Nauk Społecznych; Nauk Ścisłych i Technicznych; Prawa i Administracji; Sztuki i Nauk o Edukacji; Teologicznego oraz Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego, które rozpoczęły funkcjonowanie od 1 października 2019 r. Zostały powołane Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Śląskim oraz Międzynarodowa Środowiskowa Szkoła Doktorska przy Centrum Studiów Polarnych UŚ. Zmiany wprowadzone w Uniwersytecie Śląskim miały za zadanie umocnienie pozycji badawczej i dydaktycznej uczelni, konsolidację najlepszych zespołów badawczych i integrację środowisk naukowych i gospodarczych wokół zagadnień kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki, a także wzmocnienie wizerunku istniejących w Uniwersytecie Śląskim wydziałów wśród potencjalnych studentów i pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem absolwentów.

W celu poprawy jakości kształcenia i dostępności Uniwersytet na bieżąco realizuje kolejne projekty inwestycyjne – w ostatnich latach zostały wybudowane i oddane do użytku dla społeczności akademickiej m.in. wielokrotnie nagradzane w konkursach architektoniczno-urbanistycznych, nowoczesne obiekty stanowiące siedziby Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA), Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego oraz spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu. W tym ostatnim znalazło swoją nową siedzibę m.in. Studenckie Studio Radiowe „Egida”. Obecnie trwają prace nad realizacją kolejnych inwestycji, wśród których w pierwszym rzędzie należy wymienić Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii oraz Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności w Katowicach, a także SPIN ART Centrum Edukacji Artystycznej i Kulturalnej w Cieszynie. W ramach Uniwersytetu Otwartego działają Uniwersytety: Dzieci, Młodzieży, Maturzystów oraz Trzeciego Wieku.

Uniwersytet Śląski w Katowicach uczestniczy w rozwoju światowej nauki. Z dniem 19 maja 2017 r. uczelnia uzyskała zgodę na korzystanie z logo Komisji Europejskiej „HR Excellence in Research”. Przystąpiła również do Koalicji na Rzecz Postępu w Ocenie Badań Naukowych CoARA. Wyniki badań są upowszechniane nie tylko w publikacjach naukowych, ale również dzięki działaniom popularnonaukowym. Osiągnięcia naukowców z UŚ są upowszechniane za pośrednictwem szeregu kanałów informacyjnych: cykl Śląski badawczy na stronie internetowej uczelni, miesięcznik Gazeta Uniwersytecka UŚ, magazyn popularnonaukowy No Limits, portal dla mediów Agencja Informacji Naukowej, a także nagrania wideo oraz wywiady publikowane w formie podcastów.

Uniwersytet Śląski szczyty się Śląskim Festiwalem Nauki KATOWICE, który uznawany jest za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie. W 2020 r. zespół organizujący festiwal otrzymał tytuł Popularyzatora Nauki 2020 przyznawany przez MEiN z PAP. W grudniu 2025 r. odbędzie się dziewiąta już edycja tego wydarzenia.

Pod koniec 2021 r. Katowice zostały ogłoszone Europejskim Miastem Nauki 2024 (EMN 2024), dołączając w ten sposób do grona, w którym wcześniej znalazły się Sztokholm, Monachium, Barcelona, Turyn, Dublin, Kopenhaga, Manchester, Tuluza, Triest i Lejda. Ten zaszczytny tytuł przyznawany jest przez Komisję Europejską. Uzyskanie tytułu to efekt wysiłków Miasta Katowice i siedmiu publicznych

uczelni tworzących Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki. Liderem konsorcjum jest Uniwersytet Śląski w Katowicach, a należą do niego również Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach, Politechnika Śląska, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. W gronie instytucji odpowiedzialnych za starania na rzecz uzyskania tytułu EMNK 2024 znalazły się również Śląski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia GZM.

Najważniejszym celem EMN 2024 było zainicjowanie transformacji regionu poprzez naukę, zapewnienie mieszkańcom nieograniczonego dostępu do wiedzy oraz uczynienie z niej podstawowego instrumentu dialogu obywatelskiego. Trwające przez cały rok obchody EMNK 2024 pozwoliły na ukazanie bogactwa śląskiej nauki na europejskiej arenie badawczej oraz umożliwiły bliski kontakt z nią mieszkańcom regionu. Ich częścią było 50 tematycznych tygodni nauki dla społeczeństwa. Każdy z nich w sposób multidyscyplinarny prezentował ważny temat będący wyzwaniem dla nauki lub codzienności (m.in. Tydzień Zimna, Tydzień Śląska czy Tydzień Informacji).

W ramach EMNK 2024 w czerwcu 2024 r. w Katowicach odbyła się konferencja ESOE – EuroScience Open Forum 2024. Hasłem przewodnim wydarzenia było „Życie zmienia naukę”, zaś program konferencji podzielono na sześć następujących obszarów tematycznych:

- transformacja energetyczna,
- zrównoważone środowisko,
- tożsamość kulturowa i transformacje społeczne,
- przemiany w obrębie doskonałości naukowej,
- zdrowe społeczeństwo,
- transformacja cyfrowa.

Konferencja ESOE jest organizowana od 2004 r. Gospodarzem każdej kolejnej edycji jest miasto, które aktualnie posiada tytuł Europejskiego Miasta Nauki. Wydarzeniu towarzyszyła inicjatywa European Talent Fair, do której zaproszeni zostali studenci, młodzi naukowcy, start-upy, przemysł i inwestorzy w celu promowania nowych talentów i możliwości zatrudnienia w sektorze badawczym w całej Unii Europejskiej.

Kolejnymi inicjatywami organizowanymi w ramach EMNK 2024 z myślą o rozwoju kadry akademickiej były dwa konkursy: EU TalentOn oraz EUCYS (European Union Contest for Young Scientists). W pierwszym z nich 99 młodych naukowców z 24 krajów pracowało nad rozwiązaniami w pięciu kluczowych obszarach (adaptacja do zmian klimatycznych, walka z rakiem, ochrona oceanów, neutralne klimatycznie i inteligentne miasta oraz zdrowa gleba i żywność). Z kolei w ramach drugiego 147 uczniów i studentów przedstawiło autorskie projekty z różnych dziedzin nauki.

Ważnym punktem EMNK 2024 był program Miasto-Region-Akademia (MRA), w ramach którego przez cały rok składane były granty na realizację trwałych aktywności popularnonaukowych, artystycznych, naukowych i warsztatowych. Ich beneficjentami są zarówno organizatorzy, jak i interesariusze oraz adresaci tych pomysłów.

Troska o uniwersalny, ponadnarodowy wymiar edukacji przyświeca cyklicznej inicjatywie tworzonej przez Uniwersytet Śląski wspólnie z innymi uczelniami wchodzącymi w skład Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki. Jest nią organizowany każdego roku jesienią, w 2025 roku

po raz czwarty, Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia (22-24 października). Trzydniowe wydarzenie gromadzi specjalistów w dziedzinie takich zagadnień jak monitorowanie jakości kształcenia, umiędzynarodowienie edukacji czy akredytacje.

Współpraca międzynarodowa jest mocną stroną Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jednym z jej najbardziej widocznych przejawów jest sojusz Transform4Europe, w ramach którego UŚ wraz z innymi uczelniami z różnych krajów europejskich (Bułgaria, Estonia, Francja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Portugalia, Słowenia, Włochy oraz uniwersytet stowarzyszony w Ukrainie) tworzy uniwersytet europejski. W ramach T4EU odbywają się wspólne badania naukowe oraz wymiany pracowników, studentów i doktorantów. Prowadzone są również międzynarodowe kierunki studiów.

Początki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, na którym prowadzony jest oceniany kierunek prawo, sięgają 1963 r., kiedy w Katowicach rozpoczął swą działalność punkt konsultacyjny zaocznych studiów prawa i administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Obecnie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach kształcenie odbywa się na **sześciu kierunkach**: *prawo, administracja, przedsiębiorczość, prawo w biznesie, International Business Law and Arbitration oraz administrowanie środowiskiem*. Studia jednolite magisterskie na kierunku prawo prowadzone są w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Badania naukowe prowadzone na Wydziale przekładają się bezpośrednio na bogatą ofertę dydaktyczną. Oprócz modułów stanowiących podstawę kształcenia, na kierunku prawo proponowana jest także bogata oferta modułów fakultatywnych. Sprawia to, że absolwent tego kierunku jest gruntownie przygotowany nie tylko do wykonywania zawodu prawnika, ale również do samodzielnego rozwijania własnych umiejętności zawodowych. Należy podkreślić szczególną wagę osiągnięć naukowych pracowników Wydziału. Przejawiają się one przede wszystkim w wartościowych publikacjach naukowych, a także w udziale w licznych projektach badawczych, w tym międzynarodowych. Pracownicy Wydziału organizują i uczestniczą w licznych konferencjach naukowych o charakterze międzynarodowym i krajowym. Nawiązywane i pielęgnowane są kontakty z wieloma ośrodkami uniwersyteckimi zarówno w kraju, jak i za granicą. Trzeba wreszcie podkreślić zaangażowanie osób studiujących. Wydział stwarza możliwości zrzeszania się w kołach naukowych, które organizują spotkania naukowe, warsztaty oraz konferencje angażujące osoby studiujące na Wydziale.

Potwierdzeniem pozycji Wydziału są miejsca zajmowane w prestiżowych rankingach. Tytułem przykładu można wskazać, że Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w 2025 roku zajął 4 miejsce w 14 edycji rankingu Wydziałów Prawa dziennika Rzeczypospolita <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/2025/06/30/wpia-us-na-4-miejscu-w-rankingu-wydzialow-prawa-rzeczypospolitej/>. Ponadto świadczy o tym zdawalność na aplikacje prawnicze. Wskazać należy, że w zestawieniu przygotowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości na 6058 studentów z 54 polskich uczelni (25 publicznych i 29 niepublicznych) i z 8 uczelni zagranicznych, którzy w 2023 roku przystąpili do egzaminów wstępnych na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą absolwenci Uniwersytetu Śląskiego zajęli wysokie 4 miejsce. Studenci i Studentki, którzy w 2023 r. ukończyli studia prawnicze i jesienią ubiegłego roku przystąpili do egzaminu uzyskali bardzo wysoki wynik 73,5%, plasując się tuż za absolwentami Uniwersytetu Warszawskiego (73,9%). (<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/czternasta-konferencja-ministra-sprawiedliwosci-z-dziekanami-wydzialow-prawa>)

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek studiów prawo jest jednym z kierunków realizowanych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Są to studia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone tak w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Kierunek prawo prowadzony jest w formie studiów jednolitych magisterskich trwających 10 semestrów.

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo **wpisuje się w przyjętą misję i strategię Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach**: „Uniwersytet jako społeczność studentów i nauczycieli/badaczy działa w przekonaniu, iż warunkiem dobrej pracy i dobrych efektów dydaktycznych jest wysiłek włożony w formowanie twórczej postawy wobec rzeczywistości. Zadaniem zajęć dydaktycznych jest wyzwolenie umiejętności stawiania pytań i następnie wspólnego poszukiwania odpowiedzi” (zob. <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5292/5/>). Zgodnie z § 4 ust. 4 statutu UŚ, w kształceniu studentów, doktorantów i uczestników innych form kształcenia Uniwersytet dąży do przekazywania wiedzy, kształtowania umiejętności, poszanowania praw człowieka oraz pielęgnowania cnót obywatelskich i wartości demokratycznych. Koncepcja kształcenia na kierunku prawo w pełni koresponduje z misją i strategią UŚ. Jej głównym celem jest kształcenie studentów na najwyższym poziomie naukowym, merytorycznym, społecznym i etycznym, a także dbałość o zapewnienie wszechstronnego wykształcenia, z uwzględnieniem kompetencji oraz umiejętności specjalistycznych właściwych dla kierunku prawo. Jednym z powołań edukacji uniwersyteckiej, realizowanej również na kierunku prawo, jest otwarcie się na wartość każdego poszczególnego człowieka bez rezygnacji z podjęcia wyzwania wobec zwiększonych potrzeb edukacyjnych społeczeństwa, przy zachowaniu najdalej posuniętej troski o prowadzenie jak najlepszej jakości badań i nauczania. Program kształcenia na kierunku prawo jest zgodny ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w której wskazano wartości, jakim hołduje społeczność Uniwersytetu, w tym kształcenie oraz kształtowanie cnót intelektualnych i obywatelskich, w tym rzetelności, krytycyzmu, szacunku dla innych, poszanowania wolności i praw człowieka i obywatela, a także wpływ na otoczenie Uniwersytetu, krzewienie wiedzy i wartości humanistycznych, przyczynianie się do rozwoju tego otoczenia z wykorzystaniem osiągnięć naukowych, dydaktycznych i artystycznych, a także współpracę z gospodarką, instytucjami publicznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Wskazane w modułach kształcenia kierunku prawo **efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji odzwierciedlają wagę, jaką WPIA UŚ przykładą do poważnego i odpowiedzialnego, a zarazem efektywnego realizowania celów strategicznych uczelni**. Absolwenci tego kierunku cechują się wiedzą prawniczą, wzorowymi postawami moralnymi, znajomością zasad funkcjonowania państwa i społeczeństwa, a także umiejętnością elastycznego podejścia do zmian społecznych, politycznych, gospodarczych czy technologicznych. Specyfika wykonywania zawodów prawniczych wymaga, by absolwenci kierunku prawo legitymowali się nie tylko specjalistyczną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami, ale także posiadali odpowiednią wrażliwość społeczną, kształtującą etos zawodu prawnika. Wszystkim tym założeniom wychodzi naprzeciw **nowy program studiów na kierunku prawo** realizowany od roku akademickiego 2025/2026. Wyróżnia się on **wieloma nowatorskimi elementami**, w tym m.in. stałymi koszykami modułów obieralnych profilowanych według ścieżek możliwej kariery zawodowej (ścieżka cywilistyczna, karnistyczna, biznesowa). Konstrukcja koszyków modułów ma na celu umożliwienie maksymalnie elastycznego kształtowania ścieżki zawodowej, nie tylko w ramach typowych, korporacyjnych, zawodów prawniczych. Istotne znaczenie ma położenie nacisku na kompetencje miękkie w ramach modułów oferowanych w programie studiów, co jest odpowiedzią na głosy interesariuszy zarówno wewnętrznych (przede wszystkim osoby studiujące), a także zewnętrznych (Rada Ekspercka). Przykładowo można wskazać

obligatoryjny moduł *terminologia łacińska z elementami retoryki*. Szczegółowy opis specyfiki programu kształcenia i cech go wyróżniających znajduje się w kryterium 1.5.

Absolwent kończy studia ze świadomością złożoności materii normatywnej. Taki rezultat uzyskiwany jest poprzez wprowadzenie w szerokim zakresie zajęć o charakterze autorskim, pokazujących indywidualne podejście do zagadnienia i rezultaty badań jeszcze nie ujętych w treści podręcznikowe. W całokształcie umiejętności istotnych dla dalszego rozwoju zawodowego znaczenie ma także znajomość języków obcych, toteż absolwent kończy studia uzyskując biegłość na poziomie B2 + Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy w zakresie wybranego języka, czemu towarzyszy znajomość terminów prawnych w tym języku. Poziom wiedzy teoretycznej i umiejętności praktyczne, które student zyskuje podczas studiów mają pozwolić absolwentowi (w zależności od wyboru ścieżki kariery zawodowej) zarówno na kontynuowanie nauki w ramach szkoły doktorskiej, jak i pozyskiwanie uprawnień w ramach aplikacji, a także rozpoczynanie samodzielnej pracy zawodowej w instytucjach i organizacjach publicznych oraz niepublicznych. Należy podkreślić również powiązanie oferty dydaktycznej dedykowanej osobom studiującym na kierunku prawo z modułami ogólnouniwersyteckimi. Osoby studiujące na kierunku prawo mają możliwość wyboru modułu z grupy modułów cyfrowy świat oferowanego w ramach Nowej Koncepcji Studiów. W jego ramach prowadzone są m.in. zajęcia z analizy danych, sztucznej inteligencji, a także tworzenia cyfrowych światów. Szczegółowy opis cech wyróżniających program studiów znajduje się w kryterium 1.5. Oprócz tego uczestniczą oni w obieralnych zajęciach językowych, a także z wychowania fizycznego, realizowanych na poziomie ogólnouczeniowym.

Program kształcenia na kierunku prawo **podlega regularnemu przeglądowi**, także w kontekście jego związków z misją i strategią Uniwersytetu. Należy podkreślić, że w roku akademickim 2024/2025 powołany został reprezentatywny zespół, którego zadaniem była modyfikacja istniejącego programu studiów na kierunku prawo. Efektem jego prac, zgodnych z misją i strategią Uniwersytetu, a także konsultowanych z otoczeniem, jest nowy program studiów obowiązujący studentów rozpoczynających naukę od roku akademickiego 2025/2026. (zob. <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8235/5/?tc=66>)

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności, a także sposobów wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach

Zgodnie ze **Strategią Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020-2025** kształcenie na wszystkich kierunkach studiów odbywa się na wysokim poziomie, prowadzone jest przez kompetentną kadrę nauczycieli akademickich, zaś szczególną misją Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w regionie przemysłowym jest krzewienie wiedzy humanistycznej i społecznej. Celem strategicznym Uniwersytetu jest przekształcenie się w uczelnię badawczą o międzynarodowym znaczeniu i prestiżu. Uniwersytet, a co za tym idzie Wydział, przyjął 5 priorytetowych celów operacyjnych, które służą podniesieniu poziomu badań naukowych i jakości kształcenia, a przez to zwiększeniu międzynarodowego znaczenia Uniwersytetu. Są nimi:

1. zwiększenie wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój nauki, w szczególności w priorytetowych obszarach badawczych (POB) o dużym potencjale rozwoju,
2. wzmocnienie współpracy badawczej z renomowanymi instytucjami naukowymi, w szczególności w POB;

3. podniesienie jakości kształcenia studentów i doktorantów, w szczególności na kierunkach i w dyscyplinach związanych z POB, między innymi poprzez włączenie ich w badania naukowe;
4. przygotowanie i wdrożenie kompleksowych rozwiązań służących rozwojowi zawodowemu pracowników uczelni, szczególnie młodych naukowców;
5. podniesienie jakości zarządzania uczelnią, w tym pro jakościowe zmiany organizacyjne.

Mając na względzie strategię i misję Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, **studia na kierunku prawo powiązane są ściśle z działalnością naukową prowadzoną** na Wydziale. W znakomitej większości pracownicy dydaktyczni, prowadzący zajęcia na kierunku prawo, są równocześnie pracownikami badawczymi, a efektem ich badań są publikacje naukowe. Działalność badawcza prowadzona przez pracowników naukowych WPiA, w tym prowadzących zajęcia na kierunku prawo ma charakter permanentny, interdyscyplinarny oraz międzynarodowy. Działalność ta jest prowadzona w ramach zespołów badawczych (**PKA_PRzałącznik1**) lub w formie indywidualnej działalności badawczej (**PKA_PRzałącznik2**). Dorobek każdego badacza widoczny jest na stronie internetowej UŚ (opus.us.edu.pl) oraz w systemie Portal Pracownika (<https://pp.us.edu.pl/?s=1>)

Należy podkreślić, że wszyscy pracownicy reprezentują wysoki poziom badawczy, w dyscyplinach prawniczych objętych kształceniem, czego dowodem są publikacje naukowe w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych, monografie, komentarze prawnicze i systemy. W przygotowanie publikacji angażowani są także doktoranci, w ramach zespołów badawczych, jak i studenci zrzeszeni w kołach naukowych. Publikacje reprezentują wysoki poziom merytoryczny i jednocześnie są doceniane w środowisku prawniczym, co potwierdzają cytowania publikacji, komentarzy prawniczych i systemów prawa, a także ich wykorzystanie w orzecznictwie sądowym oraz dostępność w ogólnopolskich bazach prawniczych. Dotyczy to nie tylko dyscyplin dogmatycznych, ale także teoretyczno-prawnych i historyczno-prawnych. Szczególnego podkreślenia wymaga renoma katowickiego ośrodka prowadzącego badania w zakresie prawa prywatnego międzynarodowego.

W latach 2020-2025 pracownicy Wydziału ogłosili drukiem liczne publikacje naukowe. Znakomita większość publikacji to artykuły ogłoszone w renomowanych czasopismach naukowych krajowych i międzynarodowych, takich jak

- *Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego*,
- *Equality, Diversity and Inclusion*,
- *International Journal of Human Rights*,
- *Panstwo i Prawo*,
- *Diritti Lavori Mercati*,
- *Białostockie Studia Prawnicze*,
- *Holocaust Studies A Journal of Culture and History*,
- *Beiträge zur Rechtsgeschichte Österreichs*
- *European Review of Private Law*.

Opublikowano również liczne monografie (np. *M. Habdas, Compensating Landowners in the Vicinity of Airports A Comparative Study of the Neighbour Conflict*, Routledge, London, 2023, *B. Mikołajczyk, Older Migrants - Vulnerable and Excluded. Searching for Visibility in Universal and European Laws*, Peter Lang Publishing, Berlin, 2024, *G. Nancka, W poszukiwaniu nowych kierunków badawczych. Prawo rzymskie na łamach "Przeglądu Prawa i Administracji" w latach 1876-1939*, C.H. Beck, Warszawa, 2024) mające również istotne znaczenie z perspektywy procesu dydaktycznego. Publikowano także podręczniki, skierowane bezpośrednio do osób studiujących i wspierają one proces kształcenia (np. *L. Wilk, J. Zagrodnik, Prawo i proces karny skarbowy*, Warszawa 2023; *B. Dolnicki, Samorząd terytorialny*. Warszawa 2024). Co zasługuje na szczególną uwagę w powiązanej

bezpośrednio z kształceniem działalność badawczą prowadzoną w jednostce włączane są również osoby studiujące. Przejawia się to we wspólnym podejmowaniu się rozwiązywania problemów badawczych, czego rezultatem są publikacje naukowe (np. wspólny artykuł *T. Gwoździa i A. Brzenka, Constitutional aspects of the state budget procedure in Poland : analysis of the example of the 2024 budget, RAiP, 2024, 24/3, s. 43-58*)

- Pracownicy niezwykle aktywnie włączali się również w tworzenie komentarzy i systemów. Przykładowo wskazać można następujące komentarze i systemy z udziałem pracowników WPIA: *P. Pinior, W. Popiołek, J. A. Strzępka, W. Wyrzykowski, E. Zielińska, M. Żaba, Kodeks spółek handlowych. Komentarz. P. Pinior, J. A. Strzępka (red.), C.H. Beck, Warszawa, 2024;*
- *M. Burdzik, S. Głogowska, J. Karaźniewicz, M. Klejnowska, N. Majda, K. Sychta, J. Zagroodnik, K. Żyła, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Red. J. Zagroodnik, Wolters Kluwer, Warszawa, 2024;*
- *M. Cyndel, D. Fleszar, P. Gacek, A. Gronkiewicz, M. Jagielski, G. Krawiec, G. Łaszczyca, A. Matan, B. Palenik, E. Pierzchała, L. Pietraszek, O. Sitarz, M. Strożek Kucharska, R. Suwaj, D. Sylwestrzak, J. Wyporska-Frankiewicz, A. Ziółkowska, Ochrona informacji niejawnych. Komentarz, red. A. Ziółkowska, Wolters Kluwer, Warszawa, 2024;*
- *J. Bryła, R. Cybulska, B. Dolnicki, J. Glumińska-Pawlic, J. Jagoda, R. Marchaj, Cz. Martysz, A. Wierzbica, Samorząd województwa. Komentarz. Red. B. Dolnicki, Wolters Kluwer, Warszawa 2023;*
- *J. Chlebny, D. Gregorczyk, M. Kamiński, Z. Kmieciak, M. Kowalski, G. Łaszczyca, D. Malec, A. Matan, I. Niżnik-Dobosz, W. Piątek, M. Romańska, W. Szafrąńska, W. Szafrąński, System Prawa Sądownictwa Administracyjnego, Tom 1. Zagadnienia ogólne. Red. G. Łaszczyca, W. Piątek, Wolters Kluwer, Warszawa, 2023.*

Należy podkreślić, że wyniki badań naukowych są na bieżąco przekazywane studentom w ramach zajęć. Zagadnienia poruszane w przywołanych powyżej publikacjach wchodzą w zakres zarówno przedmiotów obligatoryjnych (np. *prawo cywilne, prawo karne, postępowanie karne, prawo samorządu terytorialnego, prawo rzymskie*) na kierunku prawo, jak i przedmiotów fakultatywnych (np. *prawo karne skarbowe, ochrona danych osobowych*). Analiza sposobu wykorzystania zawartego w nich dorobku judykatury i doktryny niewątpliwie przyczynia się do rozwijania kompetencji badawczych studentów.

Podkreślenia wymaga również istotna aktywność badawcza pracowników Wydziału w zakresie realizacji grantów naukowych. W latach 2020–2025 pracownicy otrzymali i realizowali liczne projekty, przede wszystkim finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki. Prowadzone były także granty wewnętrzne w ramach programu *Inicjatywa Doskonałości Badawczej*. Tytułem przykładu można wskazać następujące projekty NCN:

- *Dr M. Burdzik, (PRELUDIUM 22), Stosowanie środków przymusu procesowego wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi w polskim procesie karnym w świetle standardów prawa unijnego i międzynarodowego.*
- *Dr hab. M. Fras, prof. UŚ (OPUS 20), Dopasowanie produktu ubezpieczeniowego do potrzeb klienta - rewolucja czy ewolucja prawnej regulacji zawierania umów ubezpieczenia?;*
- *Dr hab. K. Graczyk, prof. UŚ (OPUS 28), Preludium do Holocaustu? Prawo sądowe a Zagłada Żydów w Generalnym Gubernatorstwie;*
- *Dr I. Gredka-Ligarska, (OPUS 21), Zastosowanie autonomicznej AI w procesie pracy a odpowiedzialność cywilna pracodawcy wobec osób trzecich;*

- *Dr D. Iwan-Sojka, (PRELUDIUM 19), Zakaz dyskryminacji w algorytmicznym podejmowaniu decyzji;*
- *Dr hab. M. Jankowska-Augustyn, prof. UŚ (OPUS 22), Nadużycie marki - marka jako nowe dobro osobiste w polskim prawie cywilnym na tle regulacji europejskich i prawa amerykańskiego;*
- *Dr M. Łata, (MINIATURA 8), Model rolnictwa węglowego - studium komparatystyczne;*
- *Mgr D. Mizerski, (PRELUDIUM 23), Instrumenty długoterminowego zaangażowania akcjonariuszy spółek publicznych – studium prawnoporównawcze;*
- *Dr hab. G. Nancka, prof. UŚ (OPUS 25), Fundamenty. Źródła, geneza i ocena trwałości prac Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej;*
- *Dr. hab. M. Arturo Rivera Leon (OPUS 25), Konstytucyjny Zugzwang: W kierunku teorii zmiany momentum konstytucyjnego;*
- *Dr M. Zeifert, prof. UŚ (OPUS 23), Specustawy z perspektywy teorii i filozofii prawa;*

A także następujące granty w ramach IDB:

- *dr hab. Agnieszka Bielska-Brodziak, prof. UŚ wyjazd na międzynarodową konferencję naukową „15h World Congress of Bioethics, Medical Ethics and Health Law” oraz konsultacje badawcze w ramach grantu „Swoboda Badań III edycja” (2023);*
- *dr hab. Katarzyna Gajda-Roszczyńska, prof. UŚ Organizacja międzynarodowej konferencji na WPIA UŚ przez Uniwersytet Śląski w Katowicach, Interdyscyplinarne Centrum Badań nad Sądownictwem Uniwersytetu Śląskiego, Wydział Prawa i Administracji, Komisja Kodyfikacyjna Ustroju Sądownictwa i Prokuratury TYTUŁ: Back on the tracks. Status of judges appointed after March 2018 (‘new judges’) and how to restore courts established by the law using instruments of rule of law in drafts laws of the Commission for the Codification of the System of Judiciary and Public Prosecutors Office. Finansowane w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, „Widzialność Centrów Badawczych”, w ramach EMNK 2024;*
- *dr Mauro Arturo Rivera León, staż w Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law w ramach grantu „Mobilność | Nauka” III edycja w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, (2024);*
- *dr Dominika Iwan-Sojka, staż w Instytut ASSERa w Hadze w ramach grantu Mobilność międzynarodowa w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza 2024;*
- *prof. dr hab. Łukasz Pisarczyk, dr Błażej Mądrzycki Tajlandia, Bangkok, Labour Law Research Network (Sieć Badawcza Prawa Pracy) LLRN7 - udział w organizacji autorskiego panelu naukowego, podczas międzynarodowej konferencji organizowanej przez Labour Law Research Network (Sieć Badawcza Prawa Pracy) w ramach grantu „Swoboda Badań V edycja” w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, 2025.*

Pracownicy Wydziału są także członkami funkcjonujących w ramach Uniwersytetu Centrów Badawczych prowadzących interdyscyplinarną działalność badawczą, a także skierowaną na pole popularyzacji nauki i badań naukowych. Tytułem przykładu można wspomnieć o Interdyscyplinarnym Centrum Badań nad Wymiarom Sprawiedliwości, Centrum Badań nad Dziedzictwem Nauki i Praktyki Prawa czy też Centrum Prawa Designu, Mody i Reklamy. W prowadzoną przez centra badawcze działalność włączani są również studenci wydziału (na przykład: udział studentów WPIA – Pana Jakuba Sroki oraz Pana Mateusza Ciborowskiego w organizacji interdyscyplinarnego wydarzenia „Pomiędzy

przeszłością a przyszłością. Nowoczesna lekcja o dziedzictwie” organizowane przez Centrum Badań nad Dziedzictwem Nauki i Praktyki Prawa 8.05.2025 r.)

Prowadzone na Wydziale badania naukowe są **systematycznie poddawane przeglądowi przez dyrektora Instytutu Nauk Prawnych oraz dyrektora kierunku prawo**. Kluczowe znaczenie ma w tym zakresie wykorzystanie wyników działalności naukowej przy opracowywaniu i doskonaleniu programu studiów. **Zainteresowania badawcze kadry pozwalają nie tylko rozwijać moduły obligatoryjne stanowiące fundament kształcenia prawniczego, lecz przede wszystkim udoskonalać ofertę modułów obieralnych.**

Prowadzone badania umożliwiają dostrzeganie znaczenia poszczególnych przedmiotów. Przykładem może być moduł *Postępowanie sądowoadministracyjne*. Prowadzący te zajęcia – prof. dr hab. Andrzej Matan, prof. dr hab. Grzegorz Łaszczyca, dr hab. Agnieszka Ziółkowska, prof. UŚ oraz dr Weronika Szafrńska – posiadają znaczące osiągnięcia naukowe w tym zakresie (m.in. współtworzą System Prawa Sądownictwa Administracyjnego), dzięki czemu mogą bezpośrednio wykorzystywać wyniki własnych badań w dydaktyce. Badania te stały się również podstawą do rozszerzenia programu modułu w planie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026. Zajęcia obejmą 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń, podczas gdy dotychczas przewidziano odpowiednio 15 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń. Należy także wspomnieć, że istotne znaczenie miał w tym wypadku również głos prowadzących zajęcia. Wielokrotnie wskazywali oni na konieczność zwiększenia godzin z modułu, co zostało uwzględnione.

Warto podkreślić, że uwzględniając zainteresowania naukowe pracowników i ich bieżące badania, osobom studiującym oferowane są **moduły ze zmiennej listy przedmiotów do wyboru**, dotyczące zagadnień bezpośrednio związanych z tymi badaniami (np. *Prawne granice wolności wypowiedzi w Rzeczypospolitej Polskiej*, *Międzynarodowe procedury ochrony praw człowieka*). Prowadzone w jednostce badania oraz ich systematyczny przegląd pozwoliły także udoskonalić nowy program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2025/2026 w zakresie wspomnianych modułów obieralnych.

Badania pracowników umożliwiły stworzenie nowatorskiej i spójnej oferty przedmiotów fakultatywnych, ujętych w tzw. koszykach przedmiotów do wyboru. Osoby studiujące będą mogły uczestniczyć w autorskich zajęciach przygotowanych przez badaczy specjalizujących się w danym obszarze. Przykładowo, badania dr hab. Doroty Łobos-Kotowskiej stanowiły podstawę do wprowadzenia modułu *Fundusze i projekty UE*, a badania dr hab. Agnieszki Piwowarczyk, prof. UŚ oraz dr hab. Michała Kani, prof. UŚ – do utworzenia modułu *Zamówienia publiczne i Partnerstwo Publiczno-Prywatne*.

Pracownicy wydziału są też rokrocznie nagradzani nagrodami JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego. Tytułem przykładu można wskazać jak kształtowała się struktura tych nagród w dwóch poprzednich latach:

2025

- Indywidualna Rektora I Stopnia badawcza – 2 osoby
- Indywidualna Rektora I Stopnia organizacyjna – 1 osoba
- Indywidualna Rektora II Stopnia badawcza – 4 osoby
- Indywidualna Rektora II Stopnia we współpracy międzynarodowej – 2 osoby
- Zespołowa Rektora II Stopnia badawcza – 1 zespół
- Zespołowa Rektora I Stopnia badawcza – 1 zespół
- Zespołowa Rektora I Stopnia organizacyjna – 1 zespół

2024

- Indywidualna Rektora I Stopnia badawcza – 2 osoby

- Indywidualna Rektora II Stopnia badawcza – 3 osoby
- Zespołowa Rektora II Stopnia badawcza – 3 zespoły
- Zespołowa Rektora I Stopnia organizacyjna – 2 zespoły
- Zespołowa Rektora II Stopnia organizacyjna – 1 zespół

Należy także wskazać, że aktywność badawcza pracowników Wydziału jest nagradzana przez instytucje zewnętrzne. Przykładowo można wymienić następujące nagrody:

- Nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla prof. dr hab. Barbary Mikołajczyk. Pani Profesor bada globalne procesy starzenia się i związanych z tym zjawiskiem wyzwań dla państw, społeczeństw oraz instytucji międzynarodowych. W swojej monografii *Social Inclusion for Older Persons and Human Rights Law The Potential for Universal and European Instruments* analizuje mechanizmy prawa międzynarodowego mające lub mogące chronić prawa człowieka osób starszych, ale są one także źródłem wiedzy dla gerontologów oraz polityków społecznych, także praktyków. Artykuły ekspertki są publikowane również w prestiżowych zagranicznych czasopismach naukowych (2025);
- Wyróżnienie dla prof. dr hab. Radosława Kopera w XV edycji Konkursu Wolters Kluwer Polska i „przeglądu Sądowego” za książkę pt. *Swoboda wypowiedzi osoby przesłuchiwanej w procesie karnym* (2024);
- Nagroda dla dr Katarzyny Kamińskiej w LVIII edycji Konkursu „Państwa i Prawa” za pracę pt. *„Piecza naprzemienna a władza rodzicielska rodziców żyjących w rozłączeniu”* (rozprawa doktorska). Praca napisana została pod kierunkiem dr hab. Magdaleny Hąbdas, prof. UŚ (2023);
- Nagroda dla najlepszej rozprawy doktorskiej w Konkursie im. Prof. Remigiusza Bierzanka organizowanym pod patronatem Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych dla Pani dr Dominiki Iwan-Sojki. Nagrodzona praca pt. *Odpowiedzialność za użycie autonomicznych systemów uzbrojenia w międzynarodowym prawie humanitarnym* została napisana pod kierunkiem Pani dr hab. Joanny Nowakowskiej-Małuseckiej, prof. UŚ (2022).

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Zgodność kształcenia prawniczego z potrzebami rynku pracy wymaga stałego monitorowania oczekiwań pracodawców, prowadzenia dialogu między Uniwersytetem a otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz elastycznego dostosowywania programów studiów do zmieniających się realiów prawnych i ekonomicznych.

Koncepcja i program kształcenia na kierunku prawo są tworzone i rozwijane w oparciu o **konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi**. Kluczową rolę odgrywa **Rada Ekspertka** – ciało opiniotawczo-doradcze dziekana WPiA, w skład którego wchodzi przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych oraz podmiotów gospodarczych (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/rada-ekspertka/>). Z Radą konsultowane są zarówno ogólne założenia koncepcji kształcenia, jak i każdorazowy program studiów. Przykładowo, zmiany wprowadzone od roku akademickiego 2025/2026 poprzedzone były szerokimi konsultacjami, w tym z Radą Ekspertką. Podczas jej ostatniego posiedzenia 26 maja 2025 r. dyskutowano m.in. o potrzebie doskonalenia umiejętności retorycznych studentów oraz poszerzenia oferty modułów obieralnych o przedmioty proceduralne, takie jak *postępowanie egzekucyjne cywilne*. Uwagi te znalazły odzwierciedlenie w nowym programie studiów – w stałych koszykach modułów obieralnych pojawiły się m.in. *postępowanie egzekucyjne cywilne*,

prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne, a także moduł obejmujący elementy retoryki i terminologii łacińskiej.

Do grona interesariuszy zewnętrznych zaliczyć należy również szkoły średnie, z których rekrutują się kandydaci na studia. Współpraca ze szkołami obejmuje organizację wykładów, szkoleń i spotkań promujących ofertę Wydziału, w tym kierunek prawo. Do tej grupy kierowane są także cykliczne wydarzenia, np. **Dzień Prawnika** (odbywający się co roku 25 października). Niektóre przedsięwzięcia organizowane są wspólnie, jak np. **Międzyszkolny Konkurs Prawniczy o Puchar Dziekana OIRP Katowice** oraz o indeks na kierunek prawo (w roku akademickim 2025/2026 odbywa się jego IV edycja). Wydarzenia te pozwalają nie tylko popularyzować kierunek, lecz także poznawać oczekiwania młodzieży. Zgłaszane przez uczestników postulaty dotyczące ścieżek kariery znalazły wyraz w nowym programie studiów, w ramach którego przewidziano trzy ścieżki modułów do wyboru: cywilistyczną, karnistyczną i biznesową. Z kolei preferencje młodych ludzi dotyczące zajęć praktycznych przyczyniły się do ukształtowania programu w oparciu o moduły obejmujące w większości 30 godzin, w tym znaczną część w formie ćwiczeń i warsztatów.

Koncepcja i program kształcenia podlegają również systematycznym **konsultacjom z interesariuszami wewnętrznymi** – nauczycielami akademickimi, doktorantami i studentami. Proces ten realizowany jest m.in. poprzez cykliczne spotkania organizowane przez dziekana Wydziału, które umożliwiają doskonalenie oferty dydaktycznej. Ważną rolę odgrywa Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego WPiA UŚ – jej opinia w sprawie programu studiów stanowi obligatoryjny element procedury wprowadzania zmian. **Każdy student może również wyrazić opinię w ankietach dydaktycznych w systemie USOS.** Wyniki tych badań analizowane są przez dyrektora kierunku oraz prodziekan ds. studenckich i kształcenia, co pozwala uwzględniać perspektywę studentów i podejmować działania doskonalące bądź interwencyjne. Ewaluacja programu stanowi także część Wydziałowych Procedur Zapewnienia Jakości Kształcenia i znajduje odzwierciedlenie w corocznym raporcie dyrekcji kierunku. Niepodważalnym atutem z perspektywy zgodności kształcenia z potrzebami rynku pracy jest fakt, że zajęcia prowadzą praktycy wykonujący zawody prawnicze – sędziowie, adwokaci, radcowie prawni, prokuratorzy, doradcy podatkowi, mediatorzy, arbitrzy czy pełnomocnicy Rzecznika Praw Obywatelskich. Dzięki temu treści dydaktyczne są w maksymalnym stopniu dostosowane do realiów stosowania prawa. Szczególnym przejawem tego powiązania są praktyki zawodowe, w trakcie których studenci zapoznają się z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości i specyfiką poszczególnych zawodów prawniczych.

Realizacja programu studiów na kierunku prawo pozwala Uniwersytetowi odpowiadać na potrzeby rynku pracy, przygotowując absolwentów do profesjonalnego wykonywania zawodów prawniczych. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych, a bogaty program – uzupełniony o szeroką ofertę fakultatywną – łączy teorię z praktyką, zapewniając absolwentom elastyczne wykształcenie otwierające różne ścieżki kariery. Marka WPiA rozpoznawalna jest nie tylko w regionie, ale także w kraju i coraz częściej za granicą. To rezultat aktywności naukowej i zawodowej pracowników Wydziału oraz wysokiego poziomu kształcenia, czego dowodem są sukcesy absolwentów i wysokie lokaty zajmowane przez WPiA w rankingach krajowych wydziałów prawa i administracji – przykładowo, w rankingu *Rzeczpospolitej* Wydział uplasował się na wysokim 4. miejscu (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/2025/06/30/wpia-us-na-4-miejscu-w-rankingu-wydzialow-prawa-rzeczpospolitej/>).

1.4. Sylwetka absolwenta oraz przewidywane miejsca zatrudnienia

Absolwent/absolwentka kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego posiada szeroką i ugruntowaną wiedzę z zakresu nauk prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowych gałęzi prawa publicznego i prywatnego, a także znajomość zasad wykładni i stosowania prawa w praktyce. Zgodnie z profilem kształcenia, student/studentka kończący/a jednolite studia magisterskie na kierunku prawo dysponuje nie tylko kompetencjami teoretycznymi, lecz także praktycznymi umiejętnościami analizy problemów prawnych, sporządzania pism procesowych i

urzędowych, interpretowania przepisów w kontekście zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej, jak również podejmowania samodzielnych decyzji prawnych.

Osoby kończące kierunek prawo wyróżniają się wysokimi standardami etycznymi i zawodowymi, świadomością społeczną oraz zdolnością podejmowania odpowiedzialnych decyzji w oparciu o obowiązujące przepisy i wartości konstytucyjne. Kształcenie odbywa się w duchu poszanowania praw człowieka, zasad demokratycznego państwa prawa i wartości europejskich. Sylwetka absolwenta kierunku prawo zakłada zdolność do pełnienia ról zawodowych wymagających nie tylko wiedzy prawniczej, ale i refleksji nad społecznymi konsekwencjami stosowania prawa. Znajomość języka prawniczego, kultur prawnych oraz podstawowych systemów prawnych innych państw Unii Europejskiej umożliwia funkcjonowanie również w kontekście międzynarodowym i ponadnarodowym.

Program kształcenia, skonstruowany w oparciu o doświadczenia dydaktyczne i dorobek naukowy kadry akademickiej WPiA UŚ, jest bezpośrednio powiązany z wymaganiami rynku pracy oraz oczekiwaniami zawodów prawniczych. Zakłada on przekazanie wiedzy i rozwój kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu sędziego, prokuratora, adwokata, radcy prawnego, notariusza, komornika sądowego, a także prawnika zatrudnionego w administracji publicznej, instytucjach Unii Europejskiej, organizacjach pozarządowych, podmiotach gospodarczych czy mediach.

Studia na kierunku prawo przygotowują do przystąpienia do egzaminów wstępnych na aplikację prawniczą, a więc do dalszego kształcenia zawodowego, prowadzącego do uzyskania kwalifikacji do wykonywania tzw. zawodów zaufania publicznego. Wiele absolwentek i absolwentów podejmuje zatrudnienie w kancelariach prawnych, kancelariach radców prawnych lub adwokatów oraz jednostkach organizacyjnych wymiaru sprawiedliwości. W zestawieniu przygotowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości w 2024 r. na 6058 studentów z 54 polskich uczelni (25 publicznych i 29 niepublicznych) i z 8 uczelni zagranicznych, którzy w 2023 roku przystąpili do egzaminów wstępnych na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą absolwenci kierunku prawo Uniwersytetu Śląskiego zajęli 4 miejsce (dostęp: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/czternasta-konferencja-ministra-sprawiedliwosci-z-dziekanami-wydzialow-prawa>). Część osób decyduje się także na karierę naukową i kontynuuje edukację w Szkole Doktorskiej, rozwijając swoje zainteresowania w ramach badań prowadzonych w dyscyplinie nauki prawne.

Koncepcja kształcenia zakłada także nabycie przez osoby studiujące kompetencji miękkich, w tym umiejętności pracy w zespole, wystąpień publicznych, negocjacji i mediacji, co poszerza ich możliwości zatrudnienia również poza tradycyjnie rozumianą praktyką prawniczą i typowymi zawodami prawniczymi. Dzięki temu absolwenci mogą podejmować pracę m.in. w sektorze finansowym (np. w bankach, firmach ubezpieczeniowych czy działach prawnych korporacji), sektorze *compliance*, doradztwie legislacyjnym, administracji skarbowej, a także w instytucjach międzynarodowych, takich jak Parlament Europejski, Komisja Europejska czy Europejski Trybunał Praw Człowieka.

Dodatkowym atutem kształcenia na kierunku prawo jest możliwość udziału w licznych kołach naukowych (ponad 20 aktywnie działających na Wydziale), symulacjach rozpraw sądowych oraz programach współpracy międzynarodowej (takich jak Erasmus+), które rozwijają ich umiejętności praktyczne i ułatwiają wejście na rynek pracy, także poza granicami kraju. Rozbudowany program praktyk zawodowych w sądach, prokuraturach, kancelariach i innych instytucjach umożliwia zdobycie doświadczenia zawodowego jeszcze w trakcie studiów, co znacząco zwiększa ich konkurencyjność na rynku pracy.

Uniwersytet Śląski w Katowicach, poprzez Wydział Prawa i Administracji, podejmuje również działania wspierające rozwój zawodowy absolwentek i absolwentów, w tym organizację targów pracy, szkoleń i spotkań z przedstawicielami środowisk prawniczych. Wydział utrzymuje kontakty z licznymi

instytucjami i partnerami społecznymi, co sprzyja skutecznemu łączeniu procesu dydaktycznego z praktyką zawodową.

Podsumowując, absolwent/absolwentka kierunku prawo to osoba wszechstronnie wykształcona, przygotowana do podejmowania wyzwań zawodowych w różnych obszarach życia społecznego i gospodarczego, zdolna do krytycznej analizy rzeczywistości prawnej, jak również do dalszego rozwoju naukowego i zawodowego. Wyróżnia się samodzielnością, odpowiedzialnością i wysoką kulturą prawniczą, co czyni go cenionym pracownikiem zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym. Dzięki solidnemu przygotowaniu teoretycznemu oraz praktycznemu, a także rozwijanym w toku studiów umiejętnościom społecznym i analitycznym, absolwent/absolwentka kierunku prawo Uniwersytetu Śląskiego jest w pełni przygotowany/a do aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym, społecznym i obywatelskim. Należy także podkreślić, iż wydział na bieżąco śledzi losy absolwentów, także za pośrednictwem specjalnych raportów ich losów przygotowywanych przez Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Daje to podstawę do wyciągania istotnych wniosków wykorzystywanych m.in. w procesie doskonalenia kształcenia.

1.5 Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia; wykorzystanie wzorców krajowych lub międzynarodowych

Koncepcję kształcenia na kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach wyróżnia wiele cech specyficznych związanych z filozofią kształcenia, której przejawem jest łączenie elementów teoretycznych z praktyką, umożliwiające studentom zdobycie niezbędnego instrumentarium przy wykonywaniu zawodu prawnika. Nowy program studiów na kierunku prawo obowiązujący osoby studiujące od roku akademickiego 2025/2025, wprowadza liczne **elementy wyróżniające** przyjętą koncepcję w procesie kształcenia prawników. Koncepcja kształcenia na kierunku prawo obowiązująca od roku akademickiego 2025/2026 opracowana została przez specjalny, powołany w tym celu spośród wyróżniających się doświadczeniem naukowym i dydaktycznym pracowników Wydziału **zespół roboczy**, reprezentujący różne obszary naukowe.

(<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Akty-prawa-wewnetrznego/Uchwala-nr-15-RD-kierunku-Prawo.pdf>) Wypracowując kierunkowy model kształcenia przeanalizowano w sposób pogłębiony dotychczas obowiązujący program kształcenia na kierunku prawo. Zespół dokonał także przeglądu i analizy obowiązujących na innych uczelniach krajowych i zagranicznych programów kształcenia. Wypadkową tych analiz dotyczących przebiegu kształcenia na kierunku prawo, przy połączeniu z uwzględnieniem potencjału badawczego jednostki, a także przy wsłuchaniu się w głosy osób studiujących i interesariuszy zewnętrznych było stworzenie koncepcji kształcenia, na której oparty został program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2025/2026. Wśród wypracowanych przez zespół założeń, na których oparta została koncepcja kształcenia wskazać należy:

1. Dostosowanie programu studiów do wymogów otoczenia, warunków społeczno-ekonomicznych, potrzeb rynku pracy;
2. Przyjęcie **odpowiedniej sekwencji modułów** pozwalającej na racjonalizację obciążenia sesji egzaminacyjnych z punktu widzenia studenta i egzaminatora, poprzez przyjęcie odpowiedniej liczby modułów kończących się egzaminem odpowiednio w sesji zimowej oraz sesji letniej;
3. **Powiązanie tematyczne modułów** w konkretnych semestrach;
4. **Harmonizacja wymiaru godzin** z poszczególnych modułów poprzez oparcie niemal całego programu studiów o moduły w wymiarze 30 h i wielokrotność tej liczby godzin;
5. **Racjonalizacja obciążenia godzinowego** poszczególnych semestrów (szczególnie na studiach niestacjonarnych).

W odniesieniu do studiów prowadzonych w formie niestacjonarnej przyjęto zasadę symetrycznego odwzorowania programu studiów stacjonarnych na studiach niestacjonarnych, przy uwzględnieniu odpowiedniej proporcji liczby godzin. Istotnym wyróżnikiem programu studiów obowiązującego na kierunku prawo od roku akademickiego 2025/2026 jest wprowadzenie nowego modułu obieralnego **Klinika Prawa** prowadzonego w formie konwersatorium na semestrze 8. Pojemna formuła tego

modułu obejmować będzie zmienną ofertę modułów o charakterze praktycznym, w tym: zajęcia w ramach sekcji Studenckiej Poradni Prawnej z zakresu prawa cywilnego i ochrona własności intelektualnej, prawo pracy, prawo administracyjne, prawo karne, wizyty studyjne i symulacje sądowe, warsztaty z mediacji i negocjacji, a także *tutoring* akademicki. W związku z przyjęciem nowego programu studiów utworzona zostanie również Klinika Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jako jednostka organizacyjna powołana do prowadzenia innych form kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (Statut UŚ, Regulamin Organizacyjny UŚ). Będzie to instytucja – „parasol” obejmująca: Studencką Poradnię Prawną – w dotychczasowym sprawdzonym kształcie, a także Centrum Nauczania Metodycznego – służące koordynacji modułów dydaktycznych w ramach Kliniki Prawa z uwzględnieniem potrzeb interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo wyróżnia się również przyjęciem unikatowego rozwiązania **w zakresie modułów obieralnych**. Unowocześnienie i udoskonalenie dotychczasowej koncepcji modułów do wyboru opracowane zostało przy uwzględnieniu prowadzonych w jednostce badań naukowych. Obejmuje ona:

- 1) **stałą listę modułów do wyboru** ujętą w koszykach wpisanych w siatkę prowadzoną w formie wykładów konwersatoryjnych;
- 2) **zmienną listę modułów do wyboru** obejmującą wykłady monograficzne do wyboru, konwersatoria, w tym prowadzone w językach obcych, zgłaszanych co roku przez pracowników i opiniowanych przez Radę Dydaktyczną kierunku Prawo;
- 3) umiejscowienie znaczącej liczby przedmiotów obieralnych na ostatnie semestry studiów.

Stała lista modułów do wyboru obejmuje **siedem koszyków**, w których znajdują się następujące moduły:

- Koszyk 1 (semestr 04): 1. Prawa człowieka i systemy ich ochrony; 2. Organy ochrony prawa i zawody prawnicze; 3. Prawo wykroczeń; 4. Fundusze i projekty UE;
- Koszyk 2 (semestr 07): 1. Ubezpieczenia społeczne; 2. Zamówienia publiczne; 3. Ochrona danych osobowych; 4. Prawo ubezpieczeń gospodarczych;
- Koszyk 3 (semestr 09): 1. Prawo inwestycji budowlanych; 2. Kryminalistyka; 3. Postępowanie egzekucyjne cywilne;
- Koszyk 4 (semestr 09): 1. Prawo ochrony zdrowia; 2. Prawo karne wykonawcze; 3. Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne;
- Koszyk 5 (semestr 09): 1. Prawo spółdzielcze, fundacje, stowarzyszenia; 2. Prawo karne skarbowe; 3. Postępowanie nieprocesowe cywilne;
- Koszyk 6 (semestr 10): 1. Partnerstwo publiczno-prywatne; 2. Postępowanie w sprawach nieletnich; 3. Obrót i zarządzanie nieruchomościami;
- Koszyk 7 (semestr 10): 1. Prawo rynku kapitałowego; 2. Europejskie postępowanie sądowe; 3. Prawo konsumenckie.

Koszyki **stałej listy modułów** zostały tak zaprojektowane, aby umożliwić osobom studiującym ewentualny wybór obszaru przyszłej specjalizacji zawodowej:

- 1) w obszarze karnistyki (m. in. dla osób rozważających karierę prokuratorską lub adwokacką),
- 2) w obszarze cywilistki (m. in. dla osób rozważających karierę sędziowską),
- 3) w obszarze biznesowym (dla osób rozważających karierę radcy prawnego czy doradcy restrukturyzacyjnego). Nadto pokreślić należy, że zgłoszenie przedmiotu w ramach **zmiennej listy modułów do wyboru** połączone jest z publikacjami naukowymi nauczyciela akademickiego.

Program kształcenia na kierunku prawo stwarza także możliwość prowadzenia zajęć w formie symulacji rozpraw sądowych. Dotyczy to zwłaszcza modułów proceduralnych, obejmujących procedurę cywilną i karną, ale także odpowiednich zajęć obieralnych. Podkreślenia wymaga, że Wydział posiada w tym zakresie odpowiednie zaplecze w postaci **sali sądowej** odwzorowującej realną

salę rozpraw. Dzięki temu osoby studiujące na kierunku prawo mogą w ramach zajęć organizować i uczestniczyć w tego typu zajęciach pod okiem i przy odpowiednim wsparciu merytorycznym prowadzącego.

Należy zwrócić uwagę, że wydział dysponuje **nowoczesną infrastrukturą badawczą z zakresu kryminalistyki**. Prowadzone w tym zakresie badania naukowe dają doskonałe zaplecze do prowadzenia zajęć dydaktycznych i ukazują specyfikę badań naukowych w tym zakresie. Tytułem przykładu można wyróżnić zajęcia z *Kryminalistyki*, a także ze zmiennej listy przedmiotów obieralnych (oferowane także studentom rozpoczynającym naukę według programu studiów obowiązującym rokiem akademickim 2025/2026) takich jak: *Technika Kryminalistyczna*, *Taktyka Kryminalistyczna* czy też *Kryminalistyczne aspekty ochrony dzieł sztuki*. Wskazane zajęcia, szczególnie zaś te ostatnie stanowią nie tylko doskonały przykład połączenia prowadzonej działalności badawczej z dydaktyką, ale także czynnik wyróżniający wydział w procesie kształcenia. Zajęcia dla studentów ze wskazanych przedmiotów odbywają się w specjalnie dedykowanych do tego pomieszczeniach. Wyróżnić można **pracownię poligraficzną, pracownię badań sygnatur malarskich, pracownię badań pisma i dokumentów oraz pracownię wirtualnej rzeczywistości** (w którą została przekształcona dotychczasowa pracownia fotograficzna). Wyposażenie poszczególnych pracowni obejmuje m.in. komparator wideospektralny, spektrometr ramanowski, poligraf analogowy i poligraf komputerowy, zestaw oświetlenia do badania sygnatur malarskich, zestaw do symulowania kryminalistycznych badań miejsc zdarzeń w wirtualnej rzeczywistości, katalog sygnatur malarskich zebranych w europejskich muzeach przez pracowników. Wymienić należy także salę dydaktyczną, która wyposażona jest w **ekspozyty kryminalistyczne** (przesłane jako depozyty przez sądy) i walizki ze specjalistycznym sprzętem kryminalistycznym wykorzystywanym podczas oględzin miejsc zdarzeń. Podczas zajęć wykorzystywana jest m.in. infrastruktura sali dydaktycznej (ze szczególnym uwzględnieniem walizek oględzinowych) i pracowni wirtualnej rzeczywistości (osoby studiujące dokonują oględzin miejsca zdarzenia i badania śladów w symulowanym środowisku). W ramach seminariów dyplomowych, osoby studiujące prowadzą badania własne, korzystając w tym celu z całej aparatury badawczej dostępnej w pracowniach.

Program kształcenia na kierunku prawo daje więc możliwość **łączenia teorii i praktyki**. Służy to przede wszystkim osobom studiującym, bowiem dobrze wykształceni i przygotowani do wykonywania zawodu absolwenci wzbogacają rynek rzetelną wiedzą i umiejętnościami. Analizy, doświadczenia, badania oraz wnioski z realizowanych projektów badawczych, wykorzystywane w czasie zajęć ze studentami, są równie przydatne z punktu widzenia praktyki wykonywania zawodu prawnika. W tym kontekście wymaga podkreślenia, że pracownicy prowadzący kształcenie na kierunku prawo w zdecydowanej większości przypadków wykonują zawody prawnicze (adwokat, radca prawny, sędzia, prokurator), są przedsiębiorcami lub współpracują z nimi albo pracują w organach administracji (począwszy od samorządowych, poprzez krajowe, a skończywszy na europejskich, np. w Samorządowym Kolegium Odwoławczym, w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, jako pełnomocnik terenowy Rzecznika Praw Obywatelskich, jako Rzecznik Generalny Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej), pozostając przy tym aktywnymi uczestnikami obrotu gospodarczego. **Innowacyjność programu studiów polega na tym, że ma przygotowywać studentów pod kątem indywidualnych potrzeb, jakie zamierzają osiągnąć po zakończeniu edukacji:** nie tylko do kontynuowania kształcenia na aplikacjach prawniczych, do zatrudnienia w administracji państwowej lub samorządowej, działalności w organizacjach pozarządowych, ale także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz wyboru indywidualnej ścieżki kariery. Kształtując młodych prawników prowadzący zajęcia na kierunku prawo jako specjaliści i praktycy mają możliwość przekazywania im treści dużo dalej wybiegających poza ramy wynikające z litery prawa, uczulając ich na aspekty społeczne, ekonomiczne czy etyczne. W związku z tym od roku akademickiego 2025/2026 na kierunku prawo wdrożona została Nowa Koncepcja Studiów obowiązująca w Uniwersytecie. Dzięki temu osoby rozpoczynające studia od roku akademickiego 2025/2026 mają możliwość uczestniczenia **w zajęciach**

z obszaru „Cyfrowy Świat”, które w znaczący sposób pozwalają rozwijać ich kompetencje cyfrowe. Tytułem przykładu można wskazać, że zajęcia te dotyczą metod analizy danych: metody i narzędzia, a także sztucznej inteligencji (AI). Umożliwia to osobom studiującym nabycie i podtrzymanie kompetencji cyfrowych, niezbędnych w gospodarce 5.0. Zajęcia w ramach Nowej Koncepcji Studiów odbywają się na poziomie ogólnouniwersyteckim, dzięki czemu osoby studiujące na kierunku prawo uczą się komunikacji i współpracy z osobami reprezentującymi różne dyscypliny naukowe. Podobnie w przypadku lektoratów z języków obcych osoby studiujące mogą zapisywać się do grup ogólnouniwersyteckich, dzięki czemu mają do wyboru bardzo szeroką ofertę języków obcych oraz poziomu zaawansowania.

Znaczącą możliwość wykorzystania wzorców międzynarodowych w tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku daje także udział UŚ w konsorcjum **Transfrom4Europe**, w ramach którego Uniwersytet Śląski w Katowicach, wraz z sześcioma zagranicznymi szkołami wyższymi, tworzy uniwersytet europejski nakierowany na kształcenie i szkolenie studentów, kadry i interesariuszy z regionów, w których są usytuowane, tworząc nowe zasoby wiedzy, rozwijając badania i dostarczając rozwiązania dla głównych obecnych i przyszłych wyzwań społecznych (<https://us.edu.pl/t4e/>).

Ponadto, zgodnie z zarządzeniem nr 176 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, część zajęć obejmująca nie mniej niż 10% i nie więcej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie całego cyklu kształcenia odbywa się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

1.6. Kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany

Kształcenie prowadzone na kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach **ma na celu wykształcenie profesjonalnego prawnika**, efektywnie wykorzystującego nabytą w toku studiów wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Program studiów przewiduje, że kierunek jest w 100% przyporządkowany do nauk prawnych. Zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 276 punktów ECTS jest przypisanych zajęciom, które są **związane z działalnością naukową prowadzoną w dyscyplinie nauki prawne**. Jednolite magisterskie studia prawnicze są prowadzone na poziomie ogólnoakademickim, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo obejmuje moduły zarówno obligatoryjne, jak i fakultatywne. Wśród modułów obligatoryjnych znajdują się te mające charakter ogólny i propedeutyczny, stanowiące fundament dla nauki przedmiotów dogmatycznych, obrazujące społeczeństwo i jego ewolucję (np. prawo rzymskie, historia prawa, ewolucja ustrojów państwowych, doktryny polityczne i prawne, wstęp do prawoznawstwa, logika dla prawników). Trzon modułów obligatoryjnych stanowią przedmioty dogmatyczne, dzięki którym student uzyskuje umiejętność rozumienia tekstów prawnych i dokonywania ich wykładni, stosownie do osiągnięć nauki i potrzeb praktyki (m.in. prawo cywilne, prawo karne, prawo handlowe, prawo pracy, prawo administracyjne). Niezwykle istotne są moduły obejmujące materię proceduralną (postępowanie karne, postępowanie cywilne, postępowanie administracyjne, postępowanie sądownoadministracyjne). Obok modułów obligatoryjnych w programie studiów znalazły się moduły obieralne. Wśród modułów obieralnych można wyróżnić stałą listę modułów obieralnych oraz zmienną listę modułów obieralnych. Ich oferta kształtowana jest z myślą o osobach studiujących, stosownie do zmieniających się potrzeb otaczającego świata.

Kluczowe z punktu realizacji założonych modułów kierunkowych są moduły, ich efekty, treści, a także metody i bibliografia. Kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem głębi Polskiej Ramy Kwalifikacji i zostały przyporządkowane odpowiednio do kategorii wiedzy, umiejętności i

kompetencji społecznych. Oznacza to, że absolwent/ka studiów prawnych dysponuje nie tylko znajomością norm prawnych, ale – dzięki odpowiedniemu wyprofilowaniu procesu dydaktycznego - cechuje go/ją zaawansowana i pogłębiona umiejętność ich odnoszenia do stanów faktycznych, budowania argumentacji na rzecz uzasadnienia określonego stanowiska, formułowania ocen dotyczących jakości stanu prawnego. Proces kształcenia jest skonstruowany tak, by nauczyć studenta samodzielnego posługiwania się piśmiennictwem i orzecznictwem przy konstruowaniu stanowiska w konkretnej sprawie, a także prowadzić polemikę stosownie do wymogów wynikających z kontradiktoryjności procesu. Absolwent/ka kończy studia ze świadomością złożoności materii normatywnej. W całokształcie umiejętności istotnych dla dalszego rozwoju zawodowego znaczenie ma także znajomość języków obcych, toteż absolwent kończy studia uzyskując biegłość na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy w zakresie wybranego języka, czemu towarzyszy znajomość terminów prawnych w tym języku. Kierunkowe efekty uczenia się są nie tylko spójne z koncepcją i celami kształcenia, profilem ogólnoakademickim studiów, ale także określone zostały w taki sposób, by z jednej strony umożliwić ich realizację za pomocą konkretnych modułów, a z drugiej – na weryfikację ich realizacji w toku studiów. Wśród kluczowych kierunkowych efektów uczenia się dla studiów prawnych wymienić można przykładowo m.in.:

- w obszarze wiedzy: K_W01 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu uwarunkowania związane z prowadzeniem działalności zawodowej prawnika, w tym w zakresie prawa własności przemysłowej i prawa autorskiego, jak również podstawowe zasady tworzenia oraz rozwoju różnych form przedsiębiorczości niezbędnych przy wykonywaniu zawodu prawnika, K_W02 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe i ewolucję kluczowych instytucji prawnych, ustrojowych i doktrynalnych, wzajemne zależności pomiędzy nimi, a także ich znaczenie dla współczesnych systemów prawa, czy też K_W07 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu system i hierarchię źródeł prawa, ich typy w poszczególnych dziedzinach prawa, zasady i procedury tworzenia aktów prawnych, posiada zaawansowaną wiedzę na temat ich funkcji oraz wzajemnych relacji.
- w obszarze umiejętności: K_U03 Posiada umiejętność oceny złożonych i nietypowych problemów w kontekście ich związku z prawem, potrafiąc dokonać ich interpretacji z uwzględnieniem zasad logiki prawniczej, formułując możliwe rozwiązania w danej sprawie i proponując własne, także w nieprzewidywalnych warunkach, czy też K_U08 Potrafi swobodnie wykorzystać instrumenty zaczerpnięte z różnych dziedzin prawa, także w sytuacjach wymagających zastosowania wiedzy interdyscyplinarnej, formułując i testując hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi, K_U10 Potrafi przygotowywać projekty aktów prawnych, wniosków, opinii, stanowisk i rozstrzygnięć wymaganych w poszczególnych dziedzinach prawa przy właściwym wykorzystaniu posiadanej wiedzy.
- w obszarze kompetencji społecznych: K_K02 Jest gotów do dokonania analizy prawnej wydarzeń, zjawisk i sytuacji społecznych, potrafiąc określić i ocenić indywidualne i zbiorowe interesy poszczególnych uczestników życia społecznego, a także interes społeczny w danej dziedzinie, K_K07 Jest gotów do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny, przestrzegając i rozwijając zasady etyki zawodowej prawnika oraz podejmując działania zapewniające przestrzeganie tych zasad w działalności zawodowej, czy też K_K08 Jest gotów w sposób krytyczny ocenić poziom posiadanej wiedzy, ma świadomość znaczenia wiedzy przy rozwiązywaniu problemów prawnych, a także jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów prawnych.

Należy podkreślić, że przy określaniu kierunkowych efektów uczenia się uwzględniona została specyfika kształcenia na kierunku prawo, a także kompetencje naukowe kadry prowadzącej zajęcia na kierunku. Treści programowe zostały określone w taki sposób, aby objąć całościowo spektrum dyscypliny nauki prawne przy jednoczesnym zapewnieniu realizacji wszystkich efektów uczenia się

właściwych dla kierunku. Kierunkowe efekty uczenia się znajdują odzwierciedlenie w poszczególnych modułach zawierających odpowiednie **treści kształcenia**. W celu zilustrowania można wskazać przykładowo, że moduł *Prawo cywilne - część ogólna* realizowane są następujące efekty kierunkowe:

Efekt modułowy	Efekt kierunkowy do których odnosi się efekt modułowy
Zna i rozumie pojęcie i zasady prawa cywilnego, źródła prawa cywilnego, ich wzajemne relacje, a także rodzaje norm prawnych występujących w prawie cywilnym. [cywil_p_01_1]	K_W10 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu przedmiot regulacji w zakresie poszczególnych dziedzin prawa, w szczególności co do zakresu praw i obowiązków ich podmiotów.
Ma wiedzę na temat podmiotów prawa cywilnego, ich właściwości, praw i obowiązków określonych przepisami prawa cywilnego. [cywil_p_01_2]	K_W08 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu instytucje i konstrukcje prawne wypracowane w poszczególnych dziedzinach prawa, dostrzega wzajemne zależności pomiędzy nimi, a także ich główne tendencje rozwojowe.
Zna i rozumie pojęcia, instytucje i konstrukcje prawne objęte tzw. częścią ogólną prawa cywilnego, a w szczególności dotyczące: podmiotów prawa cywilnego, przedmiotów stosunków cywilnoprawnych, zdarzeń cywilnoprawnych, czynności prawnych, przedstawicielstwa i dawności. [cywil_p_01_3]	K_W07 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu system i hierarchię źródeł prawa, ich typy w poszczególnych dziedzinach prawa, zasady i procedury tworzenia aktów prawnych, posiada zaawansowaną wiedzę na temat ich funkcji oraz wzajemnych relacji.
Potrafi posługiwać się pojęciami, instytucjami i konstrukcjami prawnymi objętymi tzw. częścią ogólną prawa cywilnego z wykorzystaniem odpowiednich technik i narzędzi. [cywil_p_01_4]	K_U04 Potrafi odnaleźć właściwą regulację prawną, interpretować przepisy i wyciągnąć wnioski, co do dopuszczalnego lub wymaganego postępowania z wykorzystaniem właściwych technik i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.
Potrafi analizować zadane problemy prawne z zakresu tzw. części ogólnej prawa cywilnego wynikłe w fikcyjnych sytuacjach faktycznych. [cywil_p_01_5]	K_U03 Posiada umiejętność oceny złożonych i nietypowych problemów w kontekście ich związku z prawem, potrafiąc dokonać ich interpretacji z uwzględnieniem zasad logiki prawniczej, formułując możliwe rozwiązania w danej sprawie i proponując własne, także w nieprzewidywalnych warunkach.
Dostrzega potrzebę korzystania z baz aktów prawnych, literatury o charakterze dogmatycznym i orzecznictwa przy analizie prawnej konkretnych sytuacji faktycznych. [cywil_p_01_6]	K_U09 Przygotowując stanowisko potrafi wykorzystać i zaprezentować w sposób twórczy literaturę o charakterze dogmatycznym oraz bazy aktów prawnych, orzecznictwa i decyzji.
Jest gotów do krytycznej oceny i aktualizacji swojej wiedzy w związku z następującymi zmianami prawnymi, a także korzystania z wiedzy eksperckiej. [cywil_p_01_7]	K_K08 Jest gotów w sposób krytyczny ocenić poziom posiadanej wiedzy, ma świadomość znaczenia wiedzy przy rozwiązywaniu problemów prawnych, a także jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów prawnych.

Z kolei w ramach modułu *Prawo administracyjne* realizuje następujące kierunkowe efekty uczenia się:

Efekt modułowy	Efekt kierunkowy do których odnosi się efekt modułowy
Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu administracji i prawa administracyjnego. <i>[admin_p_1_01]</i>	K_W03 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię prawniczą dotyczącą poszczególnych dziedzin prawa, a także budowę norm i zasady funkcjonowania systemu prawnego.
Zna system źródeł prawa administracyjnego. <i>[admin_p_1_02]</i>	K_W07 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu system i hierarchię źródeł prawa, ich typy w poszczególnych dziedzinach prawa, zasady i procedury tworzenia aktów prawnych, posiada zaawansowaną wiedzę na temat ich funkcji oraz wzajemnych relacji.
Zna i rozumie strukturę administracji publicznej z uwzględnieniem podziału terytorialnego kraju, a także prawne formy działania administracji publicznej. <i>[admin_p_1_03]</i>	K_W06 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu organizację, kompetencje, procedury i tendencje rozwojowe organów państwowych, w szczególności ma zaawansowaną wiedzę w dziedzinie sprawowania władzy politycznej na szczeblu centralnym i lokalnym, ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości oraz administracji, w tym administracji gospodarczej i finansów publicznych.
Zna instytucje kontroli administracji. <i>[admin_p_1_04]</i>	K_W05 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu założenia ustrojowe i organizacyjne funkcjonowania współczesnego państwa w perspektywie krajowej i międzynarodowej, w szczególności posiada zaawansowaną wiedzę na temat systemów sprawowania władzy, dostrzegając złożone zależności pomiędzy nimi.
Potrafi określić kompetencje organów administracji publicznej i zasady ich działania. <i>[admin_p_1_05]</i>	K_U05 Potrafi właściwie dobierając źródła i informacje, odnaleźć odnoszące się do stanu faktycznego rozstrzygnięcia jednostkowe (np. orzeczenia, decyzje), dokonać oceny i krytycznej analizy ich przydatności dla rozstrzygnięcia danej sprawy i na tej podstawie prognozować możliwe rozstrzygnięcia, jak też zaproponować własne.
Potrafi zidentyfikować i zinterpretować szczegółowe regulacje odnoszące się do relacji zachodzących pomiędzy obywatelem a organami państwa. <i>[admin_p_1_06]</i>	K_U04 Potrafi odnaleźć właściwą regulację prawną, interpretować przepisy i wyciągnąć wnioski, co do dopuszczalnego lub wymaganego postępowania z wykorzystaniem właściwych technik i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.
Jest gotów do dokonania analizy wydarzeń, zjawisk i sytuacji społecznych w sferze administracji publicznej. <i>[admin_p_1_07]</i>	K_K02 Jest gotów do dokonania analizy prawnej wydarzeń, zjawisk i sytuacji społecznych, potrafiąc określić i ocenić indywidualne i zbiorowe interesy poszczególnych uczestników życia społecznego, a także interes społeczny w danej dziedzinie.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Dobre praktyki:

- dobrą praktyką jest prowadzenie szeroko zakrojonych i różnorodnych badań wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych związanych z projektowanymi modyfikacjami studiów;
- dobrą praktyką jest szerokie uwzględnianie głosu interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych przy dokonywaniu zmian programu studiów;
- dobrą praktyką jest regularny przegląd programu kształcenia na kierunku prawo, także w kontekście jego związków z misją i strategią Uniwersytetu.
- dobrą praktyką jest powołanie reprezentatywnego zespołu, składającego się z doświadczonych i cieszących się uznaniem pracowników prowadzących zajęcia z różnych obszarów na kierunku prawo, którego zadaniem była modyfikacja istniejącego programu studiów;
- dobrą praktyką jest wprowadzenie w szerokim zakresie zajęć o charakterze autorskim, wykorzystujących potencjał badawczy pracowników naukowych, pokazujących indywidualne podejście do zagadnienia i rezultaty badań jeszcze nie ujętych w treści podręcznikowe;
- dobrą praktyką jest to, iż mając na względzie zainteresowania naukowe pracowników i ich badania osobom studiującym oferowane są moduły ze zmiennej listy przedmiotów do wyboru, dotyczące *stricte* kwestii obejmujących takie właśnie badania;
- dobrą praktyką jest stworzenie tzw. ścieżek kariery – cywilistycznej, karnistycznej i biznesowej w ramach tzw. stałych koszyków modułów obieralnych.
- dobrą praktyką jest wprowadzenie nowatorskiego modułu Klinika prawa;
- dobrą praktyką jest wykorzystanie potencjału związanego z wykonywaniem zawodów prawniczych przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo. Kontakt z praktyką wykonywania zawodu, w tym m.in. sędziego, radcy prawnego, adwokata, doradcy podatkowego, mediatora, prokuratora, arbitra, pełnomocnika terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich pozwala w sposób maksymalnie efektywny dostosowywać treści kształcenia do wymogów związanych ze stosowaniem prawa w praktyce.
- dobrą praktyką jest angażowanie studentów do badań naukowych, szczególnie poprzez ich udział w kołach naukowych, a także wspólną pracę naukową z prowadzącymi zajęcia;
- dobrą praktyką jest powołanie Rady Eksperckiej, dzięki której współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przebiega w sposób systematyczny i regularny.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany

Treści programowe przewidziane programem studiów na kierunku prawo zostały sformułowane w sposób precyzyjny, a także dostosowane do koncepcji i celów kształcenia. **Konweniują z misją Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zapewniają wysoką efektywność przekazywania wiedzy oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych.** Specyfika i zgodność treści programowych oraz przypisanych im efektów uczenia się uwzględniają **po pierwsze** aktualnie prowadzone na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach badania oraz działalność naukową całego Uniwersytetu, **po drugie** potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego - realia rynku pracy w zakresie przyjętego profilu absolwenta kierunku prawo, w tym możliwość kontynuacji nauki w korporacjach prawniczych i związany z tym obowiązek zdania egzaminu na aplikację, jak również wejście na rynek pracy osób nie kontynuujących kariery w zawodach prawniczych. Konstrukcja programu oraz wprowadzone rozwiązania organizacyjne umożliwiają realizację efektów uczenia się przyjętych dla kierunku.

Dobór kluczowych, obligatoryjnych treści kształcenia jest ściśle związany z **kierunkowymi efektami uczenia się**. Treści te zostały określone w programie jednolitych studiów magisterskich na kierunku prawo, prowadzonych zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Program i plan studiów określają liczbę godzin zajęć, a także liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć.

Program studiów przewiduje dwie zasadnicze grupy modułów: **moduły obligatoryjne** oraz **moduły obieralne (fakultatywne)**. Wśród modułów obligatoryjnych znajdują się te mające charakter ogólny i propedeutyczny, stanowiące fundament dla nauki przedmiotów dogmatycznych, obrazujące społeczeństwo i jego ewolucję, takie jak *wstęp do prawoznawstwa, prawo rzymskie, historia prawa czy logika dla prawników*. Celem tych modułów jest nauczanie studenta, że normy prawne stanowią regulatory życia społecznego i muszą odpowiadać potrzebom społeczeństwa jako całości, jednostek i podmiotów zbiorowych - na określonym etapie rozwoju społecznego. Trzon modułów obligatoryjnych stanowią przedmioty dogmatyczne, dzięki którym student uzyskuje umiejętność rozumienia tekstów prawnych i dokonywania ich wykładni, stosownie do osiągnięć nauki i potrzeb praktyki (m.in. *prawo cywilne - część ogólna, prawo cywilne - zobowiązania cz. I. i II, prawo cywilne - rzeczowe, prawo cywilne rodzinne i spadkowe, prawo karne, prawo handlowe, prawo pracy, prawo administracyjne*). Niezwykle istotne są moduły obejmujące materię proceduralną (*postępowanie karne, postępowanie cywilne, postępowanie administracyjne, postępowanie sądownoadministracyjne*). Dzięki uwzględnieniu w programie studiów specyfiki różnych dziedzin prawa absolwent kierunku jest przygotowany do posługiwania się różnorodnymi normami, należycie posługuje się językiem prawnym i prawniczym. W toku studiów osoba studiująca uzyskuje znajomość podstawowych dziedzin prawa polskiego, prawa stanowionego przez Unię Europejską oraz kluczowych aktów prawa międzynarodowego.

Obok modułów obligatoryjnych w programie studiów znalazły się **moduły obieralne**. W programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 została udoskonalona i zmieniona formuła modułów obieralnych. Wdrożone zostały dwie grupy modułów: **stała lista modułów obieralnych** oraz **zmienna lista modułów obieralnych**. Należy podkreślić, że program obowiązujący od roku 2025/2026 wyróżnia się na tle dotychczasowego właśnie wprowadzeniem stałych modułów obieralnych. Moduły

obieralne oferowane w ramach **stałej listy** zostały uszeregowane w ramach tzw. koszyków. W ramach każdego z nich studenci mogą w sposób elastyczny rozszerzać swoje zainteresowania w różnych zakresach. Koszyki zostały skonstruowane w sposób nowatorski, tak aby moduły znajdujące się w nich, obejmowały zupełnie różne zakresy tematyczne (prawo prywatne, prawo publiczne, sektor biznesowy). W ramach **stałej listy modułów obieralnych** można wymienić m.in. następujące moduły: *Fundusze i projekty UE, Organy ochrony prawa i zawody prawnicze, Zamówienia publiczne, Ubezpieczenia społeczne, Postępowanie egzekucyjne cywilne, Obrót i zarządzanie nieruchomościami, Prawo karne skarbowe, Prawo karne wykonawcze czy też Prawo konsumenckie*. Student w ramach modułów oferowanych w tzw. koszykach ma możliwość wyboru jednego z proponowanych modułów. Oprócz modułów wybieralnych, oferowanych w ramach stałej listy, student będzie miał możliwość **wyboru modułów ze zmiennej listy** (m.in. wykładów monograficznych i konwersatoriów). Ich oferta kształtowana jest z myślą o osobach studiujących, stosownie do zmieniających się potrzeb otaczającego świata. Obejmują one przykładowo moduły, takie jak np. *Prawne granice wolności wypowiedzi w Rzeczypospolitej Polskiej, Prawo żywnościowe UE, Prawo spółdzielcze, Międzynarodowe prawo karne, Postępowanie nieprocesowe, Specustawy w polskim systemie prawnym*. Na szczególną uwagę zasługuje to, że osoby studiujące na kierunku prawo mają również możliwość wyboru **modułów w języku obcym**, takich jak np. *International Human Rights Law, Business Activity of Companies in the European Union, Witness Testimony - Legal and Psychological Aspects, Art and Cultural Property Law, Artificial intelligence in law and forensics, Fiscal Sustainability: International Approach, Animal Trade Law*. W ramach zajęć wykorzystywane są również obcojęzyczne publikacje naukowe ściśle związane z kierunkiem studiów, których znajomość w naturalny, niewymuszony sposób poszerza zakres słownictwa i jego stosowanie przez studentów. Należy dodać, że osoby studiujące na kierunku prawo mają możliwość wyboru **modułu humanistycznego**.

Zupełnym *novum* w ramach programu studiów obowiązującym od roku 2025/2026 jest **moduł Klinika Prawa**, prowadzony również jako moduł obieralny. W jego ramach studenci mają możliwość poznania praktycznych aspektów wykonywania zawodu, uczestniczenia w symulacjach rozpraw, czy też doskonalenia technik negocjacyjnych i mediacyjnych. Absolwent studiów na kierunku prawo osiąga zatem efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, będące bez wątpienia reakcją na potrzeby zmieniających się potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Zostały one opracowane w porozumieniu i w odpowiedzi na impulsy płynące od interesariuszy zewnętrznych. Moduł ten pozwala na realizację następujących efektów kierunkowych w zakresie wiedzy (K_W08, K_W10, K_W15), umiejętności (K_U08, K_U11, K_U12, K_U13) i kompetencji (K_K01, K_K02, K_K03)

Treści programowe na kierunku prawo uwzględniają zakres dyscypliny nauki prawne i gwarantują realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Program kształcenia zawiera **moduły**, które obejmują zagadnienia będące przedmiotem badań naukowych, prowadzonych przez poszczególnych pracowników prowadzących zajęcia na kierunku. Tytułem przykładu można wskazać, że moduł *Prawo karne* prowadzony jest przez specjalistów w tym zakresie posiadających znaczące osiągnięcia naukowe. Należy wskazać przede wszystkim, że opracowali oni autorski podręcznik do nauki prawa karnego, stanowiący wypadkową ich dotychczasowych badań: *Prawo karne: wykład akademicki*, T. Dukiet-Nagórska, O. Sitarz, D. Bek, R. Fic, M. Grudecki, J. Hanc, K. Hebda-Relidzińska, A. Jaworska-Wieloch, P. Zawiejski A. Wolters Kluwer, Warszawa 2023. Ponadto prowadzący ten moduł są autorami monografii podejmujących zagadnienia ważne naukowo i mające również istotne znaczenie z punktu widzenia dydaktyki. Można wskazać tutaj prace:

- O. Sitarz, *Model prawnokarnej reakcji i jej uzasadnienie na naruszenie i narażenie dobra prawnego w postaci życia człowieka*, Wyd. UŚ, Katowice, 2024,
- R. Fic, *Klauzule niepodlegania karze*, C.H. Beck, Warszawa, 2025,

- *M. Grudecki, Ghostwriting i guest authorship. Analiza prawnokarna, Wolters Kluwer, Warszawa, 2023.*
- Należy także wyróżnić publikacje w czasopismach, w tym w języku obcym:
- *O. Sitarz, Discrimination from a Criminological and Criminal-Political Perspective, Białostockie Studia Prawnicze, 2024/4,*
- *O. Sitarz, Criminalization dilemmas in the case of a legal good in the form of human life, Studia Iuridica, 2023, T. 100,*
- *O. Sitarz, D. Bek, Warunki prowadzenia mediacji w sprawie karnej z udziałem osoby pozbawionej wolności w świetle polskich przepisów, Probacja, 2025, Nr 2;*
- *M. Grudecki, Prawnokarna ocena prób samobójczych, Prawo i Więź, 2024/3.*
- *M. Grudecki, Zalety i wady kar długoterminowych – rozważania w związku z usunięciem kary 25 lat pozbawienia wolności z Kodeksu karnego, Probacja, 2023/3.*
- *M. Grudecki, O roli ławników w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w demokratycznym państwie prawa. Artykuł polemiczny, Przegląd Sejmowy, 2022/6,*
- *O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, O tożsamej podstawie wymiaru kary przy ciągu przestępstw w kontekście czynu ciągłego, Prokuratura i Prawo, 2022/4.*
- *D. Bek, O czynnej napaści ze skutkiem w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego, Przegląd Sądowy, 2022/9.*

Są także współautorami komentarzy do ustaw: *O. Sitarz w: M. Cyndel, D. Leszar, P. Gacek, A. Gronkiewicz, M. Jagielski, G. Krawiec, G. Łasaczyca, A. Matan, B. Palenik, E. Pierzchała, L. Pietraszek, O. Sitarz, M. Strożek-Kucharska, E. Suwaj, D. Sylwestrzak, J. Wyporowska-Frankeiwcz, A. Ziółkowska, Ochrona informacji niejawnych. Komentarz, Wolters Kluwer, 2024, M. Grudecki, w: J. Kulesza, A. Behan, M. Filipczak, M. Grudecki, K. Patora, K. Wala, Kodeks karny. Komentarz, red. J. Kulesza, Wolter Kluwer, Warszawa, 2025.*

Doskonały przykład modułu obejmujący zagadnienia stanowiące przedmiot badań naukowych stanowi moduł *Prawo podatkowe*. Prowadzący go specjaliści posiadają publikacje o wysokim poziomie merytorycznym naukowym, mające istotne znaczenie z punktu widzenia prowadzonej na wydziale dydaktyki. Wśród ostatnich publikacji osób prowadzących zajęcia z tego modułu można wskazać m.in. następujące:

- *J. Glumińska-Pawlic, T. Gwóźdź, Management of Municipal Waste during the Geopolitical Crisis from the Point of View of the Commune Budget in Poland, Studia Iuridica Lublinensia, 2024/2.*
- *J. Glumińska-Pawlic, M. Charkiewicz, Opodatkowanie wyrobów nowatorskich oraz płynu do papierosów elektronicznych podatkiem akcyzowym w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej : analiza otoczenia regulacyjnego, Instytut Wydawniczy EuroPrawo, Warszawa, 2024.*
- *J. Glumińska-Pawlic, System podatkowy czy zbiór przypadkowych regulacji?, Dodardztwo Podatkowe, 2024/7.*
- *J. Glumińska-Pawlic, T. Gwóźdź, Local Taxes in the Jurisprudence of Local Government Bodies, TEKA, 2023/2.*
- *J. Glumińska-Pawlic, K. Feldo, Zwolnienia i ulgi podatkowe jako instrumenty służące ochronie zabytków nieruchomości, Gubernaculum et Administratio, 2023/2. T. Gwóźdź, Co dalej z opodatkowaniem budowli? Kilka uwag po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 lipca 2023 r., sygn. akt SK 14/212, Krytyka Prawa 2024/3.*

- K. Żmuda-Matan, *Impact of the So-Called the Budget-Related Act on the Pay Policy of Local Government Entities in Relation to Persons Managing Municipal Companies - Selected Issue*, *Financial Law Review*, 2024/2.
- K. Żmuda-Matan, *Bank Gospodarstwa Krajowego Funds as Activities Distorting the Principle of Transparency of Public Finances - Selected Issues*, *Financial Law Review*, 2023/3.
- B. Kubista, *Czy w racjonalnym systemie podatkowym jest miejsce dla raportowania schematów podatkowych w aktualnym kształcie?* *Doradztwo Podatkowe*, 2025/5.
- B. Kubista, *Wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą w ryczałcie od dochodów spółek*, *Doradztwo Podatkowe*, 2023/4.
- S. Owczarczuk, *VAT dla jednostek samorządu terytorialnego. Komentarz do wybranych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług z uwzględnieniem dyrektywy VAT*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2025.

Na szczególną uwagę zasługuje to, że prowadzący zajęcia z tego modułu **włączają w działalność naukową również studentów**, czego rezultatem są wspólne publikacje naukowe: T. Gwóźdź, A. Brzenk, *Constitutional aspects of the state budget procedure in Poland: analysis of the example of the 2024 budget*, *Roczniki Administracji i Prawa*, 2024/3;

Innym przykładem może być moduł *Postępowanie administracyjne* prowadzony przez specjalistów z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, którzy są autorami i współautorami publikacji o wysokim poziomie merytorycznym o znaczącym wkładzie dla rozwoju dyscypliny. Prowadzący zajęcia w ramach ww. modułu są współautorami Sytemu Prawa Sądownictwa Administracyjnego, a także komentarzy do ustaw:

- G. Łaszczyca, W. Piątek (red.), *System Prawa Sądownictwa Administracyjnego, Tom 2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy postępowania sądowoadministracyjnego*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2025,
- J. Chlebny, D. Gregorczyk, M. Kamiński, Z. Kmieciak, M. Kowalski, G. Łaszczyca, D. Malec, A. Matan, I. Niżnik-Dobosz, W. Piątek, M. Romańska, W. Szafrąńska, W. Szafrąński, *System Prawa Sądownictwa Administracyjnego, Tom 1. Zagadnienia ogólne*,
- A. Ziółkowska, w: *Ustawa o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze. Komentarz*, red. E. Cała-Wacinkiewicz, W. Staszewski, C.H. Beck, Warszawa, 2025.

Prowadzący zajęcia z tego modułu są autorami publikacji podejmujących ważne zagadnienia praktyczne, mające spore znaczenie w dydaktyce:

- G. Łaszczyca, *Kierunki rozszerzenia właściwości rzeczowej sądów administracyjnych*, *Państwo i Prawo*, 2025/2. G. Łaszczyca, *Pojęcie strony w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2023.
- W. Szafrąńska, *Przywracanie pasa drogowego do poprzedniego stanu użyteczności w przypadku posiadania stosownego zezwolenia na zajęcie*, *Studia Iuridica Toruniensa*, 2024, T. 34.
- W. Szafrąńska, *Limitation of the principle of openness in Polish judicial-administrative proceedings during the pandemic and the standards of a fair hearing: the reasons for possible complaints brought before the European Court of Human Rights*, *Studia Iuridica*, 2022, T. 91.
- W. Szafrąńska, *O wnoszeniu podań na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej (o problemie "zwykłego" e-maila)*, *Studia Prawnoustrojowe*, 2022/57.

- A. Ziółkowska, *Sądowoadministracyjna kontrola orzeczeń odwoławczych komisji dyscyplinarnych wydanych w postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym w stosunku do studentów i doktorantów*, *Prawo i Wiąż*, 2024/2.
- A. Ziółkowska, A. Gronkiewicz, *Intensification of Digitalization of Public Administration and the Digital Divide*, *Studia Iuridica*, 2023, T. 101.
- A. Ziółkowska, A. Gronkiewicz, *Czeskie rozwiązania prawne dotyczące kar administracyjnych w kontekście potrzeby reformy w Polsce*, *Samorząd Terytorialny*, 2022/3.

Dorobek naukowy dr hab. Anny Wierzbicy, prof. UŚ prowadzącej zajęcia z modułu *Prawo samorządu terytorialnego* jest przykładem ścisłego związku badań naukowych, a także praktyki zawodowej z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi w ramach modułu. Dr hab. Anna Wierzbica, prof. UŚ jest autorką m.in. następujących publikacji:

- A. Wierzbica, *Konsekwencje prawne łączenia funkcji przewodniczącego organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego z mandatem posła (senatora)*, *Przegląd Prawa Publicznego*, 2024/10.
- A. Wierzbica, w: J. Bryła, R. Cybulska, B. Dolnicki, J. Glumińska-Pawlic, J. Jagoda, R. Marchaj, Cz. Martysz, A. Wierzbica, *Samorząd województwa. Komentarz*. Red. B. Dolnicki, Wolters Kluwer, Warszawa 2023.
- A. Wierzbica, *Mandat radnego: prawa, obowiązki, ograniczenia*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2023.
- A. Wierzbica, *Wygaśnięcie mandatu radnego*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2022.

Ponadto jako praktyk – radca prawny zajmuje się obsługą prawną jednostek samorządu terytorialnego. Studenci kierunku prawo mogą także spośród modułów fakultatywnych prowadzonych w formie konwersatorium wybierać moduł *Prawo żywnościowe UE* prowadzony przez dr Monikę Łatę. Pani Doktor jest autorką publikacji:

- M. Łata, *Reklama suplementów diety. Ograniczenia prawne*, C.H. Beck, Warszawa, 2024. M. Łata, *Dobre obyczaje w reklamie żywności*, *Prawo i Wiąż*, 2024/6.
- M. Łata, *Płatność do powierzchni upraw konopi*, *Przegląd Prawa Rolnego*, 2024/1.
- M. Łata, *"Środek spożywczy" czy "produkt leczniczy"? Wybrane problemy na styku dwóch reżimów prawnych*, *Przegląd Prawa Medycznego*, 2023/1-2.
- P. Gała, M. Łata, *Civil liability for damage caused by a dietary supplement*, *Studia Iuridica*, 2023, T. 99.

Innym przykładem modułu obieralnego jest wykład monograficzny *Ochrona danych osobowych* prowadzony przez dr. hab. Mariusza Jagielskiego, prof. UŚ. Prowadzący posiada liczne publikacje naukowe w tym zakresie:

- M. Jagielska, M. Jagielski, *Brak zgodności z RODO jako przesłanka niezgodności treści lub usług cyfrowych z umową*, *Prawo i Wiąż*, 2024/1.
- M. Jagielski, *Ochrona danych osobowych jako element oceny etycznej badań naukowych z udziałem ludzi*, *Diamteros*, 2023, T. 76.
- M. Jagielski (red.), *Dokumentacja ochrony danych osobowych ze wzorami*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2022.

Wreszcie można wskazać moduł *Ochrona praw dziecka* prowadzony przez dr Katarzynę Kamińską mającą bogaty dorobek naukowy niezwykle ściśle powiązany z problematyką prowadzonych zajęć. Wśród jej publikacji można wyróżnić:

- K. Kamińska, *Putting children's welfare first in parental kidnapping and parental abduction cases*, *Studia Prawnicze*, 2025/1.
- K. Kamińska, *Autonomia rodziców i jej granice w zakresie zawierania porozumień rodzicielskich*, *Rejent*, 2024/11.
- K. Kamińska, *Legal and Psychological Perspectives on Parental Responsibility and Shared Residence after Divorce*, *Studia Iuridica*, 2023, T. 101.
- K. Kamińska, *Pieczna naprzemienna a władza rodzicielska rodziców żyjących w rozłączeniu*, *Wolters Kluwer*, Warszawa, 2022.

Program kształcenia na kierunku prawo obejmuje moduły stanowiące przedmioty obligatoryjne, które **dotyczą zagadnień będących przedmiotem badań naukowych** prowadzonych przez poszczególne zespoły badawcze bądź nauczycieli akademickich prowadzących indywidualną działalność badawczą. Tytułem przykładu można wskazać, że prowadzący moduł *Prawo pracy* realizują treści programowe odnoszące się do zakresu badań naukowych pt. *Prawo pracy, zatrudnienia i ubezpieczeń społecznych wobec przemian społecznych, gospodarczych i technologicznych* prowadzonych w Zespole badawczym prawa pracy, prawa zatrudnienia i ubezpieczeń społecznych. Podobnie w przypadku modułu *Prawo samorządu terytorialnego*, którego prowadzący zrzeszeni są w Zespole badawczym prawa samorządu terytorialnego i realizują temat badawczy *Polski samorząd terytorialny na tle europejskim*. Innym przykładem może być moduł *Prawo prywatne międzynarodowe*, który realizowany jest przez pracowników zrzeszonych w Zespole badań nad prawem prywatnym międzynarodowym i realizujących temat badawczy *Kierunki rozwoju współczesnego prawa prywatnego międzynarodowego*. Kolejnym przykładem mogą być prowadzący moduły *Wstęp do prawoznawstwa*, a także *Teoria i filozofia prawa* zrzeszeni w Zespole badań nad tworzeniem i stosowaniem prawa, realizujący temat badawczy *Interdyscyplinarne badania nad tworzeniem i stosowaniem prawa*.

Oprócz zespołów badawczych pracownicy Wydziału prowadzą indywidualną działalność badawczą. Tytułem przykładu można wskazać, że prowadzący zajęcia z modułu *Nadzór epidemiologiczny* oraz *Prawo administracyjne* dr hab. Marcin Janik, prof. UŚ prowadzi indywidualną działalność badawczą *Perspektywy rozwoju nadzoru epidemiologicznego*. Dr Maciej Marcinowski-Prażmowski prowadzący zajęcia z modułów *Logika* oraz *Sztuczna inteligencja w prawie, etyce i praktyce* prowadzi indywidualną działalność badawczą *Sztuczna inteligencja w prawie i kryminalistyce*. Dr Mateusz Żaba prowadzący zajęcia z modułów *Prawo handlowe* oraz *Prawo spółdzielcze, fundacje, stowarzyszenia* prowadzi indywidualną działalność badawczą *Ochrona interesów wierzycieli spółek i spółdzielni w procesach reorganizacyjnych*.

Wskazując przykładowe powiązania treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się warto odnotować, że moduł *Prawo cywilne - część ogólna* w zakresie wiedzy realizuje efekty: K_W07, K_W08, K_W10, w zakresie umiejętności: K_U03, K_U04, K_U09 a w zakresie kompetencji społecznych efekt K_K08. Z kolei moduł *Prawo handlowe cz. I i II* związany jest z realizacją m.in. efektów uczenia się w zakresie wiedzy K_W07, K_W08, K_W10, K_W12 i pozwala nabyć umiejętności K_U04, K_U05, K_U09. Daje także możliwość nabycia kompetencji K_K01, K_K05.

Moduł *Prawo karne* służy realizacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy K_W02, K_W03, K_W04, K_W07, K_W10, K_W11 umiejętności K_U02, K_U04, K_U07, K_U09, K_U11, K_U12 i kompetencji społecznych K_K08. Z kolei moduł *Postępowanie karne cz. I i II* realizuje efekty uczenia się w zakresie wiedzy K_W03, K_W08, K_W10, umiejętności K_U05, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U13, i kompetencji społecznych K_K06, K_K07. Natomiast moduł *Prawo konstytucyjne* służy realizacji kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy K_W02, K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W10, umiejętności K_U02, K_U04, K_U07, K_U13 i kompetencji społecznych K_K02. Egzemplifikacją powiązań treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się mogą być zagadnienia podejmowane w ramach modułu do wyboru *Fundusze i projekty UE* który uwzględniają efekty w zakresie wiedzy K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W10 umiejętności K_U04, K_U05,

K_U12, K_U13 i kompetencji społecznych K_K02, K_K07, K_K08. Należy dodać, że szczegółowe treści programowe w ramach każdego modułu określone są w sylabusach – przez koordynatorów, w porozumieniu z osobami prowadzącymi poszczególne formy zajęć.

Ponadto bogata oferta modułów fakultatywnych przygotowana jest przez nauczycieli akademickich na podstawie prowadzonych badań naukowych, zaś warunkiem ich uruchomienia jest wymóg posiadania dorobku naukowego potwierdzającego prowadzenie badań w tym w zakresie. Analogicznie w przypadku modułów prowadzonych w języku obcym. Propozycje zgłaszane są co roku i analizowane przez dyrektora kierunku, a także prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Kwestia modułów obieralnych stanowi także przedmiot troski pełnomocniczki ds. Jakości kształcenia i akredytacji, a także Rady Dydaktycznej kierunku prawo.

Program studiów magisterskich przewiduje także lektorat języka obcego do wyboru spośród: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, rosyjskiego. Na studiach realizowanych według programu obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026 zajęcia odbywają się w semestrach od 02 do 05 - na studiach stacjonarnych w wymiarze 120h - (12 punktów ECTS), a na niestacjonarnych w wymiarze 80 h (12 punktów ECTS). Dla studentów kontynuujących naukę w roku akademickim 2025/2026 lektorat na studiach stacjonarnych odbywa się w semestrze od 01 do 04 - w wymiarze 120 h (8 punktów ECTS), zaś dla studentów kontynuujących studia w roku akademickim 2025/2026 w semestrach 02 i 03 w wymiarze 60 h (8 punktów ECTS). Lektorat pozwala na uzyskanie przez studentów kompetencji językowych na poziomie B2+. Za przygotowanie modułów i organizację lektoratów z języków obcych odpowiada Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ.

Moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi służą zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych, dlatego treści z nimi związane realizują 276 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Program studiów jest w całości przyporządkowany do dyscypliny nauki prawne.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Dobór metod kształcenia na kierunku prawo zakłada nie tylko ich sekwencyjność, ale przede wszystkim zmierza do zwiększenia zaangażowania studentów w proces kształcenia. Znajduje to odzwierciedlenie w **związkach metod kształcenia z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych**.

Program studiów na kierunku prawo przewiduje zajęcia dydaktyczne w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów, seminariów, a także warsztatów. Uwzględnia również praktyki, które odbywają się poza uczelnią, jak również zajęcia z wychowania fizycznego prowadzone przez Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Wybór metod kształcenia stosowanych na poszczególnych zajęciach został zdeterminowany przede wszystkim ich charakterem i jest zależny od wielu czynników. Wśród elementów determinujących dobór metod kształcenia wskazać należy: formę zajęć, liczebność i strukturę grupy zajęciowej, zaplanowane do zrealizowania zadania dydaktyczne i – co oczywiste – treści merytoryczne oraz efekty uczenia się przypisane do danego modułu. Repertuar metod dydaktycznych, z którymi ma styczność osoba studiująca na kierunku prawo otwierają **metody asymilacji wiedzy/podające**. Wśród nich

podstawowe znaczenie ma **wykład informacyjny/kursowy** będący systematycznym kursem z określonej dyscypliny naukowej w ujęciu syntetycznym, którego realizacja zakłada bierny odbiór przekazanych informacji. Przyjęte na Wydziale wysokie standardy kształcenia, w których kładzie się nacisk na maksymalne dopasowanie środków przekazu do możliwości i potrzeb studentów, zachęcają wykładowców do wzbogacania zajęć o prezentację i/lub inne materiały multimedialne. W ramach metod asymilacji wiedzy/podających można wyróżnić również **wykład monograficzny** obejmujący wyczerpujące omówienie jednego zagadnienia związanego zwykle z problematyką badawczą osoby prowadzącej zajęcia lub gruntowne przedstawienie jednego, wybranego zagadnienia. Należy podkreślić, że w zbiorze metod asymilacji wiedzy, które stosowane są na Wydziale znajduje się również **objaśnienie/wyjaśnienie**, a więc eksplikacja polegająca na wyprowadzeniu uznanego z góry twierdzenia z innych, wcześniej już znanych, w określonej przez osobę prowadzącą zajęcia liczbie kroków. Nie można pominąć również **innego przykładu metod podających** jakim jest **opis**. Jego istotą jest opis przedmiotów, zjawisk, procesów, osób; wiąże się z określeniem struktury i cech charakterystycznych opisywanego obiektu, zjawiska, procesu; opisowi towarzyszy zwykle pokaz opisywanego obiektu lub jego modele, rysunki, tabele, wykresy, itd.; opis może przyjąć formę: wyjaśnienia, klasyfikacji, uzasadnienia lub porównania.

Istotnym *novum* wprowadzonym dla studentów rozpoczynających naukę od roku akademickiego 2025/2026 jest, zaliczany do **zbioru metod problemowych**, **wykład konwersatoryjny** polegający na przekazie treści, przy uwzględnieniu interakcji ze słuchaczami wykładu, gdzie dyskusja związana z wykładem stanowi jeden z jego elementów bądź jest jego kontynuacją. Znalazł on zastosowanie w przypadku stałych modułów obieralnych uszeregowanych w tzw. koszykach, opisanych szczegółowo w kryterium 1.5.. Ideą zastosowania tej metody jest zwiększenie efektywności nauczania oraz uzyskania informacji o poziomie recepcji przekazywanych treści. Wykłady takie w większym stopniu aktywizują studentów niż bierne słuchanie, zwiększają efektywność zdobywania wiedzy oraz sprzyjają rozwojowi dodatkowych umiejętności i kompetencji społecznych. Przykładem takiego modułu jest moduł *Organy ochrony prawa i zawody prawnicze*, którego realizację przewidziano w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026. Pozwala on na realizację następujących kierunkowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności (K_U04, K_U05, K_U12, K_U13) i kompetencji społecznych (K_K02, K_K07, K_K08).

Formuła ćwiczeń, lektoratów, seminariów, konwersatoriów czy warsztatów narzuca stosowanie metod dydaktycznych, które umożliwiają, a nawet wymuszają, na studentach samodzielne zdobycie informacji z podanych źródeł, przetworzenie treści przekazanych w ramach wykładu, a następnie zastosowanie ich w działaniu. Przyjęty profil absolwenta studiów na kierunku prawo zakłada, że kształcenie na kierunku prawo ma na celu wykształcenie profesjonalnego prawnika, efektywnie wykorzystującego nabytą w toku studiów wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Absolwent studiów na kierunku prawo dysponuje nie tylko znajomością norm prawnych, ale – dzięki odpowiedniemu wyprofilowaniu procesu dydaktycznego – cechuje go zaawansowana umiejętność ich odnoszenia do stanów faktycznych, budowania argumentacji na rzecz uzasadnienia określonego stanowiska, formułowania ocen dotyczących jakości stanu prawnego.

Aby przygotować osoby studiujące do pełnienia takich zadań, **konieczne jest bezpośrednio ich zaangażowanie w proces kształcenia przy użyciu metod problemowych (aktywizujących), programowych, a także samodzielnego uczenia się.** W ramach **zbioru metod problemowych** szczególne znaczenie mają **metody aktywizujące**, takie jak na przykład **gry dydaktyczne**. Ich istota polega na tym, że treści nauczania ujęte są w formułę gry zachowującej reguły, zasady i przepisy i prowadzone są w celowo zorganizowanej sytuacji, opartej na opisie faktów i procesów, gdzie uczący się konkurują ze sobą w ramach określonych przez nauczyciela akademickiego zasad. Mogą one przybrać formę **gier symulacyjnych** – uwzględniających pozorowanie sytuacji rzeczywistych; **gier decyzyjnych** – opartych na procesie podejmowania decyzji z poznaniem ich konsekwencji (np. drzewo

decyzyjne), **gier psychologicznych** – wymagających udziału emocjonalno-wolitionalnego komponentu postawy. Wśród metod problemowych (aktywizujących) wyróżnić można także **dyskusję/debatę**, czyli wymianę poglądów z użyciem merytorycznych argumentów, w wyniku której dochodzi do ścierania się różnych poglądów, wypracowania kompromisów i określania wspólnych stanowisk. Dyskusja prowadzona jest w oparciu o reguły wcześniej ustalone z grupą: w tym dotyczące czasu, sposobu i kolejności prezentacji stanowisk oraz zasad kulturalnej dyskusji. Dyskusja służy poszukiwaniu najlepszych rozwiązań, prezentowaniu różnych punktów widzenia, nie jest rywalizacją. Można wyróżnić następujące odmiany dyskusji: burza mózgów, debata oksfordzka, dyskusja panelowa, drzewo decyzyjne, dyskusja konferencyjna. Z kolei debata to uporządkowany spór pomiędzy zwolennikami i przeciwnikami jakiegoś poglądu, toczona zwykle przez specjalistów z dziedziny lub wybranych uprzednio przedstawicieli grupy zajmującej się wspólnym problemem. Nie można pominąć także **inscenizacji/dramy**, a więc uczenia się przez doświadczenie; rozwiązywania problemu poprzez działanie w roli; inaczej: metody ról. Polega ona na tym, że odgrywający role interpretują je w indywidualny sposób; aktywizują zmysły, wyobraźnię, mowę. Celem dramy jest z kolei zapośredniczone poprzez rolę przeżywanie określonych sytuacji, problemów, wydarzeń; inscenizacja to metoda ról wzbogacona rekwizytami i scenografią ilustrującą temat. Inną metodą aktywizującą przewidzianą w programie studiów na kierunku prawo jest **peer learning**, a więc nauka poprzez wymianę wiedzy w grupie/zespole/parze, czyli tzw. komórce nauczania (ang. learning cells); rodzaj uczenia się wzajemnie od siebie; podejście skoncentrowane na aktywności studentów z towarzyszeniem NA prowadzącego zajęcia; nauczanie, w ramach którego studenci o podobnym poziomie doświadczenia uczą się od siebie nawzajem. Bardzo istotną z punktu widzenia specyfiki kierunku prawo metodą jest **studium przypadku case studies**, czyli wszechstronny opis zjawiska dotyczącego wybranej dyscypliny; odzwierciedlenie rzeczywistości, zaprezentowanie specyfiki zjawiska ze wszystkimi ważnymi jego aspektami do omówienia w ramach zajęć (co? gdzie? jak?); stosowane jako odtworzenie, przedstawienie, omówienie, diagnoza czynników, które kształtują zjawisko lub występują w interakcji z nim; pogłębiona jakościowa analiza i ocena wybranego zjawiska. Wreszcie, w ramach metod aktywizujących spore znaczenie ma **flipped classroom** nauczanie wyprzedzające; praca na zajęciach opiera się na uprzednio samodzielnie przestudiowanym materiale wskazanym przez prowadzącego zajęcia; przygotowanie poza zajęciami służy poznaniu zagadnień stanowiących warunek uczestnictwa w dyskusji oraz ćwiczenia powiązanych z nimi umiejętności praktycznych; ciężar aktywności opiera się na pracy studentów z towarzyszeniem prowadzącego zajęcia. W ramach **zbioru metod eksponujących** szczególne znaczenie ma **prezentacja**, czyli mechaniczne przedstawienie syntetycznego obrazu treści w formie grafiki prezentacyjnej, np. szeregu slajdów lub innych form multimedialnych zwykle z omówieniem/innym komentarzem. Nie można pominąć również **zbioru metod praktycznych** i związaną z nimi **symulacją**, będącą metodą pośrednią, polegającą na naśladowaniu rzeczywistości w celu zdobycia doświadczenia zbliżonego do prawdziwego; odtworzenie sytuacji z rzeczywistości w taki sposób, aby doświadczenia pozyskane przy jej pomocy były zbliżone do prawdziwych; praca na materiale „zastępczym”. Wśród **zbioru metod programowych** należy wyróżnić **pracę z podręcznikiem programowym**. Jest to praca z wykorzystaniem podręcznika zawierającego strukturę obejmującą część lub całość programu nauczania modułu z określoną formułą studiowania treści; w tym praca z podręcznikiem przedmiotowym, atlasem, katalogiem, zbiorem zadań, itp. Z punktu widzenia wykorzystania nowych technologii znaczenie ma **praca z innym narzędziem dydaktycznym**, np. z wykorzystaniem stron internetowych w dowolny sposób lub wg reguł ustalonych przez prowadzącego zajęcia; lub inne, specyficzne dla przedmiotu studiów. Nie można także pominąć **metody samodzielnego uczenia się**, w ramach której ma znaczenie **indywidualna praca z tekstem**, której istotą jest poszukiwanie i zdobywanie nowych wiadomości z wykorzystaniem podręczników i innych źródeł pisanych (w tym w wersji cyfrowej); wyszukiwanie tekstów, dobór fragmentów do analizy/interpretacji, wykorzystanie innych tekstów do rozwiązania problemu w ramach studiowanego zagadnienia. Można także wyróżnić **autoedukację**, czyli metodę samodzielnego zdobywania, pogłębiania lub poszerzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; metoda komplementarna do procesu kształcenia

realizowanego w ramach zajęć; przejmowanie zadania rozwijania i kształtowania kwalifikacji we własnym zakresie; samokształcenie.

Przykładowo w ramach zajęć z modułu *Postępowanie administracyjne* osoby studiujące analizują akty prawne, doktrynę oraz orzecznictwo pod kątem rozwiązania problemów sygnalizowanych przez prowadzącego ćwiczenia i przygotowują projekt decyzji. Przy tej okazji stosownie do scenariusza zajęć zaproponowanego przez prowadzącego zastosowanie znajduje m.in.: metoda objaśnienia/wyjaśnienia, studium przypadku, *peer learning*, a także *flipped classroom*. Pozwala to na utrwalenie i poszerzenie wiedzy (K_W06, K_W07, K_W08) nabycie nowych umiejętności (K_U09, K_U11) i kompetencji społecznych (K_K02).

Kolejnym przykładem może być realizacja zajęć z modułu *Prawo cywilne - cz. rodzinna i spadkowa*, w toku których studenci opierając się na wiedzy zdobytej w czasie wykładu i w ramach pracy własnej, analizują konkretne przypadki (kazusy) wskazane przez prowadzącego, poszukując odpowiednich rozwiązań określonego stanu faktycznego. Pozwala to na wykorzystanie szerokiego spektrum metod dydaktycznych, w zależności od scenariusza konkretnych zajęć. W ramach zajęć można zastosować bowiem metodę gry dydaktycznej, dyskusji/debaty, studium przypadku, *case studies*, *peer learning*, *flipped classroom*, indywidualnej pracy z tekstem, czy też indywidualnej pracy z podręcznikiem programowym. Pozwala to na realizację odpowiednich efektów uczenia się w zakresie wiedzy (K_W07, K_W08, K_W10, K_W13), umiejętności (K_U04, K_U05, K_U07) i kompetencji społecznych (K_K01).

Innym przykładem może być realizacja modułu *Prawo podatkowe*, gdzie podczas zajęć osoby studiujące wyjaśniają problemy wskazane przez prowadzącego, posługując się wiedzą zdobytą na wykładach i w ramach pracy własnej. Praca prowadzącego ze studentami oparta jest na klasycznej metodzie problemowej. Uczestnicy zajęć toczą dyskusje (w formule „okrągłego stołu”), co wpływa na utrwalenie i poszerzenie wiedzy (np. K_W04), nabycie nowych umiejętności (K_U02) i kompetencji społecznych (K_K02). Wykorzystywana w toku nauki modułu metoda samodzielnego uczenia się poprzez pracę z podręcznikiem programowym i indywidualna praca z tekstem, w których studenci analizują zadane zagadnienia problemowe związane z treściami modułu, sprzyja realizacji efektów kształcenia przede wszystkim w zakresie wiedzy (K_W04, K_W06, K_W08, K_W12). Wielowymiarowo na rozwój studentów wpływa także rozwiązywanie kasusów w grupach w ramach tzw. *case studies*, które: sprawdza wiedzę, kształtuje myślenie analityczne i syntetyczne, mobilizuje do samodzielnego interpretowania faktów, a także weryfikuje umiejętności argumentacji i przekonywania do własnych racji, co znajduje odzwierciedlenie w wyżej wskazanych efektach uczenia się.

Należy również podkreślić szerokie spektrum metod dydaktycznych w przypadku zajęć lektoratu języka obcego. Nauczanie języka obcego na studiach stacjonarnych prowadzone jest tradycyjnie (stacjonarnie), natomiast na studiach niestacjonarnych ma charakter hybrydowy tzn. część spotkań ma charakter stacjonarny, natomiast pozostałe prowadzone są na platformie *e-learningowej*. W nauczaniu języków obcych wykorzystywane są głównie **metody aktywizujące**, w tym np. praca w grupach, metody projektowe, prezentacje multimedialne, metody studium przypadków, *webquest* oraz z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Kompetencje językowe zdobywane w ramach lektoratów ułatwiają studentom dokonywanie analiz i ocen zagranicznych systemów prawnych. Oferta modułów do wyboru uwzględnia moduły w językach obcych. Tytułem przykładu można wskazać, że przewidziane w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 obieralnym *konwersatorium do wyboru w języku obcym* dzięki przewidzianym w procesie kształcenia metodom pozwala na realizację następujących efektów uczenia się w ramach wiedzy (K_W01, K_W03, K_W04, K_W07, K_W10) umiejętności (K_U02, K_U03, K_U04) oraz kompetencji społecznych (K_K01, K_K02). Studenci zachęceni są do wyjazdów w ramach programu ERASMUS+.

Nie można również pominąć, że w ramach zajęć dydaktycznych studenci są zachęcani do pracy z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi technologicznych oraz systemów informacji prawnej. Dydaktyka nauczania prawa nie może obyć się bez pracy w systemie ISAP, SIP LEX, SIP Legalis, które są niezbędnymi narzędziami w pracy prawnika. Bieżące przygotowanie się do zajęć oraz zaliczeń i egzaminów ułatwiają studentom takie narzędzia, jak – dostępna na WPiA od listopada 2022 - baza testy-prawnicze.pl, w której generowane są zestawy pytań. Testy-prawnicze.pl składają się z bazy zawierającej ponad 14 000 pytań aktualizowanych na bieżąco, która działa przy użyciu aplikacji mobilnej (iOS/Android) umożliwiającej rozwiązywanie testów na komputerze i urządzeniach mobilnych (z ich pełną synchronizacją), również w trybie offline. Aplikacja mobilna umożliwia przygotowywanie szczegółowych statystyk zawierających analizę rozwiązanych testów, a także tworzenie planu powtórek. Od roku akademickiego 2025/2026 wprowadzony został nowy moduł "Cyfrowy świat" w ramach którego osoby studiujące doskonalą swoje umiejętności w tym zakresie. Należy wreszcie wskazać, że narzędzia technologiczne wykorzystywane są zarówno w procesie uczenia się w ramach przedmiotów kanonicznych (obligatoryjnych), jak i fakultatywnych. Wskazane wyżej systemy i bazy mają istotne znaczenie w instrumentarium zawodowym prawnika.

Wśród narzędzi wspomagających nauczanie znajduje się szereg aplikacji, które uatrakcyjniają proces dydaktyczny, ułatwiają nauczycielom przygotowanie interesujących materiałów dydaktycznych, jak np. Canva, MS Forms,, Mural, Multimeter i in. Narzędziem znacząco wpływającym na zwiększenie kompetencji językowych jest aplikacja Grammarly, na którą licencje Uniwersytet Śląski w Katowicach udostępnia swoim pracownikom, doktorantom, a także studentom. Grammarly to praktyczne narzędzie służące profesjonalnej korekcie pisowni w języku angielskim, które, dzięki wbudowanym funkcjom, w czasie rzeczywistym wskazuje błędy ortograficzne, stylistyczne, gramatyczne i interpunkcyjne oraz sugeruje poprawną wersję analizowanego tekstu.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

W kształceniu studentów/tek kierunku prawo istotne znaczenie mają umiejętności korzystania z nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych. W toku studiów osoby studiujące zapoznawane są z narzędziami i technikami komunikacyjno-informacyjnymi istotnymi w przyszłej pracy zawodowej oraz ewentualnej przyszłej pracy naukowej (zwłaszcza systemy informacji prawnej LEX i Legalis) oraz z narzędziami umożliwiającymi kształcenie zdalne (MS Teams, Platforma Moodle itp.). Otwartość nauczycieli akademickich na nowe technologie sprzyja kształtowaniu podobnych postaw otwartości u osób studiujących, którzy chętnie przygotowują i przedstawiają na forum m.in. prezentacje multimedialne. Prace zespołowe z zastosowaniem różnych technik informacyjnych sprzyjają kształtowaniu wielu umiejętności, elastyczności, wykorzystywaniu mocnych stron każdego z członków grupy, jak również kreatywności niezbędnej w pracy naukowej. Należy podkreślić, że Uniwersytet Śląski zapewnia wszystkim swoim pracownikom i studentom **bezpłatne konto w usłudze Office365**, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji firmy Microsoft, a także w **usłudze Google Workspace**, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji firmy Google.

Od roku akademickiego 2022/2023 obowiązuje Zarządzenie nr 176 Rektora z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5359/5/>). Określa ono m.in., że:

- Część zajęć obejmująca nie mniej niż 10% i nie więcej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie całego cyklu kształcenia odbywa się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
- Zajęcia zdalne prowadzone są wyłącznie na platformach: Microsoft Office 365 (MS Teams), Moodle lub Google. O zdalnym prowadzeniu zajęć decyduje dyrektor kierunku. Informacja o

wykorzystanej platformie oraz formie synchronicznej (na żywo) lub asynchronicznej zajęć znajduje się w sylabusie modułu.

- Prowadzący zajęcia zdalne pracownicy powinni odbyć szkolenie i przesłać mailowo certyfikat do dziekanatu do spraw obsługi dydaktyki WPIA UŚ. Certyfikat można także uzyskać po ukończeniu zdalnego, asynchronicznego szkolenia lub prowadzić zajęcia na podstawie oświadczenia o posiadanych umiejętnościach na wybranej platformie: Microsoft Office 365 (MS Teams), Moodle lub Google.
- Informacja o prowadzeniu zajęć w formie zdalnej przekazywana jest przy publikacji harmonogramów zajęć.
- Osoby studiujące nieposiadające niezbędnego sprzętu lub warunków lokalowych mają prawo do korzystania ze sprzętu udostępnianego na Wydziale oraz mogą odbyć odpowiednie szkolenie.
- Godzina dydaktyczna zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stanowi jedną godzinę dydaktyczną zajęć zaliczaną do pensum.

Wdrażając powyższe zasady w kwestii **certyfikowania pracowników** nauczających zdalnie, na WPIA wypracowano dwie drogi potwierdzenie kompetencji nauczycieli. Pracownicy, którzy posiadali już certyfikat lub prowadzili wcześniej zajęcia zdalne i opanowali niezbędne umiejętności, składali wniosek do pełnomocnika dziekana do spraw kształcenia zdalnego o zwolnienie z odbycia szkolenia. Pozostali pracownicy, w tym nowi pracownicy, przystępowali do szkoleń prowadzonych zdalnie i asynchronicznie na platformie do wewnętrznych szkoleń (<https://el.us.edu.pl/sw/course/index.php?categoryid=2>), prowadzonej przez Centrum Kształcenia na Odległość UŚ. Szkolenia kończą się certyfikatem, który jest wgrywany do bazy online dostępnej dla władz Wydziału.

Na poziomie Wydziału obowiązuje **wydziałowa strategia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Akty-prawa-wewnetrznego/zarzadzenia-Dziekana/2.pdf>). Określa ona cele, misje, główne założenia, procedury zapewnienia jakości, wdrażania, monitoring i oceny kształcenia na odległość. Przewodnim celem strategii jest zachowanie najwyższej jakości kształcenia studentów i studentek WPIA przy równoczesnym wykorzystaniu możliwości, jakie daje kształcenie na odległość, a także wdrożenie zarządzenia Rektora 176. Wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość ma uelastyczyć harmonogram studiów, umożliwić dynamiczną realizację efektów uczenia się, w łatwiejszy sposób umożliwić pogodzenie z aktywnością zawodową studentów/tek przygotowujących się do wejścia na rynek pracy oraz z mobilnością podmiotów procesu kształcenia. Kształcenie na odległość może także podnosić jakość kształcenia poprzez zwiększenie dostępności prezentowanych treści oraz urozmaicenie stosowanych metod kształcenia.

Na kierunku prawo dla zajęć kursowych, jak wykłady i ćwiczenia, obowiązuje kontaktowa forma zajęć, a modułami prowadzonymi zdalnie są seminaRIA magisterskie na ostatnim roku studiów oraz przedmioty wybieralne na ostatnim roku. Dodatkowo, na studiach niestacjonarnych jeden lub dwa weekendy zjazdowe w grupie sobotnio-niedzielnej lub dwa dni w grupie piątkowej organizowane są zdalnie (głównie w weekendy poprzedzające święta Bożego Narodzenia, święta Wielkanocne lub długi weekend majowy lub czerwcowy).

Niedopuszczalne jest także przeplatanie zajęć kontaktowych i zdalnych w jednym dniu. Wyjątkowo dopuszczalne jest połączenie obydwu form w jednym dniu pod warunkiem zapewnienia osobom studiującym możliwości komfortowego dotarcia do miejsca zamieszkania lub na wydział.

Dodatkowo w ramach kształcenia językowego od roku akademickiego 2025/2026 dla osób studiujących na kierunku prawo na studiach niestacjonarnych zwiększona została liczba godzin z 60 do 80. Od roku akademickiego 2025/2026 lektorat języka obcego odbywa się na studiach niestacjonarnych w semestrze 02,03,04 i 05 – w liczbie 20 godzin w każdym ze wskazanych semestrów. Zwiększona została również liczba przypisanych punktów ECTS (do 12). Uzupełnieniem zajęć kontaktowych z języka obcego są dodatkowe materiały z danego języka obcego umieszczane na platformie Moodle, umożliwiające poszerzenie kompetencji językowych oraz ugruntowanie przyswojonej już wiedzy. Dodatkowo na studiach niestacjonarnych część zajęć z modułów językowych odbywa się za pośrednictwem tej platformy.

Organizacja kształcenia zdalnego przeciwdziałała zjawisku wykluczenia cyfrowego. Do monitorowania i oceny wdrażania Strategii został powołany przez dziekana zespół, który stale monitoruje realizację celów strategicznych.

W dniu 11 grudnia 2024 r. zespół przedłożył dziekanowi **raport za lata 2023-2024** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/pomoc-w-ksztalceniu-zdalnym/raport2024.pdf>). Zakres ocenianej tematyki został podzielony merytorycznie na trzy części: planowanie zajęć zdalnych, przebieg zajęć zdalnych, komunikacja z osobami studiującymi. Stwierdzono, że w roku akademickim 2023/2024 prowadzono zajęcia zdalne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – zarówno powszechnie obowiązującego, jak i wewnętrznymi, a cele wydziałowej strategii zostały spełnione. Wskazano przy tym, że jedynie na studiach niestacjonarnych na kierunku prawo zajęcia zdalne były prowadzone także na wcześniejszych niż ostatnie latach studiów, co wynikało z potrzeb osób studiujących w piątki, soboty i niedziele. W harmonogramie zajęć na wszystkich kierunkach unikano sytuacji, w której zajęcia zdalne przewidziane byłyby pomiędzy zajęciami realizowanymi w budynku Wydziału. W sytuacjach, gdy zajęcia prowadzone były wyjątkowo w formie zdalnej na wniosek osoby prowadzącej, zgoda dyrektorki lub dyrektora kierunku podejmowana była również w oparciu o obowiązującą na wydziale strategię (dotyczyło to sytuacji odrabiania zajęć w związku z przykładowo wyjazdem na konferencje lub kwerendy naukowe). Dyrekcja kierunku prawo prowadziła ewidencję zajęć zdalnych w danym cyklu kształcenia, ze wskazaniem przypisanych im punktów ECTS, a dziekanat do spraw obsługi dydaktyki posiadał linki do zajęć prowadzonych zdalnie lub utworzonych w tym celu zespołów na MS Teams. W raporcie zwrócono także uwagę na kwestię komunikacji osób odpowiedzialnych za powierzenie zajęć zdalnych z prowadzącymi, a także rolę wydziałowego pełnomocnika ds. nauczania zdalnego wsparcia w zakresie korzystania z platform nauczania zdalnego dla celów dydaktycznych.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

W ramach studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, w tym na kierunku prawo zapewniono szereg uprawnień pozwalających na realizację zróżnicowanych potrzeb indywidualnych poszczególnych studentów. Dotyczą one, między innymi: zapewnienia w szerokim zakresie mobilności edukacyjnej, polegającej na możliwości realizacji procesu kształcenia w innych uczelniach w kraju i na świecie (wymiany bilateralne, programy ERASMUS+, MOST) oraz wprowadzeniu szeregu innych rozwiązań prawnych i organizacyjnych, których celem jest zindywidualizowanie zasad studiowania. Na poziomie Uniwersytetu dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia zawarte są w Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/>). W zależności od konkretnej sytuacji oraz potrzeb danego studenta, pozwalają one na:

- odbywanie studiów według indywidualnej organizacji studiów- **IOS** (§15 Regulaminu studiów);
- odbywanie studiów według indywidualnego dostosowania studiów- **IDS** (§16 Regulaminu studiów);
- odbywanie studiów według indywidualnego toku studiów- **ITS** (§17 Regulaminu studiów);
- odbywanie studiów w ramach indywidualnych studiów międzydziedzinowych – **ISM** (§20 Regulaminu studiów);
- urlop (§32 Regulaminu studiów);
- zmianę kierunku studiów (§18 Regulaminu studiów);
- zmiana formy studiów (§18 ust 2 i 3 Regulaminu studiów);
- przeniesienie na inną uczelnię wyższą lub przeniesienie z innej uczelni wyższej (§18 ust 4 Regulaminu studiów);
- zrealizowanie części programu studiów na innych uczelniach, w tym zagranicznych (§19 Regulaminu studiów);
- uznawanie efektów uczenia się (§ 26 Regulaminu studiów);
- usprawiedliwianie nieprzystąpienia do tego egzaminu lub zaliczenia z powodu nieobecności (§24 ust. 5 Regulaminu studiów);
- powtarzanie semestru (§29 ust.3 Regulaminu studiów);
- przeprowadzenie egzaminu komisyjnego (§ 28 Regulaminu studiów);
- przedłużenie terminu na złożenie pracy dyplomowej (§35 ust. 4 Regulaminu studiów);
- usprawiedliwienie nieobecności np. ze względu na zły stan zdrowia poświadczony zaświadczeniem lekarskim (§ 33 Regulaminu studiów);
- zaliczenie praktyk, udokumentowanego doświadczenia - pracy zawodowej lub wolontariatu - które odpowiada celom i efektom praktyk (§ 5 ust. 3 Regulaminu studiów);
- uzyskanie zgody na awans (§ 30 Regulaminu studiów);
- uzyskanie zgody na wpis warunkowy na kolejny semestr studiów (§ 29 ust. 1 Regulaminu studiów).

Studenci z niepełnosprawnościami oraz osoby ze szczególnymi potrzebami w kształceniu po spełnieniu określonych kryteriów (aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub inny równoważny dokument) mogą studiować w ramach **indywidualnego dostosowania studiów – IDS**. Reguluje to Zarządzenie nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/7657/5/>). Informacje o IDS studenci mogą znaleźć na stronie UŚ (<https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/wsparcie-i-fundusze-dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb-indywidualne-dostosowanie-studiow/>).

Liczbę IDS przyznanych w ostatnich latach akademickich wskazuje poniższa tabela:

wykaz IDS		
rok akad.	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
2022/2023	5	2
2023/2024	1	4
2024/225	6	6

2025/2026	3*	2*
-----------	----	----

* studenci są w trakcie składania wniosków

Jedną z form dostosowania systemu wsparcia do potrzeb studentów z niepełnosprawnością jest powołanie **Wydziałowych Koordynatorów ds. dostosowania studiów** oraz **Wydziałowego Koordynatora ds. organizacyjnego wsparcia osób z niepełnosprawnością/ osób ze szczególnymi potrzebami. Wśród ich zadań można wyróżnić:**

- pełną dostępność (drogą mailową, telefoniczną, przez komunikatory internetowe oraz osobiście) dla osób z niepełnosprawnością (OZN) i osób ze szczególnymi potrzebami (OSP), wymagających wsparcia w procesie dydaktycznym;
- podejmowanie działań związanych z realizacją standardów zawartych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- kontakt między studentem a nauczycielami w związku z dostosowaniem procesu dydaktycznego do potrzeb studenta, pośredniczenie między studentem a nauczycielami we wszystkich sprawach trudnych, wymagających wyjaśnienia;
- wspieranie nauczycieli w sytuacjach nietypowych, jakie mogą występować podczas zajęć dydaktycznych z udziałem OZN i OSP;
- informowanie o odbywających się szkoleniach w zakresie pracy ze studentami o szczególnych potrzebach dydaktycznych;
- wsparcie dla asystentów osób z niepełnosprawnościami poprzez ustalanie zakresu ich zadań;
- wyjaśnianie wątpliwości związanych ze sposobem realizacji ich zadań.

Dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb studenta polega na ustaleniu i wdrożeniu sposobu przekazywania wiedzy, który w najlepszy sposób umożliwi przyswojenie treści dydaktycznych przez studenta. **Służą temu między innymi:** dodatkowe terminy konsultacji, usprawiedliwienie nieobecności w przypadku choroby lub konieczności leczenia szpitalnego, wydłużony czas egzaminu i zaliczenia, wydłużenie sesji egzaminacyjnej, dostosowanie formy egzaminu i zaliczenia do możliwości studenta (forma pisemna lub ustna), zgoda na zmianę grupy ćwiczeniowej, udostępnianie dodatkowych materiałów dydaktycznych (np. teksty zawierające treści zajęć zapisane dużą czcionką), indywidualne wyznaczenie zakresu materiału do przygotowania, możliwość korzystania z dyktafonu po uzyskaniu zgody osoby prowadzącej zajęcia (dostępna również dla wszystkich studentów). Ponadto studentom, którzy zgłoszą taką potrzebę, przyznawana jest pomoc osobistego asystenta dydaktycznego, którego główną funkcją jest wsparcie studenta z niepełnosprawnością w sprawach organizacyjnych, jak kontakt z dziekanatem i kadrą dydaktyczną, ustalanie terminów i lokalizacji zajęć, pomoc przy przemieszczaniu się na terenie uczelni i przy sporządzaniu notatek podczas zajęć. Osoby niedosłyszające mogą korzystać z pętli indukcyjnych. Na chwilę obecną z takiego wsparcia korzysta 1 osoba.

Warto wskazać, że w ramach programu „**DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą**” uczelnia organizowała szereg szkoleń dla kadry akademickiej, które przybliżyły tematykę związaną z koniecznością dostosowania kształcenia dla studentów ze specjalnymi potrzebami (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-pracownikow/duo-uniwersytet-slaski-uczelnia-dostepna-uniwersalna-i-otwarta/>). Również w ramach **Projektu POWER II „Jeden Uniwersytet Wiele Możliwości”** były realizowane szkolenie online z zakresu efektywnego procesu dydaktycznego z osobami przejawiającymi zaburzenia w kontaktach społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zespołu Aspergera, można nadal zapoznać się z poradnikami: „**Kontakt z osobami z**

zaburzeniami psychicznymi. Poradnik dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”, „*Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów*”, które są rozprowadzane wśród pracowników uczelni w wersji papierowej. Aktualnie trwa program „*DUO II – Uniwersytet Śląski wspólnota dostępną, uniwersalną i otwartą*”, w ramach którego odbywa się szereg szkoleń przybliżających kadrze akademickiej szeroko podjętą dostępność.

Student, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych, mogą studiować drogą **Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS)**. Jest to forma przyznawana na jeden semestr jako forma pomocy, polegająca na specjalnym trybie organizacji zajęć (<https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/ios-czyli-indywidualna-organizacja-studiow/>).

Na studiach stacjonarnych liczba IOS kształtowała się w ostatnich latach w sposób następujący:

- 2024/2025 – 62
- 2023/2024 – 45
- 2022/2023 – 47
- 2021/2022 – 30
- 2020/2021 – 12

Z kolei na studiach niestacjonarnych wynosi ona odpowiednio:

- 2024/2025 - 23
- 2023/2024 - 41
- 2022/2023 - 20
- 2021/2022 - 6
- 2020/2021 - 2

Indywidualizacji procesu uczenia się jest także możliwa poprzez podjęcie **Indywidualnego Toka Studiów (ITS)** przez studentów, którzy spełniają warunki jego otrzymania. O ITS może ubiegać się student, który ukończył pierwszy semestr studiów i uzyskał średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wniosek semestrze studiów lub średnią ocen powyżej 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów lub został zatrudniony w Uczelni w konsekwencji zdobycia przez niego, indywidualnie lub w zespole, grantu na finansowanie działalności naukowej, lub ukończył z oceną celującą studia pierwszego stopnia, po których kontynuuje naukę na studiach drugiego stopnia oraz przedstawił na piśmie szczegółową koncepcję realizacji ITS. Dodatkowo takim tokiem studiów student może iść od pierwszego roku, jeśli jest laureatem lub finalistą olimpiad stopnia centralnego lub laureatem konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich lub finalistą mistrzostw sportowych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym w kategoriach młodzieżowych. Tytułem przykładu można wskazać, że w ostatnich latach kilka osób korzystało z ITS, w tym Dominik Kołodziej, laureat Stypendium Ministra.

W ramach ITS student, z uwzględnieniem swoich zainteresowań, dobiera moduły do realizacji procesu uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także może uczestniczyć w wybranych pracach naukowo-badawczych czy też rozwojowych i wdrożeniowych (<https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/indywidualny-tok-studiow/>).

Ponadto, student ma możliwość studiowania na **Indywidualnych Studiach Międzyobszarowych (ISM)**, podczas których sam buduje swój program kształcenia. Może wybierać zajęcia na praktycznie wszystkich kierunkach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wskazując jeden lub więcej kierunków wiodących, na których zdobędzie dyplom, a swój rozwój naukowy i zawodowy wzbogaca o dowolnie wybrane zajęcia na innych kierunkach. Przez cały okres studiów studentem opiekuje się wybrany przez

niego tutor. Należy wskazać, że w ostatnich trzech latach akademickich liczba osób studiujących kierunek prawo w ramach ISM wynosi:

- 2024/2025 - 20 osób
- 2023/2024 - 40 osób
- 2022/2023 - 36 osób

Przy zastosowaniu poszczególnych rozwiązań prawnych student może liczyć na pomoc ze strony Dyrektora kierunku, Wydziałowych Koordynatorów ds. Dostosowania studiów, Wydziałowego Koordynatora ds. organizacyjnego wsparcia osób z niepełnosprawnością/osób ze szczególnymi potrzebami, wykwalifikowanego personelu dziekanatów, przedstawicieli Samorządu Studentów, pozostających w bieżącym kontakcie z Władzami Wydziału, w szczególności z Prodziekanem ds. Studenckich i kształcenia. Pomocy w tym względzie udzielają również Centrum Obsługi Studentów oraz Dział Kształcenia – jednostki administracji centralnej Uczelni.

Indywidualizacja i dostosowanie kształcenia realizowane są również poprzez:

- programy wymiany studentów, w szczególności Erasmus i MOST, na zasadach w nich obowiązujących. Tytułem przykładu można wspomnieć o wyjazdach osób studiujących w ramach programu ERASMUS:
 - **Wyjazdy 2023/2024 13 studentów prawa (dienne i zaoczne)**
 - **Roczny pobyt:**
 - 1 osoba – Università degli studi di Genova Włochy
 - 1 osoba-UNIVERSIDAD DE JAEN Hiszpania
 - 1 osoba- SOFIISKI UNIVERSITET SVETI KLIMENT OHRIDSKI Bułgaria
 - **Semestr zimowy:**
 - 1 osoba- Institut d Etudes Politiques de Grenoble Francja
 - 1 osoba- Università degli Studi di Padova Włochy
 - 1 osoba- Universitat De Barcelona Hiszpania
 - 1 osoba - UNIVERSIDAD DE MURCIA Hiszpania
 - **Semestr letni:**
 - 1 osoba-Università degli Studi di Padova Włochy
 - 2 osoby-UNIVERSITA DEGLI STUDI MEDITERRANEA DI REGGIO CALABRIA Włochy
 - 1 osoba-UNIVERSITAET BIELEFELD Niemcy
 - 2 osoby- UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO Włochy
 - **Wyjazdy 2024/2025 22 studentów prawa (dienne i zaoczne)**
 - **Roczny pobyt:**
 - 1 osoba - SOFIISKI UNIVERSITET SVETI KLIMENT OHRIDSKI Bułgaria
 - 1 osoba - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO Włochy
 - **Semestr zimowy:**
 - 6 osób - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO Włochy
 - 1 osoba- UNIVERSITE DE NANTES Francja
 - 1 osoba - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI BARI ALDO MORO Włochy
 - 1 osoba- Università degli Studi di Padova Włochy
 - 1 osoba- SVEUCILISTE U RIJECI Chorwacja
 - 1 osoba- UNIVERSITA DEGLI STUDI DI GENOVA Włochy
 - 2 osoby- ALMA MATER STUDIORUM - UNIVERSITÀ DI BOLOGNA Włochy
 - 1 osoba- UNIVERSIDADE CATOLICA PORTUGUESA Portugalia
 - 1 osoba -Institut d Etudes Politiques de Grenoble Francja
 - 1 osoba- UNIVERSITAET LEIPZIG Niemcy
 - 1 osoba- UNIVERSITAET BIELEFELD Niemcy

- 1 osoba- UNIVERSITAET GRAZ Austria
- 1 osoba- Masarykova Univerzita Czechy
- **Semestr letni:**
- 1 osoba - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO Włochy

• **PRAKTYKI ERASMUS 2023/2024, 2024/2025**

- 1 osoba (prawo dzienne) – praktyki w semestrze letnim 24/25, kraj: Belgia (praktyka zakończona)
- 1 osoba (prawo zaoczne) – praktyki w semestrze letnim 24/25, kraj: Belgia (ma wyjechać teraz na okres wakacji lipiec/sierpień 2025)
- możliwość ponadprogramowego uczestnictwa studentów w programach tutoringowych, podczas których student wybiera, spośród nauczycieli akademickich uczestniczących w danym programie, indywidualnego tutora, pod okiem którego: realizuje własne pasje nie związane z zakresem materiału objętego programem studiów lub poszerzające ten zakres, lub indywidualizuje nauczanie związane z określonym przedmiotem tam, gdzie wymaga to wsparcia. Programami, które wsparły i/lub wspierają przygotowanie kadry akademickiej do indywidualizacji nauczania opartych o tutoring są: projekt **Power II „Jeden Uniwersytet, Wiele Możliwości JUWM”(2019–2023)**, pozwalające poszerzyć grono certyfikowanych tutorów oraz program Mistrzowie dydaktyki, podczas którego nauczyciele akademicy poznali dobre praktyki związane z indywidualizacją kształcenia, wypracowane w innych uczelniach europejskich, które następnie implementują w macierzystych jednostkach. W 2021 r. rozpoczęło też działalność Centrum Dydaktyki Uniwersytetu Śląskiego, które ma za zadanie wspierać nauczycieli w dostosowaniu kształcenia do potrzeb współczesnego studenta.

2.5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ([Dz.U. 2024 poz. 1571](#)), Statut Uniwersytetu Śląskiego (§146) <https://us.edu.pl/uczelnia/najwazniejsze-akty-prawne/statut-uniwersytetu-slaskiego-w-katowicach/> oraz Regulamin studiów (§ 4) <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/> stanowią podstawę do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, w formie studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych, na podstawie programu studiów uchwalonego w trybie określonym w odrębnych przepisach. Elementem programu studiów jest plan studiów uwzględniający realizowane na danym kierunku moduły określające: formę zajęć, liczbę godzin i punktów ETCS oraz formę przeprowadzania zaliczenia z uwzględnieniem lat i semestrów, na których są realizowane. Program i plan studiów został przygotowany zgodnie z wytycznymi dotyczącymi wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów regulowanych Uchwałą Senatu nr 385 z dnia 23 maja 2023 r. z późniejszymi zmianami: w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423/d/8254/5/>).

Program i plany studiów na kierunku prawo reguluje uchwała Senatu UŚ nr 142 z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku prawo obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026,

(https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8235/5/?tybp_filterId=3&tybp_filterYear=2025&tybp_filterMonth=6&tybp_filterDay=0&tybp_moduleId=1635). Program studiów stacjonarnych stanowi załącznik nr 1 do ww. uchwały, natomiast program studiów niestacjonarnych znajduje się w załączniku nr 2. Wcześniejszy program studiów obowiązujący studentów kontynuujących studia w roku akad. 2025/26 na roku II, III, IV i V reguluje Uchwała Senatu nr 395 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia programów studiów kierunków prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (https://aktyprawne.us.edu.pl/d/3237/5/?tybp_filterId=3&tybp_filterYear=2019&tybp_filterMonth=6&tybp_filterDay=0&tybp_moduleId=1635). Program studiów stacjonarnych stanowi załącznik [pr.jm .1.pdf](#) do ww. uchwały, natomiast program studiów niestacjonarnych znajduje się w załączniku [pr.jm .2.pdf](#).

Obowiązujące programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych udostępnione są studentom na oficjalnej stronie internetowej Wydziału <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/ksztalcenie/programy-studiow/#1669900348496-7565f02e-f7ab>, gdzie studenci mają możliwość sprawdzenia nie tylko programów studiów, ale również opisów modułów.

Stosownie do § 3 Regulaminu studiów rok akademicki w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach rozpoczyna się 1 października danego roku kalendarzowego i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego.

Zgodnie z ust. 2 rok akademicki obejmuje:

1. okres zajęć dydaktycznych wynikających z programu studiów, podzielony na dwa semestry — semestr zimowy i semestr letni;
2. sesje egzaminacyjne (okresy weryfikacji efektów uczenia się) wyznaczone w okresach wolnych od zajęć dydaktycznych, trwające od 14 do 21 dni;
3. inne okresy wolne od zajęć dydaktycznych, w szczególności przerwy świąteczne oraz przerwy między semestrami.

Rektor corocznym zarządzeniem określa terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia sesji egzaminacyjnej w ramach semestru zimowego i semestru letniego następnego roku akademickiego. Rektor we wskazanym zarządzeniu określa również planowane dni wolne od zajęć dydaktycznych, szczegółową organizację roku akademickiego 2025/2026 określa zarządzenie Rektora nr 76 z dnia 22 maja 2025 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2025/2026 (https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8157/5/?tybp_filterId=1&tybp_filterYear=2025&tybp_filterMonth=5&tybp_filterDay=0&tybp_moduleId=1635). Szczegółową organizację roku akademickiego 2024/2025 ustalało zarządzenie Rektora UŚ Zarządzenie nr 85 z dnia 7 czerwca 2024 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2024/2025.

Na podstawie § 53 ustęp 2 pkt 1 oraz ustęp 3 Statutu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 maja 2019 r. ze zm., § 31 pkt 1 Regulaminu Organizacyjnego w UŚ (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/8325/5/>) oraz § 3 ust 1 zarządzenia Rektora UŚ nr 98 z dnia 17 czerwca 2025 r. w sprawie planowania, realizacji i rozliczania dydaktyki w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8196/5/>), Dział Dydaktyki opracowuje dla każdego kierunku studiów w układzie semestralnym harmonogramy zajęć uwzględniające plany studiów oraz podział na poszczególne lata trybu stacjonarnego i niestacjonarnego. Harmonogramy te, po konsultacji z Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego oraz po ich zatwierdzeniu, są publikowane na oficjalnej stronie internetowej Wydziału <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/harmonogramy/harmonogram-zajec/> oraz w systemie USOS. Część zajęć prowadzona jest z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Od roku akademickiego 2022/2023 zasady prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim zajęć zdalnych (zajęć

dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) są regulowane [zarządzeniem Rektora UŚ z 15 października 2021 r. nr 176](#)

Założenia nowego programu studiów na kierunku prawo obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026 (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) obejmują grupę przedmiotów obligatoryjnych, z których każdy student musi uzyskać zaliczenie oraz grupy przedmiotów obieralnych (fakultatywnych) z których student może wybrać moduł, w zależności od swoich zainteresowań i kształtowanej drogi zawodowej. Program studiów stwarza także możliwość udziału w zajęciach ogólnouniwersyteckich (w ramach modułu z grupy "Cyfrowy Świat" realizowanego na pierwszym roku studiów), co daje możliwość poszerzenia wiedzy poza głównym nurtem kierunku studiów, a to z kolei może przełożyć się na wzmocnienie pozycji studenta w przyszłości na rynku pracy. W ramach studiów niestacjonarnych liczba godzin zajęć z poszczególnych przedmiotów jest proporcjonalnie mniejsza. Ta forma studiów kładzie większy nacisk na pracę własną studenta. Studenci studiów niestacjonarnych nie są również zobligowani do udziału w zajęciach z Wychowania fizycznego.

Nowy plan studiów przewiduje konwersatorium do wyboru w języku obcym o wymiarze 30 h na studiach stacjonarnych i 20 h na studiach niestacjonarnych.

W planie studiów stacjonarnych obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 przewidziano:

- **3090** godzin zajęć, z czego wszystkie te zajęcia wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.
- procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS wynosi **31%**.

W ramach zajęć do wyboru studenci mają możliwość wyboru na pierwszym roku modułu humanistycznego oraz jednego z dwóch modułów do wyboru: Doktryny polityczne i prawne lub Ewolucja ustrojów państwowych, gdzie studenci nabywają takie same efekty w zakresie wiedzy (K_W02, K_W03, K_W05), w zakresie umiejętności (K_U02, K_U08, K_U09) oraz kompetencji społecznych (K_K01, K_K02). Od drugiego roku studenci dokonują wyboru modułów z tzw. koszyków. „Koszyk” to stała pula modułów przeznaczonych do wyboru przez studentów na 04, 08, 09, 10 semestrze studiów. Każdy „koszyk” zawiera inne stałe moduły do wyboru. W trakcie toku studiów studenci muszą zrealizować jeden moduł każdego z 7 „koszyków”. W semestrze **04 i 08** wybierają **jeden z czterech modułów**, w semestrze **09** mają do zrealizowania **trzy moduły wybieralne**, gdzie wybierają po jednym module z trzech „koszyków”, natomiast **w semestrze 10** wybierają po jednym module z dwóch „koszyków”. Ponadto studenci w trakcie studiów muszą zrealizować **trzy wykłady monograficzne** po jednym w semestrach **04, 09 i 10**, oraz **trzy konwersatoria jedno w semestrze 05 i dwa w semestrze 09, w tym jedno w języku obcym**. Zarówno wykłady monograficzne jak i konwersatoria wybierane są ze zmiennej oferty dydaktycznej, która jest ustalana przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego. Studenci mają również obowiązek zrealizowania obieralnych zajęć w semestrze 08 zajęć w ramach **Kliniki prawa**. Ponadto studenci mogą wybierać interesujące ich seminaria magisterskie z szerokiej puli tematów zaproponowanych przez prowadzących (na semestrach 07, 08, 09, 10 – w wymiarze łącznie 120 h). Dodatkowo na semestrze 02 mają obowiązek wybrać moduł ogólnouczeniowy z zakresu „Cyfrowego świata” - w wymiarze 30h.

Natomiast **w planie studiów stacjonarnych kontynuowanym w roku akademickim 2025/2026** przewidziano:

- **2975** godzin zajęć, z czego wszystkie te zajęcia wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.
- procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS wynosi **31%**.

Udział zajęć do wyboru stanowi **31 %** ogólnej liczby zajęć, które zgodnie z planem studiów wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Wykłady monograficzne, konwersatoria oraz przedmioty interdyscyplinarne stanowią ofertę modułów wybieralnych, gdzie ogólna liczba oferowanych studentom modułów w roku akademickim 2025/26 z których mogą oni dokonywać wyboru interesujących ich propozycji wynosi **100** modułów (26 wykładów monograficznych, 55 konwersatoriów, 19 przedmiotów interdyscyplinarnych). Studenci IV roku studiów wybierają seminarium magisterskie z interesującej ich dziedziny prawa w ofercie mają do wyboru 40 seminariów. Wszystkie zajęcia do wyboru wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.

W siatce studiów, która jest kontynuowana w roku akademickim 2025/2026 studenci **semestru 04, 05, 06, 08** wybierają po jednym **wykładzie monograficznym**, natomiast studenci semestru **09** wybierają **dwa**, a studenci **10** semestru **trzy wykłady monograficzne**. **Konwersatoria** są realizowane **od semestru 05 do 09**, gdzie dokonują wyboru jednego konwersatorium w każdym semestrze. Studenci **09 i 10 semestru** na każdym z semestrów wybierają po **dwa przedmioty interdyscyplinarne**. Studenci muszą zrealizować seminarium magisterskie w wymiarze 120 godzin.

Na studiach niestacjonarnych rozpoczynających się od roku akademickiego 2025/2026 plan studiów przewiduje:

- **1842 godziny** zajęć z czego wszystkie te zajęcia wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.
- procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS wynosi **31%**.

W ramach zajęć do wyboru studenci analogicznie jak studenci studiów stacjonarnych mają możliwość wybrania na pierwszym roku modułu humanistycznego oraz jednego z dwóch modułów do wyboru: *Doktryny polityczne i prawne lub Ewolucja ustrojów państwowych*. Od drugiego roku studenci dokonują wyboru modułów z tzw. koszyków. „Koszyk” to stała pula modułów przeznaczonych do wyboru przez studentów na 04, 08, 09, 10 semestrze studiów. Każdy „koszyk” zawiera inne stałe moduły do wyboru. W trakcie toku studiów studenci muszą zrealizować jeden moduł z każdego z 7 „koszyków”. W semestrze **04 i 08** wybierają **jeden z czterech modułów**, w semestrze **09** mają do zrealizowania **trzy moduły wybieralne**, gdzie wybierają po jednym module z trzech „koszyków”, natomiast **w semestrze e10** wybierają po jednym module z dwóch „koszyków”. Ponadto studenci w trakcie studiów muszą zrealizować **trzy wykłady monograficzne** po jednym w semestrze: **04, 09 i 10**, oraz **trzy konwersatoria jedno w semestrze 05 i dwa w semestrze 09, w tym jedno w języku obcym**. Zarówno wykłady monograficzne jak i konwersatoria wybierane są ze zmiennej oferty dydaktycznej, która jest ustalana przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego. Studenci mają również obowiązek zrealizowania w semestrze 07 zajęć w ramach **Kliniki prawa**. Ponadto na seminariach magisterskich w semestrach 07,08,09 oraz 10 realizują **80 godzin**. Dodatkowo w semestrze 02 mają obowiązek wybrać moduł ogólnouczeniowy z zakresu „Cyfrowego świata” - w wymiarze 18 h.

Natomiast na studiach niestacjonarnych kontynuowanych w roku akademickim 2025/2026 plan studiów przewiduje:

- **1787** godzin zajęć z czego wszystkie te zajęcia wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.
- procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS wynosi **30 %**.

Udział zajęć do wyboru stanowi **30 %** ogólnej liczby zajęć, które zgodnie z planem studiów wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Wykłady monograficzne, warsztaty oraz przedmioty interdyscyplinarne stanowią ofertę modułów

wybieralnych ogólna liczba tych modułów w roku ad 2025/26 wynosi **43** moduły (14 wykładów monograficznych, 15 warsztatów, 14 przedmiotów interdyscyplinarnych). Studenci IV roku studiów wybierają seminarium magisterskie z interesującej ich dziedziny prawa w ofercie mają do wyboru 22 seminaria Wszystkie zajęcia do wyboru wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.

W programie studiów, który jest kontynuowany w roku akademickim 2025/2026 (dla semestrów 03-10), studenci **semestru 06** wybierają jeden **wykład monograficzny**, natomiast studenci sem. **08 i 09** wybierają po **trzy**, a studenci **10** semestru **dwa wykłady monograficzne**. **Warsztaty** są realizowane w **semestrze 07**, gdzie dokonują wyboru dwóch warsztatów. Studenci **09 i 10 semestru** na każdym z semestrów wybierają po **dwa przedmioty interdyscyplinarne**. Studenci muszą zrealizować seminarium magisterskie.

W ramach nauki języka obcego studenci wybierają jeden z lektoratów w języku: angielskim, francuskim, hiszpańskim, niemieckim lub rosyjskim. Studenci przed rozpoczęciem zajęć językowych wypełniają test poziomujący który wskazuje, do którego z poziomów językowych mogą zostać przypisani. Studenci studiów stacjonarnych kontynuujący studia w roku akademickiego 2025/2026 po zaliczeniu semestru 04 zobowiązani są do złożenia egzaminu certyfikacyjnego na poziomie B2+. Studenci rozpoczynający studia od roku akademickiego 2025/2026 lektorat z j. obcego rozpoczną od semestru 02 i zakończą egzaminem certyfikującym po 05 semestrze. Lektorat języka obcego **na studiach niestacjonarnych dla studentów kontynuujących studia w roku akad. 2025/2026** obejmuje 60 godzin realizowanych w trakcie dwóch semestrów. Natomiast dla studentów rozpoczynających studia w roku akad 2025/2026 będzie on obejmował 80 h realizowanych w trakcie czterech semestrów studiów. Zajęcia są prowadzone w formie hybrydowej z udziałem nauczycieli i studentów oraz na platformie *e-learningowej*. Za przygotowanie modułów i organizację lektoratów z języków obcych odpowiada [Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ](#).

Wszystkie zajęcia oferowane studentom na Wydziale Prawa i Administracji związane są z działalnością naukową prowadzoną przez pracowników. Jedyny wyjątek stanowią praktyki zawodowe, zgodnie z Regulaminem Studiów odbywające się poza uczelnią. Dodatkowo studenci zobowiązani są do zrealizowania w semestrze 01 szkolenia z BHP prowadzonego przez instruktorów Inspektoratu BHP i Ochrony Przeciwpowodzi UŚ. Mają także możliwość uczestniczenia w Szkoleniu Bibliotecznym prowadzonym przez wykwalifikowanych bibliotekarzy (pracowników Biblioteki Prawniczej), które cieszy się dużą popularnością wśród studentów pierwszego roku studiów.

Należy podkreślić, że niemal wszystkie zajęcia (276 ECTS w programie obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026) oferowane osobom studiującym na kierunku prawo są związane z **działalnością naukową** prowadzoną przez pracowników Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Wyjątkami w tej materii są moduły takie jak: lektorat języków obcych, praktyki czy też zajęcia z wychowania fizycznego. Osoby studiujące są przygotowywane do prowadzenia badań naukowych w trakcie seminariów oraz poprzez uczestnictwo w „modułach do wyboru”, które służą przekazaniu studentom wiedzy związanej bezpośrednio z dyscypliną, jaką naukowo zajmuje się prowadzący. Niejednokrotnie wiedza przekazana na tych zajęciach wskazuje studentom drogę przy wyborze seminarium i tematu pracy dyplomowej, stanowiąc jednocześnie bazę wykorzystywaną w trakcie jej pisanie.

2.6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie

stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

W nowym programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (obowiązującym od roku akad. 2025/2026) studenci realizują 29 obowiązkowych modułów kursowych, natomiast studenci kontynuujący studia w roku akademickim 2025/26 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizują 37 obowiązkowych modułów kursowych. W programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych mają zrealizować 16 modułów do wyboru, są to: wykłady monograficzne, konwersatoria, oraz moduły fakultatywne wybierane spośród stałej oferty, tzw. „koszyków”, są to koszyki zawierające 23 moduły. Osoby studiujące wybierać mogą również moduł kliniczny – warsztaty prowadzone w formie Kliniki prawa. Ponadto studenci wybierają moduł humanistyczny oraz jeden z modułów do wyboru: Doktryny polityczne i prawne lub Ewolucja ustrojów państwowych. Wybierają również moduł ogólnoakademicki z obszaru: „Cyfrowy Świat”. Liczbę godzin przypisanym poszczególnym formom zajęć (z wyłączeniem praktyk) w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 obrazuje poniższa tabela:

rodzaj zajęć	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
wykład	1440	948
ćwiczenia	1125	546
lektoraty	120	80
seminaria	120	80
warsztaty	15	10
konwersatoria	60	40
wychowanie fizyczne	60	
moduł z obszaru "Cyfrowy Świat"	30	18
razem	2970	1722

Liczbę godzin przypisanych poszczególnych formom zajęć (z wyłączeniem praktyk) w programie studiów obowiązujących studentów rozpoczynających studia przed rokiem akademickim 2025/2026 (semestry 03-10) obrazuje tabela:

rodzaj zajęć	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
wykład	1415	1044
ćwiczenia	1085	528
lektoraty	120	60
seminaria	120	60
warsztaty		20

konwersatoria	100	
wychowanie fizyczne	60	
razem	2900	1712

Szczególne znaczenie przypisywane jest modułom należącym do tzw. kanonu kształcenia kierunkowego obejmującego moduły obligatoryjne. Ponieważ w procesie kształcenia jest im przypisywana znaczna waga, to znajduje to odzwierciedlenie w wymiarze godzinowym programu studiów. Tytułem przykładu można wskazać, że dwuczęściowy moduł *Postępowanie karne* prowadzony jest w formie 60 h wykładu i 60 h ćwiczeń, podobnie jak dwuczęściowy moduł *Postępowanie cywilne*. Z kolei moduł *Postępowanie administracyjne* prowadzony jest w wymiarze 30 h wykładu i 30 h ćwiczeń. Potwierdzeniem wagi, jaką przywiązuje się na kierunku prawo do jakości kształcenia, jest zwiększenie godzin zajęć z modułu *Prawo cywilne – cz. zobowiązania* w programie studiów obowiązującym od roku 2025/2026. Wymiar godzin wynosi 60 h wykładu i 60 h ćwiczeń, podczas, gdy dla osób kontynuujących studia w roku akademickim 2025/2026 wynosi 30 h wykładu i 30 h ćwiczeń. Zmiana ta wynika nie tylko z uwzględnienia głosów osób prowadzących badania naukowe w ramach tej specjalności, ale także wagi materii poruszanej w jego ramach. Osoby studiujące (w tym samorząd studencki w przygotowanej opinii o której mowa w kryterium 10), wskazywali konieczność zwiększenia liczby godzin z tego modułu. Innym przykładem zwiększenia liczby godzin zajęć w związku z uwzględnieniem głosu osób studiujących jest przykład modułu *Prawo rzymskie*. W programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 prowadzony jest w wymiarze 30 h wykładu i 30 h ćwiczeń, podczas gdy w dotychczasowym programie studiów był prowadzony w wymiarze 30 h wykładu i 15 h ćwiczeń. Innowacyjny charakter od roku 2025/2026 ma także moduł *Terminologia łacińska z elementami retoryki*. Program tego modułu stanowi odpowiedź zarówno na głosy interesariuszy zewnętrznych, jak i badania losów absolwentów.

Studenci kontynuujący studia w roku akademickim 2025/2026 na studiach stacjonarnych wybierają 10 wykładów monograficznych, 5 konwersatoriów i 4 przedmioty interdyscyplinarne. Natomiast studenci studiów niestacjonarnych wybierają 9 wykładów monograficznych, 2 warsztaty oraz 4 przedmioty interdyscyplinarne. Program studiów obejmuje również lektorat z języka obcego, seminarium dyplomowe, praktykę zawodową oraz – na studiach stacjonarnych – wychowanie fizyczne.

Program studiów prawniczych przewiduje następujące formy zajęć: wykład (w tym wykład informacyjny/kursowy, wykład monograficzny, wykład konwersatoryjny), ćwiczenia, seminarium, konwersatorium, warsztat, lektorat (języka obcego), zajęcia wychowania fizycznego.

Liczebność grup zajęciowych regulowana jest w § 5 ust 1 Zarządzenia Rektora nr 98 z dnia 17 czerwca 2025r. w sprawie planowania, realizacji i rozliczania dydaktyki w Uniwersytecie Śląskim (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8196/5/>).

Zarządzenie nr 98 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 17 czerwca 2025 r. w sprawie planowania, realizacji i rozliczania dydaktyki w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, w § 5 ust. 1 przewiduje ustalanie liczby grup zajęciowych na studiach stacjonarnych na dany rok akademicki: 1. Planując zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych przyjmuje się następujące przeliczeniowe liczebności grup dla poszczególnych form zajęć:

1. Wykład – zawsze jedna grupa;
2. Wykład do wyboru (np. monograficzny, specjalizacyjny etc.) – 30 osób w grupie;
3. Ćwiczenia – 25 osób w grupie;
4. Konwersatorium, proseminarium, lektorat – 20 osób w grupie;
5. Laboratorium, warsztaty, ćwiczenia terenowe – 15 osób w grupie;

6. Seminarium – 10 osób w grupie;
7. Ćwiczenia artystyczne – 8 osób w grupie;
8. Tutoring – do 5 osób w grupie.

Jednocześnie ust. 5 przytaczanego paragrafu mówi, że: Ustalenia liczby grup, dokonuje się biorąc pod uwagę w szczególności określone w ust. 1 liczebności przeliczeniowe grup, dostępne dane o liczbie osób realnie uczestniczących w zajęciach oraz historyczne dane o spadku liczby osób studiujących pomiędzy semestrami. Natomiast ust 7 wskazuje, że: W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość proponowania innych liczebności grup (np. dla zajęć, które prowadzone są z wykorzystaniem specjalistycznej infrastruktury/aparatury).

2.7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk.

A. Informacje ogólne:

Nad prawidłowym wykonywaniem praktyk na kierunku prawo czuwa dziekan, zaś bezpośredni nadzór merytoryczny nad praktykami sprawują powołani przez niego akademicy opiekunowie studenckich praktyk zawodowych. Warunkiem zaliczenia praktyki przez opiekuna jest osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, przewidzianych dla modułu „Praktyki”, weryfikowanych na podstawie przedkładanej przez studentkę/studenta dokumentacji odzwierciedlającej przebieg praktyki, tj. raport z odbycia praktyki, zaopatrzony w pozytywną opinię instytucji lub opiekuna praktyk zawodowych z ramienia praktykodawcy oraz pomocniczo rozmowy ze studentką/studentem.

Praktyki zawodowe na kierunku prawo przewidziane są w **10 semestrze** studiów, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Mają one charakter obligatoryjny. W uzasadnionych przypadkach osoba studiująca może ubiegać się o zmianę semestru odbywania praktyki zawodowej. Zmiana semestru odbywania praktyki zawodowej wymaga uprzedniej zgody prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Wymiar praktyk wynosi:

- dla studentek/studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2025/2026 – **120 godzin (7 ECTS)**;
- dla studentek/studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2020/2021 do 2024/2025 – **75 godzin (4 ECTS)**.

Praktyki zawodowe są integralną częścią programu studiów na kierunku prawo. Praktyki mają pomóc w skonfrontowaniu wiedzy zdobytej w trakcie studiów z wymaganiami rynku pracy, zdobyciu umiejętności przydatnych w zawodzie, poznaniu praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach, do których studentka/student jest przygotowywana/y w trakcie trwania studiów. Praktyki stwarzają okazję do utrwalania i pogłębiania wiedzy teoretycznej, rozwijania umiejętności interpretacyjnych, organizacyjnych i interpersonalnych, a także kształtowania samodzielności i odpowiedzialności za powierzone zadania. Studentki/studenci mogą odbywać praktyki w organach administracji publicznej (np. sądy, prokuratury, urzędy administracji rządowej centralnej, terenowej, administracji samorządowej), jak i w podmiotach prywatnych (np. kancelarie radcowskie, adwokackie, notarialne, komornicze, doradcze, banki, inni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe). Ostateczny kształt praktyk zależy przede wszystkim od wyboru przez studentkę/studenta miejsca oraz sposobu ich realizacji.

B. Podstawa prawna:

Praktyki realizowane są na podstawie wewnętrznych (uczelnianych) aktów prawnych, wydawanych na podstawie upoważnień przewidzianych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668), do których należą:

1. **do 30.09.2024 r. Regulamin studiów na Uniwersytecie Śląskim** (załącznik do uchwały nr 375 Senatu UŚ z dnia 25 kwietnia 2023 r.). Do praktyk studenckich odnosi się § 5 Regulaminu studiów. Przewiduje on m. in. że zaliczenie praktyki zawodowej jest jednym z warunków zaliczenia semestru, a także, że opiekun praktyki może zaliczyć praktykę na podstawie potwierdzonej pracy zawodowej, udziału studentki/studenta w obozie naukowo-badawczym lub w innym przypadku, jeżeli stwierdzi, że zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się. Ponadto, opiekun praktyk może zezwolić studentce/studentowi na odbycie praktyki zawodowej w terminie innym niż przewidziany w planie studiów, niekolidującym z zajęciami wynikającymi z planu studiów. W szczegółach wskazany przepis odsyła do programu studiów oraz regulaminu praktyk, nadawanego przez dyrektora kierunku studiów po zasięgnięciu opinii właściwej rady dydaktycznej i właściwego organu samorządu studenckiego;
2. **od 1.10.2024 r. Regulamin studiów na Uniwersytecie Śląskim** (załącznik do uchwały nr 525 Senatu UŚ z dnia 23 kwietnia 2024 r.). Regulacja w obszarze praktyk studenckich pozostała tożsama z tą sprzed 1.10.2024 r.;
3. **do 8.05.2025 r. Zarządzenie nr 92 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta.** Ogólny zarys praktyk zawodowych, a także najważniejsze pojęcia z nimi związane, określa zarządzenie nr 92 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 22 czerwca 2020 r. Istotną rolę praktyczną mają załączniki wydane do wskazanego zarządzenie, tj. porozumienie o organizacji praktyki zawodowej, skierowanie na praktykę, raport z odbycia praktyki oraz wnioski o zaliczenie pracy zawodowej jako praktyki, które stanowią modele dla wzorów opracowywanych na poziomie poszczególnych kierunków;
4. **do 8.05.2025 r. Zarządzenie nr 96 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta.** Zarządzenie wprowadza zmiany do zarządzenia nr 92 przewidując nowe wzory dokumentów;
5. **od 9.05.2025 r. Zarządzenie nr 70 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 9 maja 2025 r. w sprawie organizacji praktyk zawodowych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.** Zarządzenie uchyla Zarządzenie nr 92 z dnia 22 czerwca 2020 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta, z późn. zm. Wprowadza nowe wzory dokumentów, posługuje się językiem inkluzywnym, uwzględnia przepisy ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
6. **do 30.09.2025 r. Regulamin Praktyk Zawodowych Studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytet Śląski z dnia 22 lutego 2021 r.** Szczegóły dotyczące praktyk zawodowych dla kierunku prawo określone zostały w Regulaminie Praktyk Zawodowych Studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytet Śląski w Katowicach, wydanym przez dyrektora kierunku po zasięgnięciu opinii właściwej rady dydaktycznej i właściwego organu samorządu studenckiego. Regulamin wszedł w życie z dniem 26 marca 2021 r. W szczególności

określa on cele odbywania praktyk zawodowych, procedurę zaliczania praktyk, zadania prodziekana do spraw studenckich i kształcenia oraz akademickiego opiekuna studenckich praktyk zawodowych związane z organizacją praktyk. Ponadto, zarządzenie zawiera załączniki w postaci wzorów porozumienia o organizacji praktyki zawodowej, skierowania na praktykę, raportu z odbycia praktyki, oświadczenia studenta oraz formularza oceny praktyk. Wzory dokumentów dla kierunku prawo zostały uzupełnione o stosowne efekty uczenia się. Dokumenty powyższe dostępne są do pobrania na stronie Wydziału ([Praktyki – Prawo i Administracja | Wydział Prawa i Administracji](#));

7. **od 1.10.2025 r. Regulamin Praktyk Zawodowych Osób Studiujących na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 września 2025 r.** Nowy regulamin czerpie z pozytywnych doświadczeń zebranych podczas obowiązywania Regulaminu z 2021 r., wpisuje się w nowy program studiów na kierunku prawo obowiązujący od roku akademickiego 2025/2026, a przy tym uwzględnia zmiany wprowadzone Zarządzeniem nr 70 Rektora UŚ, w tym nowe wzory dokumentów i język inkluzywny. Dokumenty powyższe dostępne są do pobrania na stronie Wydziału ([Praktyki – Prawo i Administracja | Wydział Prawa i Administracji](#));
8. **program studiów dla kierunku prawo, sylabusy.** Szczegółowe cele praktyk oraz odnoszące się do nich efekty uczenia się określone zostały w programie studiów i w sylabusach, dostępnych w systemie informatycznym USOS-Web.

C. Efekty uczenia się:

Efekty uczenia się zostały określone w programie studiów oraz w treści wzorów porozumień i skierowań na praktyki, stanowiących załączniki do Regulaminu Praktyk Zawodowych Studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego z dnia 22 lutego 2021 r. oraz nowego Regulaminu Praktyk Zawodowych Osób Studiujących na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 września 2025 r.

Zgodnie z programem studiów obowiązujący osoby rozpoczynające studia **od roku akademickiego 2020/2021 do 2024/2025**, studentka/student w ramach praktyk:

nabywa pogłębioną świadomość zasad etyki zawodów prawniczych;

- wykonuje powierzone mu zadania, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązku przestrzegania zasad zachowania tajemnicy zawodowej, ochrony uzyskanych informacji oraz troski o harmonijny przepływ informacji;
- poznaje praktyczne zasady i przebieg rozumowania i logiki prawniczej;
- poznaje w praktyce funkcjonowanie różnych rodzajów wykładni prawa, wnioskowań prawniczych i reguł subsumpcji;
- umie odnaleźć właściwą regulację prawną, zinterpretować przepisy i wyciągnąć wnioski, co do dopuszczalnego lub wymaganego postępowania;
- potrafi odnaleźć odnoszące się do stanu faktycznego rozstrzygnięcia jednostkowe (np. orzeczenia, decyzje), dokonać oceny ich przydatności dla rozstrzygnięcia danej sprawy i na tej podstawie prognozować możliwe rozstrzygnięcia;
- nabywa umiejętność oceny wydarzeń w kontekście ich związku z prawem – potrafi dokonać ich interpretacji, zastosować zasady logiki i własnego doświadczenia życiowego;
- potrafi przewidzieć możliwe stanowiska w danej sprawie a także zaproponować własne;
- nabywa umiejętności właściwej komunikacji;

- potrafi komunikować się z otoczeniem, z prawnikami, z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, przekazywać i bronić swoich poglądów;
- potrafi przygotowywać swoje stanowisko ustnie i pisemnie;
- ma świadomość i uczy się w praktyce odpowiedzialnego społecznie projektowania i wykonywania zadań zawodowych – zespołowych i indywidualnych;
- nabywa świadomość znaczenia zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny.

Zgodnie z programem studiów obowiązujący osoby rozpoczynające studia **od roku 2025/2026**, studentka/student w ramach praktyk:

- nabywa pogłębioną świadomość zasad etyki zawodów prawniczych;
- wykonuje powierzone mu zadania, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązku przestrzegania zasad zachowania tajemnicy zawodowej, ochrony uzyskanych informacji oraz troski o harmonijny przepływ informacji;
- ma pogłębioną wiedzę na temat praktycznych zasad i przebiegu rozumowania i logiki prawniczej; poznaje w praktyce funkcjonowanie różnych rodzajów wykładni prawa, wnioskowań prawniczych i reguł subsumpcji;
- umie odnaleźć właściwą regulację prawną, zinterpretować przepisy i wyciągnąć wnioski, co do dopuszczalnego lub wymaganego postępowania;
- potrafi odnaleźć odnoszące się do stanu faktycznego rozstrzygnięcia jednostkowe (np. orzeczenia, decyzje), dokonać oceny ich przydatności dla rozstrzygnięcia danej sprawy i na tej podstawie prognozować możliwe rozstrzygnięcia;
- nabywa umiejętność oceny wydarzeń w kontekście ich związku z prawem – potrafi dokonać ich interpretacji, zastosować zasady logiki i własnego doświadczenia życiowego;
- potrafi przewidzieć możliwe stanowiska w danej sprawie a także zaproponować własne. Nabywa umiejętności właściwej komunikacji;
- potrafi komunikować się z otoczeniem, z prawnikami, z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, przekazywać i bronić swoich poglądów;
- potrafi przygotowywać swoje stanowisko ustnie i pisemnie;
- ma świadomość i uczy się w praktyce odpowiedzialnego społecznie projektowania i wykonywania zadań zawodowych – zespołowych i indywidualnych;
- nabywa świadomość znaczenia zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny.

D. Formuły zaliczenia praktyk:

Formuła standardowa:

Dotyczy nieodpłatnych praktyk odbywanych przez studentkę/studenta na podstawie porozumienia zawartego z wybranym praktykodawcą. Składa się ona z następujących kroków:

- 1) wybór miejsca odbywania praktyki przez studentkę/studenta. Studentka/student może kierować się ofertami praktyk zamieszczanymi na stronie internetowej Wydziału ([Praktyki – Prawo i Administracja | Wydział Prawa i Administracji](#)), ważne jednak, by samodzielnie dokonać wyboru miejsca i podjąć kontakt z praktykodawcą. Jest to istotny krok w kształtowaniu samodzielności zawodowej wśród studentek/studentów;
- 2) przedłożenie wypełnionych przez studentkę/studenta formularzy (tj. porozumienia i skierowania) akademickiemu opiekunowi studenckich praktyk zawodowych w godzinach wyznaczonych dyżurów, złożenie dokumentów w dziekanacie – biurze ds. finansowych,

stypendialnych i socjalnych lub przesłanie skanów wypełnionych przez studentkę/studenta na adres mailowy: prawopraktyki.wpia@us.edu.pl. Po zaakceptowaniu wybranego przez studentkę/studenta miejsca odbywania praktyk, akademicki opiekun z upoważnienia prodziekana ds. studenckich i kształcenia podpisuje dokumenty po czym zwraca je studentce/studentowi (osobiście, przez dziekanat lub za pośrednictwem poczty elektronicznej);

- 3) realizacja praktyk w wybranym miejscu, zakończona wypełnieniem raportu z przebiegu praktyk studenckich obejmującego formularz oceny praktyk zawodowych (według wzorów przewidzianych w Regulaminie praktyk i dostępnych do pobrania na stronie Wydziału: [Praktyki – Prawo i Administracja | Wydział Prawa i Administracji](#);
- 4) przedłożenie akademickiemu opiekunowi studenckich praktyk zawodowych (osobiście lub za pośrednictwem dziekanatu, w tym zdalnie) podpisanych dokumentów, tj. porozumienia, raportu z odbycia praktyk i formularza oceny praktyk zawodowych. Po akceptacji dokumentów przez akademickiego opiekuna studenckich praktyk zawodowych i wystawieniu oceny, dokumenty są przekazywane do dziekanatu, gdzie ocena wpisywana jest do systemu elektronicznego USOSweb. Realizacja efektów uczenia się weryfikowana jest na podstawie złożonego raportu, a w szczególności tabeli realizacji efektów uczenia się wypełnianej przez praktykodawcę oraz ujętej formularzu opinii praktykodawcy o osobie studiującej.

Formuła szczególna:

Pozwala, zgodnie z Regulaminem studiów i zarządzeniem Rektora, na zaliczenie studenckich praktyk zawodowych na podstawie pracy zawodowej, wolontariatu, udziału w obozie naukowo-badawczym lub w innym przypadku, jeżeli stwierdzi się, że zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się. Jest to często jedyna formuła zaliczenia praktyk dostępna dla studentek/studentów studiów niestacjonarnych, którzy przeważnie łączą studiowanie z pracą zawodową. Decyzję o zaliczeniu praktyki podejmuje akademicki opiekun studenckich praktyk zawodowych po zapoznaniu się z sytuacją konkretnej osoby. Praca lub inna aktywność podlegająca zaliczeniu musi odpowiadać kierunkowi studiów. Procedura szczególna składa się z następujących kroków:

- 1) studentka/student składa wniosek o zaliczenie pracy lub aktywności innego rodzaju jako praktyki zawodowej, załączając dokumenty potwierdzające fakt odbywania pracy w danym miejscu (np. zaświadczenie o zatrudnieniu, umowa cywilnoprawna, wydruk z CEIDG itp.), a także potwierdzające charakter wykonywanych czynności (np. zakres obowiązków, umowa o pracę, zaświadczenie o wykonywanych czynnościach itp.);
- 2) akademicki opiekun studenckich praktyk zawodowych zapoznaje się z przedstawionym wnioskiem i załączoną dokumentacją, w razie potrzeby prosi o wyjaśnienie studentkę/studenta i podejmuje decyzję o zaliczeniu pracy na poczet praktyk zawodowych;
- 3) w związku z zaleceniami PKA w przypadku studentki/studenta, którzy chcieliby zaliczyć pracę zawodową na poczet praktyk został wprowadzony wymóg zawierania Porozumienia pomiędzy uczelnią a pracodawcą/zleceniodawcą, występującym jednocześnie jako praktykodawca. Należy podkreślić pojawiające się w związku z tym problemy, w których pracodawcy i zleceniodawcy odmawiali podpisania takiego

porozumienia, powołując się na konflikt z przepisami prawa pracy, przepisami podatkowymi czy ubezpieczeniowymi. Pracodawcy podnosili, że podpisanie przez nich porozumienia na odbycie praktyk studenckich z własnym pracownikiem lub osobą zatrudnioną na podstawie umowy zlecenia rodzi bardzo poważne wątpliwości w kwestii prawnego statusu okresu odbywania praktyki, w którym z jednej strony student za wynagrodzeniem wykonuje obowiązki służbowe, a równocześnie w tym okresie te same czynności mają być traktowane jako nieodpłatne praktyki. W takich sytuacjach opiekunowie analizowali zakresy obowiązków studentów zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia i w przypadku stwierdzenia zgodności tych zadań z efektami uczenia określonymi w Karcie Kierunku, podejmowali decyzję o zaliczeniu pracy zawodowej na poczet praktyk. Powyżej opisane problemy były zgłaszane m. in. przez prokuraturę, ING Bank Śląski oraz urzędy.

Formuła szczególna pozwala także na zaliczenie praktyk zawodowych w ramach działalności studentki/studenta w Kliniki Prawa – **Studenckiej Poradni Prawnej WPiA UŚ** na podstawie porozumienia z Dziekanem WPiA UŚ z dnia 7 grudnia 2022 r. Na potrzeby praktyk w ramach SPP opracowany został odrębny, dostosowany do specyfiki SPP formularz raportu z praktyk pozytywnie zaopiniowany przez Radę Dydaktyczną Kierunku Prawo uchwałą z dnia 25 kwietnia 2023 r.

E. Miejsce odbywania praktyki:

Praktyki zawodowe realizowane są w różnorodnych instytucjach; zarówno w województwie śląskim, jak i poza nim, także poza granicami kraju. Miejscem odbywania studenckich praktyk zawodowych na kierunku prawo są w szczególności: instytucje wymiaru sprawiedliwości, instytucje organów ścigania, instytucje państwowe, urzędy administracji rządowej i samorządowej, podmioty wykonujące zawody prawnicze (m.in. kancelarie adwokackie, radcowskie, notarialne, komornicze) lub doradztwo podatkowe. Liczba miejsc odbywania praktyk przez studentki/studentów kierunku prawo jest nieograniczona, a warunkiem zaliczenia praktyki jest akceptacja miejsca odbywania praktyki przez opiekuna praktyk. Szczególnym miejscem odbywania praktyk jest funkcjonująca na Wydziale Klinika Prawa – Studencka Poradnia Prawna pozwalająca na kontakt z klientkami/klientami i rozwijanie praktycznych umiejętności pod kierunkiem nauczycielek/nauczycieli akademickich. Wykaz miejsc odbywania praktyk przez osoby studiujące na kierunku prawo stanowi załącznik do niniejszego raportu: **(PKA_PRzałącznik3)**

F. Obieg dokumentów i archiwizacja:

W celu usprawnienia obiegu dokumentów w 2020 r. założony został specjalny adres mailowy: prawopraktyki.wpia@us.edu.pl, na który studentki/studenci mogą przysyłać skany wypełnionych przez siebie dokumentów. Równolegle jest możliwość złożenia dokumentów w formie papierowej u opiekunów praktyk podczas dyżurów lub w dziekanacie – biurze ds. finansowych, stypendialnych i socjalnych. Po zakończeniu procedury zaliczenia praktyki, dokumenty archiwizowane są przez pracowników dziekanatu zgodnie z regułami zawartymi w procedurach zapewnienia jakości kształcenia Wydziału.

G. Kontakt z akademickimi opiekunami praktyk zawodowych oraz weryfikacja efektów uczenia się:

Akademiccy opiekunowie praktyk zawodowych są powoływani przez dziekana i na mocy udzielonego pełnomocnictwa są upoważnieni do podpisywania dokumentów w imieniu prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Do zadań opiekunów należą w szczególności:

- 1) odbywanie stacjonarnych dyżurów w sprawie studenckich praktyk zawodowych raz w tygodniu, względnie dyżurów zdalnych na platformie MS Teams. Dyżury kierowane głównie do studentów studiów stacjonarnych odbywały się w przerwie konsultacyjnej (13:00-13:45), dyżury kierowane głównie do studentów studiów niestacjonarnych odbywały się w godzinach popołudniowych lub wieczornych;
- 2) aktualizowanie treści strony internetowej Wydziału Prawa i Administracji UŚ w zakresie informacji dotyczących studenckich praktyk zawodowych, w tym aktualnie obowiązujących aktów prawa wewnętrznego, terminów odbywania dyżurów, wskazówek praktycznych dla studentek/studentów;
- 3) wymiana korespondencji elektronicznej ze studentkami/studentami;
- 4) kontakt, za pośrednictwem poczty elektronicznej i tradycyjnej, z organizatorami studenckich praktyk zawodowych, w tym: kancelariami prawniczymi, urzędami administracji publicznej, sądami i prokuratorami, bankami i innymi podmiotami;
- 5) kontakt za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook Praktyki Prawo, Administracja, Przedsiębiorczość WPIA UŚ:
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063015320351>.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Dobre praktyki dla kryterium to:

- możliwość przeprowadzania konsultacji naukowych z nauczycielami akademickimi. Każdy nauczyciel akademicki jest zobowiązany przeznaczyć minimum 45 minut tygodniowo na konsultacje ze studentami. Od roku akademickiego 2019/2020 wyznaczone zostało 45-minutowe **pasmo konsultacyjne** (w godzinach 13:00-13:45), w trakcie którego nie odbywają się zajęcia, dzięki czemu termin konsultacji nie pokrywa się z zajęciami zarówno studentów, jak i pracowników. Prowadzący zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają konsultacje w terminach godzinach dostosowanych do specyfiku studiów, tj. w weekendy lub w godzinach późnopołudniowych;
- swobodny, dokonywany autonomicznie wybór promotora pracy magisterskiej. Część nauczycieli akademickich daje również swobodę wyboru i realizacji tematu pracy opartej przede wszystkim o zainteresowania studenta;
- Możliwość szerokiego wyboru modułów fakultatywnych - zarówno ze zmiennej listy, jak i z tzw. koszyków;

- udział studentów w projektach badawczych realizowanych we współpracy z nauczycielami akademickimi;
- działanie na WPiA licznych kół naukowych oraz poradni prawnej, członkostwo w kołach naukowych i poradni prawnej rozszerza teoretyczną wiedzę i umiejętności studentów poprzez zindywidualizowane działanie, które pozwala zdobyć umiejętności praktyczne kształtujące kompetencje społeczne niezbędne dla ich rozwoju osobistego.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Kompetencje oczekiwane od osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia na kierunek prawo wynikają z Polskiej Ramy Kwalifikacji, zgodnej z Europejską Ramą Kwalifikacji, jak również z art. 69 i 70 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024, poz. 1571 t.j. z zm.).

Kandydatka/kandydat na studia na kierunku prawo musi posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest złożony egzamin maturalny.

Rekrutacja na studia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na kierunku prawo odbywa się co roku na zasadach określonych we właściwej uchwale Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w danym roku akademickim. Jest ona podejmowana przez Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dwuletnim wyprzedzeniem. Uchwała jest każdorazowo publikowana w serwisie w serwisie <https://aktyprawne.us.edu.pl>, natomiast kryteria kwalifikacji umieszczone są na stronie Wydziału: <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/kandydat/kierunki-studiow/prawo/> oraz w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów <https://irk.us.edu.pl/pl/>.

Ogólne zasady rekrutacji **na rok akademicki 2025/2026** określone zostały w uchwale nr 573/2024 Senatu UŚ w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w roku akademickim 2025/2026, która została zmieniona uchwałami nr 112 i 118 z 2025 r. (https://us.edu.pl/uchwala_573_2024/), natomiast kryteria przyjęcia na studia na kierunku prawo uregulowano w Załączniku nr 5 do tej uchwały (s. 1). Zasady rekrutacji **na rok akademicki 2026/2027** reguluje Uchwała nr 122 Senatu UŚ w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w roku akademickim 2026/2027 (https://us.edu.pl/uchwala_122_2025/) wraz z załącznikiem nr 5 (s. 1). Uchwała definiuje wymogi stawiane kandydatkom/kandydatom na studia dla każdego kierunku studiów, określa poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. Limity przyjęć na rok akademicki 2025/2026 zostały określone Uchwałą nr 113 Senatu UŚ w sprawie planowanych limitów przyjęć kandydatek/kandydatów na pierwszy rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na rok akademicki 2025/2026 (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8115/5/>) oraz w załączniku do tej uchwały (s. 5). Na studia stacjonarne na kierunku prawo limit wynosi 250 osób, a na studia niestacjonarne wynosi 500 osób.

Kwalifikacja na kierunek prawo obejmuje **konkurs świadectw dojrzałości** z trzech dowolnych przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej, z których kandydatka/kandydat uzyskał najwyższy procentowy wynik. Wynik egzaminu na poziomie podstawowym jest mnożony przez przelicznik 0,5, a na poziomie rozszerzonym przez przelicznik 1. Jeżeli kandydatka/kandydat zdawał na egzaminie maturalnym dany przedmiot na obu poziomach, pod uwagę brany jest wynik z poziomu, który po uwzględnieniu przelicznika będzie korzystniejszy dla kandydata. Wynik z egzaminu dwujęzycznego z nowożytnego języka obcego jest przeliczany na wynik na poziomie rozszerzonym przez pomnożenie go przez 4/3 z tym, że wynik maksymalny z poziomu rozszerzonego nie może przekroczyć 100% (jeżeli jest wyższy – otrzymuje wartość 100%).

W przypadku kandydatek/kandydatów, którzy zdali **egzamin dojrzałości do 2005 r. (stara matura)** bierze się pod uwagę wyniki z poszczególnych przedmiotów zdawanych pisemnie albo ustnie

(określone w kryteriach przyjęć na kierunku wobec kandydatek/kandydatów, którzy legitymują się „nową maturą”), zamieszczone na świadectwie dojrzałości i w zaświadczeniu wydanym przez OKE. Sposób przeliczania wyników uzyskanych na egzaminie dojrzałości dostosowany jest do systemu oceniania kandydatek/kandydatów, którzy zdali egzamin maturalny (nowa matura). Oceny z egzaminu dojrzałości są przeliczane na punkty procentowe w następujący sposób:

Matura do 1991 roku	Matura po 1991 roku
—	6 — 100 %
5 — 100 %	5 — 80 %
4 — 70 %	4 — 75 %
3 — 30 %	

Kandydatkę/kandydata posiadającego **międzynarodową maturę — dyplom IB (*International Baccalaureate*)**, wydanego przez organizację *International Baccalaureat Organization* z siedzibą w Genewie, obowiązują takie same zasady rekrutacji jak kandydatkę/kandydata z „nową maturą”. Wyniki uzyskane na dyplomie międzynarodowej matury przeliczane są proporcjonalnie na skalę „nowej matury” w sposób następujący:

Dyplom IB	Poziom podstawowy (SL)	Poziom rozszerzony (HL)
7	100%	100%
6	86%	85,71%
5	72%	71,43%
4	58%	57,14%
3	44%	42,86%
2	30%	28,57%
1	0%	14,29%

Procenty z egzaminu maturalnego IB na poziomie podstawowym (SL) przelicza się na punkty w relacji 1% = 1 pkt. Procenty z egzaminu maturalnego IB na poziomie rozszerzonym (HL) przelicza się na punkty w relacji 1% = 1,5 pkt.

W przypadku nieprzedstawienia dyplomu „*International Baccalaureate*”, kandydatka/kandydat do celów kwalifikacji, jest zobowiązany złożyć odpowiednie zaświadczenie o wyniku matury wystawione przez upoważnione organy, a dyplom (IB) dostarczyć niezwłocznie po jego otrzymaniu.

Kandydatkę/kandydata posiadającego **maturę europejską — dyplom EB (*European Baccalaureate*)**, wydawanego przez Szkoły Europejskie zgodnie z Konwencją sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. o statusie Szkół Europejskich, obowiązują takie same zasady rekrutacji jak kandydatkę/kandydata z „nową maturą”. Wyniki uzyskane w ramach matury europejskiej przeliczone

zostaną według zasad określonych dla poziomu rozszerzonego, proporcjonalnie na skalę „nowej matury” w sposób następujący:

Egzamin EB	Egzamin maturalny („nowa matura”)
9,00 ÷ 10,00	100%
8,00 ÷ 8,95	90%
7,00 ÷ 7,95	75%
6,00 ÷ 6,95	60%
5,00 ÷ 5,95	45%
4,00 ÷ 4,95	30%

W przypadku nieprzedstawienia dyplomu „*European Baccalaureate*”, kandydat, do celów kwalifikacji, jest zobowiązany złożyć odpowiednie zaświadczenie o wyniku matury wystawione przez upoważnione organy, a dyplom (EB) dostarczyć niezwłocznie po jego otrzymaniu.

Kandydat, obywatel polski oraz cudzoziemiec, który ukończył szkołę średnią za granicą może ubiegać się o przyjęcie na I rok studiów na kierunku prawo, jeżeli posiadane przez niego świadectwo dojrzałości lub inny równoważny dokument uprawniają do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w kraju, w którym ukończył szkołę średnią (<https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/>). Kandydat, podlega postępowaniu kwalifikacyjnemu według zasad określonych w kryteriach przyjęć na kierunku prawo.

Zasady i sposób przeliczania ocen ze świadectw uzyskanych za granicą, uprawniających do podjęcia studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie, określono w załączniku nr 10 do uchwały nr 573 Senatu UŚ z dnia 25 czerwca 2024 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7387/5/>) oraz podano na stronie <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/przeliczanie-ocen-z-matur/przeliczanie-zagraniczni/>. W przypadku, gdy nie ujęto sposobu przeliczania ocen z danego kraju, decyzję o sposobie ich przeliczenia podejmuje WKR.

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza liczne **zmiany dotyczące rekrutacji cudzoziemców od roku akademickiego 2025/2026**. Największe zmiany dotyczą kandydatek/kandydatów zagranicznych aplikujących na podstawie dokumentów edukacyjnych wydanych w krajach innych niż UE, OECD, EFTA, EOG oraz w krajach nieobjętych umowami międzynarodowymi.

Dokumenty edukacyjne wydane poza granicami Polski można podzielić na dwa typy: dokumenty uprawniające do bezpośredniego aplikowania na studia w Polsce oraz dokumenty podlegające procedurze uznania za uprawniające do podjęcia studiów w Polsce. Od kandydatek/kandydatów-cudzoziemców aplikujących na podstawie dokumentów zagranicznych nieuprawniających do bezpośredniego aplikowania na studia w Polsce wymaga się podczas rekrutacji na studia I stopnia lub jednolite magisterskie: weryfikacji znajomości języka wykładowego na poziomie co najmniej B2; przystąpienia do egzaminów wstępnych na wybranym kierunku studiów; przedstawienia dokumentu potwierdzającego uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia lub jednolite magisterskie w Polsce. Ponadto, w dniu 1.08.2025 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 lipca 2025 r. w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających

znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach. Rozporządzenie zawiera listę dokumentów, które zostały uznane za poświadczające znajomość języka wykładowego w stopniu pozwalającym na podjęcie studiów w Polsce. Szczegóły opisane zostały na stronie <https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/wazne-zmiany-dla-kandydatow-zagranicznych-2025-2026/>.

Przyjęte kryteria kwalifikacji na studia wynikają z faktu, że podjęcie studiów oraz studiowanie na kierunku prawo na kierunku przyjęto otwarte podejście do umiejętności i kompetencji kandydatów, które są weryfikowane w trakcie studiów. Program studiów jest tak ukształtowany, że każda osoba, także nieposiadająca wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych szerszych niż wynikające z ogólnego kształcenia na 4 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji, bez poszerzenia albo zgłębienia konkretnych zagadnień, jest w stanie studiować i ukończyć kierunek prawo. Stąd też nie jest wymagane złożenie egzaminów maturalnych z konkretnych przedmiotów, czy też złożenie takich egzaminów nie będzie w szczególności sposobem premiowane. Wskazane kryteria kwalifikacyjne mają na celu wyłonienie najlepszych kandydatek/kandydatów ze wszystkich, którzy są formalnie przygotowani do uzyskania efektów uczenia się właściwych dla 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (złożyli egzamin maturalny), przy zapewnieniu transparentności procedur i sprawiedliwego traktowania kandydatek/kandydatów. Opracowany program studiów w połączeniu z prostym, a jednocześnie pozwalającym na wyłonienie najlepszych kandydatek/kandydatów systemem rekrutacji w optymalny sposób łączy dwa ważne cele – powszechność kształcenia z wysokim jego poziomem. Z tych też powodów nie są przewidziane w ramach postępowania rekrutacyjnego na studia dodatkowe egzaminy wstępne w zakresie przedmiotów nieobjętych egzaminami maturalnymi zgodnie z art. 70 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

O zakwalifikowaniu na studia **decyduje miejsce na liście rankingowej**, utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów z przedmiotów maturalnych, z uwzględnieniem limitu przyjęć określonych właściwą uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są **laureaci oraz finaliści wybranych olimpiad, konkursów i zawodów sportowych**. Warunki rekrutacji laureatów i finalistów olimpiad reguluje uchwała nr 114/2025 Senatu UŚ zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na I rok studiów laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich a także finalistów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski w latach 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027 (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8114/5/>). Uchwała, wraz z wykazem olimpiad, konkursów i uprawnień, jest opublikowana w serwisie akty prawne UŚ oraz na stronie poświęconej rekrutacji w zakładce „olimpiady i konkursy” <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/olimpiady-i-konkursy/>. Ze zwolnienia z postępowania kwalifikacyjnego na dany kierunek studiów mogą skorzystać kandydaci będący laureatami lub finalistami olimpiady stopnia centralnego jeden raz – w roku uzyskania świadectwa dojrzałości lub w roku następnym, niezależnie od roku uzyskania tytułu laureata lub finalisty. Kandydaci otrzymują maksymalną liczbę punktów przewidzianą w postępowaniu kwalifikacyjnym na dany kierunek lub specjalność studiów. **Tytułem przykładu można wskazać, że w roku akademickim 2025/2026 liczba zakwalifikowanych olimpijczyków na kierunek prawo, studia stacjonarne wynosiła 58. Przyjętych zostało 28 osób.** Byli to uczestnicy następujących olimpiad:

- Olimpiada Wiedzy o Społeczeństwie (Organizator Stowarzyszenie Edukacyjno-Oświatowe COPTIOSH w Białymstoku),
- Konkurs „Olimpiada Solidarności. Dwie dekady historii.”
- Olimpiada Języka Łacińskiego

- Olimpiada Wiedzy o Prawie
- Olimpiada Losy Żołnierza i Dzieje Oręża Polskiego
- Finałiści Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski

Podczas rekrutacji na rok akademicki 2025/2026 po raz pierwszy przyjęto na studia osoby startujące w konkursie „Dziki Indeks UŚ”. **Ogólnopolski Konkurs "Dziki Indeks UŚ"** stanowi wyjątkową inicjatywę Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, mającą na celu wyróżnienie i nagrodzenie najbardziej ambitnych oraz utalentowanych uczniów szkół ponadpodstawowych. Konkurs daje uczestnikom możliwość zdobycia miejsca na studiach stacjonarnych I stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich na Uniwersytecie Śląskim. Ideą Konkursu jest promowanie pasji poznawczej oraz determinacji w dążeniu do samorozwoju, a także wspieranie młodych ludzi w ich drodze do zdobywania wiedzy i realizowania marzeń edukacyjnych. Regulamin konkursu stanowi załącznik do Zarządzenia nr 37 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 17 marca 2025 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Ogólnopolskiego Konkursu „Dziki Indeks UŚ” ([https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Strona-Dziki-Indeks/zal.-do-zarzadzenia-DZIKI-INDEKS REGULAMIN.pdf](https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Strona-Dziki-Indeks/zal.-do-zarzadzenia-DZIKI-INDEKS_REGULAMIN.pdf)).

Informacja znajduje się także na stronie <https://us.edu.pl/kandydat/dziki-indeks/>. **Tytułem przykładu można wskazać, że w ostatniej edycji konkursu na kierunek prawo został przyjęty Jeremiasz Grzybowski.**

Postępowanie rekrutacyjne na studia niestacjonarne na kierunku prawo odbywa się na podstawie oceny złożonych przez kandydatkę/kandydata wymaganych dokumentów (po uprzedniej rejestracji w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów) do wypełnienia limitu miejsc.

Uchwała Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w danym roku akademickim określa również sposób powołania, skład oraz zadania **wydziałowych komisji rekrutacyjnych** (WKR). Na WPiA UŚ powoływana jest jedna WKR. W skład wydziałowej komisji rekrutacyjnej wchodzi: (1) przewodniczący WKR, którym jest dziekan wydziału albo upoważniony przez niego nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora; (2) członek lub członkowie komisji — powołani spośród nauczycieli akademickich wydziału; (3) sekretarze — powołani spośród pracowników Uniwersytetu. Liczba sekretarzy uzależniona jest od liczby kierunków prowadzących rekrutację lub specjalności objętych odrębnym naborem oraz przewidywanej liczby kandydatek/kandydatów na dany kierunek lub specjalność, poziom i formę studiów. Sekretarze biorą udział w pracach komisji bez prawa głosowania. Jeżeli sekretarz posiada co najmniej stopień naukowy doktora, uczestniczy w pracach komisji z prawem głosu. W rekrutacji na rok akademicki 2025/2026 na kierunek prawo w skład WKR wchodził: przewodniczący, zastępczyni przewodniczącego, członkini komisji ds. świadectw i dyplomów zagranicznych oraz dwoje sekretarzy w ramach komisji przeprowadzającej rekrutację na studiach stacjonarnych, a także czworo sekretarzy na studiach niestacjonarnych.

Proces rekrutacji odbywa się zdalnie z zastosowaniem **systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów – IRK** (<https://irk.us.edu.pl/pl/>), za pośrednictwem której kandydatka/kandydat wgrywa wymagane dokumenty oraz wpłaca opłatę rekrutacyjną. Wydziałowa komisja rekrutacyjna sprawdza załączone przez kandydatkę/kandydata dokumenty i przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne zgodnie z zasadami zawartymi w uchwale Senatu. W przypadku cudzoziemców dokumenty weryfikowane są dodatkowo przez Biuro Rekrutacji Cudzoziemców. W przypadku cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia w języku polskim wymagana jest znajomość języka polskiego potwierdzona odpowiednim dokumentem. W razie jego braku, znajomość języka polskiego można potwierdzić przystępując do egzaminu lub rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzanej przez Szkołę Języka i Kultury

Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, (która jest ośrodkiem uprawnionym do przeprowadzania egzaminów certyfikowanych z języka polskiego jako języka obcego na wszystkich poziomach zaawansowania) lub przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną

Po zakończeniu postępowania kandydatka/kandydat otrzymuje informację o wynikach kwalifikacji na swoje indywidualne konto w systemie IRK. W każdym przypadku wraz z ogłoszeniem wyniku zostaje podany termin i miejsce złożenia dokumentów oraz kontakt do Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Co istotne, zakwalifikowanie do przyjęcia na studia nie jest równoznaczne z przyjęciem na studia. Aby zostać przyjętym na wybrany kierunek studiów, należy dokonać wpisu na studia (złożyć w dziekanacie wszystkie wymagane dokumenty).

W przypadku jednolitych studiów magisterskich **rekrutacja kończy się przed rozpoczęciem roku akademickiego.**

Informacja o kompetencjach cyfrowych wymaganych od kandydatek/kandydatów na studia i studentów znajduje się w serwisie kandydatka/kandydat na stronie: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni definiują: **§19 - §22 Regulaminu studiów obowiązującego w Uniwersytecie Śląskim, zasady rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2025/2026 w ramach programu ERASMUS +, Regulamin Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST przyjęty przez KRUP dnia 8 kwietnia 2022 r.**

Zgodnie z Regulaminem Studiów obowiązującym w Uniwersytecie Śląskim (§ 19 ust. 1) student ma prawo brać udział w programach wymiany studenckiej, w szczególności Erasmus i MOST, na zasadach w nich obowiązujących. Zgodnie z **§ 19 ust. 6 Regulaminu studiów** „Dziekan uznaje zaliczenia uzyskane w wyniku zrealizowania studiów częściowych lub praktyk za granicą na podstawie zrealizowanego, a uprzednio zatwierdzonego porozumienia o programie studiów lub praktyki.”. Należy podkreślić, że zgodnie z Zasadami rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2025/2026 w ramach programu Erasmus+ (pkt 38): Na podstawie OLA – After the Mobility (Online Learning Agreement for Studies – After the Mobility) lub Wykazu Zaliczeń – Transcript of Records Uczelnia Macierzysta (UŚ) zobowiązuje się do zapewnienia Uczestnikowi zaliczenia okresu studiów/ przedmiotów/ egzaminów, jako równoważnego z okresem studiów/ przedmiotami/ egzaminami w Uniwersytecie Śląskim. Uczelnia (UŚ) może odmówić zaliczenia w przypadku, kiedy Uczestnik osiągnie niezadowalające wyniki lub nie spełni warunków określonych pomiędzy stronami, jako niezbędne do otrzymania zaliczenia. Niezadowalające osiągnięcia Uczestnika mogą stanowić podstawę żądania przez uczelnię (UŚ) zwrotu części lub całości stypendium. Rozliczenie okresu studiów odbytych na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ następuje na podstawie „Porozumienia o programie studiów” (*Learning Agreement*), wykazu zaliczeń (*Transcript of Records*) oraz wniosku o zaliczenie semestru na podstawie ocen uzyskanych w ramach programu Erasmus. Stałe wsparcie studentom w zakresie mobilności międzynarodowej zapewnia Pełnomocnik dziekana ds. Programu Erasmus oraz Biuro Wymiany Międzynarodowej UŚ (Office for International Exchange). Szczegóły znajdują się na stronie <https://erasmus.us.edu.pl/rekrutacja/>.

Rozliczenie semestru studiów odbytych na innej uczelni **w ramach programu MOST** <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/> odbywa się na podstawie „Porozumienia o programie zajęć” oraz wykazu ocen z przedmiotów odbywanych na uczelni partnerskiej. Zgodnie z § 5 ust 7 Regulaminu Programu MOST ([Regulamin](#) | [MOST](#)) „Podstawą realizacji Programu MOST jest

Porozumienie o programie zajęć. Dokument ten uzgadniany jest przez uczestnika Programu MOST z dziekanem uczelni macierzystej oraz dziekanem uczelni przyjmującej. Liczba punktów ECTS, którą otrzyma student za realizację odpowiednich zajęć i praktyk w ramach Programu MOST na uczelni przyjmującej znajduje się na Porozumieniu o programie zajęć. Decyzję dotyczącą przypisania odpowiedniej liczby punktów ECTS za ich realizację podejmuje dziekan uczelni macierzystej”. Stałe wsparcie studentom w zakresie mobilności krajowej zapewniają Koordynatorki wydziałowe Programu MOST oraz Koordynatorzy Uczelniani ds. Programu MOST.

Za prawidłowe stosowanie reguł dotyczących potwierdzania efektów uczenia się, uznawania okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej odpowiada dziekan. W razie wątpliwości może zasięgnąć opinii koordynatora modułu (osoby prowadzącej dany moduł) lub Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ. Zasady dokonywania przeniesienia z innej uczelni określa uchwała Rady Dydaktycznej kierunku prawo z dnia 19 września 2023: (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Kształcenie/Akty/Uchwała-nr-4-2023-Rady-Dydaktycznej-kierunku-Prawo-Wydziału-Prawa-i-Administracji-US-w-Katowicach-w-sprawie-szczegolowych-zasad-przeniesienia-studentow-na-kierunku-Prawo.pdf>).

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

W trosce o ułatwienie osobom posiadającym doświadczenie zawodowe możliwości zdobywania bądź uzupełniania wykształcenia, w Uniwersytecie Śląskim funkcjonuje procedura potwierdzania efektów uczenia się osiągniętych poza formalnym systemem studiów. Całość zasad, warunków oraz trybu realizacji tego procesu została określona w **Uchwale nr 432 Senatu Uniwersytetu Śląskiego z dnia 24 września 2019 r.** <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/ksztalcenie/potwierdzenie-efektow-uczenia-sie/>.

Weryfikacja efektów uczenia się opiera się na analizie dokumentów przedłożonych przez kandydata i zweryfikowanych przez **Dział Kształcenia**. Na tej podstawie działa specjalnie powoływana przez dziekana **komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się**, w skład której wchodzi: dyrektor właściwego kierunku studiów oraz koordynatorzy modułów objętych procesem weryfikacji. Ich zadaniem jest ocena czy kompetencje i umiejętności wnioskodawcy odpowiadają wymaganym efektom kształcenia.

Rozwiązanie to daje możliwość m.in. **skrócenia okresu studiowania** poprzez zaliczenie części modułów wraz z przypisanymi im punktami ECTS, bez konieczności uczęszczania na zajęcia dydaktyczne. Dzięki temu studenci z doświadczeniem zawodowym mogą w bardziej elastyczny sposób zaplanować swoją ścieżkę edukacyjną, dostosowaną do dotychczasowych osiągnięć.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Proces dyplomowania określają szczegółowo:

1. **Regulamin studiów** – w szczególności rozdział VI Praca Dyplomowa i VII Egzamin Dyplomowy (§ 34-39) [Regulamin](#).
2. **Zarządzenie nr 201 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 listopada 2021 r.** w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/5395/5/>
3. **Zarządzenie nr 14/2022 Dziekana WPIA z dnia 6 września 2022 r.** w sprawie szczegółowych zasad weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego [Proces dyplomowania | Wydział Prawa i Administracji](#)

Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach obowiązuje określona procedura dyplomowania. Promotorami prac magisterskich mogą być nauczyciele akademicki posiadający stopień co najmniej doktora habilitowanego. Doświadczeni pracownicy lub eksperci zewnętrznymi posiadający tytuł doktora, niespełniający tego wymogu, mogą zostać upoważnieni przez dziekana do kierowania pracą magisterską po uzyskaniu opinii rady dydaktycznej kierunku prawo (§ 34 ust. 4 Regulaminu studiów). Wybór promotora pracy dyplomowej należy do studentów, którzy kierują się zgodnością zainteresowań badawczych z tematyką proponowaną przez pracownika oraz planowaną ścieżką zawodową. Pracownicy naukowcy zgłaszają tematy seminariów. Tematyka prac magisterskich ustalana jest indywidualnie przez promotorów podczas spotkań ze studentami zainteresowanymi daną problematyką i jest zgodna z tematyką seminarium. Procedura rejestracji i zatwierdzania tematów regulowana jest **zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego nr 201/2021** w sprawie składania i archiwizacji prac dyplomowych w systemie elektronicznym. Obejmuje ono cały proces od przygotowania propozycji tematów aż po egzamin dyplomowy. Po ustaleniu tematu ze studentem promotor zgłasza go w formie elektronicznej. Na Uniwersytecie Śląskim służy do tego system APD. Po zaakceptowaniu tematu promotor wprowadza do APD wnioski o jego zatwierdzenie, uzupełniając informacje, takie jak: język pracy (oryginał);

- tytuł pracy w języku oryginalnym;
- tytuł w innym języku (opcjonalnie);
- opis pracy w języku oryginału;
- typ pracy (licencjacka/inżynierska/magisterska);
- jednostka organizacyjna (wydział);
- dane autora/autorów wraz z informacjami o kierunku, specjalności i programie studiów.

Wniosek publikowany przez promotora staje się dostępny dla współpromotorów (jeśli są powołani) oraz autora pracy. Każdy z nich musi podpisać dokument w systemie APD, korzystając z Centralnego Systemu Uwierzytelniania. Na WPIA zatwierdzenia tematów dokonuje Dyrektor kierunku. Każdą zmianę tytułu w ramach zatwierdzonego tematu promotor zgłasza dziekanowi w formie pisemnej. Po akceptacji dziekana pracownik dziekanatu aktualizuje tytuł w systemie USOS. Zmiana tematu pracy wymaga jednak złożenia nowego wniosku.

Przed egzaminem dyplomowym **każda praca jest weryfikowana w JSA** (Jednolity System Antyplagiatowy) w celu potwierdzenia jej oryginalności i samodzielności. W razie podejrzenia naruszenia prawa własności intelektualnej promotor ma obowiązek zgłoszenia sprawy. **Egzamin dyplomowy** przeprowadza komisja powołana przez dziekana, w skład której wchodzi przewodniczący (pracownik naukowy ze stopniem co najmniej doktora), promotor oraz recenzent pracy. W trakcie egzaminu student odpowiada na pytania – dwa losuje z listy zagadnień seminarium przygotowanej wcześniej przez promotora i podanej do wiadomości osób studiujących (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/proces-dyplomowania/prawo-proces-dyplomowania/>), a kolejne pytania zadają członkowie komisji w zakresie przygotowanej pracy magisterskiej. Po odpowiedziach student opuszcza salę lub spotkanie online, aby komisja mogła ustalić ocenę. W części niejawnej komisja ocenia odpowiedzi, ustala końcowy wynik studiów i podpisuje w APD protokół egzaminu. Następnie studentowi przekazywana jest informacja o wyniku egzaminu i ukończeniu studiów.

W przypadku oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do egzaminu dziekan wyznacza nowy termin, który odbywa się nie wcześniej niż miesiąc i nie później niż trzy miesiące po pierwszym terminie. Warunkiem ukończenia studiów jest zdanie egzaminu z wynikiem co najmniej dostatecznym, a zasady obliczania końcowego rezultatu określa § 38 Regulaminu studiów.

Po zakończeniu egzaminu pracownik dziekanatu dołącza do akt studenta następujące dokumenty:

1. Protokół egzaminu dyplomowego;
2. Recenzję pracy;
3. Kartę pracy dyplomowej (metryczkę potwierdzającą archiwizację w APD).

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Na Wydziale prowadzone jest systematyczne monitorowanie postępów studentów, które odbywa się z wykorzystaniem wielu narzędzi. Obejmuje ono między innymi działania dziekanatu polegające na bieżącej ewidencji liczby studentów przyjętych na studia, osób kontynuujących naukę na kolejnych latach oraz absolwentów. Całościowy nadzór nad tym obszarem sprawują Prodzikan ds. Studenckich i kształcenia oraz Dyrektor kierunku, którzy realizują politykę doskonalenia jakości kształcenia i jednocześnie podejmują decyzje dotyczące toku studiów. Odpowiednie regulacje przewidziane zostały w WPZJK i dotyczącą one corocznej ewaluacji i monitorowania wyników sesji, a także procesu dyplomowania.

Zgodnie z Regulaminem studiów, dziekan wydaje decyzje administracyjne dotyczące skreślenia z listy studentów (§ 12 ust. 2 pkt 7). Do sytuacji skutkujących takim rozstrzygnięciem należy między innymi niezłożenie w terminie pracy dyplomowej w trybie § 35 ust. 6, co jest podstawą do skreślenia z listy na mocy § 13 ust. 1 pkt 3, a także uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego w trybie § 39 ust. 4 (§ 13 ust. 1 pkt 4). Dziekan ma również prawo skreślić studenta z listy w przypadku stwierdzenia braku postępów w nauce (§ 13 ust. 2 pkt 1), nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie w trybie § 29 ust. 1 pkt 3 (§ 13 ust. 2 pkt 2), jak również w sytuacji stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach dydaktycznych i organizacyjnych zgodnie z programem studiów, z wyłączeniem wykładów (§ 13 ust. 2 pkt 4).

Skreślenie następuje także w przypadku niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z uczelni (§ 13 ust. 1). Ponadto może nastąpić w związku z niewniesieniem opłat związanych z odbywaniem studiów (§ 13 ust. 2 pkt 3). Dziekan, na wniosek studenta, rozpatruje również sprawy dotyczące przyznania egzaminu komisyjnego (§ 28 ust. 1–5), skierowania na powtarzanie modułu lub modułów i warunkowego wpisu na kolejny semestr w przypadku niezaliczenia maksymalnie dwóch modułów (§ 29 ust. 1 pkt 1), a także skierowania na powtarzanie semestru (§ 29 ust. 1 pkt 2).

Do zadań Prodzikana ds. Studenckich i Kształcenia należy inicjowanie i nadzorowanie działań na rzecz doskonalenia programów studiów i oferty dydaktycznej Wydziału, a także organizowanie procesu dydaktycznego. Dyrektor kierunku sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami, koordynuje działania w zakresie doskonalenia programu oraz zapewnia właściwą jakość kształcenia poprzez realizację i kontrolę procedur przewidzianych w Wydziałowym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Ponadto odpowiada za przygotowanie propozycji warunków i trybu rekrutacji, kryteriów kwalifikacyjnych, zasad przyjmowania laureatów olimpiad stopnia centralnego i konkursów, a także za określanie limitów przyjęć w danym roku akademickim.

Na Wydziale obowiązują procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w ramach których organizowane są coroczne spotkania ze studentami. Omawia się podczas nich wszystkie kwestie istotne z punktu widzenia procesu dydaktycznego, a uzyskane w ten sposób informacje są wykorzystywane przy tworzeniu koncepcji doskonalenia studiów. Tytułem przykładu można wskazać, że w styczniu 2025 r. odbyło się spotkanie z osobami studiującymi na kierunku prawo podczas którego dyskutowano na temat jakości kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku

prawo. Osoby studiujące sygnalizowały, że wymiaru godzin z niektórych przedmiotów w ramach semestru - 15 h – jest nieadekwatny z punktu widzenia systematyczności nauki, a także jakości kształcenia. Chodziło m.in. o takie moduły jak wstęp do prawoznawstwa, prawo administracyjne czy prawo rzymskie. Te uwagi stanowiły cenną sugestię przy tworzeniu nowego programu studiów.

Analizy i dane statystyczne pozwalają dostrzec pewne prawidłowości. Od wielu lat studia stacjonarne na kierunku prawo cieszą się dużym zainteresowaniem. W latach akademickich 2020/2021–2025/2026 liczba kandydatów wynosiła kolejno: 1223, 1184, 1240, 1266, 1230 i 1555 osób. Limit przyjęć ustalono na 250 miejsc, a na jedno miejsce przypada średnio pięciu kandydatów. W rekrutacji przyjęto: 319 osób w roku akademickim 2020/2021, 305 w 2021/2022, 301 w 2022/2023, 321 w 2023/2024, 326 w 2024/2025 oraz 315 w ostatniej rekrutacji. Podobnie kształtowała się sytuacja na studiach niestacjonarnych, gdzie liczba przyjętych studentów wynosiła odpowiednio: 487, 462, 444, 401, 558 i 593 osób. W ramach tej formy kształcenia funkcjonują dwie grupy: weekendowa, której zajęcia odbywają się co dwa tygodnie w soboty i niedziele, oraz piątkowa, uczęszczająca na zajęcia w każdy piątek.

Dane wskazują także na istotny problem, jakim jest odpływ studentów, szczególnie widoczny na pierwszym roku. Wynika on zarówno z trudności sprostania wymaganiom programu, jak i z rezygnacji studentów z dalszego kształcenia. W roku akademickim 2021/2022 skreślono 28% studentów po pierwszym roku studiów stacjonarnych jednolitych magisterskich, w latach 2022/2023 i 2023/2024 – po 31%, a w 2024/2025 – 25%. W bieżącym roku na drugi rok rozpoczęło o 27% mniej studentów niż zostało przyjętych. W przypadku studiów stacjonarnych większość osób, które zaliczą pierwszy rok, finalizuje studia, broniąc pracę magisterską. Natomiast na studiach niestacjonarnych odsetek absolwentów jest niższy, głównie ze względu na łączenie nauki z aktywnością zawodową.

Kwestia odpływu osób studiujących jest tematem dyskusji prowadzonych pomiędzy studentami, nauczycielami akademickimi oraz przedstawicielami Rady Ekspertów.

Kolejnym obszarem objętym uwagą władz Wydziału jest przedłużanie przez osoby studiujące terminu składania prac dyplomowych. Analiza wskazuje, że wynika to w głównej mierze z podejmowania aktywności zawodowej, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych, która utrudnia systematyczne przygotowywanie pracy. Przyjęta od kilku lat na kierunku prawo praktyka zakłada możliwość przedłużenia terminu złożenia pracy magisterskiej dopiero po uzyskaniu opinii promotora/ki, określającej m.in. stan zaawansowania pracy i perspektywy czasowe obrony. Mobilizuje to osoby studiujące oraz stopniowo skracą okres przedłużania sesji oraz liczbę osób korzystających z tego uprawnienia.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Postanowienia zawarte w Regulaminie Studiów określają obszar organizacyjny dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze oraz definiują konsekwencje braku zaliczenia przedmiotu lub ukończenia studiów. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się przebiega w sposób kompleksowy i wielopłaszczyznowy. Nauczyciele akademicki, w tym koordynatorzy modułów i egzaminatorzy sprawują kontrolę nad osiągnięciami studentów, a dodatkowo obserwowane jest ich zaangażowanie w zajęcia dydaktyczne. Ważnym elementem procesu są również semestralne, anonimowe ankiety przeprowadzane zarówno wśród studentów, jak i pracowników naukowych.

Jednocześnie **System Zapewniania Jakości Kształcenia** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Kszta%C5%82cenie/Akty/PSZJK-WPiA.pdf>) dla kierunków studiów organizowanych przez WPiA określa sposób monitorowania weryfikacji efektów uczenia się. Weryfikacja postępów osiąganych przez studentów kierunku prawo polega na przeglądzie liczby wpisów na semestr przeprowadzanym po każdym semestrze.

Weryfikacja i ocena stopnia osiągania efektów uczenia się w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych obejmuje pokrycie efektów kierunków przez efekty modułowe, czyli analizę matrycy efektów uczenia się, dokonywanej każdorazowo przy wprowadzaniu zmian w programie kształcenia. Analizy takiej dokonuje zespół, powoływany spośród członków i członków rady dydaktycznej pod przewodnictwem dyrektora kierunku, odpowiedzialny za modyfikację programu kształcenia. Przede wszystkim podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest jednak **jasna i przejrzysta** informacja dla studentów na temat sposobu weryfikacji efektów uczenia się w ramach poszczególnych modułów, **zawarta w sylabusach** dostępnych w systemie USOS po zalogowaniu (<https://usosweb.us.edu.pl>). Przegląd sylabusów pozwala dostrzec różnorodność **form zaliczenia**. W przypadku wykładów są to najczęściej: egzamin ustny oraz egzamin pisemny. Dla form zajęć dydaktycznych innych niż wykłady (ćwiczenia, lektoraty) są to: kolokwium pisemne, zaliczenie pisemne (sprawdzian zaliczeniowy), kartkówki, dyskusja, referat, wypowiedź ustna, prezentacja, praca w zespole, przygotowanie projektu decyzji, rozwiązywanie przypadków czy przygotowywanie projektów umów.

Analiza sylabusów pozwala dostrzec **zróżnicowane formy zaliczenia**. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są dostosowane zarówno do stopnia, formy kształcenia na kierunku, jak i specyfiki efektów uczenia się zakładanych w obrębie modułów. Najczęściej wykorzystywane w zakresie wiedzy są: egzaminy pisemne w formie pytań testowych lub pytań otwartych oraz formy mieszane, prace pisemne polegające na opracowaniu wskazanego zagadnienia (referaty), prezentacje polegające na ustnym przedstawieniu wyników opracowania wybranego zagadnienia oraz odpowiedzi ustne. W zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych często wybieranymi metodami są wystąpienia ustne, dokonywanie analiz konkretnej sytuacji faktycznej wraz z subsumpcją pod zakresy odpowiednich norm prawnych i uzasadnieniem przyjętego rozstrzygnięcia, przygotowywanie pism procesowych lub wzorów umów.

Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia dokonuje oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zgodnie z ustalonymi uprzednio kryteriami podanymi do wiadomości studenta w karcie opisu przedmiotu (znajdującej się w USOS) i podczas zajęć. W zależności od formy zajęć i długości trwania kursu, stosowane jest ocenianie ciągłe, etapowe, jak i końcowe. Potwierdzenie stopnia osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się w przypadku wszystkich prowadzonych zajęć odbywa się poprzez uzyskanie jednej z możliwych ocen: bardzo dobry – 5, dobry plus – 4,5, dobry – 4, dostateczny plus – 3,5, dostateczny – 3, niedostateczny – 2, gdzie „2” oznacza brak uzyskania efektów uczenia się, a „5” – uzyskanie efektów uczenia się w stopniu pełnym.

Dla egzaminów wyznacza się dwa terminy: pierwszy i drugi (poprawkowy). Prawo do przystąpienia do drugiego (poprawkowego) terminu egzaminu mają osoby, które uzyskały wszystkie wymagane zaliczenia oraz w pierwszym terminie egzaminu uzyskały ocenę niedostateczną albo nie przystąpiły do weryfikacji efektów uczenia się.

W uzasadnionych przypadkach osoba przeprowadzająca weryfikację efektów uczenia się lub dziekan może przywrócić studentowi termin zaliczenia lub egzaminu. Wniosek o przywrócenie terminu powinien zostać złożony w terminie 7 dni od ustania przyczyny nieprzystąpienia do zaliczenia lub egzaminu. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania (§ 24 ust.5 Regulaminu studiów).

Na kierunku prawo stosuje się zasady rzetelnej weryfikacji wiedzy i oceniania, a student po uzyskaniu oceny ma prawo wglądu do własnej pracy. Jeżeli nie zgadza się z uzyskaną oceną końcową z przedmiotu i zgłasza uzasadnione zastrzeżenia co do bezstronności nauczyciela, który go ocenił lub co do formy, przebiegu egzaminu lub zaliczenia albo co do sposobu ustalenia oceny końcowej z przedmiotu, ma prawo przystąpienia do egzaminu komisyjnego.

Na umotywowany wniosek studenta, złożony w terminie 5 dni roboczych od ostatniego terminu zaliczenia lub daty ogłoszenia wyniku egzaminu poprawkowego, dziekan w uzasadnionych przypadkach może przyznać zaliczenie komisyjne albo egzamin komisyjny, które winny odbyć się w możliwie najkrótszym terminie (§ 28 ust. 1 Regulaminu studiów).

Prowadzący zajęcia z danego modułu ma obowiązek poinformować studentów na pierwszych zajęciach o zasadach oceniania ich wiedzy i umiejętności oraz warunkach zaliczenia danej formy zajęć oraz całego modułu. Jeżeli moduł jest realizowany przez więcej niż jednego prowadzącego, do opracowania i przedstawienia wspólnych zasad oceniania oraz warunków zaliczeń zobowiązany jest koordynator modułu. Niezgoda przeprowadzonego zaliczenia czy egzaminu z deklarowaną w sylabusie może być podstawą do unieważnienia egzaminu lub zaliczenia, albo przyznania studentowi prawa do egzaminu czy zaliczenia komisyjnego.

Studenckie praktyki zawodowe są natomiast zaliczane na podstawie wypełnionego raportu z praktyk, opinii instytucji, w której praktyka była odbywana zawartej w formularzu oceny, a w niektórych przypadkach dodatkowo przeprowadzana jest także indywidualna rozmowa z akademickim opiekunem praktyk.

Za merytoryczną ocenę przedmiotowych efektów uczenia się odpowiedzialni są koordynatorzy modułów i nauczyciele prowadzący zajęcia. Zaliczenie modułu następuje na podstawie pozytywnego zweryfikowania osiągnięcia przez studenta wszystkich efektów uczenia się modułu. Dziekan może uznać za zaliczony taki moduł, którego efekty uczenia się student osiągnął wcześniej, zasięgając w razie potrzeby opinii koordynatora modułu.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

A. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w ramach realizacji określonego modułu przewidzianego programem studiów

Metodologia sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, pozostaje w ścisłym związku ze sposobem realizacji danego modułu określonym w programie studiów (wykład, ćwiczenia, lektorat, konwersatorium, warsztat) oraz treści konkretnego sylabusu. Najczęściej stosowane metody to:

1) w zakresie wiedzy:

- egzamin pisemny (test lub forma opisowa) lub ustny;
- kolokwium pisemne (test lub forma opisowa);
- odpowiedź ustna;
- prezentacja lub referat;
- pisemna praca domowa (esej);
- rozwiązywanie kasusów (*case study*);
- udział w dyskusji;
- symulacje;
- zespołowe zadania projektowe.

2) w zakresie umiejętności:

- egzamin pisemny (forma opisowa) lub ustny;
- kolokwium pisemne (test lub forma opisowa);
- odpowiedź ustna;
- prezentacja lub referat;
- pisemna praca domowa (esej);
- rozwiązywanie kazusów (*case study*);
- udział w dyskusji;
- symulacje;
- zespołowe zadania projektowe w grupach.

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- egzamin ustny;
- odpowiedź ustna;
- prezentacja lub referat;
- rozwiązywanie kazusów (*case study*) w zespole;
- udział w dyskusji;
- symulacje;
- zespołowe zadania projektowe w grupach.

Klasycznym przykładem metody nauczania dostosowanej do charakteru studiów na kierunku prawo jest *case study*. Studium przypadku jest metodą nauczania, która polega na analizowaniu opisów wybranych, konkretnych przypadków z praktyki. Kompleksowa i wieloaspektowa analiza określonego przypadku pozwala na rozumienie sytuacji analogicznych do przypadku badanego, kształtowaniu doświadczenia i w efekcie do wypracowania zdolności do realnych działań w podobnych okolicznościach.

Metoda ***case study*** spełnia postulaty stawiane współczesnym studiom wyższym, bazującym na modelu kształcenia kompetencyjnego. Chodzi o organizację takiego procesu dydaktycznego, w którym zachodzi synergia wiedzy teoretycznej i fachowej, umiejętności praktycznych wykonywania określonego zawodu i postaw zawodowych zbliżających do realiów danego zawodu. Metoda ta pozwala na weryfikację wiedzy prawniczej potrzebnej, by rozwiązać zadany problem, umiejętności praktycznego wykorzystania przepisów prawa i poznanych konstrukcji, a w przypadku pracy w grupie – testuje także kompetencje społeczne niezbędne do efektywnego współdziałania.

Wybrane metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się realizowane są z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Na Wydziale Prawa i Administracji **przyjęto strategię** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/pomoc-w-ksztalceniu-zdalnym/strategia-nauczania.pdf>)

oraz zasady kształcenia zdalnego dostępne na stronie internetowej (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/ksztalcenie/pomoc-w-ksztalceniu-zdalnym/>).

W programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 przewidziano nowy moduł urozmaicający wachlarz stosowanych metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się na kierunku prawo. Moduł **Klinika Prawa** ma charakter warsztatowy. Obejmuje różnorodne zajęcia nakierowane na pogłębianie i utrwalanie wiedzy w zakresie wybranej dziedziny prawa, a nade wszystko na zdobywanie umiejętności praktycznych w zakresie stosowania wybranych regulacji prawnych. Istotą modułu jest aktywny udział osób studiujących w rozwiązywaniu problemów prawnych w oparciu o rzeczywiste lub fikcyjne stany faktyczne pod naukową opieką osoby prowadzącej zajęcia. W zależności od wiodącej tematyki warsztatów, osoby studiujące biorą udział w wizytach studyjnych w wybranych instytucjach publicznych, a także w symulacjach rozpraw, posiedzeń, mediacji lub negocjacji. Indywidualnie lub zespołowo opracowują zadania projektowe takie jak przygotowanie rozstrzygnięcia

zagadnienia prawnego, opracowanie porady prawnej, stworzenie scenariusza symulacji, przygotowanie planu projektu badawczego lub artykułu naukowego. **Weryfikacja efektów uczenia się następuje tu zwłaszcza podczas dyskusji, rozwiązywania kasusów, udziału w symulacjach (np. rozpraw lub mediacji), a także pracach pisemnych (poradach prawnych, projektach decyzji i orzeczeń).**

W nowym programie studiów duży nacisk położono na **równomierne obciążenie studentek/studentów metodami sprawdzania efektów uczenia się (zwłaszcza egzaminami) podczas sesji zaliczeniowych i egzaminacyjnych.** Uwzględniono przy tym, że sesja zimowa jest tradycyjnie krótsza od sesji letniej i powinna być mniej obciążona.

B. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w ramach realizacji praktyk zawodowych

Na kierunku prawo, obowiązkowe praktyki zawodowe przewidziane są w ostatnim - semestrze 10 studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Takie umiejscowienie praktyk stanowi konsekwencję efektów uczenia się zaplanowanych podczas wcześniejszych semestrów studiów, zorientowanych na zaznajomienie studentek i studentów z funkcjonowaniem systemu prawnego i poszczególnych dziedzin prawa. Stąd też uzyskanie przez studiujących kompetencji odnoszących się do praktycznych aspektów stosowania prawa winno koncentrować się na ostatnim etapie edukacji podczas studiów magisterskich. O popularności tej formy realizacji efektów uczenia się świadczy fakt, że studenci i studentki niejednokrotnie rozszerzają wymiar obowiązkowych praktyk i z własnej inicjatywy realizują praktyki w kilku zróżnicowanych podmiotach (np. w sądzie i kancelarii adwokackiej lub radcowskiej) w zwiększonym wymiarze godzin. Doceniając tę tendencję i znaczenie praktyk dla kształtowania sylwetki absolwenta kierunku prawo, nowy program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2025/2026 przewiduje **wymiar praktyk zwiększony z 75 do 120 godzin.** Podczas praktyk, **efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych** sprawdzane są rzeczywistych sytuacjach wymagających wykorzystania wiedzy prawniczej nabytej podczas studiów i umiejętności rozwiązywania problemów prawnych, a także zdolności pracy w profesjonalnym zespole czy prowadzenia rozmowy z klientem. Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się weryfikowane jest przez osobę sprawującą opiekę nad praktyką z ramienia praktykodawcy i odnotowywane w raporcie, którego wzór stanowi załącznik do Regulaminu praktyk (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/sprawy-studenckie/praktyki/praktyki-prawo-i-administracja/>). Na tej podstawie, ponownej weryfikacji dokonuje akademicki opiekun praktyk wystawiający ocenę z modułu.

C. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w ramach realizacji procesu dyplomowania

Proces dyplomowania jest szczegółowo i przystępnie opisany na stronie internetowej (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/proces-dyplomowania/>). Weryfikacja efektów uczenia się następuje tu etapowo – podczas **4 semestrów seminarium**, a następnie podczas **egzaminu dyplomowego**. Promotor lub promotorka ocenia postępy w pracy i zaangażowanie seminarzystki/seminarzysty w zgłębianie problemu badawczego. Ostateczna weryfikacja efektów uczenia się osiąganych w ramach seminarium magisterskiego odbywa się na podstawie **oceny pracy dyplomowej**, sporządzonej przez promotora/promotorkę i recenzenta/recenzentkę pracy, w której uwzględnia się zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy, struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, ocenę merytoryczną pracy, jej nowatorstwo, charakterystykę doboru i wykorzystania źródeł, ocenę formalnej strony pracy oraz możliwości wykorzystania pracy. Dopełnieniem tego procesu jest **ustny egzamin dyplomowy**, podczas którego dyplomantka/dyplomant odpowiada przed komisją na wylosowane pytania dotyczące obszaru prawa objętego seminarium oraz przygotowanej pracy magisterskiej. **Zasady weryfikacji osiągniętych**

efektów uczenia się oraz egzaminu dyplomowego zostały uregulowane zarządzeniem dziekana (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Akty-prawa-wewnetrznego/zarzadzenia-Dziekana/Zarzadzenie-nr-14-2022-z-dnia-6-wrzesnia-2022-r..pdf>)

Wsparcie w procesie weryfikacji efektów uczenia się w procesie dyplomowania stanowią **Rekomendacje Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie stosowania sztucznej inteligencji** w dydaktyce będące załącznikiem do uchwały nr 52/2025 Senatu UŚ w sprawie przyjęcia sprawozdania z oceny jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach za rok akademicki 2023/2024 (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/7989/5/>)

Zgodnie z obowiązującym **Regulaminem studiów Uniwersytetu Śląskiego** (§ 35 ust. 6 i 7), osoba studiująca na kierunku Prawo może złożyć pracę magisterską również w postaci **artykułu naukowego**, o ile uzyska zgodę promotora i dziekana. Praca w takiej formie musi być opublikowana w otwartym dostępie w czasopiśmie naukowym ujętym w wykazie czasopism punktowanych, zgodnym z dyscypliną naukową przypisaną do kierunku. Należy wskazać, że w ostatnich latach osoby studiujące skorzystały z takiej możliwości. Jako przykład można wskazać tutaj **artykuł naukowy Mikołaja Pietrzyka “Poza interpretacją” opublikowany w czasopiśmie Transformacje Prawa Prywatnego** i przygotowany w ramach seminarium prof. dr. hab. Zygmunta Tobora. Innym przykładem może być artykuł **“AI Act - Regulacja przyszłości sztucznej inteligencji w Europie? Ocena wartości chronionych przez AI Act” opublikowany przez Oliwię Magę** w czasopiśmie Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji będącą seminarzystką dr hab. Moniki Jagielskiej, prof. UŚ.

D. Monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się

Na Wydziale Prawa i Administracji przyjęto **Procedurę Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia** dla wszystkich kierunków studiów, w tym kierunku prawo, obejmującą monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się w obszarze poszczególnych modułów, praktyk zawodowych i procesu dyplomowania (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Kszta%C5%82cenie/Akty/PSZJK-WPiA.pdf>)

3.8. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się poprzez przewidziane w opisie modułu i sylabusie zaliczenia i egzaminy. Rodzaje, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych i etapowych zostały określone w sposób precyzyjny przez prowadzących zajęcia w sylabusie modułu. Narzędziem weryfikacji efektów uczenia się na kierunku prawo są **prace etapowe różnego rodzaju** (kolokwia, testy, referaty, prace zaliczeniowe), oraz egzaminy w formie ustnej lub pisemnej. Tematyka prac etapowych i zaliczeniowych jest zróżnicowana w zależności od przedmiotu, na który student uczęszcza oraz od tego, jakie efekty uczenia się powinien osiągnąć po zaliczeniu przedmiotu. Pośród form ewaluacji pracy studenta należy wymienić również obserwację i ocenę umiejętności oraz postaw studenta podczas analizy przypadków, wypowiedzi ustnej, aktywności w dyskusji i podczas pracy grupowej. Studenci są informowani podczas pierwszych zajęć przez prowadzącego o metodach i zasadach oceniania. Można przykładowo wskazać, że w przypadku modułu: **Prawo konstytucyjne** - egzamin ma formę pisemną, chyba, że student zgłosi potrzebę zmiany formuły egzaminu. Na egzaminie student odpowiada na dwa pytania otwarte sprawdzające jego wiedzę i umiejętności. Przy czym jedno pytanie sprawdza wiedzę z zakresu zasad i instytucji konstytucyjnych oraz umiejętność dokonywania ich krytycznej oceny, a drugie wiedzę z zakresu przepisów prawa konstytucyjnego oraz umiejętność ich zastosowania w konkretnych sytuacjach. W odniesieniu do modułu **Historia prawa** - egzamin w I terminie jest pisemny, stosownie do wskazanej przez pierwszym wykładzie informacji, egzamin w II terminie jest ustny. Egzamin polega na udzieleniu odpowiedzi na wylosowane lub zadane przez egzaminatora pytania. Na egzaminie pisemnym w pierwszym terminie osoba studiująca odpowiada na pięć pytań. Na egzaminie ustnym egzaminator zadaje dwa lub trzy pytania. Pytania są tak skonstruowane by

ocenić wiedzę studenta, jego umiejętności i kompetencje. Z kolei moduł **Postępowanie karne** – egzamin ma formę ustną, student podczas egzaminu losuje zestaw 5 pytań wybranych spośród zagadnień omawianych na wykładzie i ćwiczeniach. Studenci przystępują do egzaminu ustnego metoda trójkową, tj. każdorazowo w gabinecie egzaminatora przebywa trójka studentów, z których jeden aktualnie udziela odpowiedzi, dwójka pozostałych przygotowuje się w tym czasie do wypowiedzi ustnej.

3.9. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Na kierunku prawo, prowadzonym w formie jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich, zwieńczeniem kształcenia jest przygotowanie i obrona pracy magisterskiej. Praca ta stanowi nie tylko formalny wymóg ukończenia studiów, lecz także element weryfikacji efektów uczenia się, w szczególności kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej, analitycznej i badawczej. **Sporządzanie pracy dyplomowej wymaga od studenta/studentki samodzielnego zgłębienia określonego problemu prawnego**, zastosowania właściwej metodyki badawczej, umiejętności interpretacji przepisów oraz krytycznego wykorzystania orzecznictwa i literatury prawniczej.

Osoby studiujące na kierunku Prawo mają możliwość **swobodnego wyboru** zarówno osoby promotora, jak i tematyki seminarium magisterskiego spośród oferowanych osobom studiującym propozycji. Tytułem przykładu można wskazać, że na studiach stacjonarnych nie kierunku prawo w roku akademickim 2025/2026 osoby studiujące miały możliwość wyboru spośród 41 seminariów. Tematyka pracy magisterskiej jest ściśle powiązana z dyscypliną naukową, do której przyporządkowany jest kierunek (nauki prawne), oraz z obszarem badawczym wybranego promotora lub promotorki. Dzięki temu możliwe jest tworzenie prac dyplomowych odpowiadających zainteresowaniom osób studiujących, jednocześnie zachowując wysoki poziom naukowy i zgodność z profilem kierunku.

Na kierunku prawo prowadzony jest **szeroki wachlarz seminariów magisterskich**, obejmujących zagadnienia z różnych gałęzi prawa: prawa cywilnego i handlowego, postępowania cywilnego, prawa karnego i procedury karnej, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa konstytucyjnego, prawa administracyjnego i finansowego oraz postępowania administracyjnego, prawa europejskiego i międzynarodowego publicznego, teorii i filozofii, a także historii prawa, jak również kryminologii i kryminalistyki. W ramach tych seminariów powstają prace dyplomowe podejmujące aktualne, często złożone i interdyscyplinarne problemy prawne. Przykładem może być praca magisterska pt. **„Odpowiedzialność członków zarządu spółki publicznej za manipulacje cenowe i transakcyjne na rynku regulowanym w formie bezprawnego nabycia akcji własnych spółki”**, obroniona pod kierunkiem **prof. dra hab. Piotra Pinióra**. Tematyka tej pracy wpisuje się w dynamicznie rozwijający się obszar prawa rynków kapitałowych i regulacji giełdowych, łącząc elementy prawa handlowego, karnego i finansowego. Innym przykładem jest praca magisterska pt. **„Inteligentne umowy oparte na technologii Blockchain”**, przygotowana pod opieką naukową **prof. dr hab. Moniki Jagielskiej**. Temat ten odzwierciedla nowoczesne podejście do prawa cywilnego w kontekście nowych technologii oraz stanowi wyraz rosnącego zainteresowania studentów zagadnieniami prawa cyfrowego i informatyzacji obrotu prawnego. W obszarze prawa finansowego powstała natomiast praca magisterska pt. **„Finansowanie szkolnictwa wyższego w Polsce”**, napisana pod kierunkiem **prof. dr hab. Jadwigi Glumińskiej-Pawlic**. Praca ta ilustruje zainteresowanie studentów i studentek tematyką prawa publicznego i instytucjonalnych aspektów funkcjonowania systemów finansów publicznych.

W toku przygotowywania prac magisterskich osoby studiujące zdobywają szereg umiejętności badawczych, takich jak formułowanie hipotez badawczych, posługiwanie się metodami dogmatyczno-prawnymi, historycznoprawnymi oraz porównawczymi, a także interpretacja norm prawnych w

światle dorobku doktryny i orzecznictwa sądów krajowych i międzynarodowych. Każda praca magisterska jest oceniana przez promotora/promotorkę – samodzielnego pracownika naukowego oraz recenzenta/recenzentkę – posiadającego przynajmniej stopień doktora nauk prawnych, co stanowi istotny element weryfikacji poziomu osiągniętych przez studenta/studentkę efektów uczenia się, zwłaszcza w zakresie kompetencji naukowych.

Zgodnie z obowiązującym **Regulaminem studiów Uniwersytetu Śląskiego**, student kierunku Prawo może złożyć pracę magisterską również w postaci **artykułu naukowego**, o ile uzyska zgodę promotora i dziekana. Praca w takiej formie musi być opublikowana w otwartym dostępie w czasopiśmie naukowym ujętym w wykazie czasopism punktowanych, zgodnym z dyscypliną naukową przypisaną do kierunku. Rozwiązanie to jest szczególnie istotne z perspektywy rozwoju naukowego osób studiujących zainteresowanych kontynuacją kształcenia w Szkole Doktorskiej lub planujących aktywność akademicką. Jako przykład można wskazać tutaj **artykuł naukowy Mikołaja Pietrzyka „Poza interpretacją” opublikowany w czasopiśmie *Transformacje Prawa Prywatnego*** i przygotowany w ramach seminarium prof. dr. hab. Zygmunta Tobora. Innym przykładem może być artykuł **„AI Act - Regulacja przyszłości sztucznej inteligencji w Europie? Ocena wartości chronionych przez AI Act” opublikowany przez Oliwię Magę** w czasopiśmie *Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji* będącą seminarzystką dr hab. Moniki Jagielskiej, prof. UŚ.

Warto zaznaczyć, że tematy prac magisterskich często mają **charakter innowacyjny i stanowią przyczynek do dalszych badań naukowych**. Prace te niejednokrotnie poruszają problemy wyłaniające się z praktyki stosowania prawa, zmieniającego się otoczenia legislacyjnego lub nowych zjawisk społeczno-technologicznych. Dobór tematów w dużej mierze odzwierciedla aktualne wyzwania, przed jakimi staje współczesny prawnik, a jednocześnie rozwija umiejętność krytycznego i interdyscyplinarnego myślenia.

Proces przygotowywania pracy dyplomowej jest zorganizowany w sposób umożliwiający studentkom i studentom systematyczną i samodzielną pracę badawczą pod kierunkiem doświadczonego promotora/promotorki. Praca nad tekstem naukowym rozwija nie tylko zdolności analityczne, lecz również kompetencje komunikacyjne, redakcyjne i argumentacyjne, kluczowe w działalności prawniczej oraz naukowej. Na dalszym etapie, podczas egzaminu dyplomowego, student/studentka poddawany/a jest weryfikacji nie tylko z treści pracy, ale również z wiedzy ogólnoprawnej, co stanowi dodatkową formę oceny kompetencji zawodowych i akademickich.

Podsumowując, prace magisterskie na kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego stanowią istotny element procesu dydaktycznego, a ich przygotowywanie służy zarówno weryfikacji efektów kształcenia, jak i rozwijaniu potencjału naukowego osób studiujących. Zróżnicowana tematyka oraz wysoki poziom merytoryczny prac świadczą o aktywnej postawie studiujących wobec wyzwań współczesnej nauki prawa oraz ich gotowości do dalszego rozwoju zawodowego i naukowego.

3.10 Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych)

Efekty uczenia się studentów dokumentowane są poprzez prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, o ile sylabus przewiduje formę pisemną. Jeżeli zaliczenie lub egzamin odbywa się w formie ustnej, prowadzący zajęcia zobowiązany jest do niezwłocznego wpisania oceny do protokołu w systemie USOS – najpóźniej w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników danej formy zajęć lub egzaminu (§ 25 ust. 9 Regulaminu studiów). Dobrą praktyką przyjętą na kierunku prawo jest zapisywanie przykładowych

pytań z egzaminu. Po zakończeniu semestru pracownicy dziekanatu generują z systemu USOS karty osiągnięć studentów, które – po zatwierdzeniu przez dziekana, prodziekana, dyrektora kierunku lub jego zastępcę – są archiwizowane w teczce studenta.

Zasady składania i archiwizacji prac dyplomowych określa Zarządzenie nr 201 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z 23 listopada 2021 r. w sprawie procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie Elektronicznej. Prace dyplomowe przechowywane są w systemie APD, w którym umieszczane są również recenzje sporządzone przez promotora i recenzenta oraz protokół egzaminu dyplomowego. Po zakończonym egzaminie dyplomowym pracownik dziekanatu włącza do teczki osobowej studenta:

1. wydruk protokołu egzaminu;
2. wydruk recenzji pracy;
3. wydruk Karty pracy dyplomowej (tzw. metryczki archiwizacji w APD).

Szczegółowy opis procedury dyplomowania znajduje się w punkcie 3.4.

Zgodnie z Regulaminem Praktyk Zawodowych Studentów WPiA UŚ praktykę zawodową student rozpoczyna na podstawie skierowania i porozumienia podpisanych przez akademickiego opiekuna praktyk. Aby zaliczyć praktykę, student przedkłada opiekunowi raport z jej przebiegu, wraz z formularzem oceny praktykodawcy. Wzory dokumentów dostępne są na stronie internetowej poświęconej praktykom (zob. <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/praktyki/praktyki-prawo-i-administracja/>). Po zaliczeniu praktyki dokumentacja trafia do archiwum dziekanatu. Udogodnieniem jest możliwość przysyłania dokumentów, w tym skanów, drogą elektroniczną na oficjalny adres wydziałowy (prawopraktyki.wpia@us.edu.pl)

Dokumentacja egzaminów i zaliczeń obejmuje nie tylko prace pisemne (egzaminacyjne, zaliczeniowe), lecz także prezentacje, referaty, eseje, kazusy czy prace projektowe – w zależności od przyjętej metody sprawdzania efektów uczenia się, wskazanych w punktach 3.7 i 3.8. W przypadku egzaminów ustnych dokumentacja sprowadza się do wprowadzenia wyników do systemu USOS. Prowadzący ma obowiązek poinformować studenta o ocenie i wprowadzić ją do systemu nie później niż w ciągu 7 dni od ogłoszenia wyników (§ 25 ust. 9 Regulaminu studiów). Na Uniwersytecie Śląskim – a więc również na WPiA – karty okresowych osiągnięć studentów prowadzone są wyłącznie elektronicznie, dlatego zrezygnowano z papierowych protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych. Zgodnie z § 17 rozporządzenia MNiSW z 27 września 2018 r., podpis egzaminatora lub prowadzącego zastępuje jego uwierzytelnienie w systemie USOS. Regulamin studiów nie przewiduje wydawania studentom indeksów. Każdy student ma jednak prawo do wglądu w swoje prace w ciągu 14 dni od ogłoszenia wyników w USOS (§ 27 ust. 6 Regulaminu studiów). W praktyce termin ten często jest wydłużany.

Dokumentacja egzaminu dyplomowego obejmuje pracę dyplomową, recenzje oraz protokoły egzaminów. Protokół egzaminu magisterskiego sporządza w systemie APD przewodniczący komisji egzaminacyjnej, a jego zatwierdzenie przez pozostałych członków jest równoznaczne z podpisaniem. Po egzaminie pracownik dziekanatu włącza do teczki akt osobowych studenta: wydruk protokołu egzaminu, wydruk recenzji pracy magisterskiej oraz wydruk Karty pracy dyplomowej. Procedura ta pozostaje zgodna z § 18 rozporządzenia MNiSW z 27 września 2018 r.

3.11 Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Istotnym elementem wsparcia studentów jest pomoc we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji oraz rozwoju przedsiębiorczości. W skali Uczelni sprawami tymi zajmuje się **Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego** (<http://bk.us.edu.pl/>). W serwisie studenta i absolwenta na

internetowej stronie Biura Karier UŚ student może odnaleźć informacje dotyczące testów psychozawodowych, doradztwa kariery, próbnych rozmów kwalifikacyjnych, praktyk na studiach, ofert pracy, staży, praktyk, rozwoju osobistego, coachingu kariery, szkoleń i warsztatów, spotkań z pracodawcami, wolontariatu, projektów, a także raportów z badań dotyczących losów absolwentów. Biuro Karier UŚ prowadzi wspólnie z IBM, Accenture oraz ING Tech Polska **Program Corporate Readiness Certificate** prestiżowy program dla studentów obejmujący wykłady i szkolenia z zakresu IT i zarządzania IT ([rejestracja-do-12-edycji-corporate-readiness-certificate](https://us.edu.pl/event/akademia-rozwoju-kariery-2025/))

Na uwagę zasługuje również **Akademia Rozwoju Kariery** w ramach której organizowany jest cykl wakacyjnych szkoleń poświęconych rozwojowi zawodowemu i osobistemu. Uczestnicy Akademii mogą szkolić się w najbardziej pożądanym przez pracodawców obszarach, takich jak: **zarządzanie projektami, komunikatywność, umiejętność pracy w grupie, zarządzanie stresem, przedsiębiorczość** (<https://us.edu.pl/event/akademia-rozwoju-kariery-2025/>)

Biuro Karier zarówno w trakcie roku akademickiego, jak i w czasie wakacji organizuje cykl warsztatów i szkoleń m. in. z umiejętności psychospołecznych prowadzony przez potencjalnych pracodawców (**szkolenie z zarządzania czasem, stresem, kreatywnego rozwiązywania problemów, przedsiębiorczości**) oraz umiejętności technicznych jak np. kurs Excela. Szkolenia prowadzone są przez przedstawicieli firm i pracodawców.

Badanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jest skierowane do absolwentów wszystkich kierunków studiów I, II stopnia i jednolitych studiów magisterskich, zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych – począwszy od roku akademickiego 2007/2008. Do roku 2016/2017 opracowywane raporty dotyczyły losów absolwentów całego Wydziału, od roku 2017/2018 raporty skupiają się na losach absolwentów poszczególnych kierunków. Grupę respondentów stanowią absolwenci, którzy – będąc na ostatnim roku studiów – wyrazili zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych na potrzeby monitorowania losów zawodowych absolwentów. Formuła badania zakłada realizację pomiaru po roku od ukończenia studiów.

Badanie realizowane jest **techniką sondażową** z wykorzystaniem internetowego kwestionariusza ankiety, który składa się z sześciu części. Źródłem danych są również informacje pozyskane w wyniku współpracy z **Radą Ekspercką** (dawniej Rada Biznesu), interesariuszami zewnętrznymi wydziału, w szczególności sądami, prokuraturami, kancelariami radcowskimi i adwokackimi, z organami i urzędami administracji rządowej i samorządowej.

Na podstawie dwóch ostatnich dostępnych raportów dotyczących lat 2021/2022 i 2022/2023 można stwierdzić, że studia na kierunku prawo pozwalają na podjęcie pracy w szeroko rozumianych zawodach prawniczych, w tym przede wszystkim korporacyjnych. W raportach wskazano, że **ankietowanych absolwentów cechowało poczucie zapotrzebowania na zdobytą wiedzę i umiejętności na rynku pracy**. W grupie dominowało zadowolenie z dokonanego wyboru studiów w każdym aspekcie. Większość osób nie zmieniałaby kierunku czy uczelni. Respondenci byli aktywni zawodowo w czasie studiów. Zdecydowana większość doświadczyła pracy i/lub stażu związanego ze studiowanym kierunkiem. Niemal wszyscy ankietowani byli aktywni zawodowo w momencie badania. Zdecydowana większość z nich całkowicie związała swoją karierę zawodową z ukończonym kierunkiem i wykorzystywała zdobytą na studiach wiedzę. Dotyczy to zarówno osób zatrudnionych, jak i części ankietowanych, którzy zdecydowali się założyć własną działalność gospodarczą. Przykładowo można wskazać raport z roku 2022/2023: [Prawo 2022 2023](#).

Należy podkreślić, że opinie i uwagi wnoszone przez absolwentów, po ich analizie wykorzystywane są do stałego ulepszania programu kształcenia, na przykład systemu praktyk zawodowych. Tytułem przykładu można wskazać, że w wyniku prowadzonej ewaluacji wskazywano konieczność wprowadzenia do programu studiów zajęć obejmujących doskonalenie umiejętności retorycznych.

Odpowiedzią na ten postulat było wprowadzenie w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 nowego modułu: *terminologia łacińska z elementami retoryki*. Innym przykładem jest modyfikacja i reinterpretacja kształtu modułu *Historia ustroju Polski*, który został zastąpiony przez obieralny moduł *Ewolucja ustrojów państwowych*.

Poza badaniami losów zawodowych absolwentów Biuro Karier zajmuje się także m.in. **badaniem oczekiwań pracodawców**. Badanie to jest przeprowadzane **raz na dwa lata**. Wyniki uwzględniają oczekiwania pracodawców w podziale na grupy kierunków: artystyczne, ścisłe, ekonomiczne, humanistyczne, **prawnicze i administracyjne**, społeczne, biologiczne i przyrodnicze. Dane uzyskane od pracodawców obejmują m. in. informacje nt. sposobów pozyskiwania przyszłych pracowników, znajomości języków obcych poświadczanych przez pracodawców, kompetencji miękkich, wiedzy czy cech osobowości w podziale na kierunki studiów.

Wyniki tego raportu wykorzystywane są przez Biuro Karier m. in. do tworzenia zapotrzebowania, a następnie do realizacji szkoleń, warsztatów z zakresu umiejętności wskazanych przez pracodawców jako najbardziej pożądane u kandydatów do pracy (raport stanowi załącznik **PKA_PRzałącznik4** do raportu).

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dobre praktyki:

- za dobrą praktykę można uznać dobre przygotowanie studentek i studentów do prowadzenia badań naukowych. Jest to poparte wysokim poziomem prac dyplomowych, publikacjami, które powstały przy współautorstwie osób studiujących oraz sukcesami studentów kierunku w rekrutacji do Szkoły Doktorskiej UŚ;
- za dobrą praktykę można uznać stosowanie szerokiego wachlarza narzędzi umożliwiających weryfikowanie efektów uczenia się;
- dobrą praktyką jest to, że z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są laureaci oraz finaliści wybranych olimpiad, konkursów i zawodów sportowych;
- dobrą praktyką jest Ogólnopolski Konkurs "Dziki Indeks UŚ";
- dobrą praktyką jest to, że przed egzaminem dyplomowym każda praca jest weryfikowana w JSA (Jednolity System Antyplagiatowy) w celu potwierdzenia jej oryginalności i samodzielności;

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1.1. Liczba i struktura kadry

Na Wydziale zatrudnionych jest łącznie 137 nauczycieli akademickich, w tym 21 z tytułem profesora, 42 ze stopniem doktora habilitowanego, 69 ze stopniem doktora oraz 5 z tytułem magistra.

W odniesieniu do nauczycieli akademickich prowadzących moduły na kierunku prawo, wynosi to odpowiednio 19 z tytułem profesora, 42 ze stopniem doktora habilitowanego, 64 ze stopniem doktora oraz 18 z tytułem magistra (zarówno zatrudnieni na stanowisku asystenta, a także doktoranci Szkoły Doktorskiej UŚ). W ogólnej liczbie pracowników, 4 osoby to pracownicy dydaktyczni, zaś pozostała grupa to pracownicy badawczo-dydaktyczni.

W roku akademickim 2024/2025 zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo w ramach obligatoryjnych praktyk prowadzą też doktoranci 2-4 roku Szkoły doktorskiej (17 osób) oraz osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych (9 osób).

Taka struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku prawo sprawia, że:

- kierunek pozostaje w ścisłym związku z dyscypliną do której jest przyporządkowany (nauki prawne), a osoby studiujące mają stały dostęp do aktualnych badań z nimi związanych;
- możliwa jest efektywna realizacja wszystkich zajęć określonych programem kształcenia;
- osoby studiujące mają kontakt z praktyczkami, praktykami, ekspertkami i ekspertami, pokazującymi im najważniejsze trendy rynku pracy w obszarze nauk prawnych;
- społeczność kierunku tworzą osoby reprezentujące różne pokolenia, środowiska i perspektywy, co stwarza okazję do wymiany opinii i budowania wieloaspektowego dialogu w obrębie nauk prawnych.

4.1.2. Dorobek naukowy

Dorobek naukowy pracowników obejmuje monografie i współautorstwo monografii, redakcje monografii oraz artykuły w czasopismach z listy czasopism punktowanych. Podkreślić należy, że w poprzednim okresie ewaluacyjnym, obejmującym lata 2017-2021, dyscyplina nauki prawne uzyskała kategorię A. W latach 2020-2025 dorobek publikacyjny pracowników Wydziału wynosi łącznie 2202 publikacje. Znakomita większość publikacji to artykuły (1235) ogłoszone w renomowanych czasopismach naukowych krajowych i międzynarodowych, takich jak: *Rejent*, *Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego*, *Miscellanea Historico-Iuridica*, *Białostockie Studia Prawnicze*, *Equality, Diversity and Inclusion*, *International Journal of Human Rights*, *Panstwo i Prawo*, *Diritti Lavori Mercati*, *Holocaust Studies A Journal of Culture and History*, *Beiträge zur Rechtsgeschichte Österreichs* czy też *European Review of Private Law*. Opublikowano również liczne monografie w liczbie 268 (w tym redakcje). Przykładowo wskazać można następujące monografie oraz artykuły w wysoko punktowanych czasopismach pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo, których badania mają bezpośredni związek z prowadzoną dydaktyką i są w niej wykorzystywane:

- R. Blicharz, *Sztuczna inteligencja w mediacji w sprawach cywilnych i gospodarczych, Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego*, 2024, Nr 3.
- A. Chorążewska, *Prerogatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i zakres jego władzy samodzielnej do powoływania sędziów, Przegląd Prawa Konstytucyjnego*, 2024, Nr 3.
- K. Grzybczyk, *Prawo własności intelektualnej wobec zmian i oczekiwań współczesnych społeczeństw, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego: Prace z Prawa Własności Intelektualnej*, 2025, Nr 1.

- *M. Habdas, Compensating Landowners in the Vicinity of Airports A Comparative Study of the Neighbour Conflict, Routledge, London, 2023.*
- *M. Jagielska, M. Jagielski, W poszukiwaniu prawa właściwego dla cywilnoprawnych roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia RODO, Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego, 2021/8.*
- *J. Jagoda, Odmowa dokonania transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego z powodu sprzeczności z podstawowymi zasadami polskiego porządku prawnego, Białostockie Studia Prawnicze 2022, Vol. 27 nr 3.*
- *W. Kurowski, M. Balwicka-Szczyrba, M. Zamorano, Selected Aspects of Testaments Made by Elderly People in Chilean and Polish Law, Białostockie Studia Prawnicze, 2023, Nr 3.*
- *B. Mądrzycki, Ł. Pisarczyk, Kształtowanie przejrzystych i przewidywalnych warunków - w stronę przebudowy stosunku pracy? Praca i Zabezpieczenie Społeczne, 2024, Nr 4.*
- *B. Mikołajczyk, Older Migrants - Vulnerable and Excluded. Searching for Visibility in Universal and European Laws, Peter Lang Publishing, Berlin, 2024.*
- *D. Mizerski, P. Pinior, D. Rostaś, The Admissibility of Blockchain-Based Solutions for Share Trading and Maintaining Shareholders' Register in the Context of the Dematerialisation of Shares, Białostockie Studia Prawnicze, 2025, Nr 3.*
- *G. Nancka, W poszukiwaniu nowych kierunków badawczych. Prawo rzymskie na łamach "Przeglądu Prawa i Administracji" w latach 1876-1939, C.H. Beck, Warszawa, 2024.*
- *P. Pinior, Impact of the COVID-19 Pandemic on Company Law. Shareholders' Meetings and Resolutions, European Company and Financial Law Review, Vol. 19, 2022/1.*
- *T. Pietrzykowski, Prawo ochrony zwierząt : pojęcia, zasady, dylematy, Wolters Kluwer, Warszawa, 2022.*
- *O. Sitarz, Model prawnokarnej reakcji i jej uzasadnienie na naruszenie i narażenie dobra prawnego w postaci życia człowieka, Wyd. UŚ, Katowice, 2024.*
- *M. Zeifert, Law and cognitive linguistics: a prototype theory approach to legal categorisation, Routledge, New York, 2024.*
- *M. Zeifert, Statutory Interpretation and Levels of Conceptual Categorisation: The Presumption of Legal Language Explained in Terms of Cognitive Linguistics, International Journal for Semiotics of Law, 2025, Vol. 38.*

Należy zwrócić uwagę, że pracownicy Wydziału, prowadzący zajęcia na kierunku prawo są autorami lub współautorami podręczników akademickich wykorzystywanych w toku prowadzenia przedmiotów kursowych na kierunku prawo. Należy podkreślić, że niektóre spośród tych publikacji skierowane są bezpośrednio do osób studiujących lub wspierać mają proces kształcenia:

- *Bielska-Brodziak A., Bogucka I., Nowacki J., Tobor Z., Tkacz S., Rodak L., Wstęp do prawoznawstwa, Warszawa 2020.*
- *Dukiet-Nagórska T., Sitarz O., Bek D., Fic R., Grudecki M., Hanc J., Hebda-Relidzińska K., Jaworska-Wieloch A., Kalitowski M., Zawiejski P.: Prawo karne: wykład akademicki, Warszawa 2023.*

- Jankowska-Augustyn M., Pawełczyk M. (red.): *Prawo informatyczne i geoinformacyjne*, Warszawa 2021,
- Zagrodnik J., Koper R., Marszał K., Zgryzek K. (red.): *Proces karny*, Warszawa 2021.
- Balcerzak M., Cała-Wacinkiewicz E., Czaplińska A., Dubowski T., Dynia E., Gadkowski T., Jońca M., Kosińska A., Mikołajczyk B., Nowakowska-Małusecka J.: *Prawo międzynarodowe publiczne: zarys systemu*, Warszawa 2024.
- Dolnicki B. *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2024.
- Florek L., Pisarczyk Ł. *Prawo pracy*, Warszawa, 2023.
- Barcik J., Grzeszczak R., Balcerzak M., Bodnar A., Cała-Wacinkiewicz E., Doliwa-Klepacka A., Fedorowicz M., Grzelak A., Kornobis-Romanowska D., Majkowska-Szulc S., Nowak-Far A., Pacuła K., Półtorak N., Szczerba-Zawada A., Szpunar M., *Prawo Unii Europejskiej*. Warszawa 2022.
- Baranski M., Torbus U., *Prawo pracy last minute*. Bielsko-Biała 2022.
- Banaś P., Bielska-Brodziak A., Ciszewski W., Drapalska-Grochowicz M., Eliaś K., Jakubiec M., Janik B., Suska M., *Teoria i filozofia prawa*, Warszawa 2021.
- Blicharz R., Chołodecki M., Dobaczewska A., Grzegorzczak F., Jaś-Nowopolska M., Kania M., Nowicki H., Nyka M., Pawełczyk M., Piątek S., Powatowski A., Przeszło E., Rakoczy B., Stankiewicz R., Szydło M., Wolska H., Bąkowski T., *Prawo Gospodarcze Publiczne*, Warszawa 2020.

Ponadto na uwagę zasługują granty pozyskane przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo, związane z modułami prowadzonymi na tym kierunku. Spośród ogólnej liczby 35 pozyskanych grantów, realizowanych ze środków Narodowego Centrum Nauki, przykładowo wskazać można następujące projekty badawcze:

- Dr M. Burdzik, (PRELUDIUM 22), *Stosowanie środków przymusu procesowego wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi w polskim procesie karnym w świetle standardów prawa unijnego i międzynarodowego*;
- Dr hab. M. Frasz, prof. UŚ (OPUS 20), *Dopasowanie produktu ubezpieczeniowego do potrzeb klienta - rewolucja czy ewolucja prawnej regulacji zawierania umów ubezpieczenia?*;
- Dr hab. K. Graczyk, prof. UŚ (OPUS 28), *Preludium do Holocaustu? Prawo sądowe a Zagłada Żydów w Generalnym Gubernatorstwie*;
- Dr I. Gredka-Ligarska, (OPUS 21), *Zastosowanie autonomicznej AI w procesie pracy a odpowiedzialność cywilna pracodawcy wobec osób trzecich*;
- Dr D. Iwan-Sojka, (PRELUDIUM 19), *Zakaz dyskryminacji w algorytmicznym podejmowaniu decyzji*;
- Dr hab. M. Jankowska-Augustyn, prof. UŚ (OPUS 22), *Nadużycie marki - marka jako nowe dobro osobiste w polskim prawie cywilnym na tle regulacji europejskich i prawa amerykańskiego*;
- Dr M. Łata, (MINIATURA 8), *Model rolnictwa węglowego - studium komparatystyczne*;
- Mgr D. Mizerski, (PRELUDIUM 23), *Instrumenty długoterminowego zaangażowania akcjonariuszy spółek publicznych – studium prawnoporównawcze*;
- Dr hab. G. Nancka, prof. UŚ (OPUS 25), *Fundamenty. Źródła, geneza i ocena trwałości prac Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej*;
- Dr hab. M. Arturo Rivera Leon (OPUS 25), *Rivera Leon, Konstytucyjny Zugzwang: W kierunku teorii zmiany momentum konstytucyjnego*;
- Dr M. Zeifert, prof. UŚ (OPUS 23), *Specustawy z perspektywy teorii i filozofii prawa*;

Należy także wspomnieć o grantach pozyskiwanych z innych źródeł, w tym Komisji Europejskiej:

- *Dr hab. M. Jagielska, prof. UŚ, Multi-Agent Systems for Pervasive Artificial Intelligence for assisting Humans in Modular Production Environments (MAS4AI) w ramach programu Horyzont 2020, finansowany przez Komisję Europejską;*
- *Dr hab. J. Zrałek, „Activation of young generation in the times of climate policy backlash in Central Europe” (AGIT) w ramach programu: Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV), finansowany przez Komisję Europejską*

Pracownicy realizowali również granty wewnętrzne które pozyskiwali w ramach konkursu Inicjatywy Doskonałości Badawczej:

- *dr hab. Agnieszka Bielska-Brodziak, prof. UŚ wyjazd na międzynarodową konferencję naukową „15h World Congress of Bioethics, Medical Ethics and Health Law” oraz konsultacje badawcze w ramach grantu „Swoboda Badań III edycja” (2023);*
- *dr hab. Katarzyna Gajda-Roszczyńska, prof. UŚ Organizacja międzynarodowej konferencji na WPiA UŚ przez Uniwersytet Śląski w Katowicach, Interdyscyplinarne Centrum Badań nad Sądownictwem Uniwersytetu Śląskiego, Wydział Prawa i Administracji, Komisja Kodyfikacyjna Ustroju Sądownictwa i Prokuratury TYTUŁ: Back on the tracks. Status of judges appointed after March 2018 (‘new judges’) and how to restore courts established by the law using instruments of rule of law in drafts laws of the Commission for the Codification of the System of Judiciary and Public Prosecutors Office. Finansowane w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, „Widzialność Centrów Badawczych”, w ramach EMNK 2024;*
- *dr Mauro Arturo Rivera León, staż w Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law w ramach grantu „Mobilność | Nauka” III edycja w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, (2024);*
- *dr Dominika Iwan-Sojka, staż w Instytut ASSERA w Hadze w ramach grantu Mobilność międzynarodowa w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza 2024;*
- *prof. dr hab. Łukasz Pisarczyk, dr Błażej Mądrzycki Tajlandia, Bangkok, Labour Law Research Network (Sieć Badawcza Prawa Pracy) LLRN7 - udział w organizacji autorskiego panelu naukowego, podczas międzynarodowej konferencji organizowanej przez Labour Law Research Network (Sieć Badawcza Prawa Pracy) w ramach grantu „Swoboda Badań V edycja” w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, 2025.*

W okresie ostatnich pięciu lat liczbę pozyskanych i realizowanych na Wydziale przez pracowników grantów obrazuje poniższa tabela:

Wszystkie	59
Badawcze	50
Edukacyjne	7
Stypendialne	2
Krajowe	43
Międzynarodowe	16
Finansowane przez NCN	35
<i>OPUS</i>	<i>13</i>
<i>MINIATURA</i>	<i>11</i>

<i>SONATA</i>	3
<i>PRELUDIUM</i>	6
<i>POLS</i>	1
Finansowane przez MEiN/MNiSW	9
Finansowane przez KOMISJĘ EUROPEJSKĄ	5
Finansowane przez NAWA	6
Finansowane przez pozostałe źródła	5
<i>FUNDACJA ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI</i>	2
<i>THE MINERVA CENTER ON INTERSECTIONALITY UNIVERSITY OF HAIFA (IZRAEL)</i>	1
<i>NARODOWE CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU</i>	1
<i>DEUTSCH-POLNISCHE WISSENSCHAFTSSTIFTUNG</i>	1

Szczegółowy wykaz projektów krajowych zawiera załącznik: **PKA_PRzałącznik11**

4.1.3. Kompetencje dydaktyczne (z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych)

Intencją władz wydziału jest zapewnienie osobom studiującym na kierunku prawo kształcenia na najwyższym poziomie. Czynnikiem składającymi się na jakość kształcenia jest nie tylko rozwój naukowy, czego przejawem są publikacje oraz projekty badawcze, ale także posiadanie odpowiednich kompetencji w zakresie dydaktyki. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku prawo wyróżniają się wysokim poziomem kompetencji naukowych, a ich badania są cenione na arenie międzynarodowej, o czym świadczy m.in. kategoria A przyznana dyscyplinie nauki prawne w ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej.

Z kolei wysoki poziom kompetencji dydaktycznych jest osiągany m.in. dzięki udziałowi kadry prowadzącej zajęcia w stażach dydaktycznych, a także w licznych szkoleniach mających na celu doskonalenie i unowocześnianie warsztatu dydaktycznego oraz uwzględnianie szczególnych potrzeb osób studiujących (zarówno związanych ze zdrowiem, jak i trudnymi sytuacjami życiowymi). W ostatnich latach pracownicy związani z kierunkiem prawo brali udział w wielu szkoleniach:

- – **„Nowoczesne nauczanie: warsztat metodyczno – rozwojowy dla nauczycieli”**, rok 2022; Program szkolenia obejmował analizę i praktyczne zastosowanie metod progresywnych oraz wybranych narzędzi dydaktycznych wspierających aktywizację uczestników zajęć, takich jak metaplan, cykl Kolba, scenorys czy układanka ekspercka. Istotnym elementem była także prezentacja strategii wspierających efektywność procesu uczenia się (np. krzywa Ebbinghaus, praca metaforą, burza mózgów) oraz integracja innowacyjnych aplikacji edukacyjnych do sprawdzania wiedzy i prezentacji treści. Całość miała charakter warsztatowy i ukierunkowany na rozwój umiejętności projektowania i prowadzenia zajęć w oparciu o nowoczesne rozwiązania dydaktyczne. W szkoleniu uczestniczyli prowadzący zajęcia na kierunku prawo, w tym m.in.: dr Marlena Drapalska-Grochowicz, dr hab. Mariusz Fras, prof. UŚ, dr Anna Hołda-Wydrzyńska, dr Domika Iwan-Sojka, dr hab. Mariusz Jagielski, prof. UŚ, dr hab. Mariusz Leśniak, prof. UŚ, dr Magdalena Półtorak.
- **Legal English (z naciskiem na prawo europejskie), rok 2022**; Uczestnictwo w kursie pozwoliło na podniesienie kompetencji językowych w zakresie specjalistycznej terminologii prawniczej, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji i procedur prawa Unii Europejskiej. Kurs rozwijał umiejętność czytania i analizy aktów prawnych, orzecznictwa oraz dokumentów urzędowych

w języku angielskim, a także doskonalił kompetencje w zakresie formułowania argumentacji prawniczej w mowie i piśmie. Efektem było nabycie swobody w posługiwaniu się językiem prawnym w kontekście akademickim i zawodowym oraz podniesienie kwalifikacji w zakresie pracy z tekstami prawnymi w środowisku międzynarodowym. Z pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na kierunku prawo udział w szkoleniu wzięli: dr K. Czerwińska-Koral, K. Gajda-Roszczyńska, mgr T. Gwóźdź, dr D. Iwan-Sojka, dr hab. M. Jagielska, dr hab. M. Jagielski, dr M. Półtorak, dr I. Topa, dr hab. A. Wierzbica.

- **„Retoryka i wystąpienia publiczne”, rok 2023;** Szkolenie dotyczyło rozwijania kompetencji retorycznych i umiejętności wystąpień publicznych wśród pracowników dydaktycznych, ze szczególnym naciskiem na przygotowanie, strukturę i skuteczność prezentacji. Uczestnicy poznawali techniki opanowywania stresu, zasady budowania przekazu perswazyjnego oraz wzorce skutecznych mówców. Celem było nabycie praktycznych narzędzi pozwalających na profesjonalne projektowanie i prowadzenie wystąpień tj. wykładów lub innych form dydaktycznych. Z pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na kierunku prawo udział w szkoleniu wzięli: dr A. Bicz-Kordonets; dr A. Biłgorajski, dr R. Cybulska, dr D. Gregorczyk, dr M. Półtorak.
- **Emisja głosu, rok 2023;** Szkolenie koncentrowało się na rozwijaniu kompetencji w zakresie świadomego wykorzystania ciała, głosu i technik wystąpień publicznych. Pierwszy moduł akcentował znaczenie autentyczności, uważności oraz prawidłowej postawy jako fundamentu skutecznej komunikacji. Drugi moduł obejmował pracę z głosem – oddech, dykcję, akcent i higienę głosu – traktując je jako kluczowe narzędzia ekspresji i perswazji. Trzeci moduł dotyczył przygotowania i realizacji wystąpień publicznych, w tym kształtowania pierwszego wrażenia, świadomej pracy z tekstem i prezentacji przed kamerą. Z pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na kierunku prawo udział w szkoleniu wzięli: dr P. Gwoździwicz-Matan, dr M. Półtorak, dr M. Żaba, dr hab. M. Leśniak, dr U. Torbus.

Szkolenia te przeprowadzono w ramach „Zintegrowanego Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”, który zakłada poniesienie kompetencji zawodowych, informatycznych, językowych, analitycznych, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa komplementarnych z efektami kształcenia, poprzez realizację programu rozwoju kompetencji w tym: certyfikowanych szkoleń i warsztatów, wizyt studyjnych, dodatkowych zadań praktycznych w formie projektowej i zajęć realizowanych z pracodawcami.

Ponadto pracownicy Wydziału, prowadzący zajęcia na kierunku prawo uczestniczyli w kursach języków obcych dostępne dla kadry akademickiej wszystkich wydziałów UŚ:

- Indywidualne kursy języka angielskiego, hiszpańskiego, francuskiego, chorwackiego, czeskiego, włoskiego, niemieckiego na poziomie od A2 do C2 zorganizowane w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” POWR.03.05.00-00-z117/17-00. w roku akademickim 2020/2021 – po 64 godziny dydaktyczne
- Indywidualne kursy języka czeskiego, rosyjskiego, niemieckiego, hiszpańskiego na poziomie od A2 do C2 zorganizowane w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” POWR.03.05.00-00-z117/17-00. w roku akademickim 2021/2022 – po 64 godziny dydaktyczne
- Kurs języka angielskiego na poziomie od A2 do C2 zorganizowany w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” POWR.03.05.00-00-z117/17-00. w roku akademickim 2021/2022 - 64 godziny dydaktyczne.

Tytułem przykładu można wskazać, że w ostatnim roku akademickim na kurs "Legal English and academic skills" zorganizowany uczęszczali następujący prowadzący zajęcia na kierunku prawo: dr Dominika Bek, dr Piotr Buława, dr Rafał Fic, dr Tomasz Gwóźdź, dr hab. Witold Kurowski, prof. UŚ, dr Sławomir Owczarczuk, dr Urszula Torbus, dr Kamila Żmuda-Matan, a także doktoranci mgr Sylwia Giza, mgr Jakub Kmieć, mgr Artur Tyński.

Na szczególną uwagę zasługuje, iż władze Wydziału przykładają dużą wagę do **podnoszenia kompetencji językowych** nauczycieli akademickich. W roku akademickim 2023/2024 trzy grupy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku prawo uczestniczyły w tygodniowym kursie językowym *Academic English* w Babel Academy of English w Dublinie, specjalnie przygotowanym dla pracowników WPIA i prowadzonym w małych grupach: - (wyjazd luty 2024 grupa C1 – **10 osób**, wrzesień 2024, **grupa C1 - 12 osób oraz wrzesień 2024 grupa B2 - 7 osób**). Byli to m.in. dr Piotr Buława, prof. dr hab. Barbara Mikołajczyk, dr hab. Joanna Małusecka, prof. UŚ, dr Magdalena Półtorak, dr Małgorzata Myl-Chojnacka, dr Marlena Drapalska-Grochowicz, dr Agata Kozioł, dr Marek Suska, dr Tomasz Gwóźdź, dr Dominika Iwan-Sojka. W roku akademickim 2024/2025 zorganizowany został 20 godzinny kurs *Legal Academic English* przeznaczony dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku prawo, współfinansowany ze środków Wydziału. Wzięło w nim udział 8 pracowników i 3 doktorantów. Byli to: dr Dominika Bek, dr Piotr Buława, dr Rafał Fic, dr Tomasz Gwóźdź, dr hab. Witold Kurowski, prof. UŚ, dr Sławomir Owczarczuk, dr Urszula Torbus, dr Kamila Żmuda-Matan, mgr Sylwia Giza, mgr Jakub Kmieć, mgr Artur Tyński.

Projekt POWER zaoferował również liczne szkolenia dotyczące wykorzystania platform Teams i Moodle w dydaktyce. Kompetencje dotyczące metod kształcenia na odległość pracownicy zdobywali również w ramach projektu POWER, co w znaczący sposób ułatwiło pracownikom prowadzenie zajęć dydaktycznych na odległość podczas pandemii Covid-19.

Pracownicy wydziału prowadzący zajęcia na kierunku prawo uczestniczyli również w projekcie pn. „DUO-Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą” dofinansowanym z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2020-2023. Miał on na celu zwiększenie zakresu dostępności oraz poziomu otwartości i uniwersalności Uniwersytetu Śląskiego poprzez udoskonalenie wsparcia edukacyjnego. Cel projektu został osiągnięty dzięki działaniom podnoszącym kompetencje dydaktyczne kadr uczelni w zakresie innowacyjnych umiejętności dydaktycznych i informatycznych oraz ich wykorzystania w procesie kształcenia, prowadzenia dydaktyki w oparciu o ideę edukacji włączającej, działaniom podnoszącym kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych z zakresu dostępności, rozwojowi oferty uczelni w zakresie realizacji trzeciej misji jako forum aktywności społecznej poprzez działania związane z budowaniem zespołów roboczych ds. dostępności oraz poprzez prezentowanie wprowadzonych rozwiązań innym uczelniom, zniwelowaniu barier dostępności dla studentów z niepełnosprawnościami oraz z innymi dysfunkcjami poprzez m.in. dostosowanie narzędzi informatycznych oraz procedur kształcenia w edukacji na poziomie wyższym.

Podnoszenia kompetencji kadry akademickiej jest możliwe również podczas organizowanego z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach **Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia** (www.iceq.pl), który odbył się już trzykrotnie, w dniach 16-18 listopada 2022 roku, 18-20 października 2023 oraz 23-25 października 2024 w Katowicach. Wydarzenie gromadzi osoby zainteresowane zagadnieniami związanymi z doskonaleniem systemów zapewniania jakości kształcenia, innowacjami w dydaktyce akademickiej, a także rozwojem kompetencji dydaktycznych nauczycieli i nauczycielek akademickich, jest cykliczne i ma służyć wymianie doświadczeń oraz realizowaniu wspólnych projektów w zakresie jakości kształcenia. W Kongresie biorą udział nauczycielki i nauczyciele akademicy związani z kierunkiem prawo.

Istotne jest to, że pierwszy dzień Kongresu zawsze ma charakter wewnętrzny i są w nim planowane głównie szkolenia dla pionu dyrektorskiego i kadry pracowniczej. Szkolenia mają charakter kaskadowy – szkoleni pracownicy i pracowniczki szkolą kolejnych swoich współpracowników i współpracowniczki, co jest nowatorskim i bardzo efektywnym podejściem. Dzięki jego zastosowaniu w trakcie pierwszej edycji Kongresu szkoleniami dotyczącymi monitorowania i doskonalenia dokumentacji toku studiów zostało objętych ok. 80% pracowniczek i pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych UŚ. W drugiej edycji szkolenia dotyczyły dostosowania procesu kształcenia do potrzeb studiujących; objęły one około 60% wszystkich pracowniczek i pracowników. W ubiegłorocznej edycji Kongresu w szkoleniu z zakresu SI w JSA wzięło udział ok. 50 składów dyrekcji kierunków prowadzonych w UŚ, w tym dyrekcja kierunku prawo.

Tytułem przykładu można wspomnieć, że pracownicy wydziału wzięli udział w szkoleniu: *Jednolity System Antyplagiatowy w kontekście możliwości i ograniczeń sztucznej inteligencji* organizowanym w trakcie **Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia** (23 października 2024 r.). Należy również wskazać, że na Wydziale zostało przeprowadzone również szkolenie w ramach projektu "JUŚt transition - Potencjał Uniwersytetu Śląskiego podstawą Sprawiedliwej Transformacji regionu)" zatytułowane *"Wyzwania dydaktyki akademickiej w kontekście ewolucji technologicznej i cywilizacyjnej"*. Program szkolenia obejmował: APD – budowa, funkcje, dobre praktyki 2. JSA – jednolity system antyplagiatowy 3. moduł SI – sztucznej inteligencji w JSA 4. problematyka recenzowania prac – perspektywa PKA 5. omówienie regulaminu/zasad dyplomowania/egzaminu dyplomowego dla danego kierunku studiów 6. podstawowe informacje dotyczące wypełniania sylabusów. Wśród pracowników biorących udział w szkoleniu znaleźli się prowadzący zajęcia na kierunku prawo: dr Bartosz Kubista, dr hab. Mariusz Jagielski, prof. UŚ, dr hab. Anna Wierzbiца, prof. UŚ, prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic, prof. dr hab. Barbara Mikołajczyk, dr Michał Grudecki, prof. UŚ, dr Jakub Bryła, dr hab. Dorota Łobos-Kotowska, prof. UŚ, dr Roman Marchaj, dr Wojciech Wyrzykowski, prof. dr hab. Lidia Zacharko, dr Iwona Gredka-Ligarska, dr Renata Cybulska.

4.1.4. Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne z ostatnich 5 lat

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo są autorami i współautorami podręczników i skryptów, związanych z modułami prowadzonymi na tym kierunku. Zostały one wymienione w pkt. 4.1.2. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo są doceniani przez studentów w konkursach organizowanych w ramach Uniwersytetu Śląskiego. Przykładowo wskazać należy „**Laury studenckie**”, czyli wyróżnienia przyznawane przez studentów i studentki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Nagrody stanowią wyraz podziękowania dla pracowników i jednostek, dzięki którym nasza uczelnia staje się miejscem przyjaznym dla całej wspólnoty akademickiej. W 2024 roku laureatką została dr hab. Agnieszka-Bielska-Brodziak, prof. UŚ.

Innym przykładem jest wyróżnienie „Złote Paragrafy” przyznawana przez studentów i studentki WPIA UŚ. W roku akademickim 2023/2024 wyróżnieni zostali: Nauczyciel Akademicki z Pasją: dr hab. Olga Sitarz, prof. UŚ; Nauczyciel Akademicki z Humorem: dr hab. Marcin Janik, prof. UŚ; Nauczyciel Akademicki Legenda: dr hab. Sławomir Tkacz, prof. UŚ; Przyjaciel Studenta – Nagroda specjalna: dr hab. Grzegorz Nancka, prof. UŚ.

W roku akademickim 2024/2025 wyróżnieni zostali: dr hab. Grzegorz Nancka, prof. UŚ, w kategorii wykładowca, dr Marek Suska, w kategorii dydaktyk, dr Błażej Mądrzycki i dr Michał Barański w kategorii opiekun koła naukowego oraz dr hab. Marcin Janik, prof. UŚ w kategorii promotor.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo byli nagradzani w ramach dwóch konkursów organizowanych w ramach SMOA, tj. „Wyróżnienia JM Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę” oraz „Współmyślenie, współdziałanie”. Tytułem przykładu można wskazać, że w edycji 2023/2024 laureatami nagrody zostało siedmioro pracowników WPIA: dr Dominika Bek w kategorii praca z osobami studiującymi lub uczącymi się w Szkole Doktorskiej, dr Dominika Iwan-Sojka, dr hab. Marlena Jankowska-Augustyn, prof. UŚ, dr Sławomir Owczarczuk, dr Olivia Rybak-Karkosz w kategorii

innowacje dydaktyczne, dr hab. Olga Sitarz, prof. UŚ, dr hab. Sławomir Tkacz, prof. UŚ w kategorii wybitny nauczyciel akademicki lub wybitna nauczycielka akademicka.

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Zajęcia na kierunku prawo prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających znaczący dorobek naukowy w obszarze, w którym przekazują wiedzę studentom. Dodatkowo, wielu z nich jest praktykami, m.in. są to sędziowie wojewódzkiego sądu administracyjnego, sądów powszechnych, adwokaci, radcy prawni, notariusze, prokurator, członkowie Samorządowego Kolegium Odwoławczego, doradcy podatkowi, a także osoby z doświadczeniem samorządowym oraz profesjonalni mediatorzy. Wykłady kursowe i zajęcia do wyboru prowadzili także była RPO, Pełnomocnik Terenowy RPO w Katowicach oraz członkini obecnej Rady Legislacyjnej.

Ćwiczenia mogą być także prowadzone przez doktorantów kształcących się w Szkole Doktorskiej UŚ (SD), lecz zgodnie z regulaminem SD prowadzą oni zajęcia na wyższych latach studiów doktoranckich. Na pierwszym roku wyłącznie współprowadzą zajęcia w celu nabycia doświadczenia. Warto dodać, że program kształcenia SD obejmuje m.in. rozwój kompetencji komunikacyjnych, kompetencji związanych z transferem wiedzy oraz kompetencji dydaktycznych związanych z procesem nauczania.

W obsadzie zajęć na kierunku prawo zapewniona jest zgodność dorobku naukowo-badawczego oraz kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z efektami uczenia się, treściami poszczególnych modułów oraz dyscyplinami naukowymi, z którymi są one związane. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku prawo posiadają zwykle wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte zarówno w Uniwersytecie Śląskim, jak i w innych uczelniach wyższych. Wszyscy etatowi pracownicy i pracowniczki mają bogaty dorobek naukowy i publikacyjny w dyscyplinach, z którymi są związani, a prowadzące na kierunku zajęcia pracowniczki dydaktyczne mają udokumentowane osiągnięcia w zakresie akademickiej dydaktyki oraz podnoszenia swoich kompetencji w tym zakresie. Wszystko to gwarantuje wysoką jakość kształcenia. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku prawo to osoby posiadające szerokie doświadczenie zarówno w zakresie pracy badawczej, jak i dydaktyki na poziomie akademickim, co gwarantuje odpowiednie przygotowanie studentów do podejmowania wyzwań naukowych. Kluczowe znaczenie w kontekście obsady zajęć na kierunku prawo jest to, aby były one prowadzone przez specjalistów z obszaru tematycznego danego modułu.

Doskonały przykład modułu obejmujący zagadnienia stanowiące przedmiot badań naukowych stanowi moduł *Prawo podatkowe*. Prowadzący go specjaliści posiadają publikacje o wysokim poziomie merytorycznym naukowym, mające istotne znaczenie z punktu widzenia prowadzonej na Wydziale dydaktyki. Wśród ostatnich publikacji osób prowadzących zajęcia z tego modułu można wskazać m.in. następujące:

- J. Glumińska-Pawlic, T. Gwóźdź, *Management of Municipal Waste during the Geopolitical Crisis from the Point of View of the Commune Budget in Poland*, *Studia Iuridica Lublinensia*, 2024/2.
- J. Glumińska-Pawlic, M. Charkiewicz, *Opodatkowanie wyrobów nowatorskich oraz płynu do papierosów elektronicznych podatkiem akcyzowym w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej : analiza otoczenia regulacyjnego*, Instytut Wydawniczy EuroPrawo, Warszawa, 2024.
- J. Glumińska-Pawlic, *System podatkowy czy zbiór przypadkowych regulacji?*, *Dodardztwo Podatkowe*, 2024/7.
- J. Glumińska-Pawlic, T. Gwóźdź, *Local Taxes in the Jurisprudence of Local Government Bodies*, *TEKA*, 2023/2.

- J. Glumińska-Pawlic, K. Feldo, *Zwolnienia i ulgi podatkowe jako instrumenty służące ochronie zabytków nieruchomości, Gubernaculum et Administratio, 2023/2.*
- T. Gwóźdź, *Co dalej z opodatkowaniem budowli? Kilka uwag po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 lipca 2023 r., sygn. akt SK 14/212, Krytyka Prawa 2024/3.*
- K. Żmuda-Matan, *Impact of the So-Called the Budget-Related Act on the Pay Policy of Local Government Entities in Relation to Persons Managing Municipal Companies - Selected Issue, Financial Law Review, 2024/2.*
- K. Żmuda-Matan, *Bank Gospodarstwa Krajowego Funds as Activities Distorting the Principle of Transparency of Public Finances - Selected Issues, Financial Law Review, 2023/3.*
- B. Kubista, *Czy w racjonalnym systemie podatkowym jest miejsce dla raportowania schematów podatkowych w aktualnym kształcie? Doradztwo Podatkowe, 2025/5.*
- B. Kubista, *Wydatki niezwiązane z działalnością gospodarczą w ryczałcie od dochodów spółek, Doradztwo Podatkowe, 2023/4.*
- S. Owczarczuk, *VAT dla jednostek samorządu terytorialnego. Komentarz do wybranych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług z uwzględnieniem dyrektywy VAT, Wolters Kluwer, Warszawa, 2025.*

Na szczególną uwagę zasługuje to, że prowadzący zajęcia z tego modułu **włączają w działalność naukową również studentów**, czego rezultatem są wspólne publikacje naukowe: T. Gwóźdź, A. Brzenk, *Constitutional aspects of the state budget procedure in Poland: analysis of the example of the 2024 budget, Roczniki Administracji i Prawa, 2024/3.*

Dorobek naukowy dr hab. Anny Wierzbicy, prof. UŚ prowadzącej zajęcia z modułu *Prawo samorządu terytorialnego* jest przykładem ścisłego związku badań naukowych, a także praktyki zawodowej z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi w ramach modułu. Dr hab. Anna Wierzbica, prof. UŚ jest autorką m.in. następujących publikacji:

- A. Wierzbica, *Konsekwencje prawne łączenia funkcji przewodniczącego organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego z mandatem posła (senatora), Przegląd Prawa Publicznego, 2024/10.*
- A. Wierzbica, w: J. Bryła, R. Cybulska, B. Dolnicki, J. Glumińska-Pawlic, J. Jagoda, R. Marchaj, Cz. Martysz,
- A. Wierzbica, *Samorząd województwa. Komentarz. Red. B. Dolnicki, Wolters Kluwer, Warszawa 2023.*
- A. Wierzbica, *Mandat radnego: prawa, obowiązki, ograniczenia, Wolters Kluwer, Warszawa, 2023.*
- A. Wierzbica, *Wygaśnięcie mandatu radnego, Wolters Kluwer, Warszawa, 2022.*

Ponadto jako praktyk – radca prawny zajmuje się obsługą prawną jednostek samorządu terytorialnego. Studenci kierunku prawo mogą także spośród modułów fakultatywnych prowadzonych w formie konwersatorium wybierać moduł *Prawo żywnościowe UE* prowadzony przez dr Monikę Łatę. Pani Doktor jest autorką publikacji:

- M. Łata, *Reklama suplementów diety. Ograniczenia prawne, C.H. Beck, Warszawa, 2024.*
- M. Łata, *Dobre obyczaje w reklamie żywności, Prawo i Wiąż, 2024/6.*
- M. Łata, *Płatność do powierzchni upraw konopi, Przegląd Prawa Rolnego, 2024/1.*
- M. Łata, *"Środek spożywczy" czy "produkt leczniczy"? Wybrane problemy na styku dwóch reżimów prawnych, Przegląd Prawa Medycznego, 2023/1-2.*
- P. Gała, M. Łata, *Civil liability for damage caused by a dietary supplement, Studia Iuridica, 2023, T. 99.*

Innym przykładem modułu obieralnego jest wykład monograficzny *Ochrona danych osobowych* prowadzony przez dr. hab. Mariusza Jagielskiego, prof. UŚ. Prowadzący posiada liczne publikacje naukowe w tym zakresie:

- M. Jagielski, M. Jagielski, *Brak zgodności z RODO jako przesłanka niezgodności treści lub usług cyfrowych z umową*, *Prawo i Więź*, 2024/1.
- M. Jagielski, *Ochrona danych osobowych jako element oceny etycznej badań naukowych z udziałem ludzi*, *Diamteros*, 2023, T. 76.
- M. Jagielski (red.), *Dokumentacja ochrony danych osobowych ze wzorami*, *Wolters Kluwer*, Warszawa, 2022.

Wreszcie można wskazać moduł *Ochrona praw dziecka* prowadzony przez dr Katarzynę Kamińską mającą bogaty dorobek naukowy niezwykle ściśle powiązany z problematyką prowadzonych zajęć. Wśród jej publikacji można wyróżnić:

- K. Kamińska, *Putting children's welfare first in parental kidnapping and parental abduction cases*, *Studia Prawnicze*, 2025/1.
- K. Kamińska, *Autonomia rodziców i jej granice w zakresie zawierania porozumień rodzicielskich*, *Rejent*, 2024/11.
- K. Kamińska, *Legal and Psychological Perspectives on Parental Responsibility and Shared Residence after Divorce*, *Studia Iuridica*, 2023, T. 101.
- K. Kamińska, *Pieczna naprzemienna a władza rodzicielska rodziców żyjących w rozłączeniu*, *Wolters Kluwer*, Warszawa, 2022.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo powiązane są z badaniami naukowymi pracowników prowadzonymi w ramach działalności zespołów badawczych i indywidualnej działalności badawczej. Program kształcenia na kierunku prawo obejmuje moduły stanowiące przedmioty obligatoryjne, które dotyczą zagadnień będących przedmiotem badań naukowych prowadzonych przez poszczególne zespoły badawcze bądź nauczycieli akademickich prowadzących indywidualną działalność badawczą. Tytułem przykładu można wskazać, że prowadzący moduł *Prawo pracy* realizują treści programowe odnoszące się do zakresu badań naukowych pt. *Prawo pracy, zatrudnienia i ubezpieczeń społecznych wobec przemian społecznych, gospodarczych i technologicznych* prowadzonych w Zespole badawczym prawa pracy, prawa zatrudnienia i ubezpieczeń społecznych. Podobnie w przypadku modułu *Prawo samorządu terytorialnego*, którego prowadzący zrzeszeni są w Zespole badawczym prawa samorządu terytorialnego i realizują temat badawczy *Polski samorząd terytorialny na tle europejskim*. Innym przykładem może być moduł *Prawo prywatne międzynarodowe*, który realizowany jest przez pracowników zrzeszonych w Zespole badań nad prawem prywatnym międzynarodowym i realizujących temat badawczy *Kierunki rozwoju współczesnego prawa prywatnego międzynarodowego*. Kolejnym przykładem mogą być prowadzący moduły *Wstęp do prawoznawstwa*, a także *Teoria i filozofia prawa* zrzeszeni w Zespole badań nad tworzeniem i stosowaniem prawa, realizujący temat badawczy *Interdyscyplinarne badania nad tworzeniem i stosowaniem prawa*. Oprócz zespołów badawczych pracownicy Wydziału prowadzą indywidualną działalność badawczą. Tytułem przykładu można wskazać, że prowadzący zajęcia z modułu *Nadzór epidemiologiczny* oraz *Prawo administracyjne* dr hab. Marcin Janik, prof. UŚ prowadzi indywidualną działalność badawczą *Perspektywy rozwoju nadzoru epidemiologicznego*. Dr Maciej Marcinowski-Prażmowski prowadzący zajęcia z modułów *Logika* oraz *Sztuczna inteligencja w prawie, etyce i praktyce* prowadzi indywidualną działalność badawczą *Sztuczna inteligencja w prawie i kryminalistyce*. Dr Mateusz Żaba prowadzący zajęcia z modułów *Prawo handlowe* oraz *Prawo spółdzielcze, fundacje, stowarzyszenia* prowadzi indywidualną działalność badawczą *Ochrona interesów wierzycieli spółek i spółdzielni w procesach reorganizacyjnych*.

Podkreślić należy również, że stosunkowo dużą grupę pracowników naukowych prowadzących zajęcia na kierunku prawo stanowi młoda kadra naukowa, co pozwala lepiej dotrzeć do współczesnego

studenta, gdyż wymaga zrozumienia przeobrażeń w życiu społecznym, w szczególności w zakresie rewolucji cyfrowej.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej

Łączenie przez nauczycieli akademickich działalności dydaktycznej z działalnością naukową możliwe jest przede wszystkim w przypadku kadry zatrudnionej na stanowiskach badawczo-dydaktycznych. Należy podkreślić, że działalność naukowa kadry odpowiadającej za kształcenie na kierunku prawo w pełni koresponduje z programem studiów, a także efektami uczenia się, jakie są zakładane w jego ramach.

Programy studiów na kierunku prawo zapewniają studentom możliwość **rozwoju własnych zainteresowań naukowych**. Poza uczestniczeniem w modułach obligatoryjnych, studenci mają prawo wyboru w toku studiów modułów fakultatywnych, w tym seminarium magisterskiego stosownie do swoich zainteresowań naukowych, dodatkowo wybierając w ramach seminarium wspólnie z promotorem problematykę pracy dyplomowej i temat pracy.

Studenci Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach **włączani są w działalność naukową** przez pracowników Wydziału. Przejawia się to w realizacji **indywidualnych projektów badawczych**, a także poprzez **działalność w kołach naukowych**. Szczegółowy wykaz tych aktywności znajduje się w kryterium 8, a wybrane przykłady poniżej.

Na Wydziale przykładą się szczególną wagę do indywidualnej pracy ze studentami szczególnie uzdolnionymi. Odbywa się ona nie tylko w ramach **konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi** Wydziału, ale również współpracy w ramach **Indywidualnego Toku Studiów** przewidzianego w Regulaminie studiów.

Pracownicy Wydziału pełnią również rolę **tutorów** w ramach Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych. Efektem współpracy z tutorem jest przygotowanie przez studenta pracy semestralnej o charakterze eseju popularno-naukowego, a nierzadko skutkuje to również wygłoszeniem referatu na konferencji naukowej (np. jeden z studentów wygłosił referat na Ogólnopolskim Zjeździe Katedr Teorii i Filozofii Prawa w Lublinie w 2024 r., przygotowany pod opieką dra Mateusza Zeiferta) czy napisaniem artykułu naukowego (np. jeden ze studentów przygotował wspólnie z dr Markiem Suską tekst, który został przyjęty do druku w „Państwie i Prawie”). Należy także wskazać, że tego typu działalność, prowadzona w ramach tutoringu stanowi idealny asumpt do dalszej pracy naukowej. Należy wskazać tutaj przykład mgr Jana Szopy, który w ramach Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych realizował tutoring, m.in. pod opieką dr. hab. Grzegorza Nancki, prof. UŚ, przygotowując prace pisemne i wystąpienia na konferencje, a obecnie jest doktorantem w ramach Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Wydział daje także możliwość udziału w projektach, m. in. opartym na zasadach tutoringu projekcie **“Mistrzowie dydaktyki”**. Głównym celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie szkolenia tutorów oraz kształcenia w formie tutoringu we współpracy z wiodącymi uczelniami zagranicznymi, z pierwszej setki rankingu szanghajskiego. Realizowane są programy szkoleniowe tutorów oraz – we współpracy z uczelniami zagranicznymi – model stosowania metody tutoringu w ośmiu obszarach kształcenia: naukach humanistycznych, ścisłych, społecznych, przyrodniczych, technicznych, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych; naukach medycznych i naukach o zdrowiu oraz w obszarze sztuki. Istotnym etapem projektu są badania prowadzone z udziałem studentów i kadry akademickiej, polegające na realizacji testowaniu poznanych metod tutoringowych w ramach zajęć prowadzonych z grupą studentów. W efekcie zostaje opracowana ostateczna wersja wdrożenia tutoringu, z uwzględnieniem wyników testowania i przeprowadzonej analizy. Ostatnim etapem projektu jest przeprowadzenie pełnego cyklu kształcenia z wykorzystaniem metody tutoringu.

Poza pracą z podopiecznymi tutorzy wymieniają się doświadczeniami, dzielą dobrymi praktykami, porównują wyniki stosowania określonych metod i narzędzi pracy.

Łączenie działalności naukowej i dydaktycznej następuje także poprzez aktywizację studentów w ramach **działalności kół naukowych**. Na WPiA zarejestrowanych jest ponad 20 kół naukowych, w ramach których studenci włączani są w działalność naukową i popularyzację wiedzy. Należą do nich m.in.:

1. ELSA Katowice
2. Koło Naukowe Prawa Nieruchomości
3. Koło Naukowe „Pro Arte” UŚ
4. Koło Naukowe Prawa Karnego UŚ
5. Koło Naukowe Prawa Pracy „Opus per Laborem”
6. Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawna
7. Koło Naukowe Prawa Karnego Procesowego „Iustitia”
8. Koło Naukowe Prawa Ochrony Środowiska
9. Koło Naukowe Debat Oksfordzkich
10. Koło Naukowe Prawa Rodzinnego „Ignis Familiae”
11. Koło Naukowe Kryminalistyki „Veritas”
12. Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej
13. Koło Naukowe Prawa Cywilnego „Sapere Aude”
14. Koło Naukowe Praw Zwierząt
15. Koło Naukowe Prawa Administracyjnego
16. Koło Naukowe Prawa Sportowego
17. Koło Naukowe Prawa Finansowego i Podatkowego
18. Koło Naukowe Prawa Medycznego
19. Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego „Ius Gentium”
20. Koło Naukowe Doktryn Polityczno-Prawnych
21. Koło Naukowe Procesowego Prawa Cywilnego

Członkowie kół naukowych organizują i uczestniczą w wydarzeniach, takich jak konferencje, seminaria czy też warsztaty. Tytułem przykładu wskazać można, że Koło Naukowe Prawa Pracy „Opus per laborem” organizuje spotkania z ekspertami zewnętrznymi i konferencje naukowe (np. Ogólnopolska konferencja naukowa pt. Przeciwdziałanie mobbingowi w środowisku pracy, 20.05.2025, Katowice). Ponadto Koło aktywnie włącza się w promocję Wydziału i Uniwersytetu poprzez liczne warsztaty i prelekcje w liceach województwa śląskiego. Studenci uczestniczący w Kole Naukowym Teorii i Filozofii Prawa wielokrotnie uczestniczyli w ogólnopolskich konferencjach naukowych (m.in. XII Zjazd Młodych Teoretyków i Filozofów Prawa IVR *Hard Times, Hard Cases* w dniach 3-5 września 2025 w Gdyni, organizowany przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego), wygłaszając referaty przygotowane pod opieką dr Marleny Drapalskiej-Grochowicz. Członkowie Koła Naukowego Prawa Finansowego i Podatkowego wspólnie z opiekunem koła, dr. Tomaszem Gwoździem, zorganizowali ogólnopolską studencką konferencję naukową *Studenckie Seminarium Naukowe – Aktualne Wyzwania Prawa Finansowego i Podatkowego* (12-13.05.2025, Szczyrk). Należy także wskazać inne aktywności naukowe kół: „Środa z prawem karnym”. Spotkanie zorganizowane przez [Koło Naukowe Prawa Karnego UŚ](#). Dr Olivia Rybak-Karkosz przybliżyła problematykę profilowania kryminalistycznego. Wydarzenie odbyło 4 czerwca 2025 r.; Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa pt. „Przemoc w rodzinie!”. Zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Karnego „Ultima Ratio” UŚ oraz Koło Naukowe Prawa Rodzinnego „Ignis Familiae” UŚ. Konferencja odbyła się 15 maja 2024 r.; V Ogólnopolska Konferencja Naukowej pt. „Współczesne problemy prawa rolnego i żywnościowego”. Zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej we współpracy z

Zespołem Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej WPIA Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Wydarzenie odbyło się 24 maja 2023 r.; Ponadto, koła naukowe, w tym Koło Naukowe Prawa Pracy "Opus per laborem" czy Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej biorą udział w Śląskim Festiwalu Nauki, organizując warsztaty i prelekcje o charakterze popularyzatorskim.

Studenci kierunku prawo, jak i wszyscy studenci Wydziału mają możliwość **nie tylko organizacji, ale i aktywnego, czynnego uczestniczenia** w konferencjach organizowanych i współorganizowanych przez działające na WPIA UŚ koła naukowe. Można wskazać np.:

- Ogólnopolską Konferencja Naukowa „Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój - perspektywa regionalna, krajowa, unijna i międzynarodowa” gdzie 6 września 2023 r. z referatem pt. Rewolucja w polskich miastach - czyli analiza przepisów regulujących kwestie organizacji i funkcjonowania stref czystego transportu” wystąpił Piotr Kurcbart,
- Norbert Sitko wygłosił referat pt. „Status of Workers on Digital Platforms - Some Remarks from Polish Labour Law Perspective”. Panel nr 5 „Modern Labour and Social Security Law Issues” w ramach konferencji Annual Scientific Conference of the Central European Academy 21-22 września 2023 w Budapeszcie,
- Szymon Starzyk brał czynny udział w XXIV Polsko-Czesko-Słowackiej Konferencji Prawa Ochrony Środowiska „Partycypacja społeczna w ochronie środowiska w Europie Środkowej - w 25 rocznicę podpisania KONWENCJI Z AARHUS, Toruń, 1-2 września 2023 r. Wygłosił w jej trakcie referat „Referendum lokalne jako forma partycypacji społecznej w ochronie środowiska - studium przypadku”.

Należy także podkreślić, że ważnym aspektem łączenia działalności dydaktycznej z działalnością naukową **jest stworzenie możliwości dla publikacji prac studenckich** w ramach zarówno monografii, jak i czasopism naukowych. Studenci opublikowali swe prace w ramach prac zbiorowych i czasopism (m. in.):

- *Współczesne problemy prawa rolnego i żywnościowego II*, D. Łobos-Kotowska, P. Gała (red.), Katowice 2022
- czy też w ramach wydawanego w Uniwersytecie Śląskim czasopisma *Z Dziejów Prawa*: A. Nowak, "Maciej Jońca, „Personae – res – actiones. Rozmowy o prawie rzymskim i historii prawa”, Lublin, Wydawnictwo KUL, 2021, 347 s.", „Z Dziejów Prawa” 2022, T. 15 (23),

czy też rozdziały w monografii, jak na przykład

- *A. Jarosz: Preserve from Oblivion. The Role of Memorials and Archives of Forgotten History on the Example of the Documentation Centre for the Deportation of Upper Silesians to the USSR in 1945 in Radzionków. An Attempt to Outline the Problem* w monografii wieloautorskiej *Rediscovering heritage of the past*, V&R 2025 (w druku) pod redakcją m.in. M. Mikołajczyka i G. Nancki.

Innym przykładem włączenia osób studiujących w działalność naukową jest wspólna publikacja prac z pracownikami naukowymi. Tytułem przykładu można wskazać pracę:

- *T. Gwóźdź, D. Kołodziej, Kontrola finansowania partii politycznych wykonywana przez Państwową Komisję Wyborczą*, „Studia Wyborcze”, Nr 35/2023, s. 87-109.

Możliwość publikacji swoich tekstów naukowych mają również doktoranci, m. in. w 2025 r. ukazała się praca pt. *Konflikt interesów w prawie*, red. W. Kłyta, Katowice 2025, stanowiąca zbiór referatów z warsztatów doktoranckich.

Kolejną inicjatywą mającą na celu promowanie studentów przejawiających potencjał badawczy jest **Fundusz Talentów**, skierowany do wybitnie zdolnych studentów I roku, wyłanianych w drodze konkursu na najlepszą pracę w formie nagrania wideo lub prezentacji multimedialnej. Otrzymują oni różnego rodzaju benefity, w tym możliwość Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), spotkanie z doradcą kariery i tutoring. Przykładowym efektem tej inicjatywy jest nawiązanie współpracy tutorskiej przez studenta Jakuba Twaroga w semestrze letnim 2024/2025 z dr Marleną Drapalską-Grochowicz, która zaowocowała przygotowaniem i wygłoszeniem przez studenta referatu pt. "8000 metrów nad poziomem morza - bariera za którą prawo nie obowiązuje?", który został przez niego wygłoszony podczas XII Zjazdu Młodych Teoretyków i Filozofów Prawa IVR *Hard Times, Hard Cases* w dniach 3-5 września 2025 w Gdyni, organizowanego przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Podobnie w ramach tutoringu przygotowany został artykuł przez dr Sylwię Zadworną wraz z studentką I roku Ireną Hertlein pt. "Wpływ stresu na obraz podpisu w świetle badań własnych", który ukaże się w *Rocznikach Prawa i Administracji* (70 pkt) 2025/3. Tytułem przykładu można wskazać również, że jeden z laureatów funduszu Jakub Sroka, odbywający tutoring pod opieką dr hab. Grzegorza Nancki, prof. UŚ w roku akademickim 2024/2025 zajął pierwsze miejsce w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Historyczno-Prawnej im. M. Sczanieckiego, organizowanej na Uniwersytecie Gdańskim.

4.4. Polityka kadrowa

Zasady zatrudniania pracowników w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach regulują:

1. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
2. Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (§§ 120-140), <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/4952/5/>,
3. Regulamin Pracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach <https://aktyprawne.us.edu.pl/lang/pl-PL/d/4982/5/>
4. Strategia Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025 <https://aktyprawne.us.edu.pl/lang/pl-PL/d/5292/5/> (prace nad Strategią 2026-2029 trwają),
5. Zarządzenie nr 29 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 3 marca 2025 r. w sprawie ustalenia Regulaminu szczegółowej organizacji, trybu i warunków przeprowadzania postępowania konkursowego przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7975/5/>
6. Zarządzenie nr 75 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie awansów na stanowisko profesora uczelni dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w grupie pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych (ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem Rektora nr 81/2024). <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5728/6/>,
7. Zarządzenie nr 54 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 20 kwietnia 2022 r. w sprawie awansów na stanowisko adiunkta dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w grupie pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5626/5/?tc=17>,

Pracownicy badawczo – dydaktyczni i dydaktyczni zatrudnieni Wydziale Prawa i Administracji spełniają wymogi przewidziane w ustawie, Statucie UŚ, oraz Strategii Rozwoju UŚ na lata 2020 – 2025.

Strategia zakłada zatrudnianie pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych legitymujących się znaczącym dorobkiem naukowym adekwatnym do etapu ich kariery naukowej w drodze otwartych konkursów ogłaszanych na forach krajowych i międzynarodowych. Podstawowym kryterium polityki

kadrowej jest kryterium jakościowe. Nadrzędne cele polityki kadrowej Uniwersytetu zostały ujęte w *Strategii rozwoju UŚ na lata 2020-2025* w obszarze KADRA. Nawiązują do zaleceń europejskich wytycznych *HR Strategy Researchers* i ukierunkowane są na:

1. zapewnienie i utrzymanie w Uniwersytecie wysoko wykwalifikowanej kadry na różnych etapach rozwoju zawodowego,
2. sukcesywny wzrost potencjału zawodowego pracowników,
3. osiągnięcie wysokiej efektywności pracy,
4. kształtowanie kultury pracy opierającej się na zaangażowaniu, odpowiedzialności, profesjonalizmie i wzajemnym szacunku,
5. zapewnienie klimatu zaufania i poszanowania różnorodności pracowników,
6. systematyczną poprawę i zwiększanie atrakcyjności warunków pracy oraz rozwoju kadry.

Procesy kadrowe i awansowe w Uniwersytecie są przejrzyste i oparte na wartościach takich jak otwartość, transparentność, merytoryka, równe traktowanie i równość szans. Podstawowe założenia polityki kadrowej w obszarze równości określa Deklaracja Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach - wspólnoty równych i różnorodnych. Polityka kadrowa oparta jest o Europejską Kartę Naukowca, w tym europejską strategię kadrową dla naukowców (HRS4R). <https://us.edu.pl/hrs4r#1738071070135-f955dd1c-f0e6>

Polityka kadrowa ukierunkowana jest na rozwój naukowy pracowników poprzez motywację do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, aplikowania w konkursach o pozyskiwanie funduszy na badania naukowe, rozwijania współpracy z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, rozpowszechnianie osiągnięć naukowych na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz publikowanie wyników badań w renomowanych czasopismach naukowych.

Od 1.10.2024 r. **za politykę kadrową Uniwersytetu odpowiada rektor** (wcześniej prorektor ds. rozwoju kadry). Podstawowe zasady polityki kadrowej Uniwersytetu określa strategia. **Uniwersytet dokłada wszelkich starań, by dobór kadr na wolne stanowiska pracy odbywał się w sposób obiektywny, rzetelny, wystandaryzowany i transparentny.** Zasady przeprowadzania konkursów reguluje zarządzenie Rektora nr 29/2025. Rekrutacja pracowników w Uniwersytecie odbywa się zgodnie z zasadami otwartych i przejrzystych procesów rekrutacji opartych na kwalifikacjach kandydata (Open, Transparent and Merit-based Recruitment of Researchers). Pierwsze zatrudnienie w Uniwersytecie na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż 3 miesiące, w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu (z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w art. 125 ust. 3 ustawy).

Zgodnie z § 126 Statutu **konkurs na stanowisko nauczyciela akademickiego ogłasza rektor** na wniosek dziekana, zaopiniowany przez komisję do spraw kadry. We wniosku powinno zostać określone stanowisko, na które ma być przeprowadzony konkurs, oraz proponowane wymagania kwalifikacyjne i warunki zatrudnienia. Wniosek powinien także zawierać uzasadnienie potrzeby zatrudnienia pracownika o wskazanych kwalifikacjach. Konkurs przeprowadza i rozstrzyga **komisja konkursowa** powoływana przez rektora lub upoważnionego prorektora. W skład komisji konkursowej wchodzi co najmniej dwóch specjalistów w danej lub pokrewnej dyscyplinie naukowej, wskazanych przez dziekana oraz inni członkowie, w tym przewodniczący, wyznaczeni przez rektora. Dobrą praktyką przyjętą w Uniwersytecie jest analiza każdego wniosku konkursowego przez ogólnouniwersytecką komisję do spraw kadry, a także powoływanie do komisji konkursowej specjalisty z pokrewnej dyscypliny naukowej (w przypadku WPiA najczęściej to nauczyciel akademicki z Wydziału Nauk Społecznych). Zapewnia to większą transparentność procesu. Dobrą praktyką jest również dbanie, aby skład komisji konkursowej zapewniał realizację zasady równowagi płci.

Wsparcie organizacyjne konkursów zapewnia uniwersytecki Dział HR. M.in. publikuje w imieniu komisji konkursowej ogłoszenie o konkursie w: Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Uniwersytetu, Akademickiej Bazie Ogłoszeń Ministerstwa Edukacji i Nauki, w europejskim portalu dla mobilnych naukowców Euraxess oraz, w uzasadnionych przypadkach, w innych portalach przeznaczonych do publikacji ofert pracy dla naukowców. Ogłoszenie jest opublikowane przynajmniej na 30 dni przed przeprowadzeniem konkursu.

Członkowie komisji konkursowej kierują się zasadami bezstronności i zasadami etyki wynikającymi w szczególności z Kodeksu Etyki Pracownika Naukowego, szczegółowych zasad etyki zawodowej i zasad OTM-R. Członkiem komisji konkursowej nie może być osoba, w stosunku do której zachodzą wątpliwości co do jej bezstronności. Członkowie komisji mają obowiązek zachowania poufności informacji, które uzyskali w związku z postępowaniem konkursowym. Obowiązek ten nie dotyczy ujawnienia rektorowi lub rzecznikowi praw nieprawidłowości dostrzeżonych w postępowaniu konkursowym. Dobrą praktyką jest, że członkiem komisji konkursowej nie może być wnioskodawca (dziekan) oraz prodziekan danego wydziału.

Ocena merytoryczna kandydatów odbywa się z wykorzystaniem **wystandaryzowanych metod i narzędzi**, dopasowanych do rodzaju stanowiska. Z kandydatami spełniającymi w najwyższym stopniu kryteria konkursowe komisja przeprowadza **rozmowy kwalifikacyjne** oraz w przypadku kandydatów na stanowiska w grupie badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej weryfikuje ich kompetencje dydaktyczne. Przy wyborze kandydata rekomendowanego do zatrudnienia komisja konkursowa kieruje się zasadami Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksem postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych oraz polityką OTM-R.

Na poziomie Wydziału Prawa i Administracji dobór nauczycieli akademickich jest poprzedzony analizą potrzeb dydaktycznych na kierunku, zapewnienia jakości kształcenia, a także oceną dorobku i perspektyw naukowych kandydatów. Opinie w tym zakresie wyrażają dyrektor Instytutu Nauk Prawnych (pełniący jednocześnie funkcję prodziekana do spraw badań naukowych) pod kątem działalności badawczej oraz prodziekan do spraw studenckich i kształcenia wraz z dyrektorem kierunku prawo pod kątem dydaktycznym, w celu zapewnienia powiązania pracy dydaktycznej z dorobkiem i doświadczeniem naukowym pracowników. Ponadto, corocznie dziekan Wydziału wraz z prodziekanem do spraw studenckich i kształcenia oraz dyrektorem kierunku prawo analizują obciążenia dydaktyczne nauczycieli akademickich i oceniają potrzeby wzmocnienia kadry dydaktycznej w danym obszarze. Brane zatem pod uwagę jest również kryterium ilościowe. Na tej podstawie dziekan zgłasza do rektora wnioski o ogłoszenie konkursu lub zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy. W następstwie tej procedury na stanowiska badawczo-dydaktyczne w roku akademickim 2023/2024 ogłoszonych zostało 5 konkursów (1 bez rozstrzygnięcia), a w roku akademickim 2024/2025 4 konkursy (1 bez rozstrzygnięcia). W roku akademickim 2024/2025 zatrudnionych zostało 7 osób ze stopniem doktora oraz 3 osoby z tytułem zawodowym magistra. Natomiast z początkiem roku akademickiego 2025/2026 1 osoba ze stopniem doktora i 1 osoba ze tytułem zawodowym magistra.

Systematycznie monitorowany jest także **rozwój naukowy** nauczycieli akademickich. Rektor wraz z prorektorem ds. nauki oraz dyrektor Instytutu Nauk Prawnych w oparciu o dane pozyskane z Portalu Pracownika UŚ na bieżąco monitorują postępy w pracy badawczej pracowników, a w razie potrzeby przeprowadzane są rozmowy indywidualne. Monitorowana jest także **działalność dydaktyczna** prowadzona przez pracowników w celu zapewniania wysokiej jakości kształcenia. Ocena zajęć dydaktycznych odbywa się w formie ankiet wypełnianych przez studentów co najmniej raz w roku zgodnie z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego nr 3 z dnia 14 stycznia 2022 r. (w każdym semestrze) oraz hospitacji prowadzonych przez dyrektora kierunku lub wyznaczoną przez niego osobę.

Wypełnianie obowiązków badawczych, dydaktycznych oraz organizacyjnych przez nauczycieli akademickich jest weryfikowane podczas **oceny okresowej** dokonywanej zgodnie ze Statutem UŚ co cztery lata. Uzyskanie pozytywnej oceny okresowej jest warunkiem przedłużenia zatrudnienia oraz awansu. Pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi podlegają ocenie bieżącej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego.

Narzędziami wspierającymi realizację polityki kadrowej są także wdrożone w Uniwersytecie **procedury regulujące przebieg kluczowych procesów kadrowych** oraz działania podejmowane w związku z wdrażaniem europejskiej strategii Human Resources Strategy for Researchers, w tym m.in. Plan Równości Płci wprowadzony zarządzeniem Rektora nr 212 z dnia 7 grudnia 2021 r. i podejmowaniem wysiłku na rzecz utrzymania przyznanego Uniwersytetowi 9 maja 2017 r., wyróżnienia HR Excellence in Research.

Prowadzona polityka kadrowa obejmuje także rozwój kompetencji kadry kierowniczej, dydaktycznej i administracyjnej. Uniwersytet zapewnia **stały dostęp do możliwości podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych** w ramach oferty szkoleniowej oraz możliwości doksztalcania zawodowego, finansowanych ze środków grantowych, programów sektorowych lub inicjatyw własnych Uniwersytetu (np. powstałe w 2020 r. Centrum Dydaktyki Akademickiej <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/centrum-dydaktyki/>)

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych.

4.5.1. System wspierania i motywowania kadry

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oparty jest w Uniwersytecie Śląskim na kilku filarach. Obejmuje on wypłatę dodatkowych wynagrodzeń w postaci dodatków projakościowych, organizowanie konkursów wewnątrzuczelnianych w celu rozwoju działalności naukowej, (np. Inicjatywa Doskonałości Badawczej). Rozwój kompetencji dydaktycznych realizowany jest poprzez finansowanie szkoleń dla pracowników w ramach Programu Power, w tym podnoszenia kwalifikacji językowych oraz poprzez finansowanie udziału w stażach naukowo-dydaktycznych.

Do narzędzi motywujących pracowników do podnoszenia kwalifikacji należą: system nagród JM Rektora za działalność indywidualną albo zespołową obejmującą działalność badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną. Nagrody JM Rektora przyznawane są na wniosek Dziekana, zaopiniowany przez Kolegium Wydziału. Priorytetem Wydziału Prawa i Administracji, na którym jest prowadzony kierunek prawo, jest rozwój kadry naukowej przez prowadzenie badań naukowych oraz działań zmierzających do wzrostu umiędzynarodowienia Wydziału, a także pozyskiwanie grantów na badania naukowe. W przyznawaniu indywidualnych oraz zespołowych nagród JM Rektora brane są pod uwagę następujące kryteria:

- działalność naukowa (najlepiej punktowane publikacje naukowe indeksowane w bazach Scopus, WoS, publikacje, które powstały w ramach współpracy międzynarodowej, pozyskanie grantów międzynarodowych lub krajowych, realizacja badań naukowych, których efektem jest tzw. „wpływ społeczny”);
- działalność dydaktyczna (szczególnie wysoka jakość kształcenia, implementacja innowacyjnych metod kształcenia, opieka nad osobami studiującymi udokumentowana osiągnięciami osób studiujących, opieka nad kołami naukowymi w przypadku włączenia osób studiujących w badania naukowe albo przygotowania ich do aktywnego uczestnictwa w konferencjach, seminariach itp., przygotowanie osób studiujących do konkursów krajowych i międzynarodowych);

- działalność organizacyjna (zaangażowanie i aktywne uczestnictwo w pracach komisji i innych ciał kolegialnych; pełnienie indywidualnych funkcji; organizacja konferencji międzynarodowych; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz placówkami naukowo-dydaktycznymi, w szczególności szkołami oraz reprezentowanie instytutu na zewnątrz w ramach tej współpracy).
- całokształt dorobku (całościowy dorobek naukowo-badawczy, w szczególności publikacje i granty).

Pracowniczki i pracownicy związani z kierunkiem prawo regularnie otrzymują wyróżnienia w każdej z tych kategorii (przykładowo, w roku 2025 przyznano 56 nagród: https://bip.us.edu.pl/sites/default/files/List_a_osob_nagrodzonych_0.pdf).

System ten obejmuje też jednorazowe dodatki projakościowe dla pracowników, finansowane ze środków subwencji na działania projakościowe, za uzyskane granty i złożone projekty grantowe, a także wysoko punktowane publikacje. Na podstawie portalu pracownika uwzględniane są najwyżej punktowane publikacje, które automatycznie premiowane są dodatkami projakościowymi. Szczegółowe informacje o programie projakościowym umieszczone są na stronie Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/dzialania-projakosciowe/>. Co roku wśród osób otrzymujących takie dodatki znajdują się pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo.

Ponadto, w ramach systemu motywowania kadry naukowej wprowadzono system premiowania przy podziale środków na działalność statutową, polegający na wspieraniu pracowników publikujących w wysoko punktowanych czasopismach (w szczególności zagranicznych) zawartych na liście ministerialnej oraz bazach międzynarodowych, a także składających wnioski grantowe. Dodatkowo, działania w zakresie rozwoju naukowego służące ewaluacji wspierane są dodatkowo środkami znajdującymi się w dyspozycji Dyrektora Instytutu.

Podobnie, rozwój kompetencji dydaktycznych, w tym podnoszenia kwalifikacji językowych oraz udział w stażach naukowo-dydaktycznych pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo są możliwe poprzez dofinansowanie z budżetu znajdującego się w dyspozycji Dyrektora Instytutu, jak również poprzez wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus+. Dodatkowym czynnikiem motywującym pracowników jest wypłata dodatków wydziałowych w związku z prowadzoną działalnością naukową, dydaktyczną i organizacyjną.

Budując swoją pozycję jako uczelni badawczej, Uniwersytet Śląski w Katowicach szczególnie docenia starania badaczy dbających o najwyższą jakość swojego dorobku naukowego. W związku z tym w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej finansowane są różne inicjatywy przyczyniające się do rozwoju zawodowego naukowców i podnoszenia jakości ich badań. Celem konkursu Swoboda badań, organizowanego w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej, jest doskonalenie warunków rozwoju naukowego pracowników, budowanie wysokiej jakości dorobku naukowego, upowszechnianie i komercjalizacja wiedzy, a w konsekwencji zwiększenie wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój światowej nauki. Przykładowo, w roku akademickim 2024/2025 dofinansowanie działalności badawczej otrzymali badacze indywidualni i zrzeszeni w zespołach badawczych. Łącznie obejmowało ono 79 beneficjentów.

„Mobilność | Nauka” to kolejny program wspierania działalności naukowców Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach organizowany w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej. Program przewiduje finansowanie staży naukowych w renomowanych zagranicznych jednostkach naukowych oraz w instytucjach partnerskich w ramach sojuszu Transform4Europe (T4EU).

W ramach programu POWER, sfinansowane zostały szkolenia pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo. Zostały one szczegółowo opisane w kryterium 4.1.3.

W celu wspierania i motywowania kadry w Uniwersytecie powołany został System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA), projektowany jest jako proces stale doskonalony, w ramach którego doceniane są działania w następujących przestrzeniach (zgodnych z certyfikatami doskonałości Polskiej Komisji Akredytacyjnej):

1. Doskonały kierunek,
2. Zawsze dla studenta,
3. Otwarty na świat,
4. Partner dla rozwój,

Pracownicy WPIA byli nagradzani w ramach dwóch konkursów organizowanych w ramach SMoDA, tj. „Wyróżnienia JM Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę” oraz „Współmyślenie, współdziałanie”.

W ramach konkursu pn. „Wyróżnienia JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla nauczycieli/nauczycielek akademickich za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2021/2022” ośmioro pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo zostało nagrodzonych za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2021/2022 - dr Łukasz Maryniak, dr hab. Mariusz Jagielski, prof. UŚ, dr hab. Aleksandra Wentkowska, prof. UŚ w kategorii **innowacje dydaktyczne** oraz dr Michał Barański, dr hab. Sławomir Tkacz, prof. UŚ, prof. dr hab. Katarzyna Grzybczyk, dr Olivia Rybak-Karkosz, dr Agata Koziół w kategorii **praca ze studentami lub doktorantami**. W edycji 2023/2024 laureatami nagrody zostało siedmioro pracowników WPIA: dr Dominika Bek w kategorii praca z osobami studiującymi lub uczącymi się w Szkole Doktorskiej, dr Dominika Iwan-Sojka, dr hab. Marlena Jankowska-Augustyn, prof. UŚ, dr Sławomir Owczarczuk, dr Olivia Rybak-Karkosz w kategorii innowacje dydaktyczne, dr hab. Olga Sitarz, prof. UŚ, dr hab. Sławomir Tkacz, prof. UŚ w kategorii wybitny nauczyciel akademicki lub wybitna nauczycielka akademicka.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo byli również nagradzani w obydwu dotychczasowych edycjach konkursu *Współmyślenie, współdziałanie, skierowanego do mentorek/mentorów zespołów studenckich realizujących projekty naukowe, dydaktyczne, społeczne oraz artystyczne*. Celem konkursu jest podnoszenie poziomu zaangażowania osób studiujących w życie naukowe, dające możliwość rozwoju oraz poszerzania kompetencji społecznych, a także będące szansą na prezentację prowadzonych przez nich badań (np. w ramach Śląskiego Festiwalu Nauki). Projekty te ponadto mają pozwolić na budowanie relacji z szeroko rozumianym otoczeniem społeczno-gospodarczym. W edycji 2022/2023 laureatką konkursu została dr Magdalena Póttorak, w edycji 2023/2024 dr Karolina Prażmowska-Marcinowska.

Podział środków na działalność statutową dokonywany jest w oparciu o osiągnięcia pracowników w zakresie działalności naukowej, obejmujące najwyżej punktowane publikacje oraz pozyskane granty, jak również złożenie wniosków grantowych i współpracę międzynarodową, co ma na celu premiowanie najlepszych pracowników, a jednocześnie motywowanie do dalszej pracy naukowej i rozwoju. Przy podziale środków brane są pod uwagę cztery najwyżej punktowane publikacje, pozyskane granty, udział w międzynarodowych grupach badawczych i udział w realizacji międzynarodowych grantów. Na tej podstawie przydzielane zostają punkty pracownikom oraz obliczana jest wartość przeliczeniowa jednego punktu. Środki przyznawane na działalność statutową dzielone są na podstawie ilorazu powstałego wskutek podziału ogólnej puli środków przez ogólną liczbę punktów, co daje wartość przeliczeniową jednego punktu w złotych.

Budżet dyrektora instytutu to część środków, zgodnie z zarządzeniem Rektora, która jest przeznaczana na działania mające na celu przyczynić się do uzyskania najlepszego wyniku ewaluacyjnego, z naciskiem na umiędzynarodowienie badań. Z tej puli dofinansowane jest wydawanie monografii ewaluacyjnych, proofreading oraz ewentualnie tłumaczenie tekstów przeznaczonych do publikacji za granicą, publikacja artykułów w trybie open access, wymagająca opłat za ukazanie się tekstów (np. Rozdział M. Zeiferta, Natural semantic (legal?) metalanguage. What can legal theory learn from Anna Wierzbicka? W: Between Text, Meaning and Legal Languages Linguistic Approaches to Legal

Interpretation, red. J. Engberg, De Gruyter 2024). Dofinansowana jest też działalność zmierzająca do umiędzynarodowienia badań, w szczególności dofinansowanie wyjazdów zagranicznych – konferencje i staże, których efektem ma być publikacja w zagranicznych czasopismach punktowanych. Przykładowo ze wspomnianych środków dofinansowano następujące publikacje: A. Matan (red.), "Administracja w demokratycznym państwie prawa" (Warszawa 2022); J. Wyczik, „Dobra wirtualne z perspektywy użytkowników i dostawców treści. Prawne uwarunkowania obrotu” (Warszawa 2022); A. Piwowarczyk, „Ograniczenia mikro, małych i średnich przedsiębiorców w obszarze zamówień publicznych” (Warszawa 2022); K. Gajda-Roszczyńska, "Impact of the COVID-19 Pandemic on Justice Systems. Reconstruction or Erosion of Justice Systems – Case Study and Suggested Solution" (Göttingen 2023).

Na Wydziale Prawa i Administracji UŚ funkcjonuje **przejrzysty i rozbudowany system dodatkowego wynagradzania nauczycieli akademickich**, który stanowi jedno z głównych narzędzi motywacyjnych. Jego konstrukcja opiera się na połączeniu **jasnych kryteriów, regularnej oceny i wymiernych nagród finansowych**, co skutecznie zachęca pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo do podejmowania aktywności w obszarze naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym.

System nie ogranicza się wyłącznie do premiowania najbardziej spektakularnych osiągnięć – umożliwia uzyskanie punktów także za działania codzienne, istotne z punktu widzenia jakości kształcenia, współpracy ze studentami czy popularyzacji wiedzy. Dzięki temu ma **charakter inkluzywny i motywuje szeroką grupę kadry**, a nie tylko osoby o najwyższym dorobku.

Motywacyjny wymiar systemu uwidacznia się w kilku kluczowych płaszczyznach:

- **Transparentność i przewidywalność** – każdy pracownik zna katalog działań punktowanych oraz algorytm przeliczania punktów na dodatki finansowe. Świadomość, że każda aktywność (od publikacji w międzynarodowym czasopiśmie po opiekę nad kołem naukowym czy udział w moot courcie) znajduje odzwierciedlenie w systemie, sprzyja planowaniu własnej ścieżki rozwoju i podnosi poczucie sprawczości.
- **Powiązanie z prestiżem i strategią Wydziału** – akcentowane są działania, które zwiększają rozpoznawalność i jakość jednostki (publikacje w wysoko punktowanych czasopismach, granty międzynarodowe, udział w konferencjach zagranicznych). Tym samym indywidualny wysiłek pracowników przekłada się bezpośrednio na sukces całego Wydziału.
- **Docenienie różnorodnych ról** – obok badań naukowych premiowane są także działania dydaktyczne i organizacyjne. Opieka nad kołami naukowymi, przygotowywanie studentów do konkursów, udział w projektach popularyzatorskich czy organizacja wydarzeń dla licealistów są odpowiednio punktowane, co buduje kulturę równowagi i sprawia, że każda forma zaangażowania znajduje uznanie.
- **Szybka informacja zwrotna i możliwość odwołania** – pracownicy otrzymują zestawienie przyznanych punktów oraz kwotę dodatku, a w przypadku wątpliwości mogą skorzystać z procedury odwoławczej. Ten element wzmacnia poczucie uczciwości i dodatkowo mobilizuje do dalszej aktywności.

Efekt: system oparty na jasnych regułach, szerokim – corocznie aktualizowanym – katalogu działań oraz realnym wsparciu finansowym nie tylko nagradza osiągnięte rezultaty, lecz przede wszystkim **stymuluje rozwój kadry** w wielu wymiarach: publikowaniu, pozyskiwaniu grantów, doskonaleniu kompetencji dydaktycznych czy aktywnym uczestnictwie w życiu organizacyjnym. W ten sposób stanowi on **kluczowe narzędzie budowania kultury jakości i współodpowiedzialności za rozwój Wydziału**.

Zasady ogólne i szczegółowe przyznawania dodatkowego wynagrodzenia określone są w zarządzeniach Dziekana WPiA:

- [Zarządzenie nr 10/2025 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 marca 2025 roku w sprawie ogólnych zasad i szczegółowych kryteriów](#)

[przyznawania dodatkowego wynagrodzenia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.](#)

- [Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 10/2025 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 marca 2025 roku. Ogólne zasady przyznawania dodatkowego wynagrodzenia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.](#)
- [Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 10/2025 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 marca 2025 roku. Szczegółowe kryteria przyznawania dodatkowego wynagrodzenia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.](#)

4.5.2. Awanse naukowe pracowników

W latach 2020 – 2025 spośród pracowników prowadzących moduły na kierunku prawo 7 osób uzyskały tytuł profesora, 9 osób stopień doktora habilitowanego oraz 21 osób stopień doktora.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Dobre praktyki:

- Do dobrych praktyk należy wyróżniający się pod względem intensywności udział pracowników i pracowników związanych z kierunkiem prawo w szkoleniach doskonalących kompetencje dydaktyczne;
- Dobrą praktyką jest regularne publikowanie przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem prawo prac naukowych mających bezpośredni związek z dydaktyką, a także podręczników;
- Dobrą praktyką w zakresie podnoszenia kompetencji kadry akademickiej jest organizowany z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia (www.iceq.pl), w którym co roku zarówno czynny, jak i bierny udział biorą pracownicy i pracowniczki związani z kierunkiem prawo;
- Dobrą praktyką realizowaną na poziomie uczelnianym, jest System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA; <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>), który powołany został w celu wspierania i motywowania kadry, i w ramach którego rozstrzygnięto dotychczas trzy konkursy. Ich laureatami są osoby prowadzące zajęcia na kierunku prawo.
- Dobrą praktyką są liczne wyróżnienia studenckie przyznawane pracownikom prowadzącym zajęcia na kierunku prawo (Laury Studenckie);

- Dobrą praktyką jest realizowane w wielu różnych formach łączenie badań prowadzonych przez nauczycieli i nauczycielki akademickie z pracą dydaktyczną i związane z tym włączanie studentek i studentów do realizowanych projektów oraz umożliwianie im opracowywanie projektów własnych.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego mieści się w budynku zlokalizowanym w ścisłym centrum Katowic, przy ul. Bankowej 11b. Obiekt został oddany do użytku w 2003 roku, a zastosowane w nim rozwiązania architektoniczne i technologiczne wyprzedzały ówczesne standardy w budownictwie akademickim. Dzięki temu budynek zachował ponadczasowy charakter i do dziś pełni funkcję jednego z najbardziej nowoczesnych gmachów uniwersyteckich w regionie. Jego stan techniczny określić można jako bardzo dobry, a liczne działania modernizacyjne podejmowane w latach 2022–2025 dodatkowo wzmocniły jego funkcjonalność i atrakcyjność dydaktyczną.

Rozmiary i układ przestrzenny

Budynek ma powierzchnię użytkową ponad **15 700 m²** i kubaturę ok. **79 000 m³**, składa się z czterech kondygnacji nadziemnych, które zostały zaprojektowane z myślą o maksymalnej ergonomii i logicznym podziale funkcji. Na wyższych kondygnacjach zlokalizowane są przede wszystkim sale dydaktyczne i biura, natomiast dolne piętra tworzą przestrzeń wspólną, integrującą społeczność wydziałową.

Do dyspozycji studentów i kadry znajduje się kilkadziesiąt sal dydaktycznych, w tym duże aule mieszczące do 300 osób oraz sale seminaryjne umożliwiające pracę w mniejszych grupach. Wyposażenie sal odpowiada aktualnym standardom – każda posiada projektor, ekran, system nagłośnienia, dostęp do internetu, a część wyposażona jest w nowoczesne monitory multimedialne. W sali plenarnej i aulach zainstalowano klimatyzację, systemy zaciemniania oraz dodatkowe wyposażenie umożliwiające prowadzenie konferencji i wydarzeń o charakterze międzynarodowym, w tym systemy tłumaczeń symultanicznych czy systemy do głosowań elektronicznych.

Modernizacje przestrzeni dydaktycznych i wspólnych (2022–2025)

W ostatnich latach władze Wydziału podjęły szeroko zakrojone działania modernizacyjne, mające na celu unowocześnienie i dostosowanie przestrzeni do sygnalizowanych przez członków społeczności (pracowniczkę, pracowników i osoby studiującą) zróżnicowanych potrzeb użytkowników.

- **Aule nr 6 i 8** zostały poddane gruntownej modernizacji, co obejmowało wymianę wyposażenia oraz poprawę akustyki i estetyki wnętrza.
- **Sala plenarna** uzyskała nową aranżację, umożliwiającą elastyczne wykorzystanie jej do różnorodnych celów dydaktycznych i konferencyjnych.
- Część **sal seminaryjnych** wyposażono w nowe meble i monitory, a zastosowanie wykładzin dywanowych zwiększyło komfort akustyczny podczas zajęć.
- Zakupiono **mobilny sprzęt multimedialny** – kamery i mikrofony – co pozwala prowadzić zajęcia w trybie zdalnym lub hybrydowym na wysokim poziomie technicznym.

Jednym z priorytetów modernizacji było także tworzenie przestrzeni wspólnych:

- powstały **strefy robocze** z dostępem do Wi-Fi i blatami z przyłączami elektrycznymi, umożliwiającymi wygodne korzystanie z laptopów i urządzeń mobilnych,
- wprowadzono **strefy relaksu** przeznaczone dla studentów i pracowników, sprzyjające odpoczynkowi, integracji i budowaniu wspólnoty.

Ważnym elementem działań modernizacyjnych było stworzenie przestrzeni odpowiadających na potrzeby rodzin oraz osób ze specjalnymi potrzebami:

- we współpracy z **Naczelną Radą Adwokacką** powstał „**Kącik Misia Adwokata**” – tematyczna strefa zabaw dla dzieci zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie dziekanatów,

- uruchomiono **pokój opieki nad dzieckiem**, wyposażony w przewijak i fotel oraz inne udogodnienia dla opiekunów niemowląt i małych dzieci (również w pobliżu dziekanatu),
- oddano do użytku **pokój wyciszeń** przeznaczony dla osób ze specjalnymi potrzebami sensorycznymi.

Zrealizowano również przedsięwzięcia podnoszące codzienny komfort życia na Wydziale:

- zwiększono do 3 liczbę **lunchroomów dla pracowników**,
- przygotowano nową **strefę lunchową dla studentów**, obejmującą część kuchenną (lodówka, zlewozmywak, kuchenka mikrofalowa, czajniki), jadalnię i strefę relaksu. Jest to przestrzeń kompleksowa, łącząca funkcje gastronomiczne, socjalne i integracyjne.

Położenie Wydziału w strukturze miasta

Usytuowanie budynku Wydziału Prawa i Administracji w ścisłym centrum Katowic stanowi jeden z jego kluczowych atutów. W bezpośrednim otoczeniu znajdują się najważniejsze instytucje nauki, kultury i życia publicznego regionu, co czyni tę lokalizację unikatową w skali kraju.

- **CINIIBA** – nowoczesna biblioteka naukowa, największa w regionie, zlokalizowana w odległości kilkudziesięciu metrów.
- **Muzeum Śląskie i Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia (NOSPR)** – ok. 10 minut spacerem, stanowią kulturalne serce regionu.
- **Spodek i Międzynarodowe Centrum Kongresowe** – również ok. 10 minut spacerem; miejsca największych wydarzeń krajowych i międzynarodowych (Szczyt Klimatyczny ONZ, Internet Governance Forum, Europejski Kongres Gospodarczy, Intel Extreme Masters).
- **Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach oraz Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego** – w odległości kilku minut pieszo, co sprzyja współpracy interdyscyplinarnej.
- **Teatr Śląski im. St. Wyspiańskiego i Filharmonia Śląska** – 10–12 minut pieszo, umożliwiając dostęp do oferty teatralnej i muzycznej najwyższego poziomu.
- **Rynek i Strefa Kultury** – centralne miejsca spotkań mieszkańców i przestrzeń wydarzeń miejskich, dostępne w kilka minut spacerem.
- **Urząd Marszałkowski, Urząd Miasta Katowice, Sąd Okręgowy i Apelacyjny, Prokuratura Regionalna** – w zasięgu kilkunastu minut pieszo, co sprzyja współpracy dydaktycznej, praktykom i projektom badawczym.
- **Park Bogucki i Dolina Rawy** – przestrzeń rekreacyjną i zieloną, dostępną bezpośrednio z kampusu.

W niedalekiej odległości znajduje się szereg instytucji życia publicznego i wymiaru sprawiedliwości, w których **studenci prawa odbywają praktyki, m.in.:**

- **Sąd Rejonowy Katowice-Wschód i Sąd Rejonowy Katowice-Zachód** (ok. 5 minut pieszo),
- **Sąd Okręgowy w Katowicach i Sąd Apelacyjny w Katowicach** (ok. 10 minut pieszo),
- **Prokuratura Okręgowa i Prokuratura Regionalna w Katowicach** (ok. 10 minut),
- **Komenda Wojewódzka Policji** (ok. 15 minut),
- **Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Urząd Miasta Katowice** (kilkanaście minut pieszo),
- siedziby **samorządów zawodowych** (np. Okręgowa Izba Radców Prawnych, Okręgowa Rada Adwokacka, Izba Komornicza, Izba Notarialna),
- regionalne i ogólnopolskie **kancelarie prawne, komornicze i notarialne**, których biura mieszczą się w ścisłym centrum Katowic.

Lokalizacja Wydziału gwarantuje także doskonałą **dostępność komunikacyjną:**

- w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się liczne przystanki tramwajowe i autobusowe,
- dojście pieszo do głównego dworca kolejowego zajmuje ok. 15 minut,

- dodatkowym atutem będzie powstający nowy przystanek **Kolei Śląskich „Katowice Akademia”**, zlokalizowany na wiadukcie nad ul. Damrota – tuż obok budynków uniwersyteckich. Jego uruchomienie znacząco usprawni dojazd z różnych części aglomeracji i regionu, czyniąc Wydział jeszcze bardziej dostępnym dla studentów, pracowników i gości.

Kampus i jego otoczenie

Wydział stanowi część kampusu Uniwersytetu Śląskiego przy ul. Bankowej, w skład którego wchodzi:

- budynki wydziałowe, w tym nowoczesna siedziba WPiA,
- **Rektorat** Uniwersytetu zlokalizowany przy tej samej ulicy,
 - **Centrum Obsługi Studentów w budynku Rektoratu**, oferujące kompleksowe wsparcie (pomoc socjalna, psychologiczna, doradztwo zawodowe, obsługa administracyjna),
 - **Studencka Strefa Aktywności i Relaksu w budynku Rektoratu**, zapewniająca przestrzeń warsztatową, rekreacyjną i integracyjną,
- nowoczesne centrum kreatywności i coworkingu **spinPLACE**, wspierające innowacyjność, przedsiębiorczość akademicką i współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Kampus jest otwarty i dobrze zintegrowany z miastem – posiada miejsca parkingowe, także dla osób z niepełnosprawnościami, stojaki rowerowe oraz nowo aranżowane przestrzenie zielone.

Sale dydaktyczne

Zajęcia na kierunku prawo odbywają się w 29 salach dydaktycznych, w tym:

1. **8 aulach** (100–320 miejsc), klimatyzowanych i wentylowanych, wyposażonych w nowoczesne projektory multimedialne i systemy nagłośnienia o parametrach akustycznych dobranych na podstawie specjalistycznych symulacji.
2. **21 salach ćwiczeniowo-seminaryjnych** (10–38 miejsc) wyposażone w projektory lub monitory multimedialne.

Jedna z sal została specjalnie zaaranżowana jako **sala sądowa**, odwzorowująca rzeczywiste warunki sali rozpraw. Sala sądowa wykorzystywana była m.in. do zajęć dydaktycznych z zakresu postępowania cywilnego i karnego, warsztatów praktycznych prowadzonych przez sędziów, prokuratorów i adwokatów, moot courtów oraz konkursów studenckich.

W listopadzie 2023 roku w sali tej odbywał się także finał wieloetapowej gry edukacyjnej **„Kryminalne zagadki Katowic”**, skierowanej do licealistów z całego regionu. Gra polegała na rozwiązywaniu fikcyjnej sprawy zabójstwa poprzez analizę akt, przesłuchiwanie świadków, gromadzenie dowodów i formułowanie hipotez procesowych. Poszczególne etapy gry uzupełniane były wykładami popularnonaukowymi z zakresu prawa, kryminalistyki i psychologii sądowej. **Finał miał formę symulowanej rozprawy, w której drużyny prezentowały swoje ustalenia przed profesjonalnym składem sędziowskim – praktykami, którzy nadali wydarzeniu realizm i autentyczny charakter.** Dzięki temu licealiści mieli okazję doświadczyć atmosfery prawdziwego procesu i zapoznać się z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości.

Gra miała nie tylko walor dydaktyczny, ale i **promocyjny** – prezentowała Wydział jako nowoczesny i otwarty ośrodek akademicki, a sala sądowa stała się przestrzenią budującą prestiż wydarzenia i przyciągającą przyszłych kandydatów na studia prawnicze.

Ponadto sala sądowa stanowi główną arenę **Śląskich Gier Prawniczych**, podczas których drużyny studenckie rywalizują w odgrywaniu ról procesowych. Regularnie odbywają się tu także symulacje rozpraw organizowane przez koła naukowe, ćwiczenia w formule *case study*, a sala bywa udostępniana partnerom zewnętrznym przy wydarzeniach popularyzujących wiedzę prawniczą i edukację obywatelską.

Infrastruktura specjalistyczna

Poza salą sądową Wydział dysponuje także nowoczesną infrastrukturą badawczą z zakresu kryminalistyki. Wyróżnić można m.in. **pracownię poligraficzną, pracownię badań sygnatur malarskich, pracownię badań pisma i dokumentów oraz pracownię wirtualnej rzeczywistości** (powstała w wyniku przekształcenia dotychczasowej pracowni fotograficznej). Na wniosek pracowników naukowych prowadzących badania i zajęcia dydaktyczne z kryminalistyki Wydział współfinansował zakup specjalistycznego sprzętu do tych pracowni, co pozwoliło na ich dalszy rozwój i zapewniło studentom możliwość praktycznego wykorzystywania najnowszych narzędzi w ramach zajęć dydaktycznych oraz badań własnych. Wyposażenie poszczególnych pracowni obejmuje m.in. komparator wideospektralny, spektrometr ramanowski, poligraf analogowy i poligraf komputerowy, zestaw oświetlenia do badania sygnatur malarskich, zestaw do symulowania kryminalistycznych badań miejsc zdarzeń w wirtualnej rzeczywistości, katalog sygnatur malarskich zebranych w europejskich muzeach przez pracowników. Wymienić należy także salę dydaktyczną, która wyposażona jest w eksponaty kryminalistyczne (przesłane jako depozyty przez sądy) i walizki ze specjalistycznym sprzętem kryminalistycznym wykorzystywanym podczas oględzin miejsc zdarzeń.

W pracowniach prowadzone są badania naukowe z zakresu identyfikacji pisma ręcznego, patologii pisma ręcznego, technicznych badań dokumentów, cech i weryfikacji sygnatur malarskich, psychofizjologii sądowej (badań poligraficznych, niewerbalnych), teorii opiniowania przez biegłych (aspektów prawnych, psychologicznych, logicznych), czynników wpływających na relacje składane przez uczestników postępowania prowadzonego na podstawie ustawy (na przykład: świadków, podejrzanych i oskarżonych), czynników wpływających na decyzje podejmowane w trakcie procesu stosowania prawa. Prowadzone są także badania dotyczące regulacji prawnych i metodyki stosowania sztucznej inteligencji w kryminalistyce, a także wykorzystywania nowoczesnych symulacji kryminalistycznych. Pracownie wykorzystywane są także do sporządzania opinii i ekspertyz, zlecanych Wydziałowi przez organy procesowe i inne podmioty (na przykład Instytut Dziedzictwa Narodowego w zakresie badania sygnatur malarskich).

Rezultaty prowadzonej działalności badawczej i eksperckiej mają istotny wpływ na działalność dydaktyczną, umożliwiając skierowanie do osób studiujących szerokiej oferty ogólnych i specjalistycznych zajęć z zakresu kryminalistyki, a także seminariów dyplomowych. Wyróżnić można przedmioty kursowe z kryminalistyki oraz wybieralne, m.in.: taktyka kryminalistyczna, technika kryminalistyczna, ekspertologia sądowa, kryminalistyczne aspekty ochrony dzieł sztuki, psychologia zeznań i wyjaśnień, sztuczna inteligencja w prawie i kryminalistyce, forensic examination of handwriting. Podczas zajęć wykorzystywana jest m.in. infrastruktura sali dydaktycznej (ze szczególnym uwzględnieniem walizek oględzinowych) i pracowni wirtualnej rzeczywistości (osoby studiujące dokonują oględzin miejsca zdarzenia i badania śladów w symulowanym środowisku). W ramach seminariów dyplomowych, osoby studiujące prowadzą badania własne, korzystając w tym celu z całej aparatury badawczej dostępnej w pracowniach.

Biblioteka i zaplecze naukowe

Integralną częścią budynku jest **Biblioteka Prawnicza – Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego**, stanowiąca centrum naukowe dla studentów i pracowników. Oferuje ona:

- bogaty księgozbiór drukowany z zakresu nauk prawnych i administracyjnych,
- dostęp do najważniejszych elektronicznych baz danych prawnych i naukowych,
- strefy indywidualnej i grupowej pracy.

Położenie Wydziału w bezpośrednim sąsiedztwie **CINiBA – Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej**, będącego wspólną inwestycją Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego, dodatkowo poszerza dostęp do nowoczesnych zasobów wiedzy i przestrzeni badawczych. Szczegółowy opis infrastruktury bibliotecznej w punkcie 5.6.

Infrastruktura dodatkowa

W budynku znajduje się **księgarnia** zapewniająca dostęp do podręczników i literatury prawniczej, a także **dwa punkty gastronomiczne**, automaty vendingowe z napojami i żywnością oraz ogólnodostępny dystrybutor z wodą filtrowaną. Na parterze działa **szatnia** czynna siedem dni w tygodniu. Obiekt wyposażony jest również w portiernię, sanitariaty i pomieszczenia techniczne.

Dostępność i inkluzywność

Budynek Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego został zaprojektowany z myślą o pełnej dostępności, a w ostatnich latach działania w tym zakresie zostały dodatkowo wzmocnione.

Najważniejsze elementy infrastruktury dostępnej obejmują:

- brak barier architektonicznych przy wejściu i w ciągach komunikacyjnych,
- dostęp do wszystkich kondygnacji windami,
- toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- oznaczenia poziome przy schodach i windach wspierające osoby słabowidzące,
- specjalistyczne pokoje, takie jak pokój wyciszeń oraz pokój opieki nad dzieckiem.

Z myślą o łatwym dostępie do obsługi administracyjnej, dziekanaty kierunkowe, dziekanat ds. odpłatności za studia i świadczeń dla studentów oraz dziekanat ds. obsługi dydaktyki zlokalizowane są na pierwszym piętrze, w bezpośrednim sąsiedztwie. Prowadzą do nich szerokie klatki schodowe i trzy windy. Pomieszczenia dziekanatów mają szerokie, bezprogowe drzwi i zapewniają odpowiednią przestrzeń manewrową dla osób z niepełnosprawnościami. W pobliżu znajdują się gabinety dyrektorów kierunków oraz ich zastępców, a gabinet Dziekana zlokalizowano centralnie, w niedalekiej odległości od dziekanatów.

Kanały komunikacji ze studentami

Dostępność przejawia się również w rozwiązaniach organizacyjnych, które ułatwiają studentom kontakt z administracją Wydziału. Informacje i wnioski można przekazywać poprzez:

- korespondencję mailową,
- kontakt telefoniczny,
- platformę MS Teams,
- system USOSmail,
- wrzutnie dokumentów dostępne także poza godzinami pracy dziekanatów.

Takie rozwiązania znacząco zwiększają komfort i szybkość obsługi, a jednocześnie gwarantują równy dostęp do usług administracyjnych dla wszystkich studentów, niezależnie od ich sytuacji osobistej czy potrzeb.

Stan, rozmiary i kompleksowość infrastruktury dydaktycznej oraz naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach są bardzo wysokie i w pełni adekwatne do potrzeb kierunku przypisanego do dyscypliny nauki prawne. Lokalizacja w centrum miasta, nowoczesne wyposażenie, bogate zaplecze biblioteczne i naukowe oraz synergia z otoczeniem instytucjonalnym i kulturalnym czynią z WPiA jednostkę dysponującą wyjątkowo sprzyjającymi warunkami do prowadzenia działalności dydaktycznej i badawczej.

5.2. Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Obowiązkowe praktyki zawodowe realizowane na kierunku prawo oraz innych kierunkach prowadzonych przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego odbywają się w zróżnicowanych instytucjach życia publicznego i gospodarczego. Studenci odbywają praktyki m.in. w sądach, prokuraturach, kancelariach prawnych, urzędach administracji rządowej i samorządowej, bankach, przedsiębiorstwach, korporacjach, stowarzyszeniach oraz fundacjach.

Wydział, a co za tym idzie kierunek prawo posiada rozbudowaną sieć partnerów instytucjonalnych, z którymi zawarte zostały umowy ramowe o współpracy w zakresie praktyk. Należą do nich:

- Okręgową Radą Adwokacką w Katowicach,
- Okręgową Izbą Radców Prawnych w Katowicach,
- Sądem Rejonowym Katowice – Zachód,
- Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Katowicach,
- Śląską Izbą Lekarską w Katowicach – praktyki dla studentów w Okręgowym Sadzie Lekarskim oraz w Biurze Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Lekarzy i Lekarzy Dentystów w Katowicach,
- Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich,
- Fundacją Court Watch Polska w Toruniu,
- Studencką Poradnię Prawną Wydziału Prawa i Administracji UŚ w Katowicach
- Sądem Okręgowym w Gliwicach

Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których studenci realizują praktyki, są dostosowane do specyfiki działalności danej jednostki. Najczęściej praktykanci mają przygotowane stanowiska pracy z dostępem do komputerów oraz systemów teleinformatycznych niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Organizacja praktyk obejmuje nie tylko zapewnienie odpowiedniego zaplecza technicznego, lecz także obowiązkowe zapoznanie studentów z regulaminem pracy oraz zasadami BHP i ochrony przeciwpożarowej.

Nadzór nad przebiegiem praktyk sprawują na poszczególnych kierunkach wyznaczeni opiekunowie praktyk, a obsługę administracyjną zapewniają dziekanaty. Jakość i dostępność infrastruktury w instytucjach zewnętrznych monitorowana jest poprzez wywiady prowadzone z praktykantami po zakończeniu praktyk oraz – w razie potrzeby – w ich trakcie, a także poprzez hospitacje. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń opiekunowie podejmują niezwłoczne działania interwencyjne u praktykodawców.

Tak zorganizowany system praktyk umożliwia studentom zdobycie praktycznego doświadczenia, rozwinięcie kompetencji niezbędnych w pracy prawnika, urzędnika lub specjalisty administracji oraz nawiązanie relacji z instytucjami, które często stają się ich przyszłymi pracodawcami.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej

A. Infrastruktura

Wydział zapewnia **dostęp do Internetu** dla studentów i pracowników przede wszystkim przez WI-FI, a także sieć eduroam i student.us.edu.pl. W przerwie wakacyjnej 2025 r. rozbudowano sieć WI-FI, dodając 42 nowe punkty dostępowe z dużą prędkością. Pracownicy i studenci po aktywacji konta pocztowego mają darmowy dostęp do szybkiego Internetu, z którego mogą korzystać na własnym sprzęcie za pomocą bezpiecznej metody uwierzytelnienia. Poza tym studenci i pracownicy mają dostęp do 7 stanowisk komputerowych w Wydziałowej Bibliotece Prawniczej oraz do 29 laptopów dydaktycznych. Do zajęć komputerowych przewidzianych jest 25 laptopów. Pracownicy mają dostęp do Internetu również za pośrednictwem służbowych komputerów stacjonarnych (w pokojach pracowniczych) i laptopów, które mogą łączyć się z siecią przewodowo w budynku WPiA.

Sale dydaktyczne (zarówno aule, jak i sale ćwiczeniowe) w budynku WPiA UŚ w których prowadzone są zajęcia na kierunku prawo wyposażone są w **infrastrukturę informatyczną** - przede wszystkim nowoczesne projektory ze złączem HDMI, które umożliwiają udostępnianie prezentacji i danych z

systemów informacji prawnej (np. LEX) na zajęciach. Każda z 8 auli ma projektor i zestaw nagłaśniający. Prawie wszystkie sale dydaktyczne (21) mają projektory i możliwość zaciemniania, a 3 kolejne w najbliższych dniach zostaną wyposażone w dodatkowe urządzenia.

Ponadto w ramach programu DUO („Duo – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą” był realizowany w latach 2020-2023, obecnie realizowany jest projekt „Uniwersytet Śląski wspólnotą dostępną, uniwersalną i otwartą – DUO II”). budynek WPIA w którym odbywają się zajęcia prowadzone na kierunku prawo został wyposażony w sprzęt do **zajęć hybrydowych** dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, umożliwiający im udział zdalny w ćwiczeniach i wykładach odbywających się stacjonarnie. Aula 2 i 7 oraz pokoje 2.21 i 2.25 zostały wyposażone w zaawansowany system do zajęć hybrydowych obejmujący kamery PTZ (ruchome). W auli nr 5 zamontowano również pętle indukcyjną wspomagającą słyszenie osób używających aparaty słuchowe oraz przekazano do użytkowania 1 ekran all-in-one.

Dodatkowo dla zapewnienia najwyższej jakości przekazu audio i video obron doktorskich i innych ważnych wydarzeń został zakupiony sprzęt umożliwiający transmisję **spotkań hybrydowych**. Organizując wydarzenia w formule hybrydowej skierowanej do szerokich grup odbiorców pracownicy mają możliwość zwrócenia się do uniwersyteckiego Centrum Komunikacji Medialnej, które dysponuje profesjonalnym sprzętem i obsługuje transmisje wydarzeń m.in. w serwisach Youtube i Facebook. Umożliwia to m.in. streaming online przez YouTube otwartych wydarzeń konferencji naukowych.

B. Oprogramowanie

Uniwersytet zapewnia każdemu pracownikowi i studentowi bezpłatny dostęp do **profesjonalnych prawniczych baz danych, polskich i zagranicznych, w licencjach premium**. Co istotne za pomocą narzędzia HAN UŚ, przez konto biblioteki uniwersyteckiej CINIBA, dostęp do baz danych, czasopism elektronicznych oraz ebooków jest możliwy zdalnie, na każdym urządzeniu (również niepodpiętym do sieci uniwersyteckiej), po zalogowaniu się danymi z konta bibliotecznego. Bazy te są podstawowym narzędziem pracy prawników praktyków, naukowców, a także studentów zgłębiających wybrane tematy (np. na seminariach). Bazy są szerzej opisane w pkt 5.6 raportu. Ponadto w czytelnii WPIA znajduje się stanowisko komputerowe z dostępem do bazy Academica, umożliwiającej korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej (3 812 806 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego).

Uczelnia zapewnia także bez opłaty edukacyjny **pakiet Microsoft 365**. Wszyscy studenci i pracownicy (kadra naukowa i administracyjna) mają możliwość utworzenia konta w domenie Office365. Konto to zapewnia dostęp do bogatego pakietu aplikacji ułatwiających pracę, naukę i komunikację: Teams, SharePoint, Outlook, Word, Excel, OneNote i PowerPoint. Umowa licencyjna z firmą Microsoft zapewnia pełne bezpieczeństwo danych osobowych użytkowników, a także plików przechowywanych i przesyłanych przez użytkowników.

Szczególnie istotny w tym zakresie jest **MS Teams** będący podstawowym narzędziem wykorzystywanym w nauczaniu zdalnym i hybrydowym na kierunku prawo, na mocy aktów wewnętrznych (zob. pkt 2.3 raportu). MS Teams umożliwia uczestnikom spotkania pełną komunikację (audio, video i tekstową), udostępnianie prezentacji multimedialnych lub swojego ekranu oraz działanie na wspólnej tablicy lub w osobnych pokojach, gdzie studenci pracują w grupach nadzorowani przez prowadzącego (*breakout rooms*). Materiały multimedialne i tekstowe przesyłane w zespołach są elementem uzupełniającym wykład, dyskusję lub inne formy pracy w trakcie spotkania online. Aplikacja MS Teams automatycznie generuje raporty obecności na zajęciach i umożliwia rejestrowanie przebiegu spotkania. W celu ochrony praw wszystkich członków społeczności na WPIA UŚ przyjęto

zasadę, że nagrywanie spotkania może uruchomić jedynie prowadzący pod warunkiem, że żaden z uczestników spotkania nie zgłosi sprzeciwu. Co istotne uniwersyteccy administratorzy zwiększyli funkcjonalność platformy Teams poprzez aktywowanie możliwości zapraszania do sieci i tworzenia kont dla osób niebędących pracownikami i studentami UŚ. Opcja ta ułatwia komunikację naukową i podejmowanie wspólnych działań w ramach międzyuniwersyteckich grup oraz zespołów roboczych.

MS Teams jest więc podstawowym narzędziem zdalnej pracy dydaktycznej, organizacyjnej (posiedzenia komisji, układania harmonogramów sesji) i naukowej (zespoły projektowe i badawcze, konferencje naukowe, koła naukowe studentów). Zintegrowana z tym systemem „chmura danych” pozwala na współtworzenie w czasie rzeczywistym złożonych dokumentów. MS Teams dostępny jest z każdego miejsca, poprzez przeglądarkę (wersja web), aplikację dla systemu Windows/IOS lub na urządzenia mobilne. Wydział zaleca, lecz nie wymaga od studentów korzystania z określonej wersji, mając na uwadze zwiększenie dostępności i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. Na potrzeby zaliczeń i egzaminów kadra naukowa korzysta także ze zintegrowanych z MS Teams aplikacji np. **quizer**, **Forms**. Zainteresowani pracownicy (ograniczona liczba licencji) mogą również korzystać z narzędzia **TestPortal**.

Wydział, a co za tym idzie studenci kierunku prawo korzystają także z **platformy e-learningowej** (<https://el.us.edu.pl/>) osadzonej w środowisku Moodle, które jest doskonała i rozwijane przez Centrum Kształcenia na Odległość UŚ. Aktualnie udostępniono już wersję 5.0.2+. Prowadzący mają możliwość przygotowywania w tym środowisku asynchronicznych kursów zdalnych, które uzupełniają zajęcia w trybie stacjonarnym (dla kierunku prawo na platformie obecnie zamieszczone są 93 kursy dydaktyczne). Platforma E-learningowa jest także przestrzenią, gdzie zamieszczane są wewnętrzne szkolenia dla pracowników uniwersytetu (np. Ochrona danych osobowych) kursy przybliżające narzędzia pracy zdalnej (Platforma Moodle - dla wykładowcy, MS Teams + Forms - dla wykładowcy, USOS), a także szkolenia dla studentów (BHP, korzystanie z narzędzie zdalnego nauczania, zajęcia ogólnouniwersyteckie, przysposobienie biblioteczne).

Całość obsługi administracyjnej związanej z procesem dydaktycznym opiera się na **systemie USOS**, który służy studentom m.in. do zapisywania się na zajęcia oraz bieżącego monitorowania wszelkich spraw związanych z przebiegiem studiów. Moduł USOSMAIL System USOS umożliwia najłatwiejszy sposób kierowania korespondencji i przysyłanie załączników przez prowadzącego do wszystkich uczestników danych zajęć.

Uniwersytet oferuje także **aplikacje mobilne** (<https://us.edu.pl/student/aplikacja-mobilna-dostepny-us/>):

- „**Mobilny USOS UŚ**” to wersja mobilna systemu USOS. Dzięki niej studenci mają zawsze pod ręką dostęp do swoich ocen i planu zajęć, a także możliwość wygodnego składania wniosku, sprawdzania stanu rozpoczętej sprawy czy uzyskania inne ważnych informacji ze swojego wydziału. Z kolei pracownicy mogą za jego pomocą sprawdzać obecność, wstawiać oceny czy mieć wgląd do procentu osób, które wypełniły ankiety satysfakcji z zajęć;
- **Dostępny UŚ** ułatwia poruszanie się po kampusach Uniwersytetu Śląskiego. Poprzez system wewnętrznej nawigacji aplikacja nie tylko umożliwia szybkie odnajdywanie ważnych miejsc w budynkach, ale także oferuje dodatkowe funkcje, aby umożliwić bezpieczne i sprawne przemieszczanie się po terenie uczelni oraz komunikację w obrębie społeczności akademickiej;
- **Europejskie Miasto Nauki** - łatwy dostęp do bogatego programu Europejskiego Miasta Nauki;
- „**CINiBA Katowice – mPROLIB**” - szybki dostęp do katalogu Integro, pozwala zarządzać swoim kontem czytelniczym.

W latach 2020-2022 zakupiono **dwie licencje ZOOM Meeting Pro + webinar**. Jedna z licencji dedykowana była wydarzeniom organizowanym przez pracowników, druga wyłącznie w dyspozycji studenckich kół naukowych.

Dzięki użyciu aplikacji i systemów stworzonych przez licencjonowanych dostawców, gwarantowane jest bezpieczeństwo danych studentów oraz pracowników, nad czym czuwają zarówno Inspektor Ochrony Danych UŚ, Lokalny Administrator Danych Osobowych oraz Pełnomocnik Lokalnego Administratora danych osobowych.

C. Wsparcie techniczne

W okresie pandemii pierwszym wsparciem w nauczaniu zdalnym był działający na MS Teams od początku pandemii COVID-19 zespół *Wykładowcy UŚ w zdalnym uczeniu (się)*. Zespół ten zorganizowany został oddalanie przez osoby posiadające i dzielące się doświadczeniami w zakresie kształcenia na odległość. W celu rozwoju i monitorowania metod nauczania na odległość oraz wspierania jego jakości, z grona nauczycieli akademickich powołany został **Pełnomocnik Dziekana WPiA UŚ ds. kształcenia na odległość - dr Dawid Gregorczyk**, który współpracuje z władzami wydziału i jednostkami na poziomie uniwersyteckim: Działem Kształcenia, Centrum Kształcenia na Odległości, Działem Informatycznej Obsługi Toku Studiów. Pomoc techniczną i sprzętową zapewniają na WPiA **informatycy**, wspomagający pracowników stacjonarnie, mailowo i telefonicznie. W Uniwersytecie działała także grupa **Ambasadorów MS Teams** – osób, które wiosną 2020 r., przeszły cykl szkoleń z działania tej aplikacji, aby następnie dzielić się wiedzą z innymi członkami społeczności akademickiej (poprzez organizowanie szkoleń na wydziałach lub indywidualnych spotkań szkoleniowych).

Na stronie WPiA całość informacji o kształceniu zdalnym zebrano dla pracowników i studentów w aktualizowanej zakładce „[zasady kształcenia zdalnego](#)” w menu "kształcenie". Znaleźć na niej można komplet informacji na temat zasad nauki zdalnej po pandemii, tutoriale i najczęściej zadawane pytania dotyczące korzystania z MS Teams, instrukcje korzystania z Moodle, savoir-vivre na spotkaniach online, odniesienie do informacji o nauczaniu zdalnym w UŚ.

Od czasu pandemii odbyło się wiele **wewnętrznych szkoleń** dla pracowników z zakresu korzystania z narzędzi zdalnych. Szkolenia organizowane były przez wewnętrzne jednostki i pracowników UŚ w ramach cykli szkoleń lub na zamówienie (nawet indywidualne). Szkolenia organizowali i prowadzili pracownicy Uniwersytetu Otwarty UŚ (głównie z MS Teams na różnym poziomie zaawansowania), Zdalny UŚ, Centrum Kształcenia na Odległość (głównie Moodle na różnym poziomie zaawansowania), Ambasadorzy MS Teams oraz Pełnomocnik Dziekana WPiA UŚ ds. kształcenia na odległość.

Po zakończeniu pandemii wprowadzono **obowiązkowe szkolenia** dla pracowników i studentów. Studenci na pierwszym roku są dodawani automatycznie do kursu „Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej - Teams i Moodle” i muszą go wykonać jako część obowiązkowego „Vademecum studenckiego”. Pracownicy muszą posiadać potwierdzenie kwalifikacji prowadzenia zajęć zdalnych, co odbywa się albo poprzez ukończenie kursów na wewnętrznej platformie szkoleniowej (kończących się testami i certyfikatem), albo poprzez potwierdzenie kompetencji na wniosek pracownika przez Pełnomocnika Dziekana ds. kształcenia na odległość (szerzej pkt 2.3 raportu).

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

Budynek Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach został zaprojektowany jako w pełni dostępny i pozbawiony barier architektonicznych. Główne wejście znajduje się przy ul. Bankowej 11b i prowadzi do niego łagodne podejście z kostki brukowej, bez progów i schodów. **Drzwi wejściowe są automatyczne, rozsuwane, o szerokości 130 cm, oznakowane kontrastowymi, żółtymi**

znakami. Tuż przy wejściu znajdują się ławki umożliwiające odpoczynek, a za nimi przestronny hol główny z portiernią.

Komunikację pionową w budynku zapewniają trzy windy: przeszklona winda w holu oraz dwie windy w klatkach schodowych, dostępne także z poziomu garażu podziemnego. Windy wyposażone są w automatyczne drzwi przesuwne o szerokości 90 cm, uchwyty na wysokości 90 cm i kontrastowe oznakowanie wejść. Wszystkie przyciski mają wypukłe oznaczenia, a przycisk alarmowy łączy bezpośrednio z pracownikiem monitoringu. **Wewnętrzne schody oznakowane są kontrastową taśmą**, wyposażone w poręcze i zabezpieczone taśmami ostrzegawczymi.

W budynku znajdują się **cztery toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami** (po jednej na każdej kondygnacji), wyposażone w system alarmowy, uchwyty, obniżone włączniki światła i odpowiednio rozmieszczone podajniki. **Drzwi i przejścia wewnętrzne są bezprogowe**. W dziekanatach zastosowano wykładzinę dywanową poprawiającą akustykę i komfort komunikacji.

Infrastruktura dydaktyczna również została dostosowana. Aule na parterze i wyższych piętrach posiadają **szerokie drzwi (90–160 cm)** i miejsca dla osób poruszających się na wózkach. Aula nr 5 została wyposażona w pętlę indukcyjną wspomagającą osoby słabosłyszące, a wybrane sale w specjalne pulpity oraz biurko z regulowaną wysokością blatu, umożliwiające dostosowanie do potrzeb studentów na wózkach.

W budynku działa **pokój wyciszeń** (nr 46), przeznaczony dla osób potrzebujących odpoczynku od nadmiaru bodźców. Studenci mogą korzystać także z dostawki elektrycznej do wózków inwalidzkich oraz ze wsparcia tłumaczy Polskiego Języka Migowego – zarówno stacjonarnie, jak i dzięki posiadanej przez Wydział licencji na usługę **Tłumacz Migam**.

W bezpośrednim otoczeniu budynku znajduje się osiem wyznaczonych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami. Parking podziemny (100 miejsc) umożliwia osobom z dysfunkcjami ruchu bezpłatny wjazd, a następnie dotarcie windą na każdą kondygnację. Dodatkowo przed wejściem głównym wyznaczono miejsce ze stojakami na rowery i hulajnogi.

Wsparcie uzupełnia **Centrum Obsługi Studentów UŚ**, które wypożycza sprzęt wspierający proces kształcenia (systemy FM, notebooki, lupy elektroniczne, dyktafony, zestawy książki mówionej). Niesłyszący i niedosłyszący studenci mogą korzystać z pomocy tłumacza PJM, także podczas zajęć, wizyt w dziekanacie czy bibliotece.

Ułatwieniem dla wszystkich studentów jest aplikacja mobilna **„Dostępny UŚ”**, umożliwiająca nawigację wewnątrz budynków, wezwanie asysty, szybki kontakt ze służbami (Panic Button) oraz zgłaszanie usterek infrastrukturalnych.

5.5 Dostępności infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego zapewnia studentom kierunku prawo dostęp do infrastruktury oraz narzędzi technicznych i dydaktycznych umożliwiających realizację zadań wynikających z programu studiów, także w ramach pracy własnej. Szczególną rolę odegrały tu działania zainicjowane w czasie pandemii COVID-19, kiedy to konieczne było stworzenie odpowiednich warunków do nauki i pracy zdalnej. Doposażono wówczas komputery stacjonarne w pokojach pracowników w sprzęt peryferyjny – słuchawki, mikrofony i kamery – oraz przygotowano cztery sale ćwiczeniowe pełniące funkcję sal pracy indywidualnej, dostępnych na żądanie do rezerwacji w godzinach od 7.00 do 20.00. Dodatkowo – w roku 2024 - zakupiono 25 laptopów, które są obecnie

wykorzystywane zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i posiedzeń komisji odbywających się w trybie zdalnym lub hybrydowym.

Studenci mają możliwość korzystania z miejsc pracy oraz komputerów znajdujących się w Bibliotece Prawniczej, a także w bezpośrednio sąsiadującej z budynkiem Wydziału nowoczesnej Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej (CINiBA). Do ich dyspozycji pozostają również strefy robocze wyposażone w dostęp do sieci Wi-Fi i przyłącza elektryczne, które umożliwiają wygodne korzystanie z własnych laptopów i urządzeń mobilnych. Na terenie całego Wydziału funkcjonuje bezprzewodowa sieć EDUROAM, dostępna zarówno dla studentów, jak i pracowników. Na stałe funkcjonuje odrębna sieć dla gości zewnętrznych wydziału, a na potrzeby wydarzeń (konferencji, seminariów itp.) uruchamiana jest dedykowana sieć Wi-Fi dla jej uczestników.

Zdalny dostęp do materiałów dydaktycznych i zasobów bibliotecznych stanowi kluczowy element wsparcia procesu kształcenia. Studenci mogą korzystać z platformy e-learningowej oraz aplikacji pakietu Office365, w tym Microsoft Teams i SharePoint, co zapewnia im nieprzerwany dostęp do materiałów dydaktycznych przygotowanych przez wykładowców. Również zasoby elektroniczne biblioteki uniwersyteckiej (bazy naukowe i prawnicze) są dostępne z dowolnej lokalizacji po zalogowaniu do systemu HAN UŚ. Dodatkowo Wydział finansuje licencję na bazę **Testyprawnicze.pl CH Beck**, z której nieodpłatnie mogą korzystać pracownicy i studenci.

Baza **Testyprawnicze.pl CH Beck**, do której Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego posiada licencję, stanowi jedno z kluczowych narzędzi dydaktycznych wspierających proces kształcenia. Jest to platforma edukacyjna przygotowana z myślą o studentach prawa i aplikantach zawodów prawniczych, umożliwiająca systematyczne ćwiczenie wiedzy i umiejętności w formie testów online. Zasób bazy obejmuje **kilkadziesiąt tysięcy pytań testowych** z różnych dziedzin prawa – prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, konstytucyjnego, finansowego czy handlowego – a także z zagadnień ogólnych wymaganych w programach studiów. Pytania są opracowywane przez ekspertów i aktualizowane zgodnie ze zmianami w prawie, co gwarantuje ich bieżącą wartość merytoryczną. System umożliwia nie tylko rozwiązywanie testów w trybie treningowym i egzaminacyjnym, ale także analizę wyników, wskazując obszary wymagające dodatkowej pracy. Dzięki logowaniu indywidualnemu każdy student otrzymuje spersonalizowany dostęp i może śledzić własne postępy w nauce. Platforma pozwala na tworzenie zestawów pytań według wybranej dziedziny prawa, symulowanie egzaminów w ograniczonym czasie oraz powtarzanie zadań, które sprawiały trudność. Wykorzystanie bazy wspiera przygotowanie do kolokwium, egzaminów uczelnianych oraz państwowych, m.in. na aplikacje prawnicze. Udostępnienie tej bazy przez Wydział ma znaczenie nie tylko dydaktyczne, ale również motywacyjne, ponieważ umożliwia studentom samodzielne sprawdzanie wiedzy w warunkach zbliżonych do egzaminacyjnych. Funkcjonalności takie jak generowanie raportów wyników, statystyki poprawnych i błędnych odpowiedzi czy możliwość powrotu do pytań wzmacniają proces uczenia się i czynią go bardziej efektywnym.

W okresie pandemii uruchomiono także specjalny projekt **Dydaktycznej Biblioteki Cyfrowej UŚ**, w ramach którego publikowano pełne teksty książek, artykułów i rozdziałów niezbędnych w procesie kształcenia, a niedostępnych w wersji elektronicznej. Rozwiązanie to umożliwiło zarówno studentom, jak i pracownikom swobodny dostęp do materiałów dydaktycznych, zapewniając ciągłość procesu edukacyjnego w trudnych warunkach.

Dzięki powyższym działaniom studenci Wydziału Prawa i Administracji mają zagwarantowaną szeroką i elastyczną możliwość korzystania z infrastruktury, aparatury, oprogramowania i materiałów dydaktycznych, zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej, co sprzyja efektywnej realizacji programu studiów i rozwijaniu kompetencji praktycznych.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz dostosowanie do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA)

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA) to wspólna ksiąznica dwóch katowickich uczelni – **Uniwersytetu Śląskiego** oraz **Uniwersytetu Ekonomicznego**. Została otwarta 27 września 2012 r. i od tego czasu pełni funkcję jednej z najnowocześniejszych bibliotek naukowych w Polsce.

Budynek CINiB-y, usytuowany w sercu kampusu uniwersyteckiego w centrum Katowic, jest wielokrotnie nagradzanym obiektem architektonicznym – zdobył m.in. Nagrodę Roku SARP, Nagrodę Architektoniczną „Polityki”, tytuł „BRYŁY ROKU”, Grand Prix w konkursie „Życie w Architekturze”, a także prestiżową **nagrodę im. Miesa van der Rohe** przyznaną przez Unię Europejską dla najlepszych realizacji architektury współczesnej.

Funkcjonalność i organizacja przestrzeni

CINiBA oferuje doskonale zorganizowaną przestrzeń do pracy indywidualnej i grupowej, strefy relaksu oraz miejsca do czytania prasy. Nowoczesne rozwiązania architektoniczne, urządzenia samoobsługowe oraz przyjazny układ sal sprawiają, że biblioteka jest utożsamiana nie tylko z centrum nauki, ale również z przestrzenią spotkań intelektualnych i miejscem przyjemnego spędzania czasu. Znaczna część księgozbioru znajduje się w otwartych strefach, co umożliwia użytkownikom swobodny dostęp do półek, bez konieczności wcześniejszego zamawiania książek. Narzędzie „Prowadź” w katalogu **INTEGRO** ułatwia szybkie odnalezienie poszukiwanej pozycji, wskazując piętro i regał, na którym się ona znajduje.

Budynek został w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenci i pracownicy mogą korzystać ze specjalistycznego oprogramowania i sprzętu komputerowego, zapewniającego dostęp do zasobów biblioteki. Architektura uwzględnia rozwiązania bezprogowe, windy, oznaczenia kontrastowe oraz ergonomiczne stanowiska pracy.

Zbiory i zasoby elektroniczne

CINiBA udostępnia zbiory ze wszystkich dyscyplin wiedzy reprezentowanych przez oba uniwersytety. Kolekcja liczy ponad **1 milion woluminów książek i czasopism** oraz szeroki wybór baz danych i publikacji elektronicznych. Zasoby dostępne są zarówno stacjonarnie, jak i zdalnie – po zalogowaniu do systemu HAN można korzystać z baz danych w dowolnym miejscu na świecie. Biblioteka udostępnia również filmy instruktażowe (kanał YouTube CINiBA official), które wspierają użytkowników w zakresie korzystania z baz, repozytoriów cyfrowych oraz narzędzi wyszukiwania.

Organizacja pracy i szkolenia

CINiBA jest biblioteką otwartą dla wszystkich czytelników, a korzystanie z jej zasobów jest bezpłatne. Funkcjonuje od poniedziałku do soboty w godzinach 8.00–20.00, natomiast w okresach sesyjnych czas pracy wydłużany jest do godziny 23.00.

Rocznie w bibliotece odbywa się około **400 wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych**: wystaw, spotkań autorskich, promocji książek oraz konferencji. CINiBA prowadzi także szkolenia dla studentów,

doktorantów i pracowników naukowych z zakresu korzystania z baz danych, kwerend bibliograficznych czy narzędzi do analizy cytowań.

Biblioteka Prawnicza. Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego

Biblioteka Prawnicza, będąca Oddziałem Specjalistycznym Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego, pełni funkcję podstawowego zaplecza naukowego i dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji. Jest miejscem, w którym studenci, doktoranci, pracownicy naukowcy i dydaktyczni, a także przedstawiciele środowiska prawniczego spoza uczelni mogą korzystać z szerokiego wachlarza zbiorów tradycyjnych i elektronicznych. Biblioteka stanowi integralny element infrastruktury badawczej i dydaktycznej Wydziału – jest zarówno warsztatem pracy indywidualnej, jak i przestrzenią wspólną dla działań edukacyjnych i naukowych.

Biblioteka mieści się w budynku Wydziału przy ul. Bankowej 11b, zajmuje powierzchnię 1460 m² i obejmuje dwie agendy: wypożyczalnię oraz czytelnię z wolnym dostępem do zbiorów. Przestrzeń ta została zaprojektowana z myślą o różnorodnych potrzebach użytkowników – od klasycznej pracy naukowej w ciszy, przez strefy pracy grupowej, aż po strefy relaksu, umożliwiające swobodną wymianę myśli i integrację środowiska akademickiego.

Organizacja pracy i dostępność

Biblioteka funkcjonuje w godzinach dostosowanych do potrzeb społeczności akademickiej – od połowy września do połowy lipca czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–19.00 oraz w soboty 9.00–16.00. W okresie letnim, ze względu na mniejsze zapotrzebowanie, godziny pracy są skracane, co do zasady do 8.00–16.00 w dni robocze. Biblioteka kontaktuje się ze swoimi użytkownikami poprzez stronę internetową (www.bp.us.edu.pl), media społecznościowe (Instagram, Facebook), wydziałowy newsletter oraz system telewizyjny umieszczony w przestrzeniach WPiA. Dodatkowo wykorzystuje platformę MS Teams, służącą do prowadzenia szkoleń i konsultacji bibliotecznych.

Infrastruktura i dostępność przestrzeni

Czytelnia oferuje 65 miejsc do pracy, w tym dwa specjalnie dostosowane dla osób poruszających się na wózkach – biurka regulowane, umożliwiające podniesienie, obniżenie lub pochylenie blatu. Wypożyczalnia oraz czytelnia są w pełni dostępne architektonicznie – szerokie drzwi, jednopoziomowe podłogi oraz brak progów sprzyjają korzystaniu z nich przez osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo przestrzeń została uzupełniona o miejsca odpoczynku (wygodne fotele, kanapy, roślinność), które sprzyjają dłuższej pracy i tworzą atmosferę przyjazną nauce.

Do dyspozycji użytkowników znajduje się 10 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i baz elektronicznych, z czego jedno dedykowane jest bazie **Academica – Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych**. W przestrzeni biblioteki działa również skaner do samodzielnego użytku. Wypożyczalnia wyposażona jest w system kopiowania, a także w gabloty wystawowe, w których prezentowane są nowości wydawnicze oraz ekspozycje tematyczne.

Zbiory tradycyjne

Księgozbiór Biblioteki Prawniczej obejmuje ponad **150 tysięcy woluminów** – w tym 111 tysięcy wydawnictw zwartych oraz 40 tysięcy wydawnictw ciągłych. Znaczącą część zbiorów stanowią księgozbiory profesorów prawa – m.in. Romana Longchamps de Bérier, Karola Koranyi'ego, Manfreda Lachsa, Mieczysława Sośniaka – które nadają unikatowy charakter kolekcji i wzmacniają jej naukowe znaczenie.

W czytelni dostępnych jest około 8500 woluminów w wolnym dostępie, a także 482 tytuły czasopism bieżących i około 1110 zdeponowanych w magazynie. Użytkownicy mogą korzystać również z prac

doktorskich obronionych na Uniwersytecie Śląskim, które są systematycznie wprowadzane do katalogu bibliotecznego.

Zbiory elektroniczne i bazy danych

Biblioteka zapewnia dostęp do szerokiego wachlarza baz danych prawniczych i interdyscyplinarnych, o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Wśród nich znajdują się m.in.:

- **polskie systemy informacji prawnej:** SIP LEX, SIP Legalis, Inforlex, ArsLege,
- **bazy międzynarodowe:** Beck-Online (z modułami specjalistycznymi), Westlaw International, HeinOnline, Oxford Journal Law, Legal Source, United Nations Digital Library,
- **bazy pełnotekstowe i wydawnicze:** SpringerLink, Wiley Online Library, ScienceDirect, De Gruyter, JSTOR, Cambridge University Press, Oxford University Press, Taylor & Francis, Sage Journals.

Zasoby dostępne są zarówno na miejscu, jak i zdalnie dzięki systemowi **HAN UŚ**. Biblioteka oferuje również szeroki wybór książek elektronicznych poprzez prenumeraty (IBUK Libra, Ebookpoint BIBLIO, Legimi, EBSCO eBooks) oraz liczne repozytoria otwartego dostępu (DOAB, OAPEN, MIT Press Direct, OpenEdition).

Usługi biblioteczne. Wsparcie dydaktyki. Współpraca ze studentami.

Biblioteka prowadzi systematyczne szkolenia biblioteczne dla studentów pierwszego roku oraz warsztaty wyszukiwania literatury i korzystania z baz danych dla seminarzystów i doktorantów. Oferuje także:

- fachową pomoc pracowników w zakresie informacji naukowej i publikowania,
- możliwość składania dezyderatów zakupowych przez użytkowników,
- udział w wydarzeniach edukacyjnych (np. Śląska Noc Naukowców),
- organizację wystaw i promocję dorobku naukowego pracowników Wydziału,
- rejestrację i dokumentowanie dorobku naukowego WPiA.

Biblioteka współpracuje z innymi bibliotekami prawniczymi w Polsce, co poszerza dostęp do specjalistycznych zasobów.

W lipcu 2024 roku przedstawiciele osób studiujących zgłosili do Studenckiego Budżetu Partycypacyjnego Europejskiego Miasta Nauki wniosek dotyczący doposażenia czytelni Biblioteki Prawniczej w strefę relaksu. Projekt uzyskał finansowanie i został zrealizowany wiosną 2025 roku – w przestrzeni czytelni pojawiły się wygodne kanapy, fotele, stoliki i koce, co znacząco podniosło komfort pracy oraz atrakcyjność biblioteki.

Kontynuacją działań zachęcających studentów do korzystania z zasobów bibliotecznych był zorganizowany w czerwcu 2025 roku na wniosek Samorządu Studenckiego, cykl powtórek przedsesyjnych. Inicjatywa ta miała na celu nie tylko wsparcie studentów w przygotowaniach do egzaminów, lecz także popularyzację biblioteki jako miejsca nauki i spotkań. Dzięki niej duża grupa osób odwiedziła czytelnię. Część z nich po raz pierwszy zapoznała się z nową aranżacją (która wcześniej była promowana w mediach społecznościowych i na multimedialnych tablicach ogłoszeń Wydziału).

Polityka gromadzenia zbiorów. Udział zbiorów dla kierunku prawo

Biblioteka Prawnicza prowadzi systematyczną politykę gromadzenia zbiorów zorientowaną na potrzeby kierunku prawo. **Szacunkowe proporcje literatury z zakresu prawa to ok. 60% całego księgozbioru.** Jej celem jest zapewnienie pełnego dostępu do literatury podstawowej i specjalistycznej wykorzystywanej w dydaktyce oraz badaniach naukowych.

- Książki. Podstawą gromadzenia jest zakup wszystkich nowości prawniczych i administracyjnych ukazujących się na polskim rynku. Literatura prawnicza stanowi około 60% całego księgozbioru biblioteki, co potwierdza jej profil i priorytety. **W 2024 roku do zbiorów trafiło łącznie 3433 woluminy**, z czego 1630 egzemplarzy zostało zakupionych, 1430 pozyskano w darze, a 373 przez wymianę. Udział literatury obcojęzycznej wyniósł 10% – były to głównie pozycje zamawiane na wniosek pracowników naukowych, zwykle w pojedynczej licencji. Obserwuje się przy tym rosnące zainteresowanie książkami elektronicznymi, które są dostępne m.in. w serwisach IBUK Libra, SIP LEX czy SIP Legalis.
- Czasopisma. Równie ważnym elementem są czasopisma prawnicze i administracyjne, zarówno w wersji drukowanej, jak i elektronicznej (obsługiwane przez system OPAC i listę AZ). **W 2024 roku biblioteka dysponowała 206 tytułami**, z czego 145 pochodziło z zakupu, 61 z darów, a 57 stanowiły tytuły zagraniczne. Brakujące roczniki są systematycznie uzupełniane poprzez współpracę międzybiblioteczną oraz wymianę z zaprzyjaźnionymi ośrodkami.

Powiązanie z CINIbA i Biblioteką Śląską

Uzupełnieniem oferty Biblioteki Prawniczej jest nie tylko **CINIbA – Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka**, ale także **Biblioteka Śląska**, największa księżnica regionu, w której studenci i pracownicy WPiA mogą znaleźć wszystkie publikacje wydane na rynku polskim, a także szerokie zasoby literatury zagranicznej.

Powiązanie z dydaktyką i badaniami

Biblioteka Prawnicza zapewnia pełen dostęp do literatury wskazanej w sylabusach. Prowadzący zajęcia mogą na bieżąco zgłaszać zapotrzebowanie na nowe publikacje, co gwarantuje, że księgozbiór jest ściśle powiązany z realizowanymi programami kształcenia. Dzięki dostępowi do międzynarodowych baz danych oraz repozytoriów cyfrowych biblioteka zapewnia również odpowiednie wsparcie dla działalności badawczej prowadzonej w ramach dyscypliny nauki prawne.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego prowadzona jest systematyczna kontrola i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz bibliotecznej. Utrzymanie wysokiej jakości warunków pracy i nauki zapewnia bieżący nadzór administratora obiektu, który odpowiada zarówno za stan techniczny budynku, jak i za czystość pomieszczeń dydaktycznych i pracowniczych. Wszelkie usterki zgłaszane są na bieżąco i niezwłocznie usuwane przez zespół konserwatorów, a dodatkowym narzędziem wspierającym proces monitorowania jest aplikacja mobilna „Dostępny UŚ”, pozwalająca studentom i pracownikom sygnalizować problemy infrastrukturalne. Ważnym elementem oceny jakości zaplecza są także regularne spotkania władz wydziału z przedstawicielami samorządu studenckiego, które umożliwiają poznanie opinii, oczekiwań i potrzeb osób studiujących. Wspólne działania, takie jak stworzenie strefy lunchowej dla studentów, pokazują, że głos społeczności akademickiej realnie wpływa na rozwój przestrzeni wydziałowej.

Podobne zasady obowiązują w odniesieniu do Biblioteki Prawniczej, która stale monitoruje stan i dostępność swoich zbiorów. Dodatkowo każdy zapisany w systemie biblioteczno-informacyjnym czytelnik ma możliwość zgłoszenia propozycji do kupienia pozycji do biblioteki. System dezyderat jest koordynowany przez BUŚ i w zależności od pozycji kupowany jest przez jeden bądź więcej oddziałów (w ramach dostępnych środków). Czytelnicy za pośrednictwem pozostawionych w bibliotece

kontaktów są informowani o statusie swoich zamówień. Pracownicy przygotowując sylabusy i uaktualniając zawartą w nich literaturę, zgłaszają podane tam nowości w celu zakupu. Uzupełniając bezpośrednio kontakty z czytelnikami i kadrą naukową, które są bezcennym źródłem wiedzy dla profilu gromadzonych zbiorów.

Egzemplarze udostępniane prezencyjnie są zabezpieczane elektronicznie, a pracownicy biblioteki prowadzą bieżący nadzór nad korzystaniem z zasobów. Co roku przeprowadzane są skontra, w ramach których sprawdza się obecność i stan dziesiątek tysięcy woluminów. Braki uzupełniane są poprzez zakupy, wymianę z innymi ośrodkami naukowymi czy dary, a uszkodzone egzemplarze poddaje się konserwacji. Elektroniczna rejestracja udostępnień pozwala analizować zainteresowanie zbiorami i dostosowywać ofertę do potrzeb użytkowników, a system dezyderat umożliwia studentom i pracownikom zgłaszanie propozycji zakupu nowych publikacji.

Badanie ankietowe społeczności WPiA UŚ dotyczące Biblioteki Prawniczej

W roku akademickim 2024/2025 przygotowując się do modernizacji Biblioteki Prawniczej, władze Wydziału Prawa i Administracji przeprowadziły badanie ankietowe wśród społeczności akademickiej. Celem badania było rozpoznanie potrzeb i oczekiwań dotyczących zasobów, godzin otwarcia, infrastruktury oraz funkcjonalności Biblioteki. Formularz ankiety stanowi załącznik **PKA_PRzałącznik12**

Autorkami i autorami opracowania ankiety był zespół pracowników naukowych (bibliologów) Wydziału Humanistycznego: dr hab. Agnieszka Gołda, dr Anna Kamińska, dr Anna Matyssek, dr hab. Jacek Tomaszczyk, prof. UŚ.

Najważniejsze wyniki:

- 75% ankietowanych studentów i 88% pracowników regularnie korzysta z Biblioteki.
- Godziny otwarcia uznaje za wystarczające 85% studentów i 79% pracowników; część respondentów postulowała wydłużenie czasu pracy w sesji oraz otwarcie w niedziele i święta.
- Wskazywano potrzebę zwiększenia liczby egzemplarzy podręczników, zapewnienia pełnego dostępu do baz prawniczych oraz rozszerzenia zbiorów obcojęzycznych.
- Najczęściej formułowane postulaty infrastrukturalne dotyczyły zwiększenia liczby gniazdek, zakupu nowoczesnych urządzeń, wprowadzenia wygodniejszych mebli, wydzielenia strefy relaksu, kabin do cichej pracy oraz przestrzeni do nauki grupowej.

Na podstawie przeprowadzonych badań zaplanowano i rozpoczęto szereg działań modernizacyjnych, których celem jest dostosowanie Biblioteki do oczekiwań społeczności akademickiej:

- Przestrzeń – planowany remont i aranżacja czytelnicy z wyodrębnieniem stref: cichej pracy, pracy grupowej oraz relaksu.
- Infrastruktura techniczna – instalacja dodatkowych gniazdek w blatowych listwach, zakup skanerów z możliwością zapisu na USB oraz urządzeń wielofunkcyjnych do druku i kserowania.
- Zasoby – sukcesywne uzupełnianie podręczników i nowości wydawniczych, działania na rzecz rozszerzenia licencji na bazy prawnicze i zwiększenia zdalnego dostępu.
- Organizacja pracy – pilotażowe wydłużenie godzin otwarcia w okresach sesyjnych.

Przeprowadzona ankieta dostarczyła władzom Wydziału wartościowych informacji o potrzebach użytkowników Biblioteki Prawniczej. Wyniki stały się podstawą do zaplanowania kompleksowej modernizacji Biblioteki – zarówno w zakresie infrastruktury, jak i organizacji pracy oraz oferty. Podjęte

działania mają na celu stworzenie przestrzeni przyjaznej i wielofunkcyjnej, która lepiej odpowie na potrzeby studentów i pracowników, podnosząc komfort korzystania z zasobów oraz prestiż Wydziału.

Komunikacja dotycząca infrastruktury i jej modernizacji

Informacje dotyczące stanu infrastruktury oraz potrzeb związanych z jej rozwojem stanowią stały element kultury organizacyjnej Wydziału. Wydziałowe Procedury Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia przewidują w tym zakresie odpowiednie regulacje. Należy wskazać, że kwestie infrastruktury i zasobów bibliotecznych stanowią przedmiot dyskusji w toku posiedzeń Wydziałowej Komisji Kształcenia i Studentów. Podobnie w przypadku zasobów bibliotecznych. Pracownicy zatem mają bezpośredni wpływ na sposoby, częstość i zakres monitorowania oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej. Pozyskane w ten sposób informacje są każdorazowo włączane do programu spotkań Kolegium Wydziału z pracowniczkami i pracownikami, gdzie przedstawiane są zarówno bieżące działania, jak i plany modernizacyjne. Analogicznie kwestie infrastrukturalne podejmowane są podczas spotkań z Samorządem Studenckim – zarówno w formule posiedzeń z udziałem całego Kolegium, jak i w trakcie indywidualnych rozmów kierowniczkich organizacyjnej bądź dziekana z przedstawicielami studentów. Taki model współpracy pozwala na uzyskanie szerokiego i różnorodnego obrazu potrzeb oraz oczekiwań społeczności akademickiej, a co za tym idzie – na szybkie i adekwatne reagowanie na zgłaszane postulaty.

Kolejne przykłady pokazują, że ten system działa w praktyce. W czerwcu 2025 roku, jeszcze przed uruchomieniem w październiku pełnej strefy lunchowej, na wniosek Samorządu Studenckiego powstała na parterze mini strefa kuchenna – ze stolikami, czajnikami i kuchenką mikrofalową, umożliwiającą studentom korzystanie z przyniesionych posiłków. Z kolei w maju 2024 roku na Wydziale pojawiły się pierwsze strefy relaksu, sfinansowane dzięki wsparciu Fundacji „Facultas Iuridica”. Studenci brali udział zarówno w projektowaniu tych przestrzeni, jak i w ankiecie dotyczącej wyboru systemu meblowego, mając realny wpływ na ostateczny kształt inwestycji. Podobnie konsultowane były m.in. godziny otwarcia Biblioteki Prawniczej oraz potrzeba wprowadzenia nowych usług cyfrowych.

Ważnym narzędziem komunikacji w tym zakresie jest także **Newsletter Wydziałowy**. To przygotowywany przez Kolegium mailing, który w trakcie roku akademickiego trafia regularnie – średnio 1–2 razy w miesiącu – do skrzynek pocztowych wszystkich pracowników. Zawiera on nie tylko informacje bieżące dotyczące wydarzeń, decyzji czy projektów, ale również aktualizacje o stanie infrastruktury, relacje z zakończonych modernizacji, zapowiedzi kolejnych działań, a także zachęty do zgłaszania własnych uwag i pomysłów. W okresie od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r. ukazało się łącznie 16 wydań Newslettera, co potwierdza systematyczność i ciągłość tego kanału komunikacyjnego, a także zapewnia pełną transparentność podejmowanych działań.

Tak zorganizowany system opiera się na zasadzie stałego, wielopoziomowego dialogu – zarówno ze studentami i pracownikami, jak i z innymi interesariuszami Wydziału: partnerami instytucjonalnymi, samorządowymi, zawodowymi czy kulturalnymi. Efektem jest infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna, która pozostaje nie tylko nowoczesna i dobrze utrzymana, ale przede wszystkim elastycznie dostosowywana do zmieniających się potrzeb procesu kształcenia i badań naukowych. Dzięki temu modernizacje i usprawnienia nie mają charakteru incydentalnego, lecz są elementem przemyślanej, konsekwentnej polityki rozwoju Wydziału, opartej na rzeczywistych potrzebach zgłaszanych przez społeczność akademicką.

Cały system opiera się na stałym dialogu ze studentami, pracownikami i innymi interesariuszami, dzięki czemu infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna pozostaje nie tylko nowoczesna i dobrze

utrzymana, ale także elastycznie dopasowana do zmieniających się potrzeb procesu kształcenia i badań naukowych.

5.8. Dodatkowe zalety Infrastruktur Wydziału

Olbrzymią zaletą budynku Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego jest jego przestrzeń wspólna, która od początku projektowana była jako miejsce spotkań i integracji. Centralnym punktem jest przestronny hol główny, którego wysokość sięga dachu (na poziomie trzeciego piętra). Ta imponująca architektonicznie przestrzeń pełni wielorakie funkcje – od reprezentacyjnej, poprzez dydaktyczną, aż po integracyjną. W holu witani są goście uczestniczący w konferencjach i wydarzeniach naukowych, znajduje się tu punkt rejestracyjny sympozjów, a także odbywają się uroczystości wydziałowe i jubileuszowe. Hol stanowi jednocześnie miejsce nieformalnych spotkań – to tu rozpoczynają się i krzyżują ścieżki studentów, doktorantów i pracowników.

Na co dzień przestrzeń ta służy jako **forum życia akademickiego** – organizowane są tu okolicznościowe spotkania pracowników, bale studenckie (ostatni w lipcu 2025 r.), a także cykliczne wydarzenia integrujące środowisko akademickie i lokalne. Przykładem mogą być grudniowe Turnieje Szachowe o Puchar Dziekana WPIA, w których biorą udział nie tylko studenci i pracownicy, ale także uczniowie szkół średnich współpracujących z Wydziałem.

Hol i jego otoczenie sprzyjają również działalności studenckiej. Na parterze i drugim piętrze wydzielone zostały **strefy relaksu wyposażone w kolorowe sofy, pufy i stoliki**. W sezonie letnim studenci korzystają także z leżaków, które można rozstawiać przed budynkiem. Kolejna strefa spotkań znajduje się w wypożyczalni Biblioteki Prawniczej – to przestrzeń do wspólnej nauki, dyskusji i pracy w grupach. W pobliżu zorganizowano także punkt bookcrossingowej akcji „Zaadoptuj książkę”, w ramach której można przygarnąć zubytkowane lub zdublowane egzemplarze książek i czasopism.

Antresole, hol główny i przestrzenie wspólne Wydziału Prawa i Administracji od lat pełnią rolę **galerii otwartej**, która przybliża społeczności akademickiej i gościom sztukę współczesną, grafikę użytkową, fotografię oraz wystawy tematyczne. Program wystawienniczy ma charakter ciągły i oparty jest zarówno na współpracy z instytucjami kultury, jak i na inicjatywach własnych pracowników, studentów czy kół naukowych. Dzięki temu codzienny kontakt ze sztuką staje się elementem życia akademickiego, uwarściwia studentów i pracowników, zachęca do nieszablonowego myślenia i kreatywności. Ekspozycje towarzyszą również wydarzeniom naukowym i okolicznościowym, tj. Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Wydziałów Prawa, kongres FIDE, a także konferencjom i spotkaniom.

Wystawy czasowe (wybrane przykłady z ostatnich lat):

- *Sto lat sądownictwa administracyjnego w województwie śląskim* – ekspozycja historyczna przybliżająca dzieje instytucji;
- *Wojtek Kukuczka: Śląsk – obrazy nieuchwycone* – wystawa fotograficzna;
- *Stanisław Lem* – wystawa plakatów i ilustracji inspirowanych twórczością pisarza;
- *Jarosław Korczak: Bohater uwikłany w przestrzeniach wirtualnych* – sztuka nowych mediów;
- *Wobec pandemii* – ekspozycja prac podejmujących refleksję nad doświadczeniem COVID-19;
- *Wszystkie odcienie szarości* – malarstwo Joanny Furgalińskiej;
- *Sprawiedliwość* – wystawa fotografii Piotra Wójcika;
- *Dziadek wiedział, nie powiedział* – wspólny projekt ASP Katowice i Koła Naukowego Pro Arte;
- *Świat Kobiet – spotkania z samą sobą* – fotografia Agnieszki Majnusz;
- *Na sali sądowej w Polsce międzywojennej* – ekspozycja eksponatów i archiwaliów historycznych;
- *Plakaty BHP* – wystawa Biblioteki Śląskiej;
- *Biennale Plakatu Polskiego (28. edycja)* – we współpracy z Galerią Sztuki BWA Katowice;

- *Imponderabilia* – wystawa fotografii Okręgu Śląskiego Związku Polskich Artystów Fotografików;
- *Marta Lipowska: Malarstwo* – obrazy inspirowane pejzażem i codziennością;
- *Eugeniusz Skorwider: Plakat* – prace jednego z czołowych polskich grafików;
- *Lech Kołodziejczyk: Malarstwo jako poetycka metafora*;
- *Biennale Plakatu Polskiego (28. edycja, vol. 2)* – kontynuacja współpracy z BWA.

Planowane ekspozycje:

- *Plakat filmowy* – wystawa organizowana we współpracy z Qdizajn;
- *Artur Nyk: Personal project* – wystawa fotografii (listopad 2025 – styczeń 2026).

Wystawy edukacyjne i studenckie:

- *Polscy myśliciele prawno-polityczni* – przygotowana przez Koło Naukowe Doktryn Polityczno-Prawnych UŚ (5 roll-upów sfinansowanych przez Samorząd Studencki);
- cykliczne prezentacje inicjatyw kół naukowych, łączące działalność badawczą ze sztuką i edukacją.

Ważnym elementem wyróżniającym WPIA jest otwartość na akcje społeczne i prozdrowotne. Wydział włączył się w inicjatywę „Różowa skrzyneczka”, dzięki której w wybranych toaletach dostępne są bezpłatne środki higieniczne.

Integralnym elementem wizerunku Wydziału stał się **Bebok Szerlok – figurka ustawiona przed wejściem do budynku** w ramach popularnej w Katowicach akcji miejskiej. Beboki to legendarne śląskie stworki, które symbolizują lokalną tożsamość i kulturę, a na WPIA zostały zaadaptowane jako znak wspólnoty akademickiej. Postać Beboka-Szerloka, stylizowanego na Sherlocka Holmesa, nawiązuje dodatkowo do tradycji **Katedry Kryminalistyki**, jednej z najstarszych i najbardziej rozpoznawalnych jednostek badawczych Wydziału. Wokół symbolu organizowane są wydarzenia integrujące i edukacyjne, takie jak „Dzień Beboka” czy akcja profilaktyczna „Badaj piersi z Bebokami”. Dzięki temu figura stała się nie tylko elementem krajobrazu kampusu, ale też punktem odniesienia dla wspólnoty studenckiej i kadry. Figurka Beboka Szerloka jest także chętnie fotografowana przez studentów i gości, stając się nieformalną wizytówką Wydziału.

Hol i przestrzeń wspólnie wykorzystywane są także do działań edukacyjnych i popularyzatorskich. Wydział organizuje tu akcje promujące naukę i kulturę prawną, uczestniczył m.in. w Śląskiej Nocy Naukowców, a samorząd studencki i koła naukowe przygotowują własne wystawy, debaty czy kampanie społeczne.

Do codziennej komunikacji wykorzystywany jest **system multimedialnych tablic ogłoszeniowych**. Na monitorach rozmieszczonych w strategicznych punktach budynku wyświetlane są informacje o nadchodzących wydarzeniach, zaproszenia do konkursów naukowych, ogłoszenia dla społeczności, a także ciekawostki dydaktyczne – np. paremie prawnicze czy powtórki z legal English.

Dzięki tak zaplanowanej przestrzeni WPIA wyróżnia się nie tylko jako miejsce nauki, lecz także jako centrum spotkań, kultury i integracji. Wydział staje się przestrzenią otwartą, przyjazną, wspierającą różne aspekty życia akademickiego i współtworzącą tożsamość społeczności uniwersyteckiej.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów
-----	---	---

	wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

- Stały dialog i współdecydowanie – infrastruktura jest stałym punktem spotkań z pracownikami i Samorządem Studenckim, co gwarantuje wspólne i szybkie podejmowanie decyzji.
- Biblioteka oparta na badaniu potrzeb – przeprowadzono ankietę wśród studentów i pracowników (opracowaną przez zespół bibliologów). Wyniki stały się podstawą do przygotowania koncepcji modernizacji.
- Aule i sale wyposażone w profesjonalne systemy AV, w tym kamery PTZ i pętlę indukcyjną, zapewniając ciągłość i dostępność kształcenia.
- Pilotaż przed inwestycją – mini-strefa kuchenna testowana w 2025 r. pozwoliła sprawdzić potrzeby przed uruchomieniem pełnej strefy lunchowej.
- Partycypacyjne projektowanie przestrzeni – strefy relaksu powstały przy współudziale studentów i dzięki wsparciu Fundacji „Facultas Iuridica”; kącik Misia Adwokata przy udziale Naczelnej Rady Adwokackiej.
- Nowa sieć Wi-Fi – 42 dodatkowe punkty dostępowe zapewniły stabilny internet i lepsze warunki pracy własnej.
- Unikatowa infrastruktura kryminalistyczna – specjalistyczne pracownie i VR-crime scene umożliwiają naukę poprzez praktyczne symulacje i badania.
- Newsletter Wydziałowy – regularny mailing (16 wydań w 2024/2025) zapewnia transparentną komunikację m.in. o modernizacjach i planach rozwoju.
- Pełna dostępność budynku – brak barier, windy, pokój wyciszeń i opieki nad dzieckiem oraz usługi tłumacza PJM gwarantują równy dostęp dla wszystkich.
- Przestrzeń wspólna jako forum życia – hol i antresole służą wystawom, turniejom i akcjom społecznym, budując integrację i tożsamość WPiA.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe)

Kierunek prawo **aktywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym**, realizując misję Uniwersytetu, którego rolą jest tworzenie przestrzeni spotkań i wymiany idei pomiędzy środowiskami naukowymi i twórczymi Regionu. Uczelnia dąży do tego, aby być istotnym elementem „ekosystemu innowacyjnego”, wspierającego diagnozowanie i rozwiązywanie lokalnych problemów, co jest celem istotnym także dla Wydziału Prawa i Administracji.

Współpraca kierunku prawo z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter ciągły i różnorodny – odbywa się zarówno w ramach formalnych porozumień, jak i w mniej sformalizowanej formule. Jej główne cele to:

- podnoszenie jakości kształcenia na kierunku prawo,
- łączenie oczekiwań instytucji i organizacji z przygotowaniem zawodowym studentów,
- ukierunkowanie badań naukowych na realne potrzeby regionu,
- udzielanie wsparcia eksperckiego społeczności lokalnej,
- budowanie trwałych relacji z absolwentami,
- realizacja wspólnych projektów dydaktycznych, naukowych i popularyzatorskich.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w wymiarze instytucjonalnym realizowana jest wielopłaszczyznowo i wielokierunkowo: na szczeblu uczelnianym, na szczeblu dziedzinowym oraz na poziomie wydziałowym. Kompleksowość takiej strategii pozwala, z jednej strony, realizować misję Uniwersytetu, z drugiej uwzględniać konkretne potrzeby związane z kierunkiem prawo.

Na szczeblu uczelnianym działania koordynowane są przez **Biuro Współpracy z Gospodarką UŚ**. Jest to jednostka administracji ogólnouczelnianej, która zajmuje się animowaniem współpracy środowiska naukowego z biznesem, promocją Uniwersytetu w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz wzmacnianiem kompetencji środowiska akademickiego w zakresie przedsiębiorczości i komercjalizacji wiedzy. Na szczeblu dziedzinowym współpraca społeczno-gospodarcza inicjowana i realizowana jest natomiast przez **Centrum Badawcze Polityki Publicznej i Problemów Regulacyjnych**. Wskazana jednostka prowadzi szereg działań, głównie w obszarze nauk społecznych – w tym zakresie podejmowana jest współpraca z Urzędem Metropolitalnym Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów, Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, Parkiem Śląskiem S.A., Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego.

Na poziomie wydziałowym **współpraca społeczno-gospodarcza rozwijana jest na wiele sposobów**, w tym:

1. porozumienia instytucjonalne o współpracy;
2. wspólne projekty i przedsięwzięcia badawcze;
3. inna forma współpracy, w tym wspólna organizacja wydarzeń oraz współpraca indywidualna.

Ad. 1 - Porozumienia instytucjonalne o współpracy – Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, kierunek prawo, rozwija współpracę zarówno z instytucjami środowiska zawodowego i gospodarczego, jak i ze szkołami regionu:

- a) **Instytucje środowiska zawodowego i gospodarczego** – porozumienia zawarte z tymi instytucjami mają na celu przede wszystkim podniesienie jakości kształcenia na kierunku prawo oraz lepsze przygotowanie studentów do rynku pracy. **Studenci kierunku prawo mają możliwość zdobywania praktycznych umiejętności poprzez staże i praktyki.** Taka forma współpracy pozwala również na dostosowanie programu kierunku prawo do rzeczywistych potrzeb i oczekiwań pracodawców. Dzięki temu możliwe jest budowanie mostu między teorią a praktyką, a ponadto kształcenie na kierunku prawo jest nowoczesne i praktyczne. W ramach tej współpracy Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, posiada umowy m.in. z Sądem Okręgowym w Katowicach, Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Gliwicach, samorządem doradców podatkowych w Katowicach, Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Krakowie, Izłą Komorniczą w Katowicach oraz Izłą Notarialną w Katowicach, a także z krajowymi i lokalnymi kancelariami prawnymi. Współpraca z tymi podmiotami **skutkuje również zaangażowaniem profesjonalistów w dodatkowe kształcenie studentów** – przedstawiciele środowiska zawodowego i gospodarczego prowadzą krótkie, nieobowiązkowe, wykłady oraz warsztaty, które realizowane są m.in. z pomocą kół naukowych. Tylko od października 2024 r. do czerwca 2025 r. **odbyło się ponad 20 spotkań**, które umożliwiły studentom kierunku prawo zgłębienie wiedzy na temat pracy w różnych odsłonach zawodu prawnika. W takie spotkania zaangażowano m.in.: **kuratorów sądowych, notariuszy, prokuratorów, adwokatów, biegłych sądowych, sędziów, a także Rzecznika Generalnego TSUE oraz Ambasadora RP w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.**
- 3.12.2024 r. – spotkanie (prelekcja) z kuratorami sądowymi pt.: Zawód: kurator sądowy, inicjatywa Koło Naukowe Prawa Karnego Procesowego Iustitia
 - 12.12.2024 r. – warsztaty z notariuszem pt.: Warsztaty z prawa spadkowego oraz Q&A o zawodzie notariusza, inicjatywa Koła Naukowego Prawa Cywilnego
 - 9.01.2024 r. – prelekcja prokuratora pt.: Praktyczne aspekty zawodu prokuratora, inicjatywa KN Prawa Karnego
 - 1.04.2025 r. – warsztaty mediacji pt.: Dialog zamiast konfliktu – mediacja jako sposób ochrony dobra dziecka
 - 7.04.2025 r. – prelekcja połączona z warsztatami z udziałem prokuratora pt.: Rola prokuratora w postępowaniach z zakresu ochrony praw człowieka, inicjatywa KN Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego
 - 9.04.2025 r. – prelekcja z Ambasadorem RP w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
 - 9.04.2025 r. – prelekcja sędziego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej pt.: Praktyczne aspekty zawodu sędziego sądu karnego
 - 20.05.2025 r. – konferencja pt.: Przeciwdziałanie mobbingowi w pracy, ze specjalnym udziałem Głównego Inspektora Pracy

Szeroki przekrój praktyków oraz specjalistów, zapraszanych do udziału w wykładach i warsztatach, pozwala studentom kierunku prawo do poszerzania ich praktycznych umiejętności i pokazania, jakie perspektywy zawodowe stwarza studiowanie prawa. Co ważne, wybór ekspertów, jak również poruszane z nimi tematy, są inicjowane i/lub konsultowane ze studentami Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Tytułem przykładu można wskazać, że osoby studiujące miały okazję wypowiedzieć się co do

organizowanych spotkań poprzez przedstawicieli samorządu studenckiego, który pozostaje w stałym kontakcie z dyrekcją kierunku prawo.

- b) **Szkoły regionu** – zawarte porozumienia obejmują szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, a także (od niedawna) zespoły szkół zawodowych (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/wspolpraca-z-liceami/wspolpraca-naukowo-dydaktyczna-z-liceami/>).. Taka współpraca pozwala realizować **kilka strategicznych celów**, w tym: szeroko rozumianą promocję kierunku prawo, rozwijanie zainteresowań młodzieży, edukację prawną oraz wspieranie umiejętności praktycznych. W ramach współpracy ze szkołami pracownicy oraz studenci kierunku prawo udzielają informacji na temat oferty studiów i zasad rekrutacji na kierunku prawo oraz przeprowadzają wykłady i warsztaty dla młodzieży. Zachęcają uczniów do wyboru kierunku prawo, **upowszechniają podstawową wiedzę o prawie**, co z kolei wpływa na rozwój świadomości obywatelskiej. Ponadto, współpraca ze szkołami umożliwia wskazywanie uczniom możliwości kontynuacji nauki w szkolnictwie wyższym oraz tworzenie spójnych programów (m.in. poprzez otwieranie klas patronackich i/lub programów partnerskich). Dzięki tej współpracy uczniowie i nauczyciele regularnie goszczą na Wydziale Prawa i Administracji, **licznie uczestnicząc w wykładach i seminariach**. Dzięki współpracy uczniowie i nauczyciele mają również dostęp do pracowni i laboratoriów uniwersyteckich. Przykładowe aktywności realizowane w ramach współpracy ze szkołami w regionie to: organizacja **Dni Otwartych, Dni dla Licealistów, warsztatów dla liceów prowadzonych przez pracowników WPIA i ELSA, coroczny Dzień Prawnika**. Na początku roku akademickiego **publikowana jest także oferta wykładowa skierowana do uczniów szkół partnerskich** – pracownicy Wydziału przygotowują wykłady w formule stacjonarnej oraz zdalnej, o tematyce dostosowanej do aktualnych problemów oraz zainteresowań uczniów. Aktualna lista znajduje się na stronie internetowej pod linkiem: <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/wspolpraca-z-liceami/oferta-dla-szkol/>, a także jest wysyłana do szkół partnerskich. Takie spotkania cieszą się dużym zainteresowaniem. Na szczególną uwagę zasługuje także inicjatywa pt.: ELSA High School „Prawie na prawie”, w ramach której odbywały się cykliczne spotkania – każde spotkanie gromadziło ok. 100-150 uczniów różnych liceów w regionie (m.in. III LO im. Adama Mickiewicza w Katowicach, I LO im. Stanisława Konarskiego w Oświęcimiu, I LO im. Mikołaja Kopernika w Żywcu oraz III LO z Oddziałami Dwujęzycznymi w Zabrze). Warto również wskazać, że WPIA jest zaangażowany w realizację projektu pt. **Wsparcie Procesu Sprawiedliwej Transformacji poprzez Promocję Edukacji Wyższej**, w ramach którego pracownicy Wydziału biorą udział w dniach otwartych (promując badania prowadzone na kierunku prawo) oraz organizują warsztaty w szkołach w regionie. Umowy partnerskie WPIA ze szkołami zawierane są na określony okres, co pozwala przeprowadzać cykliczną ewaluację prowadzonych działań.

Ad. 2 - Wspólne projekty i przedsięwzięcia

Pracownicy wydziału prowadzący zajęcia na kierunku prawo podejmują szeroko zakrojoną współpracę m.in. z Urzędem Marszałkowskim województwa śląskiego, Urzędem Wojewódzkim, urzędami gmin i miast, starostwami powiatowymi, Śląskim Komendantem Wojewódzkim Policji, Szkołą Policji w Katowicach, Wojewódzkim Komendantem Państwowej Straży Pożarnej, Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, Rzecznikiem Praw Obywatelskich (Biuro Terenowe w Katowicach), Wojewódzkim Zarządem WOPR, Centralną Stacją Ratownictwa Górniczego, Okręgową Izbą Radców Prawnych,

Okręgową Radą Adwokacką, Śląskim Oddziałem Krajowej Izby Doradców Podatkowych. **Dla studentów kierunku prawo współpraca ta przekłada się na wsparcie przy organizacji konkursów studenckich, studenckich konferencji naukowych, pomocy w działalności kół naukowych oraz organizacji studenckich, udzielaniu informacji na temat praktyk i stażów studenckich oraz wsparciu absolwentów na rynku pracy, udziale praktyków (np. rzecznika konsumentów) - na zaproszenie osoby prowadzącej zajęcia - w konkretnych zajęciach dydaktycznych pokazujących praktyczne znaczenie zdobywanej wiedzy.** Przykładowo, w roku akademickim 2024/2025 przy współpracy z różnymi instytucjami zorganizowano: prelekcję naczelnika ZUSu w Chorzowie pt.: „Rola ZuS w zapewnieniu bezpieczeństwa emerytalnego obywateli” (kwiecień 2024); prelekcję sędziego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej pt.: „Praktyczne aspekty zawodu sędziego sądu karnego” (kwiecień 2024); prelekcję prokuratora pt.: „Praktyczne aspekty zawodu prokuratora” (styczeń 2025), prelekcje z udziałem przedstawicieli Okręgowej Izby Radców Prawnych i Okręgowej Rady Adwokackiej m.in.: „Mój pierwszy pozew – warsztaty z tworzenia pozwu w sprawach cywilnoprawnych” (styczeń 2025).

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest ponadto z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, które aktywnie wspierają działania Wydziału oraz współuczestniczą w organizacji wydarzeń naukowych. W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, która przekłada się na konstruowanie, realizację oraz doskonalenie programu studiów podjęto następujące działania:

Pracownicy WPIA prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo (realizując umowę zawartą przez UŚ w Katowicach) podjęli współpracę z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, której celem było sporządzenie dwóch projektów ustaw. Pierwszy z nich miał stanowić nowelizację ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnego w województwie śląskim, odpowiadającą na najważniejsze problemy prawo-organizacyjne dotyczące związku metropolitalny w województwie śląskim. W szczególności, w sporządzonym projekcie w sposób nowatorski opisano kwestię zadań związku metropolitalnego, a także finansowania ich realizacji. Drugi sporządzony projekt, realizować miał koncepcję połączenia największych miast konurbacji śląskiej w jedną gminę o charakterze metropolitalnym. Doświadczenia, wynikające z tej współpracy zostały bezpośrednio przeniesione na treść prowadzonych zajęć, w szczególności z przedmiotu: prawo samorządu terytorialnego. Zarówno z punktu widzenia ww. przedmiotu, a także innych prowadzonych na kierunku prawo bardzo istotnym jest nie tylko przedstawienie studentom aktualnego stanu prawnego, ale także prowadzenie ze studentami dyskusji dotyczącej pożądanых zmian prawnych, a także możliwości ich wdrażania w skomplikowanym otoczeniu prawnym, politycznym oraz społeczno-gospodarczym.

Pracownicy WPIA prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo podjęli także współpracę z szeregiem gmin, w tym Miastem Katowice przy organizacji i przeprowadzeniu „Tygodnia Miasta”, stanowiącego jeden z elementów obchodów Europejskiego Miasta Nauki – Katowice 2024. We wszystkich wydarzeniach organizowanych w ramach Tygodnia Miasta wzięło udział ponad 14 tys. osób nie tylko zdobywając wiedzę dotyczącą prawnych podstaw działania samorządu terytorialnego, ale także poznając „miasto” z perspektyw innych dziedzin naukowych. Wydarzeniami, które w szczególności należy tutaj wyróżnić są:

- dwie konferencje poświęcone zarządzaniu obszarami metropolitalnymi;
- warsztaty przeprowadzone przez pracowników GUS dla studentów WPIA;
- spotkania z uczniami, przeprowadzone w salach sesyjnych, w których na co dzień obradują rady miast śląskich gmin.

Doświadczenia wynikające z nawiązanej współpracy uwzględniane są przede wszystkim w treściach merytorycznych przekazywanych studentom na zajęciach z przedmiotu prawo samorządu terytorialnego. Przy czym, w opisaną współpracę byli również zaangażowani pracownicy WPIA prowadzący inne zajęcia na kierunku prawo.

Jednocześnie, w tym miejscu należy podkreślić, iż nawiązana współpraca zarówno z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, jak i Miastem Katowice w najbliższej przyszłości zaowocuje możliwością realizacji kolejnych wspólnych działań, które w nawet większy sposób mogą przełożyć się na konstruowanie, realizację oraz doskonalenie programu studiów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala także na rozwój kontaktów z lokalnymi przedsiębiorcami, którzy często stają się pracodawcami absolwentów kierunku prawo. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego jest stale rozwijana. Obecnie prowadzone są rozmowy na temat sformalizowania współpracy z Miastem Gliwice – współpracy w zakresie edukacji prawnej oraz z Miastem Zabrze.

Realizowana jest trwała współpraca ze **Stowarzyszeniem Rzeczników Konsumentów**, której wymiernym efektem są konferencje organizowane cyklicznie na WPIA UŚ, z udziałem przedsiębiorców (np. Orange, Tauron), „regulatorów rynku” (UOKiK, URE, UKE), rzeczników konsumentów, studentów. Wreszcie należy wspomnieć o współpracy studentów z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, która została zwieńczona cyklem konferencji na temat sytuacji na rynku pracy.

Realizowane jest także **współpraca z Rzecznikiem Finansowym**. W ramach tej kooperacji zrealizowana została m.in. inicjatywa pt. „Dzień Rzecznika Finansowego na WPIA UŚ” (październik 2024). W ramach warsztatów poruszone zostały kwestie tego, czym zajmuje się rzecznik finansowy, jak należy się skutecznie ubezpieczać, jak unikać pułapek kredytowych. W wydarzeniu udział wzięli także Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, przedstawiciele Departamentu Edukacji i Komunikacji oraz przedstawiciele instytucji bankowych.

Warto również wspomnieć, że od listopada 2024 r. realizowany jest projekt pt.: Wsparcie Procesu Sprawiedliwej Transformacji poprzez Promocję Edukacji Wyższej – liderem projektu jest województwo śląskie, zaś Uniwersytet Śląski jest jednym z partnerów projektowych. Celem projektu jest **podniesienie świadomości społecznej** (mieszkańcy, osoby uczące się lub pracujące na obszarze jednego z 7 podregionów górniczych z obszaru województwa śląskiego) na temat szans i możliwości wynikających ze sprawiedliwej transformacji, w szczególności w zakresie kształcenia, zatrudnienia i życia w regionie. WPIA aktywnie włączyła się w realizację tego projektu poprzez udział naszych pracowników w spotkaniach otwartych z młodzieżą oraz prowadzenie warsztatów w szkołach ponadpodstawowych. Planowane jest także organizowanie dni warsztatowych na WPIA, w których udział może wziąć szacunkowo 100 uczniów.

Wskazane powyżej różne formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są niezwykle cennym źródłem pogłębiania wiedzy teoretycznej, nabywania praktycznych umiejętności oraz kreowania przyszłości. Najlepszym dowodem na skuteczność takich działań **są również doktoraty wdrożeniowe**, które realizowane są przez byłych studentów kierunku prawo, a obecnie uczestników Szkoły Doktorskiej na Uniwersytecie Śląskim. W naukach prawnych obecnie realizowane są trzy doktoraty wdrożeniowe: dwa we współpracy z Instytutem Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna w Krakowie, jeden we współpracy z TAURON Polska Energia S.A.

WPIA łącząc współpracę z otoczeniem praktyków oraz pragnąc zainteresować swoją ofertą studiów na kierunku prawo najzdolniejszych uczniów naszego regionu, współorganizuje konkursy wiedzy prawniczej. Inicjatywą, która zasługuje na szczególną uwagę, jest coroczny konkurs organizowany we współpracy z Okręgową Izbą Radców Prawnych z siedzibą w Katowicach. W październiku 2025 r.

odbędzie się już **IV Międzyszkolny Konkurs Prawniczy**, który skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych i ma na celu weryfikację wiedzy oraz umiejętności uczniów – konkurs jest dwuetapowy (część testowa oraz część ustna). Nagrodą główną w konkursie jest indeks na kierunku prawo. Konkurs corocznie cieszy się ogromnym zainteresowaniem, co potwierdza, że połączenie działań Wydziału, praktyków oraz szkół może odnieść sukces. Warto wspomnieć, że laureaci poprzednich edycji konkursu aktualnie są osobami studiującymi na WPiA UŚ. IV Międzyszkolny Konkurs Prawniczy objęty został patronatem m.in. Ministerstwa Sprawiedliwości, Minister Edukacji, Kuratorium Oświaty w Katowicach oraz Prezydenta Miasta Katowice.

Ad. 3 – Inne formy współpracy

Na Wydziale działa **Studencka Poradnia Prawna**, która pełni ważną rolę społeczną – **studenci kierunku prawo pod opieką wykładowców**, udzielają wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonym wykluczeniem społecznym. Działalność w poradni prawnej stanowi znaczące wsparcie w rozwijaniu i budowaniu etosu zawodu prawnika przez osoby studiujące na kierunku prawo, a także stanowi cenne wsparcie praktyczne dla procesu kształcenia.

Do osób studiujących na kierunku prawo adresowane są także organizowane od roku akademickiego 2023/2024 metodyki. Wydarzenia były realizowane w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Odbływały się one przy współudziale zaproszonych do współpracy specjalistów wywodzących się z otoczenia społeczno-gospodarczego wydziału. W toku zajęć wykorzystywane było doświadczenie praktyczne prowadzących, którzy przekazywali uczestnikom wydarzeń odpowiednią kontekstową wiedzę. Tytułem przykładu wskazać można, że na Wydziale, przy udziale zaproszonych specjalistów odbyły się następujące zajęcia: **metodyka pracy mediatora, metodyka pracy prokuratora, metodyka pracy radcy prawnego czy też metodyka pracy adwokata**.

Od 2005 roku funkcjonuje także **Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji** (Śląskie CAM), wcześniej znane jako Ośrodek Mediacji. Jego zadaniem jest upowszechnianie idei rozwiązywania sporów w sposób ugodowy i budowanie postaw opartych na poszanowaniu prawa. Centrum regularnie organizuje szkolenia przygotowujące do wpisu na listę stałych mediatorów. Uczestniczą w nich również studenci prawa, którzy – dzięki współpracy Centrum z WPiA – mają możliwość korzystania z bezpłatnych lub preferencyjnych form kształcenia. Po ukończeniu kursu studenci odbywają staże mediacyjne, podczas których pod okiem doświadczonych mediatorów uczestniczą w realnych postępowaniach, sporządzają dokumentację i biorą udział w symulacjach mediacji. Dzięki temu zdobywają unikalne doświadczenie praktyczne i kompetencje niezwykle przydatne w przyszłej pracy zawodowej.

Współpraca z otoczeniem społecznym regionu wyraża się również poprzez udział kadry akademickiej oraz studentów w inicjatywach takich jak **Śląski Festiwal Nauki**, który jest jednym z najistotniejszych wydarzeń popularnonaukowych w kraju i Europie, organizowanym przez największe śląskie uczelnie wraz z jednostkami administracji lokalnej. Przykładowo, w ramach 8 Festiwalu Nauki członkowie Koła Naukowego Prawa Pracy „Opus per laborem” (studenci kierunku prawo) przeprowadzili wykład pt.: „Współczesne problemy prawa pracy”.

Współpraca z otoczeniem realizowana jest także indywidualnie przez poszczególnych pracowników będących jednocześnie praktykami dysponującymi wiedzą praktyczną z tytułu zatrudnienia w urzędach lub sprawowania funkcji organów administracji publicznej, albo współpracującymi z takimi urzędami. Zdobyte w ten sposób doświadczenie praktyczne wykorzystywane jest na zajęciach ze studentami kierunku, np. poprzez opracowywanie pism lub procedur urzędowych, formularzy,

regulaminów itd. w oparciu o stany faktyczne pochodzące z praktycznego doświadczenia wykładowców.

Warto również wskazać, że pracownicy WPIA, a także sam wydział, współpracuje aktywnie z organizacjami prawniczymi, w tym z International Law Association Grupa Polska oraz z Polskim Stowarzyszeniem Prawa Europejskiego. Współpraca z wyżej wskazanymi organizacjami zaowocowała w 2025 r. realizacją dwóch niezwykle ważnych inicjatyw: **ogólnopolskim seminarium naukowym dla młodych naukowców oraz międzynarodowym kongresem FIDE**. W ramach tego ostatniego WPIA był partnerem Kongresu FIDE oraz współorganizatorem **Kongresu Young FIDE**.

Young FIDE, które odbyło się 28.05.2025 r., było unikalną inicjatywą skierowaną do młodych badaczy prawa Unii Europejskiej, doktorantów oraz praktyków. Wydarzenie to stanowiło dla studentów prawa WPIA wyjątkową okazję do wymiany myśli z wybitnymi autorytetami prawa unijnego oraz rówieśnikami z całej Europy, a także do pogłębionej refleksji nad tematami kluczowymi dla przyszłości UE.

Dyskusje w ramach seminarium nawiązywały do trzech głównych obszarów Kongresu FIDE: prawa kryzysowego w UE, gospodarki cyfrowej (DSA/DMA) oraz solidarności i bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zielonej transformacji i zarządzania kryzysowego.

Wyjątkowość inicjatywy podkreślił udział światowej klasy ekspertów, takich jak: prof. Eleanor Sharpston (była Rzecznik Generalna TSUE), prof. Joseph H.H. Weiler (NYU/Harvard, były prezydent EUI), prof. Michał Bobek (były Rzecznik Generalny TSUE) oraz prof. Miguel Poiares Maduro (były Rzecznik Generalny TSUE). Ich doświadczenie i dorobek naukowy nadały wydarzeniu prestiżowy charakter i uczyniły je ważnym forum wymiany wiedzy i doświadczeń. Udział WPIA w tym wydarzeniu stworzył studentom kierunku prawo możliwość zapoznania się z najnowszymi kierunkami badań naukowych oraz **spotkania z wiodącymi naukowcami i praktykami w Europie**.

Współpraca z otoczeniem jest koordynowana przez specjalnie do tego powołane organy/osoby. Na WPIA działa **Pełnomocnik Dziekana WPIA ds. współpracy i rozwoju dr Małgorzata Myl-Chojnacka** (wcześniej Prodziekan ds. współpracy i rozwoju), do zadań którego należy m.in. prowadzenie aktywnej współpracy z otoczeniem zewnętrznym) oraz **Rada Eksperscka** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/rada-eksperscka/sklad-osobowy-re/>), która jest ciałem kolegialnym działającym przy WPIA od 2015 r. (pierwotnie jako Rada Biznesu). Zadaniem Rady jest propagowanie, wspieranie i realizacja idei współpracy przedstawicieli nauki z otoczeniem rynkowym, w szczególności m.in. poprzez wspieranie wspólnych przedsięwzięć, promowanie najlepszych studentów, wymianę informacji o potrzebach w zakresie kształcenia: opiniowanie/konsultowanie i kształtowanie profilu absolwenta, efektów uczenia się, programów kształcenia z punktu widzenia ich przydatności w poszczególnych gałęziach gospodarki, programu praktyk i staży dla studentów kierunku oraz współudział w ich organizowaniu. Zróżnicowany skład członkowski Rady jest tak dobrany, aby rodzaj, zakres i zasięg działalności zrzeszonych w niej ekspertek i ekspertów był zgodny z zakresem działalności kierunku prawo, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowym rynku pracy właściwym dla tego kierunku. Zasady współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym określa Statut Rady. Dzięki działalności Rady Ekspersckiej Wydział Prawa i Administracji **aktywnie angażuje interesariuszy zewnętrznych** w proces doskonalenia jakości kształcenia na kierunku prawo. Interesariusze zewnętrzeni mają wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów poprzez zgłaszanie swoich uwag bądź to Radzie Ekspersckiej bądź podczas indywidualnych spotkań z pracownikami kierunku prawo. Tytułem przykładu można wskazać, że ostatnie posiedzenie **Rady Ekspersckiej** odbyło się spotkanie poświęcone modelowi kształcenia na kierunku prawo. Miało ono miejsce 26 maja 2025 r. Uczestnicy spotkania pozytywnie odnieśli się propozycji nowego programu studiów na kierunku prawo. W toku dyskusji wskazano podkreślając, że nowy program studiów da możliwość odpowiedniego przygotowania kandydatów do pracy w

zawodzie prawnika, a także sformułowano pewne wnioski dotyczące konieczności wprowadzenia modułów proceduralnych obejmujących postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne.

Nie można pominąć również włączenia pracowników Wydziału w różnego rodzaju **aktywności i gremia**, zarówno o charakterze krajowym, jak i międzynarodowym (np. *Pierwszy Rzecznik Generalny w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej*, członkostwo w zarządzie Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, członkostwo w Komisji Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego przy ZG PCK, członkostwo w Społecznym Zespole Ekspertów przy Prezesie UODO, członkostwo w Grupach Roboczych ds. Sztucznej Inteligencji (GRAI) przy Ministerstwie Cyfryzacji, wiceprzewodniczenie Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych). Uzyskane tam doświadczenie stanowi cenną składową nie tylko w procesie prowadzenia zajęć, ale także przy okazji doskonalenia programów studiów.

Przedstawiciele instytucji i organizacji współpracujących z Wydziałem **są regularnie zapraszani do konsultacji przy tworzeniu i aktualizacji programów studiów**, a także do formułowania oczekiwanych efektów uczenia się. Ich opinie stanowią cenne źródło wiedzy o realnych potrzebach rynku pracy i pozwalają lepiej dostosować ofertę dydaktyczną do oczekiwań przyszłych pracodawców. Ponadto, efektem tych spotkań i konsultacji są zmiany w programie studiów na kierunku prawo, doskonalenie sposobów realizacji studenckich praktyk obowiązkowych, propozycje dodatkowych praktyk nieobowiązkowych oraz oferowanie konkursów tematycznych osobom studiującym na kierunku prawo.

Spotkania z interesariuszami odbywają się w różnej formie i przy różnych okazjach – podczas podpisywania nowych lub przedłużania dotychczasowych porozumień o współpracy, w trakcie realizacji wspólnych przedsięwzięć dydaktycznych i naukowych, a także przy okazji wykładów eksperckich, seminariów, konferencji czy targów pracy. Tego typu kontakty nie tylko wzbogacają proces dydaktyczny, lecz również wzmacniają relacje pomiędzy światem akademickim a praktyką zawodową, co stanowi fundament kształcenia studentów otwartych na wyzwania współczesnego rynku pracy.

Istniejące oraz planowane formy współpracy **są konsultowane z Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego WPIA**. Władze kierunku prawo są otwarte na propozycje studentów dotyczące bądź inicjowania nowych aktywności, bądź też modyfikowania istniejących. Wkład osób studiujących w kształtowanie współpracy z otoczeniem jest tym cenniejszy, że realizowane działania mogą odpowiadać ich rzeczywistym potrzebom.

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Opisane w poprzednim punkcie formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym **podlegają okresowym ewaluacjom**. Po pierwsze, kwestie jakości kształcenia omawiane są na bieżąco podczas spotkań nauczycieli akademickich kierunku prawo, w których uczestniczą także członkowie Rady Dydaktycznej Kierunku Studiów. W skład RDKS wchodzi także przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, których głos jest niezwykle cenny dla zapewnienia jakości kształcenia na kierunku prawo. RDKS bierze również udział w monitorowaniu skuteczności osiągnięcia efektów kształcenia, a wyniki swoich analiz przekazuje dyrektorowi kierunku prawo.

Po drugie, monitorowanie jakości współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się nie tylko na poziomie nauczycieli akademickich, ale także na poziomie osób studiujących na kierunku prawo. Przykładowo, organizowane są spotkania RDKS ze studentami prawa, podczas których poruszane są kwestie związane z procesami dyplomowania, oferty seminariów dyplomowych itp.

Po trzecie, interesariusze zewnętrzni mają wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów na kierunku prawo poprzez zgłaszanie swoich uwag na forum Rady Ekspertkiej oraz podczas spotkań indywidualnych z pracownikami naukowymi i dydaktycznymi kierunku prawo. Skład Rady Ekspertkiej oraz jej dokładne funkcje został opisany w punkcie wyżej. Warto podkreślić, że członkami RE są

zarówno przedstawiciele organów ochrony prawnej, jak i członkowie izb zawodowych czy podmiotów gospodarczych. Interesariusze zewnętrzni są systematycznie zapraszani do współpracy przy opracowywaniu koncepcji kształcenia oraz dookreślaniu oczekiwanych efektów uczenia się. Są także proszeni o wyrażanie opinii dotyczących programów studiów i ich realizacji. Ocena współpracy jest przeprowadzana corocznie w ramach procedur Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia – raport z oceny kształcenia na poziomie kierunku przekazywany jest na płaszczyznę wydziału, a następnie w postaci raportu wydziałowego na poziom uczelni.

Wydział monitoruje losy zawodowe absolwentów przy pomocy analizy danych powszechnie dostępnych takich np. jak raporty Biura Karier UŚ, jak również na podstawie indywidualnych kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi Wydziału czy indywidualnych kontaktów pracowników Wydziału z absolwentami kierunku. Losy zawodowe absolwentów informują o sytuacji zawodowej i statusie absolwentów UŚ na rynku pracy, zgodności pracy z ukończonym kierunkiem, zapotrzebowaniu na absolwentów kierunku na rynku pracy oraz poziomie zadowolenia ze podjętej przez absolwenta pracy, jak również o oczekiwaniach pracodawców wobec absolwentów, a wyniki tych analiz są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Każda ze wskazanych form współpracy podlega monitorowaniu w zakresie wynikającym ze specyfiki działania.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Za ważne i specyficzne dla WPiA UŚ uznajemy:

- szeroką zinstytucjonalizowaną współpracę ze szkołami (już od szkoły podstawowej), połączoną z promocją kierunku prawo – współpraca poddawana ciągłej ewaluacji i ocenie (obecnie dużo umów jest w procesie prolongowania) oraz nawiązywanie nowej współpracy;
- szeroką współpracę z sądami różnego szczebla oraz z jednostkami samorządu terytorialnego;
- zapewnienie studentom możliwości bezpłatnego udziału w szkoleniach z mediacji oferowanych przez Śląskie CAM przy WPiA;
- zaangażowanie studentów kierunku prawo w czynny udział w ważnych wydarzeniach naukowych, w tym w Śląski Festiwal Nauki oraz w Kongresie Young FIDE;
- zaangażowanie pracowników WPiA w realizację projektu Wsparcie Procesu Sprawiedliwej Transformacji poprzez Promocję Edukacji Wyższej (promocja projektów badawczych, programów kształcenia na kierunku prawo);
- wypracowanie we współpracy z podmiotami zewnętrznymi Kodeksu Dobrych Praktyk Studenckich (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Wspolpraca/Kodeks-dobrych-praktyk.pdf>).

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi **ważny element koncepcji kształcenia** na kierunku prawo, w znacznym stopniu wpływającym na jego rozwój. Umiędzynarodowienie jest ponadto środkiem realizacji misji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Wykorzystanie **dobrych wzorców i praktyk międzynarodowych** nastąpiło na różnych płaszczyznach i za pomocą zróżnicowanych środków. Ma ono miejsce na **płaszczyźnie ogólnej**, w ramach tworzenia programu studiów, ustalania efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji oraz określania metod i sposobów kształcenia. Na **płaszczyźnie szczegółowej**, merytorycznej, umiędzynarodowienie następuje poprzez określenia zawartości programowej (meritum) poszczególnych zajęć.

Dążenie do umiędzynarodowienia procesu kształcenia znajduje swój wyraz m.in. poprzez:

- stworzenie szerokiej oferty zajęć merytorycznych w językach obcych oraz włączenie zajęć merytorycznych w językach obcych w procesie kształcenia;
- umożliwienie zainteresowanym studentom przygotowania i obrony prac magisterskich w językach obcych;
- uruchomienie pełnych dwuletnich studiów magisterskich w języku angielskim *International Business Law and Arbitration*, dostępnych również dla absolwentów kierunku prawo;
- udział studentów kierunku Prawo w projekcie **Global Classroom Initiative**, realizowanym przez Global Outreach Committee w ramach **Southeastern Association of Law Schools (SEALS)**. WPiA UŚ uczestniczy w tym projekcie obok uczelni z USA, Niemiec, Portugalii, Grecji i Turcji. Projekt zakłada prowadzenie **zajęć w formule zdalnej na platformie ZOOM, w międzynarodowych, mieszanych grupach studenckich**. Uczestnicy wspólnie analizują wybrane problemy prawne w ujęciu komparatystycznym, konfrontując różne perspektywy systemowe i kulturowe. Dyskusje oraz wspólne zadania projektowe prowadzą do wypracowania rozwiązań, które odzwierciedlają różnorodność tradycji prawnych i sposobów interpretacji norm prawnych. Taka formuła pozwala studentom nie tylko na **rozwój kompetencji prawniczych i językowych**, ale także na nabycie doświadczeń związanych z pracą w **środowisku międzynarodowym online**, gdzie kluczowe są umiejętności komunikacji międzykulturowej, współpracy w grupie i krytycznego myślenia. Uczestnicy mają również okazję do nawiązywania relacji akademickich i osobistych, które są następnie rozwijane podczas planowanych spotkań na uczelniach partnerskich w Europie i w USA. W roku akademickim 2023/2024 udział w projekcie wzięło 11 studentów i doktorantów kierunku prawo.
- uruchomienie od semestru letniego 2021/2022 na WPiA UŚ Szkoły Prawa Hiszpańskiego i Praw Krajów Ameryki Łacińskiej. Jest to cykl zajęć nieobowiązkowych umożliwiający pozyskanie/poszerzenie wiedzy z zakresu kultury prawnej krajów iberoamerykańskich. Wszystkie zajęcia w cyklu prowadzone są w języku hiszpańskim. Zaproszenie do wygłoszenia wykładów dla naszych studentów przyjęli przedstawiciele m.in.: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales (Hiszpania), Academia Interamericana de Derechos Humanos (Meksyk), Universidad Panamericana (Meksyk), Trybunału Konstytucyjnego Hiszpanii. Podczas seminarium inauguracyjnego drugiej edycji cyklu podpisana została międzynarodowa umowa bilateralna o współpracy naukowo-badawczej i edukacyjnej pomiędzy Uniwersytetem Śląskim w Katowicach a Academia Interamericana de Derechos Humanos de Coahuila w Meksyku. W seminarium wzięł udział Ambasador Meksyku w RP Pan Juan Sandoval Mendiola.

- udział w programie [Programme in European Private Law for Postgraduates \(PEPP\)](#), realizowanym we współpracy z czołowymi ośrodkami akademickimi w Europie. Umożliwia on doktorantom i absolwentom udział w kursach i warsztatach w różnych krajach, rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych oraz zdobywanie doświadczeń badawczych i dydaktycznych w perspektywie europejskiej. Program ten wzmacnia też proces kształcenia na poziomie studiów I i II stopnia – stanowi inspirację dla studentów, a kadra dydaktyczna zaangażowana w PEPP wnosi do zajęć perspektywę prawa porównawczego i europejskiego.
- udział w programie **Pan-European Seal (PES)**, realizowanym we współpracy z EUIPO i EPO, umożliwia studentom i kadrze WPiA korzystanie z międzynarodowych materiałów edukacyjnych, udział w szkoleniach, letnich szkołach i stażach oraz nawiązywanie kontaktów z europejskimi instytucjami ochrony własności intelektualnej. Dzięki temu kierunek prawo zyskuje silny komponent międzynarodowy i praktyczny w obszarze prawa własności intelektualnej. Studenci ostatnich semestrów regularnie aplikują o staże w ramach programu – w 2022 roku absolwentka i doktorantka WPiA Justyna Kania odbyła roczny staż w EUIPO, a w roku akademickim 2024/2025 do programu zakwalifikowali się kolejni studenci, Jakub Abramski i Igor Całka, umieszczeni na liście rezerwowej.
- zorganizowanie wykładów gościnnych pracowników naukowych z ośrodków zagranicznych przebywających na krótkoterminowych pobytach na WPiA UŚ, które to wykłady skierowane są do studentów kierunku prawo. W ramach wykładów gościnnych w 2025 roku odbyły się następujące spotkania:
 - **prof. Marta Andhov, Uniwersytet w Auckland, Nowa Zelandia** - wykład „Lecture on current challenges of sustainable public procurement law”. Tematem przewodnim wykładu były bieżące wyzwania związane ze zrównoważonym prawem zamówień publicznych. Uczestnicy spotkania podjęli dyskusję, czy organy władzy publicznej mogą w ramach zamówień publicznych wziąć pod uwagę również aspekty środowiskowe, społeczne i ekonomiczne oraz jakie wymierne korzyści można uzyskać z ich uwzględniania w procesie udzielania zamówień publicznych;
 - **dr Gábor Mélypataki, Uniwersytet w Miskolcu, Węgry** – wykład „The visible and the invisible labour in the mirror of pay transparency”. Wykład poświęcony był problematyce nierówności płacowych pomiędzy kobietami i mężczyznami (gender pay gap) oraz innym wyzwaniom, przed którymi stoją pracowniczki i pracownicy współczesnego rynku pracy. W obliczu nieustannych działań Unii Europejskiej na rzecz eliminacji dysproporcji płacowych próbowano ustalić rzeczywisty stan wdrażania polityk równościowych. Dyskutowano zarówno o tym, w jakim stopniu przepisy mające na celu niwelowanie różnic w wynagrodzeniach znajdują odzwierciedlenie w praktyce funkcjonowania instytucji i przedsiębiorstw, jak i o skuteczności stosowanych mechanizmów w długofalowej perspektywie;
 - **dr Małgorzata Węgrzak, Uniwersytet w Alicante, Hiszpania** – wykład „Granice wolności słowa – odpowiedzialność użytkowników za treści publikowane przez nich oraz przez osoby trzecie w mediach społecznościowych”. Wykład poświęcony był zagadnieniu publikowania w Internecie treści, które mogą naruszać granice wolności słowa. Omówiono kwestie prawnej odpowiedzialności użytkowników za treści udostępniane zarówno osobiście, jak i przez osoby trzecie w ramach działalności w mediach społecznościowych. Szczególną uwagę poświęcono problematyce treści publikowanych anonimowo oraz analizie, w jakim zakresie obowiązujące przepisy prawa odnoszą się do takich przypadków;
 - **prof. Anne-Laure Chaumette, Uniwersytet Paris Nanterre, Francja** – wykład „International Criminal Law and Social Media”. Podczas wykładu omówiono rolę mediów

- społecznościowych w kontekście naruszeń praw człowieka. Analizie poddano zagadnienia związane z szerzeniem mowy nienawiści oraz inicjowaniem aktów cyberprzemocy za pośrednictwem platform takich jak Facebook. Ponadto przedstawiono aktualne wyzwania, przed którymi stoi system międzynarodowego prawa karnego, oraz rozważano możliwości jego zastosowania w przestrzeni Internetu;
- **dr Ľudovít Máčaj, Comenius University in Bratislava**, szkolenie dla studentów WPiA UŚ z zakresu prawnych aspektów zmian klimatycznych (3 h) w ramach projektu AGIT: Activation of young generation in the times of climate policy backlash in Central Europe, program: Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV), CERV-2022-CITIZENS-CIV (2023/2024);
 - **dr Matúš Michalovič, Comenius University in Bratislava**, szkolenie dla studentów WPiA UŚ z zakresu prawnych aspektów zmian klimatycznych (3 h) w ramach projektu AGIT: Activation of young generation in the times of climate policy backlash in Central Europe, program: Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV), CERV-2022-CITIZENS-CIV (rok akad. 2023/2024);
 - zorganizowanie spotkania z przedstawicielami organów UE, spotkanie z Katariną Ivanković Knežević, **Dyrektor DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego Komisji Europejskiej** oraz Urszulą Romańską, Liderką Zespołu ds. Polski w Komisji Europejskiej;
 - umożliwienie studentom dostępu do międzynarodowych prawniczych baz danych:
 - Biblioteka Prawnicza oferuje dostęp do szeregu baz danych, takich jak: SIP Lex, SIP Legalis, Legal Source, Beck-Online (+ dodatkowe moduły: Verfahrens- und Schiedsrecht International, Zivilrecht PREMIUM International), Westlaw International, Hein-Online, Oxfors Journal Law, Inforlex, ArsLege, United Nations Digital Library. Zarejestrowani czytelnicy mogą korzystać z baz na terenie biblioteki po zalogowaniu się do systemu lub zdalnie poprzez narzędzie HAN UŚ;
 - System biblioteczny umożliwia również korzystanie z szeregu innych baz danych, które mogą być wykorzystane w procesie dydaktycznym lub naukowym (bazy interdyscyplinarne
 - Academic Research Source eBooks (EBSCOhost); Academic Research Source eJournals (EBSCOhost); Academic Search Ultimate (EBSCOhost); Academica: Cyfowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych; Bibliografia Narodowa Biblioteka Nauki; Cambridge University Press Journals; Current Contents; Connect (Web of Science); Data Citation Index (Web of Science); De Gruyter; DigiZeitschriften; DOAB – Directory of Open Access Books; DOAJ – Directory of Open Access Journals; eBook Collection (EBSCOhost); EbscoHost; IBUK LIBRA; Infona; The Internet Archive; JournalTOCs; Libraria; Master File Premier (EBSCOhost); Newspaper Source (EBSCOhost); Open Monographs – monografie Wydawnictwa UŚ; ScienceDirect; Scopus; SciVal (Scopus); Springer; Nature; Web of Science Core Collection; Wiley Online Library;
 - Biblioteka Prawnicza oferuje publikacje w językach obcych oraz czasopisma zagraniczne, przydatne w procesie kształcenia i pisanie prac dyplomowych;
 - Biblioteka Prawnicza oferuje dostęp do książek elektronicznych poprzez następujące bazy prenumerowane: IBUK LIBRA; ebookpoint BIBLIO; Legimi; Academic Research Source; eBooks (EBSCOhost); eBook Collection (EBSCOhost); De Gruyter; ScienceDirect; SpringerLink; Wiley Online Library, jak również bazy w otwartym dostępie: Open Monographs – monografie Wydawnictwa UŚ; IntechOpen; DOAB – Directory of Open Access Books; LUMINOS ;Stanford University Press’ Digital Projects; Oxford University

Press Open Books; Bloomsbury Open Access Collection; Cambridge University Press Open Books; MIT Press Directs; OAPEN – Online Library of Open Access Books; OpenEdition Books; OpenBook Publishers; Open Humanities Press. Dodatkowo, na życzenie czytelników zamawiane są obce pozycje w postaci e-booków;

- w zakresie czasopism Biblioteka Prawnicza oferuje dostęp do: A-Z – katalog czasopism elektronicznych – (Baza z informacjami o czasopismach elektronicznych i wybranych książkach elektronicznych (Elsevier, Springer) dostępnych w sieci Uniwersytetu Śląskiego oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Zasób czasopism i książek tworzą następujące bazy i serwisy pełnotekstowe: EBSCOhost, ScienceDirect (Elsevier), SpringerLink, Wiley Online Library, Central and Eastern European Online Library*, Cambridge University Press, Oxford University Press, HeinOnline*, Westlaw*, Royal Society of Chemistry*, American Physical Society*, Institute of Physics*, ABI/Inform**, OECDLibrary**, JSTOR*, PsycARTICLES***, Directory of Open Access Journals (DOAJ), Arianta – Naukowe i branżowe polskie czasopisma elektroniczne, inne serwisy czasopism w wolnym dostępie oraz ok. kilkadziesiąt tytułów czasopism z prenumeraty drukowanej w dostępie online. Czasowo do listy będą dołączane czasopisma elektroniczne z serwisów testowanych. Dodatkowo istnieje dostęp do: Academic Research Source eJournals (EBSCOhost); Academic Search; Ultimate (EBSCOhost); American Chemical Society; American Institute of Physics; American Physical Society; Business Source Ultimate (EBSCOhost); Cambridge University Press Journals; CEEOL – Central and Eastern European Online Library; De Gruyter; Dziennik Gazeta Prawna; Dziennik Zachodni; Emerald Insight; Gazeta Wyborcza; HeinOnline; Infona; INFORLEX; Institute of Physics; Journal Citation Reports (Web o Science); JSTOR; Legalis; LEX; Master File Premier (EBSCOhost); Monitor Polski B; Nature; Newspaper Source (EBSCOhost); Oxford Journals – Economics and Finance; Oxford Journal – Law; Polityka; Royal Society of Chemistry; Rzeczpospolita; Sage Journals; Science; ScienceDirect; SpringerLink; Taylor & Francis – Biological, Earth, Environmental & Food Sciences; Westlaw International; Wiley Online Library;
- Biblioteka Prawnicza oferuje dostęp do baz w otwartym dostępie: ARIANTA – naukowe i branżowe polskie czasopisma elektroniczne; Biblioteka Nauki; BazHum; DigiZeitschriften; DOAJ – Directory of Open Access Journals;
- udział studentów w organizowanych przez **WPiA UŚ konferencjach międzynarodowych** oraz angażowanie studentów w projekty międzynarodowe, zwłaszcza w ramach konsorcjum **Transfrom4Europe**(<https://us.edu.pl/t4e/>), (Tytułem przykładu można wskazać, że studenci WPiA uczestniczyli m.in. w konferencji Young Fide zorganizowanej przez WPiA UŚ w dniu 28 maja 2025 r., studentka Wiktoria Kondas, uczestniczyła w short-term mobility with a mandatory virtual component na University of Jean Monnet (Francja) w ramach Transfrom4Europe, 18-24 maja 2025)
- umożliwienie studentom WPiA UŚ udziału w **zagranicznych szkołach letnich** poprzez dofinansowanie ich pobytu (Studentka Justyna Michalak brała udział w Summer ELSA Law School Lisbon, 2025);
- wsparcie strukturalno-organizacyjne: na WPiA UŚ funkcjonuje **Pełnomocnik ds. Umieędzynarodowienia, Pełnomocnik ds. Programu Erasmus** którą to funkcję pełni **dr hab. Michał Kania, prof. UŚ**. Wsparcie współpracy międzynarodowej zapewnione jest również przez pracowników administracji. Na poziomie UŚ zapewniono **wsparcie w zakresie pozyskiwania projektów międzynarodowych** przez pracowników WPiA UŚ. Wsparcie jest wszechstronne, polega ono na wyszukiwaniu projektów, przygotowaniu aplikacji, wsparciu przy pisaniu wniosków, obsłudze formalnej aplikacji oraz rozliczeniu projektu.

- w zakresie obsługi studentów programu Erasmus+ – **wyodrębnienie dwóch sekcji obsługi administracyjnej studentów programu Erasmus**: studentów WPIA UŚ wyjeżdżających do krajów europejskich oraz studentów przyjeżdżających do Uniwersytetu Śląskiego i przydzielenie do nich trzech przeszkolonych pracowników biegle władających językiem angielskim (1 osoba studenci wyjeżdżający, 2 osoby studenci przyjeżdżający na WPIA UŚ).
- organizowane **cyklicznie przez Pełnomocnika ds. umiędzynarodowienia spotkania z pracownikami** naukowo-dydaktycznymi, w trakcie których przekazywane są informacje na temat możliwości rozwoju współpracy międzynarodowej, np. w ramach stypendiów Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta, grantów i stypendiów KE, konsorcjum Transform4Europe, czy też programu Erasmus+;
 - Spotkanie z cyklu Success Story - Współpraca Międzynarodowa, 29.11.2024. Prezentacje projektów realizowanych przez pracowników WPIA,
 - Spotkanie informacyjne na temat Erasmus Plus, 6.12. 2024, Prezentacja dotycząca możliwości wyjazdów w ramach programu,
 - Spotkanie informacyjne dla doktorantów SD na temat możliwości działalności międzynarodowej, 14.01.2025,
 - Spotkanie informacyjne na temat stypendiów Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta, 14.03.2025,
 - Spotkanie informacyjne na temat sojuszu Transform4Europe oraz stypendiów NAWA, 15.04.2025,
 - Spotkanie informacyjne na temat sojuszu Transform4Europe, 3.06.2025
- **wsparcie informacyjne** poprzez funkcjonowanie angielskojęzycznej strony internetowej Wydziału [Faculty of Law and Administration | University of Silesia in Katowice](#). Strona zawiera kompleksowe informacje na temat międzynarodowej działalności Wydziału, jak również osiągnięć poszczególnych pracowników. Strona stanowi wizytówkę WPIA UŚ informującą obcokrajowców o działalności prowadzonej przez Wydział. Zapewniono również wsparcie informacji o działalności międzynarodowej WPIA UŚ poprzez social-media, takie jak platforma LinkedIn oraz Facebook;
- **kontakt z przedstawicielami międzynarodowego środowiska naukowego** poprzez uczestnictwo w wykładach i zajęciach prowadzonych przez wykładowców i podmioty zagraniczne (zdalnie bądź stacjonarnie) (np. Prof. Li Dan z Northeastern University, wykład: The Governance of China, 2025);
- udział pracowników w **międzynarodowych projektach dydaktycznych**; jako przykład można wskazać udział **dr Małgorzaty Myl-Chojnackiej w Charles E. Scheidt Faculty Fellows in Atrocity Prevention**. Jest to prestiżowy program realizowany przez Institute for Genocide and Mass Atrocity Prevention (I-GMAP) na Binghamton University, New York, USA. Jego głównym celem jest wspieranie kadry akademickiej w integrowaniu perspektywy zapobiegania ludobójstwu i masowym okrucieństwom w dydaktyce oraz badaniach naukowych. Program ma charakter interdyscyplinarny – gromadzi przedstawicieli różnych dziedzin, tworząc unikatową platformę do wymiany wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk w obszarze ochrony praw człowieka oraz odpowiedzialności społecznej. W ramach programu stypendyści otrzymują wsparcie merytoryczne i organizacyjne, priorytetowy dostęp do konsultacji eksperckich, a także możliwość rozwoju własnych kursów i inicjatyw akademickich, które uwzględniają komponent zapobiegania masowej przemocy. Wyjątkowym elementem bieżącej edycji jest fakt, że po raz pierwszy w historii program został otwarty dla naukowców spoza Stanów Zjednoczonych. Poszerzenie grona uczestników o badaczy z innych krajów nadaje inicjatywie wymiar globalny i podkreśla jej międzynarodową misję.

- udział pracowników WPiA UŚ prowadzących zajęcia na kierunku prawo w **międzynarodowych projektach**, mających bezpośrednie przełożenie na zawartość merytoryczną zajęć:
 - np. projekt dr hab. K. Gajdy-Roszczyńskiej, prof. UŚ: *International Judicial Training: Boosting Judicial Competencies in a Post-pandemic Reality*. Efekty realizacji tego projektu zostały wdrożone na zajęciach dr hab. K. Gajdy-Roszczyńskiej, prof. UŚ prowadzonych na kierunku prawo. Projekt International Judicial Training: Boosting Judicial Competencies in Post-Pandemic Reality, realizowany przez Uniwersytet Śląski we współpracy z CEELI Institute, Stowarzyszeniem Sędziów Chorwackich i Polskim Stowarzyszeniem Sędziów „Iustitia”, znacząco poszerzył ofertę szkoleniową dla środowiska sędziowskiego w Europie Środkowo-Wschodniej. Dzięki niemu przeprowadzono serię specjalistycznych szkoleń, które uczyły stosowania prawa UE w różnych typach postępowań (karnych, cywilnych) oraz wzmacniały świadomość dotyczącą praworządności, niezależności sądów i wyzwań cyfryzacji. Istotną wartością dydaktyczną są trzy opracowane podręczniki, które zawierają praktyczne wskazówki, orzecznictwo, najlepsze praktyki — co pomaga w przekazywaniu wiedzy od teorii do zastosowań w pracy sędziów. Publikacje zostały przetłumaczone na kilka języków (otwarty dostęp), co umożliwia ich szerokie zastosowanie edukacyjne w różnych krajach regionu.
 - Innym przykładem może być projekt dr hab. M. Habdas, prof. UŚ *„Bridging the Gap in Housing Studies” (Housing+)*. Wzbogacił on dydaktykę o nowoczesne, interdyscyplinarne podejście do nauczania o mieszkalnictwie w perspektywie europejskiej. Dzięki współpracy Uniwersytetu Śląskiego z Uniwersytetem Rovira i Virgili w Tarragonie oraz University of Galway w Irlandii powstał międzynarodowy kurs online Housing+, dostępny na stronie www.housingstudies.eu. Kurs wykorzystuje innowacyjne metody dydaktyczne, w tym grywalizację, łącząc wiedzę z prawa, ekonomii, architektury i nauk społecznych. W ramach projektu opracowano również interdyscyplinarny podręcznik „European Housing Studies” oraz poradnik dydaktyczny „Guide on Multi-Unit Ownership”, które wspierają nauczanie w środowisku akademickim i praktycznym. Projekt przyczynił się do umiędzynarodowienia kształcenia oraz do stworzenia otwartych, nowoczesnych narzędzi edukacyjnych dla studentów i specjalistów zajmujących się problematyką mieszkalnictwa.
 - Ponadto na Wydziale realizowano projekt dr. hab. Jacka Zrałka, *Activation of young generation in the times of climate policy backlash in Central Europe* <https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/activation-of-young-generation-in-the-times-of-climate-policy-backlash-in-central-europe/>. Dzięki projektowi zajęcia ze studentami zostały wzbogacone o komponent praktyczny wynikający z realizacji projektu ukierunkowanego na zwiększenie świadomości młodych ludzi w zakresie zmian klimatycznych, polityki klimatycznej oraz dostępnych instrumentów prawnych umożliwiających wpływ na jej kształtowanie na poziomie lokalnym i krajowym. W ramach warsztatów studenci uczestniczyli w zajęciach poświęconych prawnym aspektom zmian klimatu, w tym cywilnoprawnym roszczeniom klimatycznym oraz postępowaniom arbitrażowym związanym z inwestycjami w sektorze energetyki odnawialnej. Dzięki projektowi zajęcia zyskały interdyscyplinarny charakter, łącząc wiedzę z zakresu prawa, polityki publicznej i ochrony środowiska z praktycznymi umiejętnościami analizy oraz stosowania instrumentów prawnych w kontekście wyzwań klimatycznych. Szczegółowy wykaz projektów międzynarodowych realizowanych przez pracowników WPiA znajduje się w załączniku: **PKA_PRzałącznik5**.
- **staże zagraniczne** (np. Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law, dr hab. Mauro Arturo Rivera León, termin 01.08.2024 – 11.08.2024, 16.08.2024-30.09.2024, staż w ramach grantu „Mobilność, Nauka” III edycja w ramach konkursu Inicjatywa

Doskonałości – Uczelnia Badawcza, Uniwersytet Lumsa w Palermo, dr Lidia Rodak, termin 04.03.2024 – 05.07.2024, z przerwami na udział w konferencjach zagranicznych, staż badawczy na zaproszenie Uniwersytetu Lumsa w Palermo, Instytut ASSERa w Hadze, dr Dominika Iwan-Sojka, termin 01.06.2024-30.07.2024, staż w ramach grantu Mobilność międzynarodowa w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza);

- **stałe podnoszenie kompetencji językowych** pracowników naukowo-dydaktycznych i administracyjnych m.in. poprzez:
 - **uruchomienie specjalistycznego, dedykowanego kursu językowego Legal English and Academic Skills**, obejmującego cztery specjalistyczne moduły, dotyczące m.in. wystąpień na konferencjach międzynarodowych, przygotowania naukowych tekstów angielskojęzycznych, rozpowszechniania wyników badań naukowych w social-mediach,
 - **udział w stażach zagranicznych i stypendiach**, wymianie akademickiej w ramach programu Erasmus+ oraz w ramach realizacji umów bilateralnych. Doświadczenie i kompetencje zdobyte w ten sposób jest następnie wykorzystywane na płaszczyźnie dydaktycznej, w szczególności w ramach zajęć nawiązujących (porównawczo) do obcych systemów prawnych, bądź zajęciach z elementami prawa europejskiego,
- ufundowanie na WPiA wyróżnienia Dziekana WPiA UŚ dla studentów za unikatową działalność międzynarodową, międzynarodowe sukcesy i promocję Uniwersytetu Śląskiego poza granicami Polski. Wyróżnienie przyznawane za działalność o charakterze międzynarodowym w trakcie studiów. Dotychczas laureatami nagrody byli:
 - Fryderyk Zoll - m.in.: udział w międzynarodowej wymianie studenckiej, aktywny udział w zagranicznych konferencjach międzynarodowych, zajęcie I miejsca w turnieju debat nowicjuszy w formacie British Parliamentary organizowanym przez Renmin University of China, powołanie w wyniku wygrania otwartego konkursu na stanowisko asystenta naukowego wraz z programem studiów doktorskich w ramach programu badawczego "Literary Forms of European Legal Culture in Poland, Russia and the Ukraine. Research on Law and Literature of Central- and Eastern-European Societies in Comparative Perspective" na Westfalskim Uniwersytecie Wilhelma w Munster.
 - Jakub Zwierzchowski – m.in.: udział w międzynarodowej wymianie studenckiej, aktywny udział w zagranicznych konferencjach międzynarodowych, podjęcie studiów na programie Law na China University of Political Science and Law, ukończenie kursu chińskiej kultury i języka organizowanego w ramach polsko-chińskiej wymiany studenckiej (NAWA).
 - Mikołaj Pietrzyk - m.in.: udział w międzynarodowej wymianie studenckiej, aktywny udział w zagranicznych konferencjach międzynarodowych, opieka nad profesorami wizytującymi WPiA UŚ, wygłoszenie referatów dotyczących prawa i kultury Unii Europejskiej dla studentów College of Law Loyola University New Orleans.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

- Program studiów na kierunku prawo **uwzględnia postulat umiędzynarodowienia procesu kształcenia**. Zgodnie z programem kształcenia na kierunku prawo, w całokształcie umiejętności istotnych dla rozwoju zawodowego absolwentów istotne znaczenie ma znajomość języków obcych; efekty uczenia się zakładają:
 - **swobodne posługiwanie się co najmniej jednym językiem obcym z uwzględnieniem języka specjalistycznego na poziomie co najmniej B2+ (K_U01),**

- komunikowanie się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię (KJ.2023_U),
- W ofercie kształcenia skierowanej do studentów kierunku prawo **znajdują się moduły w języku angielskim**. Liczba zajęć w ofercie wynosi 43 w roku 2025/26 (np. Animal Trade Law, Art and Cultural Property Law, Criminalistic Aspects of Protection of Works of Art). Szczegółowy wykaz zajęć w języku obcym obejmuje **tabela nr 6** dołączona do niniejszego raportu. Udział w tych zajęciach ma charakter dobrowolny. W nowej siatce studiów, która obowiązuje od roku 2025/2026 przewidziano **konwersatorium do wyboru w języku obcym**;
- Umieędzynarodowieniu procesu kształcenia służą nie tylko lektoraty, ale również takie przedmioty, jak np. prawo międzynarodowe publiczne, czy też prawo Unii Europejskiej;
- Możliwość pozyskania informacji bezpośrednio od przedstawicieli instytucji zagranicznych (np. przez wykłady gościnne Rzecznika Generalnego TSUE prof. dr hab, M. Szpunara) przenosi wiedzę zdobytą na zajęciach do obszarów powiązanych z doświadczeniem i praktyką.
- Wydział daje możliwość studentom kierunku prawo **udziału w bogatej ofercie wykładów profesorów wizytujących** (m.in. Nicolo Muciaccia z Włoch, Melike Yaman z Turcji, Dušan Rostaš ze Słowacji, Sami Dogru z Turcji). Zajęcia te mają charakter uzupełniający w stosunku do oferty dydaktycznej ujętej w siatce studiów na kierunku prawo. Poszerzają one kompetencje studentów zarówno w zakresie merytorycznym, jak i językowym. Studenci zdobywają w ten sposób kompetencje obejmujące specjalistyczną terminologię językową.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięć przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

- W programie studiów prawo, obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026, studenci mają obowiązek realizacji lektoratów w języku obcym w ogólnej liczbie 120 godzin na studiach stacjonarnych i 80 na studiach niestacjonarnych. Obejmuje on semestry 2-4 (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/lektorat/moj-lektorat/regulaminy/zasady-uczestnictwa-w-lektoracie/>). Dla studentów kontynuujących naukę w roku akademickim 2025/2026 lektorat przewidziany został w wymiarze 120 h na studiach stacjonarnych i 60 h na studiach niestacjonarnych.
- Na studiach stacjonarnych każdy moduł językowy jest prowadzony w formie spotkań bezpodreśnionych;
- Na studiach niestacjonarnych każdy moduł realizowany jest w trybie *Blended learning* z wykorzystaniem kursu e-learningowego na platformie e-learningowej jednostki prowadzącej lektoraty – Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych; (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/lektorat/moj-lektorat/regulaminy/zasady-obowiazujace-na-lektoratach-z-jezykow-obcych-prowadzonych-w-formie-e-learningu-na-wpia/>)
- Ponadto UŚ stwarza wiele możliwości osiągnięcia i doskonalenia biegłości językowej, a także jej poświadczenia w formie Akademickiego Certyfikatu Znajomości Języka Obcego, który można uzyskać po złożeniu Egzaminu Certyfikującego. Jednostką organizującą Egzaminy Certyfikujące dla całej społeczności akademickiej oraz wszystkich zainteresowanych jest Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. (<http://el.us.edu.pl/spnjo>)

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

- **Mobilność studentów i kadry realizowana jest w drodze umów bilateralnych**, w szczególności programu Erasmus+, obejmującej (stan na 23.09.2025 r.) 81 uczelni partnerskich. 81 umów obejmujących mobilność studentów (np. Universitat De Barcelona, Universitat de València, Osnabrück University, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici,

Università degli Studi di Padova, Alma Mater Studiorum Università di Bologna, Université Paris-Est Créteil, czy też Masarykova Univerzita. Szczegółowy wykaz znajduje się w Załączniku **PKA_PRzałącznik6**, dających 210 miejsc odbywania części studiów za granicą. Studenci kierunku prawo są na bieżąco informowani i stale zachęceni do udziału w programie Erasmus+. **Corocznie organizowane są spotkania informacyjne**, upowszechniane na stronie Wydziału, Facebooku, a także poprzez tradycyjne ogłoszenia; Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo **współpracują stale z ośrodkami zagranicznymi**. Tytułem przykładu można wskazać, że od kilku lat realizowana jest współpraca z Mediterranean University of Reggio Calabria oraz Mediterranean International Centre for Human Rights Research w Reggio Calabria (Włochy) oraz dyrektorem Centrum prof. Angelo Viglianisi Ferraro, co zaowocowało odbyciem przez **dr hab. Joannę Nowakowską-Małusecką, prof. UŚ** trzymiesięcznego stażu naukowego (15.06.2023-30.09.2023) oraz pobytem jako visiting scholar (17.05.-15.07.2025) w Centrum i wygłoszeniem referatów podczas dwóch międzynarodowych konferencjach organizowanych przez tę jednostkę („AI, Law and Ethics - Issues and Challenges” - 20.05.2025 r.; „Public and Private Law Instruments of Protection of Weak Subjects” - 9.07.2025 r.)

- **Mobilność studentów w ramach wyjazdów na studia na kierunku Prawo (PKA_PRzałącznik7):**
 - Wyjazdy 2023/2024 - 13 studentów prawa
 - Wyjazdy 2024/2025 - 22 studentów prawa
- **Mobilność studentów w ramach wyjazdów na praktyki na kierunku Prawo:**
 - 2024/2025 – 2 studentów
- Kadra zatrudniona na kierunku prawo realizuje także **wyjazdy w ramach programu Erasmus: (PKA_PRzałącznik8):**
 - w 2023/24 – kadra NA – 39 wyjazdów, kadra NNA – 32 wyjazdy
 - w 2024/25 – kadra NA – 11 wyjazdów, kadra NNA – 3 wyjazdy

Umiędzynarodowienie kadry realizowane w ten sposób wpływa także na jej kompetencje wykorzystywane na potrzeby dydaktyki na kierunku prawo,

- **w ramach umów bilateralnych** współpraca realizowana jest na przykład przez prof. dr. hab. Piotra Piniora, dr Mateusza Żabę, współpraca z Pavol Josef Šafarik University in Košice (Słowacja), Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, oraz Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraina), dr Michała Barańskiego współpraca z Miskolc University (Węgry), dr hab. Mauro Arturo Rivera Leona, współpraca z Inter-American Academy of Human Rights of the Autonomous University of Coahuila (Meksyk), dr hab. Michała Kanię, prof. UŚ, współpraca z University of Copenhagen, (Dania);
- **w ramach staży zagranicznych wśród których można wymienić:**
 - Uniwersytet w Zurychu, dr Bartosz Janik, termin 01.03.2023 – 31.07.2023; 01.09.2023-30.09.2023, staż w ramach projektu NCN Sonatina „Efekt pewności wstecznej (hindsight bias) w sędziowskim podejmowaniu decyzji”
 - Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law, dr Mauro Arturo Rivera León, termin 01.08.2024 – 11.08.2024, 16.08.2024-30.09.2024, staż w ramach grantu „Mobilność | Nauka” III edycja w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza
 - Uniwersytet Lumsa w Palermo, dr Lidia Rodak, termin 04.03.2024 – 05.07.2024 (z przerwami na udział w konferencjach zagranicznych), staż badawczy na zaproszenie Uniwersytetu Lumsa w Palermo
 - Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie, dr Dominika Bek, 05.03.2023 – 11.03.2023, staż dydaktyczny w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany” (PO WER, Działanie 3.5)

- Uniwersytet Kopenhaski, dr hab. Michał Kania, prof. UŚ, termin 03.08.2022 – 31.08.2024, staż badawczy w ramach realizacji projektu „Purchase Power, SPP through private law enforcement” realizowanego przez Centrum Prawa Prywatnego Wydziału Prawa Uniwersytetu Kopenhaskiego - Instytut ASSERa w Hadze, dr Dominika Iwan-Sojka, termin 01.06.2024-30.07.2024, staż w ramach grantu Mobilność międzynarodowa w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza
- **udział w istotnych wydarzeniach międzynarodowych**, (np. w ramach XXXI Kongresu Międzynarodowej Federacji Prawa Europejskiego, w części Young Fide, której współorganizatorem był WPiA UŚ, czy też w ramach Programme in European Private Law for Postgraduates” (PEPP));
- **wyjazdy zagraniczne** realizowane w ramach indywidualnych grantów pracowników m.in. w ramach projektu Tenancy Law and Housing Policy in Multi-level Europe (TENLAW), dr hab. Magdalena Haddas, prof. UŚ, The algorithmic and digital vulnerability of older, dr Dominika Iwan-Sojka;
- ponadto działalność międzynarodowa realizowana jest w ramach **projektów międzynarodowych**, m.in.: International Judicial Training: Boosting Judicial, Activation of young generation in the times of climate policy backlash in Central Europe, Potrzeba nowego ujęcia strony słabszej w dobie postkonsumenckiej na przykładzie ochrony przedstawicieli handlowych w prawie polskim i niemieckim w kontekście europejskim, Tenancy Law and Housing Policy in Multi-level Europe (TENLAW), oraz uczestnictwie w sieciach naukowych, m.in. w Sieci Badawczej Prawa Pracy;

7.5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest na bieżąco monitorowane przez władze Wydziału, pełnomocnika ds. umiędzynarodowienia Wydziału, a także przez pełnomocniczkę ds. programu Erasmus, organizującą coroczne spotkania ze studentami dotyczące mobilności międzynarodowej; Ocena umiędzynarodowienia kształcenia prowadzona jest przede wszystkim w ramach dorocznych analiz przygotowywanych przez dyrekcję kierunku i władze dziekańskie, które zostają zawarte w raportach z oceny kierunku studiów w zakresie jakości kształcenia w danym roku akademickim oraz wydziałowych raportach z oceny kierunków studiów w zakresie jakości kształcenia w danym roku akademickim.

Na poziomie **dyrekcji kierunku** raport jest przede wszystkim analizą jakościową w zakresie stopnia uwzględnienia wzorów międzynarodowych, treści programowych, literatury itd., ale wspartą analizą ilościową i statystyczną w zakresie mobilności międzynarodowej, zaproszonych wykładowców itd. W ramach analizy uwzględniane są także informacje uzyskane podczas dorocznych (przewidzianych w Procedurach systemie zapewniania jakości kształcenia) spotkań z interesariuszami wewnętrznymi. Na poziomie wydziałowym analiza jest pogłębiona i poszerzona (wykładowcy często prowadzą zajęcia na różnych kierunkach równocześnie). Analizowane są m.in. informacje takie jak sposób uwzględniania wzorców międzynarodowych w funkcjonowaniu kierunków studiów, informacje dotyczące umiędzynarodowienia kształcenia. Należy wskazać, że **kierowniczka biblioteki** działającej przy WPiA UŚ cyklicznie monitoruje wydawnictwa i zgodnie z zapotrzebowaniem pracowników zaopatruje bibliotekę w monografie i czasopisma zagraniczne; Kwestia wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację brana jest pod uwagę w standardowych bieżących działaniach z tego zakresu: ocena dokonywana przez dyrekcję kierunku, a także kolegium dziekańskie.

Należy także wskazać działania w zakresie monitorowania i oceny dokonywane przez Pełnomocnika ds. Umieędzynarodowienia. Odbył on następujące spotkania mające na celu ustalenie bieżących problemów związanych ze współpracą międzynarodową (spotkania kontrolne) oraz wdrożenie konkretnych działań:

- Spotkanie z pracownikami WPiA UŚ w sprawie bieżącej współpracy międzynarodowej w dniu 4.03.2025,
- Spotkanie z doktorantami SD na temat realizowanej przez nich działalności międzynarodowej, 14.01.2025,
- Spotkanie z pracownikami WPiA UŚ w sprawie bieżącej współpracy międzynarodowej w dniu 29.11. 2024,
- Indywidualne spotkania z pracownikami WPiA UŚ realizującymi badania w sferze międzynarodowej na temat możliwych usprawnień organizacyjnych
- Bieżące spotkania z pracownikami administracji odpowiedzialnymi za wątki umieędzynarodowienia.

W ich wyniku stworzona została strona internetowa angielską Faculty of Law and Administration | University of Silesia in Katowice, strona zawiera kompleksowe informacje na temat działalności międzynarodowej WPiA UŚ wraz z filmami promującymi, zorganizowane zostały krótkie pobyty naukowców z zagranicy (w sumie do dzisiaj 5, do końca roku kolejne 3), w ramach których każdorazowo odbywają się spotkania z pracownikami mające na celu podzielenie się wiedzą o możliwych rozwiązaniach w zakresie problemów związanych z umieędzynarodowieniem WPiA UŚ (np. spotkanie z prof. Martą Andhov z Uniwersytetu Auckland na temat rozpowszechniania wyników badań naukowych w social-mediach, 12.06.2025 oraz spotkanie z prof. prof. Anne-Laure Chaumette z Uniwersytetu Paris Nanteterre na temat budowania naukowych sieci współpracy międzynarodowej, 6.06.2025).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Dobre praktyki:

- WPiA UŚ stale podnosi kwalifikacje pracowników naukowo-dydaktycznych umożliwiając rozwój kadry na arenie międzynarodowej. Pracownicy WPiA UŚ uczestniczą w licznych wydarzeniach międzynarodowych, posiadają liczne publikacje naukowe w językach obcych. Liczne grono pracowników WPiA UŚ stanowi czołówkę ekspertów europejskich w swoich obszarach badawczych (m.in. prof. dr hab. Maciej Szpunar, dr hab. Monika Jagielska, prof. UŚ, dr hab. Magdalena Habdas, prof. UŚ, prof. dr hab. Piotr Pinior).
- Wsparcie rozwoju działalności międzynarodowej zapewnione jest również poprzez pracowników administracji. Działalność międzynarodowa WPiA UŚ stanowi istotny element Nowej Strategii Uniwersytetu Śląskiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak	

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oferuje różnego rodzaju formy wsparcia studentów odnoszące się do aktywności dydaktycznej, naukowej, organizacyjnej, efektywnego procesu studiowania, udzielania pomocy materialnej oraz z zakresu wsparcia psychologicznego. Wynika to z przyjętych w UŚ strategii, której priorytetowym celem jest **uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb studentów, zarówno grupowych, jak i indywidualnych**. Należy podkreślić, że poza formami wsparcia, jakie oferowane są wszystkim osobom studiującym, szczególną uwagę zwraca się na studentów z niepełnosprawnościami, studentów uczestniczących w wymianach międzynarodowych, studentów potrzebujących pomocy materialnej, jak również studentów zainteresowanych sportem, zaangażowanych w działalność organizatorską czy studentów uzdolnionych. Nie zapominamy również o osobach studiujących aktywnych zawodowo, czy tych posiadających dzieci. Wspieramy zarówno osoby studiujące w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej.

Wydział zapewnia realizację **zróżnicowanych potrzeb grupowych** poprzez włączanie przedstawicieli studentów w prace ciał kolegialnych funkcjonujących w ramach WPIA. **Udział studentów** w Radzie Dydaktycznej kierunku prawo, a także Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów, pozwala nie tylko na **stałe monitorowanie ich potrzeb, ale także uwzględnianie pojawiających postulatów**. Przykładem takich działań jest uwzględnienie głosu osób studiujących w kontekście kształtowania oferty modułów do wyboru, a także w kontekście zmian i doskonalenia programu kształcenia. Samorząd Studencki ma również prawo do wyrażania opinii o harmonogramie zajęć i aktywnie z tego uprawnienia korzysta (§ 8 ust 1 i 2 Regulaminu Studiów).

Wydział zapewnia osobom studiującym możliwość udziału, a także **włączenia się w organizację różnego rodzaju przedsięwzięć**, w tym przede wszystkim konferencji, seminariów i warsztatów. Chodzi tutaj nie tylko o aktywności, które organizowane są z inicjatywy pracowników Wydziału, ale także te, podejmowane dzięki impulsowi ze strony studentów. Tego typu aktywności są organizowane lub współorganizowane przez działające na Wydziale koła naukowe oraz Samorząd Studencki. Samorząd Studencki oraz koła naukowe mogą korzystać również z bazy lokalowej Wydziału; mają możliwość rezerwacji odpowiedniej auli lub sali, zgodnie ze swoimi potrzebami. Istnieje również możliwość skorzystania z dostępnych w aulach lub salach sprzętów, m. in. rzutników czy komputerów stacjonarnych z dużymi monitorami.

Uniwersytet, a co za tym idzie również Wydział zapewnia osobom studiującym możliwość **realizacji potrzeb indywidualnych**. Przejawia się ona przede wszystkim w szczegółowych rozwiązaniach prawnych zawartych w Regulaminie studiów obowiązującym w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, zawierającym opis rodzajów i form wsparcia dla studentów. Na podstawie Regulaminu studiów studenci mogą ubiegać się m.in. o:

- uzyskanie zgody na **Indywidualną Organizację Studiów (IOS)** (§15 Regulaminu studiów). IOS polega na indywidualnym ustaleniu z prowadzącymi zajęcia sposobu realizacji efektów uczenia się i ich weryfikacji, w przypadku, gdy zachodzą okoliczności uzasadniające jej przyznanie (m.in. podjęcie kształcenia na więcej niż jednym kierunku studiów, studentka będącą w ciąży, student będący rodzicem);
- zapewnienie dostosowań (§16 Regulaminu studiów) i tym samym realizację procesu kształcenia, prowadzenia badań naukowych innym trybem po przyznaniu tzw. **Indywidualnego Dostosowania Studiów (IDS)**. IDS przyznawany jest studentom ze

specjalnymi potrzebami wynikającymi ze stanu zdrowia w celu dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju występujących trudności i ich szczególnej sytuacji;

- uzyskanie zgody na studiowanie w ramach **Indywidualnego Toku Studiów** (ITS) (§17 Regulaminu studiów). ITS polega na odpowiednim doborze modułów realizujących efekty uczenia się kierunku oraz dodatkowych efektów uczenia się, a także udziale studenta w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych. O ITS może ubiegać się student, który ukończył pierwszy semestr studiów i uzyskał średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wnioskiem semestrze studiów lub średnią ocen powyżej 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów lub został zatrudniony w Uczelni w konsekwencji zdobycia przez niego, indywidualnie lub w zespole, grantu na finansowanie działalności naukowej, lub ukończył z oceną celującą studia pierwszego stopnia, po których kontynuuje naukę na studiach drugiego stopnia oraz przedstawił na piśmie szczegółową koncepcję realizacji ITS. Dodatkowo takim tokiem studiów student może iść od pierwszego roku, jeśli jest laureatem lub finalistą olimpiad stopnia centralnego lub laureatem konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich lub finalistą mistrzostw sportowych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym w kategoriach młodzieżowych;
- przedłużenie terminu na zaliczenie semestru (§ 25 ust 7 Regulaminu studiów);
- udzielenie urlopu zdrowotnego, dziekańskiego lub krótkoterminowego (§ 32 Regulaminu studiów);
- realizację wybranych efektów uczenia się z semestru wyższego niż wynika to z aktualnego wpisu na semestr (§ 30 ust 1 Regulaminu studiów);
- wyznaczenie późniejszego terminu na złożenie pracy dyplomowej niż wynikający z Regulaminu studiów (§ 35 ust 4 Regulaminu studiów);
- udział w programach wymiany studentów, w szczególności Erasmus i MOST (§ 19 Regulaminu studiów);
- uznanie efektów uczenia się osiągniętych w szczególności w wyniku działalności o charakterze badawczym, naukowym, artystycznym, wdrożeniowym lub społecznym prowadzonej w czasie trwania jego studiów (§ 22 Regulaminu studiów).

Student w każdej indywidualnej sprawie studenckiej może liczyć na wsparcie Prodziekana ds. studenckich i kształcenia, Pełnomocników ds. Studenckich, a także właściwego Dyrektora kierunku studiów i jego zastępcy. Pomocą służą również pracownicy właściwego dziekanatu, a także Samorząd Studencki pozostający w stałym kontakcie z władzami Wydziału. Szczegółowe dane dotyczące przyznanych IOS, ITS oraz IDS znajdują się w kryterium 2.

Należy podkreślić, że Uniwersytet realizuje **strategię otwartości**, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Jest to widoczne w Regulaminie studiów, a szczególnie w **Zarządzeniu nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami. UŚ dokłada zatem wszelkich starań do zapewnienia **dostosowania procesu dydaktycznego dla studentów**, którzy mają różne potrzeby, wynikające ze stanu zdrowia, integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem akademickim, wyrównania szans edukacyjnych oraz likwidowania barier i przeciwdziałania wykluczeniu. Na wsparcie mogą liczyć studenci, dla których niezbędna jest pomoc asystenta dydaktycznego lub którzy potrzebują wypożyczyć sprzęt, chcą wziąć udział w szkoleniach czy konferencjach, są aktywni sportowo, potrzebują usług doradczych lub potrzebują konsultacji psychologicznych. Informacji o sposobach wsparcia dla takich grup studentów udzielają **Wydziałowi Koordynatorzy ds. dostosowania studiów** oraz **Wydziałowy Koordynator ds. organizacyjnego wsparcia osób z niepełnosprawnością/ osób ze szczególnymi potrzebami** powołani na WPIA (informacje kontaktowe znajdują się na stronie:

<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/dostepnosc/> Należy wskazać, że w roku 2020 na stanowisko koordynatora ds. dostępności w zakresie administracyjnym została powołana mgr Małgorzata Szaniewska. Od 2024 stanowisko to zostało zmienione na Wydziałowego Koordynatora ds. organizacyjnego wsparcia osób z niepełnosprawnością/osób ze szczególnymi potrzebami. Koordynatorka cały czas doskonali swe kompetencje związane z powierzonymi zadaniami. Od roku 2021 brała udział w szeregu szkoleń dotyczących dostępności. Jako przykładowe można wskazać: Szkolenie z zakresu otwartości, równości, zrozumienia (2021 r), Szkolenie z zakresu zaburzeń psychicznych oraz całościowych, w tym zespołu Aspergera (2022r). W roku akademickim 2022/2023 Koordynatorka podjęła naukę na Studiach Podyplomowych z zakresu zarządzania dostępnością – specjalista dostępności na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, które ukończyła w roku 2023 z oceną bardzo dobrą. W tej chwili aplikuje do programu Lider Dostępności, w ramach programu DUO II. Szczegółowo zadania Koordynatora ds. dostępności przedstawiono w opisie kryterium 2.

W budynku Wydziału studenci mają możliwość korzystania z pokoju wyciszeń.

Uniwersytet Śląski **zapobiega wykluczeniu cyfrowemu studentów i pracowników** poprzez darmowy dostęp do MS Office 365 edu, a w tym m.in. programów Word, Excel, Powerpoint, Forms w wersji online. Studenci mają również możliwość korzystania z systemu USOS UŚ w wersji mobilnej. We wszystkich budynkach UŚ istnieje dostęp do sieci eduroam, która zapewnia możliwość skorzystania z Internetu po zalogowaniu się jak do uczelnianej poczty elektronicznej. Na wydziale dostępnych jest 27 laptopów, które są wypożyczane studentom na zajęcia. Ponadto, studenci z IDS mogą wypożyczyć tablet, który umożliwi im udział w zajęciach lub pomoże w przygotowaniu pracy. Studenci korzystają z mLegitymacji, która umożliwia im m.in. korzystanie ze zniżek w komunikacji miejskiej.

UŚ jest beneficjentem projektu DUO II – Uniwersytet Śląski wspólnota dostępna, uniwersalna i otwarta nr umowy o dofinansowanie nr FERS.03.01-IP.08-001/24 pt. „Uczelnie coraz bardziej dostępne. Projekt został rozpoczęty 1 marca 2025 roku. **Celem projektu** jest zwiększenie dostępności oraz poziomu inkluzyjności i uniwersalności Uniwersytetu Śląskiego poprzez eliminację barier w zakresie korzystania z oferty edukacyjnej oraz tworzenie akademickiego środowiska przyjaznego osobom ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami (OSP/OZN). **W oparciu o diagnozę potrzeb zaplanowano działania w 8 obszarach dostępności Uczelni:**

1. Struktura organizacyjna.
2. Dostępność architektoniczna.
3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna.
4. Dostępność cyfrowa.
5. Technologie.
6. Procedury.
7. Usługi wspierające edukację.
8. Działania podnoszące świadomość niepełnosprawności.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie: <https://duo.us.edu.pl/pl/duo-II> i <https://us.edu.pl/universytet-slaski-wspolnota-dostepna-uniwersalna-i-otwarta-duo-ii/> Projekt trwa do 28 lutego 2029 roku.

W Uniwersytecie, od 1 stycznia 2022 r. do 31.10.2023 realizowany był Projekt edukacyjny „**UNIWERS-US. Kadra Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla projektowania uniwersalnego**”, którego celem było podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich UŚ w zakresie projektowania uniwersalnego. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projektowanie uniwersalne, zgodnie z art. 2 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w

możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Jednocześnie uniwersalne projektowanie nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. W ramach projektu przewidziano realizację czterech zadań: Podniesienie kompetencji z zakresu projektowania uniwersalnego – liderzy/ambasadorzy ds. projektowania uniwersalnego, Podniesienie kompetencji z zakresu projektowania uniwersalnego – wspólnota ucząca się, Podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich UŚ w obszarze projektowania uniwersalnego – przygotowanie rekomendacji, Praktyczne wykorzystanie wiedzy dotyczącej projektowania uniwersalnego – konsultacje i mentoring. Dyrektorzy prowadzonych na WPIA kierunków (w tym także kierunku prawo) oraz część kadry akademickiej, od czerwca 2022 r. uczestniczyła w cyklu certyfikowanych szkoleń i warsztatów z projektowania uniwersalnego, obejmujących zarówno teoretyczne, jak i praktyczne aspekty zagadnienia, a także zastosowanie standardów projektowania uniwersalnego w szkolnictwie wyższym. Działania te miały na celu m.in. przygotowanie dla wspólnoty UŚ rekomendacji w postaci materiałów e-learningowych, by następnie te uwzględnione zostały przy tworzeniu sylabusów oraz samych kursów, w których materiały będą umieszczane z zachowaniem standardów dostępności cyfrowej. Planowane jest także stworzenie pracowni dydaktyki projektowania uniwersalnego. Więcej informacji na temat projektu znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-pracownikow/univers-us/>

W ramach dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów należy wspomnieć o przyjętym w listopadzie 2021 r. **Planie Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim**, w ramach którego osoby studiujące same w sobie stanowią odrębną grupę beneficjentek i beneficjentów wielu działań w każdym z pięciu obszarów. Na szczególnie podkreślenie zasługuje przede wszystkim szereg rozwiązań dla studentek w ciąży oraz osób studiujących sprawujących funkcje rodzicielskie lub opiekuńcze. Dla przykładu, w obszarze "Kultura organizacyjna oraz równowaga pomiędzy życiem prywatnym, zawodowym a uczeniem się", w ramach zwiększenia równości szans dla osób uczących się przewidziano: umożliwienie wnioskowania o uwzględnienie obowiązków opiekuńczych w logowaniu na zajęcia oraz umożliwienie indywidualizacji uczenia się i form weryfikacji jego efektów osobom z obowiązkami rodzicielskimi i opiekuńczymi. Celem stworzenia dodatkowych mechanizmów wspierających osoby uczące się podjęte zostały wstępne rozmowy z władzami samorządowymi dotyczące miejsc w przedszkolach/żłobkach dla dzieci także osób uczących się w UŚ. W bliskiej przyszłości planuje się ponadto zorganizowanie wsparcia wewnątrz UŚ w zakresie opieki nad dziećmi, członkami rodziny o specjalnych potrzebach, starszymi członkami rodziny itp. oraz rozwój infrastruktury UŚ przyjaznej rodzicom z małymi dziećmi. W ramach budowania równowagi między obowiązkami rodzinnymi i wynikającymi z uczenia się w Planie duży nacisk kładzie się na stworzenie wytycznych sprzyjających planowaniu spotkań roboczych uwzględniających równowagę uczenie się – rodzina oraz monitorowanie potrzeb i reagowanie na problemy zgłaszane przez osoby uczące się w Uniwersytecie. Wreszcie, w ramach ułatwiania osobom uczącym się ponownego wdrożenia się (np. po urlopie związanym z rodzicielstwem), przewidziano wprowadzenie praktyk typu „pozostawania w kontakcie” dla osób długotrwale korzystających z uprawnień rodzicielskich (możliwość krótkotrwałego „zawieszenia” urlopu rodzicielskiego w celu np. Uczestnictwa w szkoleniu). Plan Równości Płci w UŚ dostępny jest na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/2021/12/16/plan-rownosci-plci-w-universytecie-slaskim-w-katowicach/> Uniwersytet Śląski przyjął Deklarację - Wspólnoty Równych i Różnorodnych. Wspólnotę akademicką tworzą ludzie reprezentujący różne perspektywy i idee, różną wiedzę i kulturę, dlatego Uniwersytet różnice te uznaje za dodatkową wartość. Dyskryminacja lub wykluczenie w Uniwersytecie ze względu na indywidualne cechy i okoliczności, takie jak: wiek, niepełnosprawność, płeć lub tożsamość płciowa, orientacja seksualna, status rodzinny, ciąża czy rodzicielstwo, obowiązki opiekuńcze, pochodzenie społeczne, rasa, kolor skóry, narodowość, pochodzenie etniczne, religia, status ekonomiczny, opinia polityczna czy członkostwo w związkach zawodowych lub jakakolwiek inna odrębność – są w Uniwersytecie Śląskim nieakceptowalne.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Formy wspierania osób studiujących na Wydziale można podzielić na **instytucjonalne** i **pozainstytucjonalne**. Pierwsza z nich wynika z przyjętego programu studiów. Zaliczają się do niej wykłady, ćwiczenia, seminaria, praktyki studenckie. W przypadku form pozainstytucjonalnych osoby studiujące mają możliwość uczestniczenia w warsztatach, seminariach naukowych czy też konkursach wiedzy. Należy w tym miejscu podkreślić, że istotnym czynnikiem wspierającym osoby studiujące w procesie uczenia się mają koła naukowe i organizacje studenckie działające na wydziale. W ramach wydziału można wskazać na funkcjonowanie licznych organizacji, a wśród nich m.in.:

1. ELSA Katowice
2. Koło Naukowe Prawa Nieruchomości
3. Koło Naukowe „Pro Arte” UŚ
4. Koło Naukowe Prawa Karnego UŚ
5. Koło Naukowe Prawa Pracy „Opus per Laborem”
6. Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawna
7. Koło Naukowe Prawa Karnego Procesowego „Iustitia”
8. Koło Naukowe Prawa Ochrony Środowiska
9. Koło Naukowe Debat Oksfordzkich
10. Koło Naukowe Prawa Rodzinnego „Ignis Familiae”
11. Koło Naukowe Kryminalistyki „Veritas”
12. Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej
13. Koło Naukowe Prawa Cywilnego „Sapere Aude”
14. Koło Naukowe Praw Zwierząt
15. Koło Naukowe Prawa Administracyjnego
16. Koło Naukowe Prawa Sportowego
17. Koło Naukowe Prawa Finansowego i Podatkowego
18. Koło Naukowe Prawa Medycznego
19. Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego „Ius Gentium”
20. Koło Naukowe Doktryn Polityczno-Prawnych
21. Koło Naukowe Procesowego Prawa Cywilnego

Należy dodać, że osoby studiujące w trakcie swojej nauki na kierunku prawo korzystają również z następujących form pomocy merytorycznej:

- konsultacji pracowników naukowo-dydaktycznych WPiA;
- seminariów dyplomowych;
- zasobów Biblioteki Prawniczej, która dysponuje bardzo bogatym i wciąż powiększającym się księgozbiorem oraz dostępem do baz specjalistycznych, z których osoba studiująca może w komfortowych warunkach skorzystać przy stanowiskach komputerowych znajdujących się w czytelni lub zdalnie po zalogowaniu się do systemu HAN UŚ;
- zasobów Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (CINIBA), w którym osoba studiująca znajdzie bardzo bogaty księgozbiór obejmujący dziedziny wiedzy reprezentowane przez wszystkie kierunki kształcenia;
- dostępu do czytelni studenckich wyposażonych w terminale komputerowe w budynku CINIBA;
- możliwości wyszukiwania i zamawiania książek i skryptów on-line, jak i korzystania z bogatego księgozbioru biblioteki cyfrowej;
- udziału w otwartych posiedzeniach towarzystw naukowych (m.in. PAN Katowice).

Bardzo ważną rolę w procesie uczenia się odgrywają pełnomocnicy dziekana. Osoby studiujące mogą liczyć na pełne wsparcie i pomoc m.in.: **pełnomocniczki ds. studenckich, koordynatorki ds. dostępności** (w tym wydziałowej koordynatorki ds. organizacyjnego wsparcia osób z niepełnosprawnością/osób ze szczególnymi potrzebami), **pełnomocnika ds. kształcenia zdalnego, pełnomocnika do spraw kół naukowych i działalności studenckiej, czy też koordynatorów praktyk**

studenckich. Nie sposób w tym miejscu nie wspomnieć o pracownikach Biblioteki Prawniczej, na których zaangażowanie oraz pomoc mogą liczyć osoby studiujące.

Specyficzną formą wspierania procesu uczenia się stanowi **Studencka Poradnia Prawna**. Celem Poradni jest udzielenie bezpłatnej pomocy prawnej osobom studiującym oraz osobom niezamożnym, które w danej sprawie nie posiadały lub nie posiadają profesjonalnego pełnomocnika (np. adwokata, radcy prawnego). Poradnia świadczy także pomoc organizacjom społecznym – także takim, które dopiero podejmują swoją działalność. Mogą one wystąpić z prośbą o pomoc do Poradni o ile: są organizacjami niedochodowymi lub niskodochodowymi; ich statutowym celem jest ochrona praw człowieka, w szczególności w zakresie praw mniejszości, praw osób studiujących, praw osób z niepełnosprawnościami oraz ochrony dóbr kultury. Nad działalnością poradni prawnej nadzór sprawuje **Pełnomocnik Dziekana ds. studenckiej poradni prawnej** oraz **opiekunowie właściwych sekcji**.

8.3. Formy wsparcia

Formy wsparcia osób studiujących znajdują się nie tylko w **Regulaminie studiów**, ale również zostały szczegółowo scharakteryzowane w **Procedurach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia** dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział. Rozdział VI zatytułowany „Wsparcie studentów w procesie uczenia się” w siedmiu punktach opisuje i reguluje proces wsparcia osób studiujących.

1. Wspieranie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;
2. Wspieranie prowadzenia badań lub działalności artystycznej oraz publikowania lub prezentacji ich wyników, jak również uczestniczenia w różnych formach komunikacji naukowej lub artystycznej, oraz prowadzonych badań.
3. Wspieranie działań mających na celu przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy lub dalszej edukacji.
4. Motywowanie studentów do osiągania lepszych wyników nauczania i uczenia się.
5. Informowanie studentów o możliwościach ich wsparcia i jego zakresie, w tym o pomocy materialnej.
6. Rozstrzyganie skarg i rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez studentów.
7. Monitorowanie obsługi administracyjnej studentów.

Wszelkie informacje dotyczące Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dostępne są na stronie internetowej Uniwersytetu [Tok studiów | Student | Informacje, wiadomości i komunikaty | Uniwersytet Śląski w Katowicach \(us.edu.pl\)](https://us.edu.pl); [Jakość kształcenia | Pracownik \(us.edu.pl\)](https://us.edu.pl) oraz Wydziału <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/>; <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/ksztalcenie/akty-prawa-wewnetrznego/>.

Osoby studiujące zaczynające swoją edukacyjną przygodę na Wydziale otrzymują wszelkie niezbędne informacje dotyczące **organizacji studiów** bezpośrednio po immatrykulacji. W inauguracji roku akademickiego uczestniczy m.in. dyrektor właściwego kierunku wraz z zastępcą, prodekan ds. studenckich i kształcenia, pełnomocnik ds. studenckich oraz Koordynatorzy ds. dostępności. Tak by osoby zaczynające studia mogły od razu poznać władze oraz pracowników odpowiedzialnych za wsparcie w procesie uczenia się. Z początkiem października do osób rozpoczynających studia na pierwszym roku, poprzez USOSmail, kierowany jest „list powitalny”, który ma zaznajomić ich ze strukturą i siedzibą Wydziału oraz wskazać kluczowe dla procesu studiowania dokumenty, a także formy wsparcia i kontaktu. Pierwszy tydzień rozpoczynającego roku akademickiego ma specyficzny charakter. Jest to czas, kiedy odbywają się dni adaptacyjne oraz spotkania integracyjne organizowane przez władze Wydziału, samorząd wydziałowy oraz Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego. Osoby rozpoczynające naukę uczestniczą w **spotkaniach** z władzami Wydziału, podczas których przekazywane są informacje dotyczące organizacji studiów. W trakcie takich spotkań osoby studiujące

wybierają również swojego przedstawiciela roku w osobie starosty. Ważnym elementem integrującym są spotkania z przedstawicielami samorządu studenckiego, którzy opowiadają młodszym kolegom i koleżankom o możliwościach aktywnego działania w samorządzie, a także przeprowadzają szkolenie z praw i obowiązków studenta.

Studenci mogą się też na bieżąco dowiadywać o aktualnych wydarzeniach, możliwościach udziału w konkursach, stażach i aktywnościach samorządu bezpośrednio ze **strony internetowej**: <https://www.samorząd.us.edu.pl/>. Studenci UŚ mają też prywatną grupę na Facebooku - <https://www.facebook.com/groups/1682748115353510>.

W UŚ funkcjonuje również **strona internetowa przeznaczona dla osób studiujących rozpoczynających swoje studia** <https://us.edu.pl/student/co-musisz-wiedziec-twoj-pakiet-informacyjny-przed-1-pazdziernika/>. Na stronie znajdują się podstawowe informacje dotyczące struktury Uczelni, zasad funkcjonowania (np. jak zorganizowana jest praca dziekanatów), sposobów wspierania osób studiujących w procesie uczenia się i nie tylko. We wszelkich sprawach studenci mogą liczyć na pomoc pełnomocniczki ds. studenckich, dyrektorów kierunków studiów i ich zastępców, prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej: <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/o-wydziale/struktura/>.

A. krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Regulamin studiów obowiązujący w UŚ zawiera informację o możliwościach **wymiany krajowej i międzynarodowej**. Osoby studiujące mogą uczestniczyć przede wszystkim w programach: **MOST** oraz **Erasmus+**. Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST daje m.in. możliwość realizacji programu studiów na uczelni innej niż macierzysta, a także wyboru dodatkowych, związanych z zainteresowaniem osoby studiującej, zajęć dydaktycznych. Szczegółowe informacje na temat programu znajdują się na stronie internetowej uczelni: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/> oraz wydziału: <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/most/>. Niezbędnych informacji udziela studentom również wydziałowy **Koordynator ds. programu MOST**.

Drugi z programów umożliwia realizację części studiów (jednego lub dwóch semestrów) w zagranicznej instytucji partnerskiej. Erasmus+ daje również możliwość wyjazdów na staże w jednostkach naukowych. Na wydziale powołany został **pełnomocnik dziekana ds. programu Erasmus+**, koordynujący proces wymiany i udzielający zainteresowanym niezbędnych informacji. Szczegółowe informacje o tym programie znajdują się na stronach internetowych uczelni oraz wydziału (<https://us.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/mobilnosc-miedzynarodowa/program-erasmus/>; <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/erasmus/informacje-ogolne/>).

Tytułem przykładu można wskazać, że w roku akademickim 2024/2025 z wyjazdów w ramach programu ERASMUS skorzystały 22 osoby udające się na pobyt do następujących ośrodków:

- **Roczny pobyt:**
 - 1 osoba - SOFIISKI UNIVERSITET SVETI KLIMENT OHRIDSKI Bułgaria
 - 1 osoba - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO Włochy
- **Semestr zimowy:**
 - 6 osób - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO Włochy
 - 1 osoba - UNIVERSITE DE NANTES Francja
 - 1 osoba - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI BARI ALDO MORO Włochy
 - 1 osoba - Università degli Studi di Padova Włochy
 - 1 osoba - SVEUCILISTE U RIJECI Chorwacja
 - 1 osoba - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI GENOVA Włochy
 - 2 osoby - ALMA MATER STUDIORUM - UNIVERSITÀ DI BOLOGNA Włochy
 - 1 osoba - UNIVERSIDADE CATOLICA PORTUGUESA Portugalia

- 1 osoba - Institut d Etudes Politiques de Grenoble Francja
- 1 osoba- UNIVERSITAET LEIPZIG Niemcy
- 1 osoba- UNIVERSITAET BIELEFELD Niemcy
- 1 osoba- UNIVERSITAET GRAZ Austria
- 1 osoba- Masarykova Univerzita Czechy
- **Semestr Letni:**
 - 1 osoba - UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO Włochy

Należy w tym miejscu wspomnieć, że osoby studiujące mogą wziąć udział w programach oferowanych przez **Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA)** (<https://nawa.gov.pl/studenci/studenci-polscy>).

Studenci mogą uczestniczyć w zajęciach prowadzonych na różnych kierunkach w ramach tzw. **studiów międzyobszarowych**. Pieczę i zarząd nad tym rodzajem studiów sprawuje Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych. Informacje o szczegółach tej formy studiów oraz wsparciu procesu uczenia osoby studiujące mogą uzyskać bezpośrednio w Kolegium lub odwiedzając stronę internetową (<https://us.edu.pl/kolegium-indywidualnych-studiow-miedzyobszarowych-prowadzi-rekrutacje/>).

B. prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej,

Na WPIA przykładana jest szczególna uwaga, aby **włączać osoby studiujące w działalność naukową**. Przejawiać się to może w realizacji **projektów badawczych**, dla których Uniwersytet zapewnia odpowiednie zaplecze, a także w **działalności w kołach naukowych**.

Istotnym aspektem w rozwoju indywidualnych projektów badawczych jest również indywidualna praca z osobami studiującymi szczególnie uzdolnionymi. Odbywa się ona nie tylko w ramach **konsultacji z pracownikami** naukowo-dydaktycznymi Wydziału, ale również współpracy w ramach **Indywidualnego Toku Studiów** przewidzianego w Regulaminie studiów. Nauczyciele i Nauczycielki akademickie WPIA pełnią również funkcję **tutorów** w ramach Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych. Zadaniem tutora jest wspólne z osobą studiującą sprecyzowanie zainteresowań naukowych tej osoby oraz nakreślenie planu współpracy, który mógłby zaowocować publikacją, referatem, czy też zaprezentowaniem wyników badań w inny sposób.

Studenci Wydziału mieli także możliwość udziału w projekcie „**Mistrzowie dydaktyki**”. To projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego mający na celu m.in. wypracowanie metod pracy ze studentem opartych o **zasady tutoring**. W projekcie mogli brać udział studenci kształcący się na kierunkach w ramach 4 obszarów kształcenia: nauk humanistycznych, ścisłych i przyrodniczych, społecznych oraz inżynierijno-technicznych. Bardzo istotnym wsparciem w procesie działalności naukowej jest zapewnienie odpowiedniego zaplecza w postaci bogato zaopatrzonej biblioteki naukowej, zarówno w tradycyjny księgozbiór, jak i zbiory oraz bazy specjalistyczne dostępne online. Mając powyższe na uwadze **biblioteka WPIA** pod tym względem może stanowić wzorcowy przykład zapewnienia odpowiedniego wsparcia naukowego.

Studenci realizujący indywidualne prace badawcze lub artystyczne mogą ubiegać się o **Grant Studencki** czy też **Wyróżnienia Rektora**. Obie formy wsparcia zostały przedstawione w pkt. 8.4.

Program studiów na kierunku prawo zapewniają osobom studiującym możliwość **rozwoju swoich zainteresowań naukowych** poprzez prawo wyboru w toku studiów modułów fakultatywnych. Osoby studiujące mają także możliwość wyboru seminariów magisterskich zgodnie ze swoimi

zainteresowaniami. Seminaria rozpoczynają się od sprecyzowania zainteresowań osoby studiującej, wyboru tematu pracy dyplomowej, ustalenie zasad współpracy z promotorem.

Każda osoba studiująca ma prawo do skorzystania z **konsultacji naukowych**. Nauczyciele i nauczycielki akademickie są zobowiązani do odbywania konsultacji dla studentów w wymiarze nie mniejszym niż 1 godzina tygodniowo zgodnie z procedurami **Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK)** <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Kształcenie/Akty/PSZJK-WPiA.pdf> oraz Regulaminu Pracy UŚ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/4982/5/?tc=76>. Terminy konsultacji są ustalane w porozumieniu z osobami studiującym na początku każdego semestru, a informacja o nich jest zamieszczana w formie ogłoszeń na stronie internetowej. Dodatkowo większość nauczycieli akademickich udostępnia tę informację w gablotach przy drzwiach do swojego pokoju, w którym pracuje na uczelni. Należy podkreślić, że pracownicy na prośbę studentów odbywają również zdalne konsultacje, zaś w przypadku, gdy pracownicy prowadzą zajęcia na studiach niestacjonarnych - terminy dostosowane są do potrzeb tej grupy studentów.

Wsparcie osób studiujących na kierunku prawo w rozwoju swoich zainteresowań naukowych, a także w zdobywaniu kompetencji badawczych odbywa się również w ramach licznych **kół naukowych** działających na Wydziale, wskazanych w pkt. 8.2.

Koła posiadają **wsparcie merytoryczne i organizacyjne** ze strony pracowników Wydziału, będących opiekunami kół <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/sprawy-studenckie/dzialalnosc-studencka/kola-naukowe/> oraz **wsparcie finansowe**. Koła naukowe w ramach swojej działalności organizują spotkania, prelekcje, warsztaty i konferencje, uczestniczą w wizytach studyjnych oraz przygotowują stanowiska pokazowe podczas festiwalów nauki. Szczegółowy wykaz organizacji studenckich zawarty jest na stronie UŚ: <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/>. Na wydziale powołany został właściwy **pełnomocnik ds. kół naukowych i działalności studenckiej**, koordynujący i animujący współpracę w ramach kół i pomiędzy kołami. Pełnomocnik współdziała ściśle z **pełnomocnikiem ds. współpracy i rozwoju**, który wspiera studentów w przypadku chęci organizacji wydarzenia skierowanego do młodzieży licealnej bądź ze szkół podstawowych. Ponadto pełnomocnik ds. kół naukowych współpracuje z Samorządem Studenckim, a szczególnie wspiera **koordynatora ds. organizacji studenckich** działającego przy Wydziałowej Radzie Samorządu Studenckiego.

Istnieje również **możliwość wsparcia finansowego** inicjatyw podejmowanych przez organizacje studenckie. Podział środków na działalność studencką – odbywa się dwa razy w ciągu roku akademickiego i dokonywany jest przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego. Warto mieć jednak na uwadze, że tylko organizacje, które złożyły odpowiedni wniosek, mogą liczyć na wsparcie finansowe. Szczegółowe informacje o niezbędnej dokumentacji znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/finansowanie-dzialalnosci-studenckiej-i-naukowej/>. Działalność w zakresie kulturalno-artystycznym, sportowym i naukowym organizacji działających w Uczelni i stowarzyszeń, może być dofinansowana m.in. z rezerwy Rektora - dofinansowanie indywidualnych projektów/inicjatyw osób studiujących o wysokim poziomie merytorycznym oraz inicjatyw organizacji studenckich.

Tytułem przykładu można wskazać wybrane aktywności zorganizowane lub współorganizowane przez koła naukowe funkcjonujące na Wydziale:

Konferencje naukowe:

- ELSA Katowice - III Ogólnopolskie forum Prawa Energetycznego i Klimatycznego Zielona Energia (15 kwietnia 2025);

- KN Prawa Pracy Opus Per Laborem - „Przeciwdziałania mobbingowi w środowisku pracy” - Konferencja (20 maja 2025);
- ELSA Katowice - Ogólnopolska Konferencja Naukowa Oblicza Praw Kobiet (21 maja 2025);
- ELSA Katowice - Ogólnopolska Konferencja Naukowa Prawo Cywilne i Gospodarcze: Wyzwania, Praktyka Przyszłość (22 maja 2025).

Prelekcje:

- KN Prawa Sportowego - Praca agenta na współczesnym rynku piłkarskim - Spotkanie z Dawidem Chylaszkim, dyrektorem operacyjnym agencji BMG-SPORT, reprezentującej profesjonalnych piłkarzy (16 grudnia 2024);
- KN Prawa Medycznego - "Czy koncepcja medycyny opartej na faktach (EBM) i tworzonych na jej podstawie wytycznych może być przydatna do oceny prawnej postępowania lekarza" - Spotkanie z biegłym sądowym dr. Łukaszem Braszczokiem (15 stycznia 2025);
- KN Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego Ius Gentium - Praca dyplomaty z perspektywy szefa misji dyplomatycznej - Spotkanie z ambasadorem RP w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej prof. dr hab. Piotrem Wilczkiem (9 kwietnia 2025).

Warsztaty:

- KN Prawa Cywilnego „Sapare Aude” - Warsztaty z prawa spadkowego oraz Q&A o zawodzie notariusza (12 grudnia 2024);
- KN Prawa Cywilnego „Sapare Aude” - „Mój pierwszy pozew – warsztaty z tworzenia pozwu w sprawach cywilnoprawnych” (9 stycznia 2025);
- KN Prawa Własności Intelektualnej - Licencjonowanie praw własności intelektualnej ze szczególnym uwzględnieniem znaków towarowych oraz praw autorskich (7 kwietnia 2025).

Osoby studiujące zainteresowane pogłębianiem swojej wiedzy, prezentowaniem swoich badań mogą uczestniczyć w seminariach, konferencjach, warsztatach oraz w cyklicznym wydarzeniu, jakim są **Wykłady Gościnne**. Organizatorem wspomnianych wydarzeń są Wydział, koła naukowe oraz wydziałowy samorząd studencki. Pełna lista wydarzeń z podziałem na lata znajduje się na stronie internetowej Wydziału.

Poniżej tylko kilka wybranych przykładów:

- Seminarium pt. „*Prawo symboliczne. W poszukiwaniu sensu pojęcia*”, które odbyło się **30 czerwca 2025 roku**, w spinPLACE - Klub Rawa, IV piętro (ul. Bankowa 5, Katowice) oraz za pośrednictwem platformy MS Teams. Seminarium poprowadził dr Marek Suska;
- Wykład w ramach cyklu **Wykłady Gościnne** prof. Marty Andhov pt. „*Lecture on current challenges of sustainable public procurement law*”. Spotkanie odbyło się **11 czerwca 2025 r.**;
- Wykład w ramach cyklu **Wykłady Gościnne** dr Gábora Mélypataki pt. „*The visible and the invisible labour in the mirror of pay transparency*”. Spotkanie odbyło się **12 czerwca 2025 r.**;
- „*Środa z prawem karnym*”. Spotkanie zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Karnego UŚ. Dr **Olivia Rybak-Karkosz** przybliżyła problematykę profilowania kryminalistycznego. Wydarzenie odbyło 4 czerwca 2025 r.;

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Akademickie Prawo Pracy”. Organizatorem było Koło Naukowe Prawa Pracy „Opus per Laborem” WPIA UŚ. Konferencja odbyła się 17 maja 2024 r.;
- Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa pt. „Przemoc w rodzinie!”. Zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Karnego „Ultima Ratio” UŚ oraz Koło Naukowe Prawa Rodzinnego „Ignis Familiae” UŚ. Konferencja odbyła się 15 maja 2024 r.;
- V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Współczesne problemy prawa rolnego i żywnościowego”. Zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej we współpracy z Zespołem Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej WPIA Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Wydarzenie odbyło się 24 maja 2023 r.;
- Warsztaty „**Doradca podatkowy – zawód z przyszłością**”, które poprowadził dr Mariusz Cieśla doradca podatkowy. Warsztaty odbyły się **25 kwietnia 2023 r.**

Osoby studiujące miały możliwość nie tylko uczestniczenia w konferencjach organizowanych na macierzystym Wydziale, ale również i co warto mocno podkreślić wygłoszenia referatów, zaprezentowania wyników swoich badań sympozjach, konferencjach organizowanych przez inne ośrodki akademickie. Takie wydarzenia stanowiły również możliwość wymiany myśli z innymi studentami, studentkami oraz pracownikami naukowymi. Przedyskutowania problemów badawczych, jak i zdobycia nowego doświadczenia. Poniżej kilka przykładów z kilkudziesięciu wydarzeń, w których brały udział osoby studiujące na WPIA.

- Norbert Sitko wygłosił referat pt. „Status of Workers on Digital Platforms - Some Remarks from Polish Labour Law Perspective”. Panel nr 5 „Modern Labour and Social Security Law Issues” w ramach konferencji Annual Scientific Conference of the Central European Academy 21-22 września 2023 w Budapeszcie.
- Martyna Pająk reprezentowała Koło Naukowe Prawa Pracy Uniwersytetu Śląskiego „Opus per laborem” z referatem „Sztuczna Inteligencja (AI) w procesie rekrutacji”. 6. Śląskim Festiwalu Nauki KATOWICE.
- Nikola Lewicka wzięła udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Zbrodnie ludobójstwa na przestrzeni wieków”. Wygłosiła w jej trakcie referat „Reakcja społeczności międzynarodowej na ludobójstwo w XX wieku - problemy Międzynarodowych Trybunałów Karnych ad hoc”, 2023.
- Szymon Starzyk brał czynny udział w XXIV Polsko-Czesko-Słowackiej Konferencji Prawa Ochrony Środowiska „Partycypacja społeczna w ochronie środowiska w Europie Środkowej - w 25 rocznicę podpisania KONWENCJI Z AARHUS, Toruń, 1-2 września 2023 r. Wygłosił w jej trakcie referat „Referendum lokalne jako forma partycypacji społecznej w ochronie środowiska - studium przypadku”.
- Piotr Kurcbart wziął udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „(Nie)trudne sprawy- Prawo rodzinne i opiekuńcze” z referatem pt. „Biegły psycholog w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego”. Konferencja zorganizowana przez Uniwersytet WSB Merito Gdańsku.
- Miłosz Wróbel wygłosił referat pt. „Odpowiedzialność za wady fizyczne przedmiotu umowy kontraktacji” w ramach V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Współczesne problemy prawa rolnego i żywnościowego” organizowanej przez Koło Naukowe Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej UŚ, Zespół Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej UŚ.

Istotnym przejawem wsparcia działalności studenckiej jest **stworzenie możliwości dla publikacji prac studenckich** w ramach zarówno monografii, jak i czasopism naukowych. Studenci opublikowali swe prace w ramach prac zbiorowych i czasopism, także we współautorstwie z pracownikami Wydziału. Tytułem przykładu można wskazać m. in. prace zbiorowe: *Kultura akademicka i relacje uniwersyteckie w XXI wieku*, K. Grzybczyk (red.), Warszawa 2021; *Współczesne problemy prawa rolnego i żywnościowego II*, D. Łobos-Kotowska, P. Gała (red.), Katowice 2022, artykuły w czasopismach: Tomasz Gwóźdź, Dominik Kołodziej, *Kontrola finansowania partii politycznych wykonywana przez Państwową Komisję Wyborczą*, „*Studia Wyborcze*”, Nr 35/2023, s. 87-109, A. Nowak, „Maciej Jońca, „*Personae – res – actiones. Rozmowy o prawie rzymskim i historii prawa*”, Lublin, Wydawnictwo KUL, 2021, 347 s.”, „*Z Dziejów Prawa*” 2022, T. 15 (23), czy też rozdziały w monografii, jak na przykład A. Jarosz: *Preserve from Oblivion. The Role of Memorials and Archives of Forgotten History on the Example of the Documentation Centre for the Deportation of Upper Silesians to the USSR in 1945 in Radzionków. An Attempt to Outline the Problem* w monografii wieloautorskiej *Rediscovering heritage of the past*, V&R 2025 (w druku).

Ważnym wydarzeniem włączającym studentów w działalność naukową jest **Śląski Festiwal Nauki KATOWICE**, organizowany przez UŚ jako lidera przedsięwzięcia od 2016 roku. Osoby studiujące zrzeszone w kołach naukowych Wydziału uczestniczą aktywnie w tym wydarzeniu, przygotowują stoiska naukowe czy warsztaty.

Nie sposób w tym miejscu pominąć tytułu, który zdobyło miasto Katowice, a mianowicie zostało uznane za **Europejskie Miasto Nauki 2024**. Szczegółowy program rozpisany na 50 tygodni znajduje się na stronie <https://miastonauki.pl>.

W zakresie twórczości artystycznej, studenci mają możliwość rozwijania swych umiejętności w ramach chóru Uniwersytetu Śląskiego Harmonia, Studenckiego Zespół Pieśni i Tańca "Katowice" Uniwersytetu Śląskiego, Radia Egida czy też Telewizji UŚ.

C. we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji,

W zakresie wsparcia we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji na pierwszym miejscu wskazać należy system **obowiązkowych praktyk zawodowych**. Praktyki przewidziane są w programie studiów na kierunku prawo. Zakładane efekty kształcenia są ściśle powiązane z kierunkiem studiów. Miejsce realizacji praktyk odpowiada zawodowym zainteresowaniom studentów, powiązanych z realizowanym programem studiów. Na podkreślenie zasługuje możliwość zaliczenia na poczet praktyk, wykonywanej już pracy zawodowej, co niewątpliwie wzmacnia pozycję absolwentów kierunku prawo na rynku pracy. Szczegółowe informacje na temat praktyk znajdują się w pkt 2.7.

Znaczącą rolę odgrywa również wsparcie osób studiujących w zakresie rozwoju kariery podczas studiów i planowaniu jej rozwoju po studiach. Pomoc w tym zakresie świadczy Biuro karier UŚ. Biuro zlokalizowane jest w budynku spinPLACE ul. Bankowa 5, 40-007 Katowice pokoje A 3.1 – A 3.5 (III piętro). Czynne jest w godzinach 7.30 – 15.30. Biuro posiada również stronę internetową, gdzie osoby studiujące, jak i absolwenci mogą znaleźć informacje dotyczące możliwości dalszego rozwoju wraz z wykazem aktualnych szkoleń, kursów, ofert pracy (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>, <https://us.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-pracodawcami/>).

Osoby studiujące na Wydziale mogą brać udział w licznych projektach realizowanych przez Uniwersytet. Zaliczają się do nich przykładowo następujące programy:

- „**UŚ transition – Potencjał Uniwersytetu Śląskiego podstawą Sprawiedliwej Transformacji regionu**” to projekt realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Celem projektu jest wzmocnienie potencjału Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na rzecz efektywnego wsparcia sprawiedliwej transformacji oraz przyszłych kadr regionu, co zostanie osiągnięte dzięki wdrożeniu działań wpływających na rozwój instytucjonalny uczelni oraz poprzez udzielenie wsparcia indywidualnego osobom stanowiącym społeczność akademicką;

- **„RESTLESS (EmpowerRing univErSity Students Through heaLth EntrepreneurShip TrainingS)”** – projekt ma na celu inspirowanie, szkolenie i wzmacnianie pozycji rynkowej **osób studiujących** poprzez kształcenie i doskonalenie umiejętności i wiedzy w zakresie przedsiębiorczości, kompetencji cyfrowych i zielonych (ekologicznych).

Warto też wspomnieć o innych realizowanych wydarzeniach takich jak:

- **Akademia Rozwoju Kariery** – celem Akademii jest szkolenie się przez studentów i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w najbardziej pożądanym przez pracodawców obszarach, takich jak: komunikatywność, umiejętność pracy w grupie, przedsiębiorczość. Akademia odbywa się corocznie od czerwca do września;
- **Wolontariat w Punktach Pomocy Osobom Pokrzywdzonym** – celem wolontariatu jest uzyskanie doświadczenia zawodowego przez **studentów i absolwentów prawa**, psychologii, pedagogiki, pracy socjalnej i socjologii. Nabór do wolontariatu odbywa się corocznie w grudniu/styczniu;
- **Mobilne Targi Kariery – „Szybki Szpil, Gibka Gra”** – celem targów są spotkania studentów i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego z przedstawicielami czołowych pracodawców w województwie śląskim;
- **„Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany”** – celem modułu stażowego była realizacja płatnych staży zgodnych z kierunkiem kształcenia, w wymiarze 120 lub 360 godzin zadań stażowych (przy założeniu minimum 20 godzin tygodniowo). Stażami zostali objęci studenci i studentki kierunków ze wszystkich obszarów kształcenia realizowanych na UŚ, dzięki czemu zniwelowane zostały różnice w dostępie do praktycznych form kształcenia pomiędzy kierunkami ścisłymi i przyrodniczymi a humanistycznymi i społecznymi oraz artystycznymi. Projekt trwał do 30 grudnia 2023 r.

Uniwersytet w latach 2018 - 2021 zrealizował projekt **„STUDIA I CO DALEJ - zwiększenie konkurencyjności studentów UŚ na rynku pracy”**, finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu. Celem tego projektu było podniesienie jakości i rozwój usług świadczonych przez Biuro Karier poprzez wsparcie w okresie trwania projektu 1900 osób studiujących na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy.

W ramach wsparcia studentów kierunku prawo podjęto także działania takie jak spotkania z pracodawcami o charakterze informacyjno-rekrutacyjnym. Organizacje zainteresowane zatrudnieniem prezentowały swoją firmę, a także informowały o wymaganiach rekrutacyjnych i przyjmowały dokumenty aplikacyjne. Należy wskazać, że odbyły się lub odbędą następujące spotkania informacyjno-rekrutacyjne skierowane do studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w tym także studentów kierunku prawo (spotkania realizowane były/są w formie zarówno zdalnej, jak i stacjonarnej):

- Spotkanie z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach – VI 2024, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Spotkanie z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego: Spotkanie z Szefową Służby Cywilnej – X 2025, Rektorat UŚ - *zaplanowane*;
- Spotkanie z Przedstawicielami NATO – X 2025, Rektorat UŚ - *zaplanowane*;
- Stoisko Banku Millennium S. A. – X 2025, Wydział Humanistyczny w Katowicach – *zaplanowane*;

- Spotkanie dot. pracy w Agencji Wywiadu, X 2025, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu – *zaplanowane*;
- Spotkanie z Ambasadorem Kariery UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach – VI 2025, online (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Stoisko Banku Millennium S. A. – IV 2025 – Wydział Humanistyczny w Katowicach;
- Spotkanie z przedstawicielem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – III 2025, Wydział Humanistyczny w Sosnowcu;
- Konsultacje z Ambasadorem Karier UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, I 2025, Wydział Nauk Społecznych w Katowicach (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Spotkanie informacyjno – rekrutacyjne ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” – I 2025, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Stoisko PwC Service Delivery Center, XII 2024, Wydział Nauk Społecznych w Katowicach;
- Konsultacje z Amabasadorem Kariery UE na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach – XII 2024, online (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Spotkanie dotyczące finansowania z funduszy europejskich – XI 2024, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Wykład CBA „Pełnoletni w służbie: Razem dla uczciwego państwa”, X 2024, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Spotkanie z przedstawicielem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – VI 2024, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Spotkanie z Komendą Miejską Policji w Katowicach – V 2024, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Spotkanie z przedstawicielem Komisji Europejskiej Carlosem Teránem – IV 2024, online;
- Konsultacje z Ambasadorem Kariery EU na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach - III 2024, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu (możliwe ścieżki kariery w instytucjach UE);
- Spotkanie z przedstawicielem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – II 2024, spinPLACE – Centrum Kreatywności i Coworkingu.

Warsztaty, szkolenia, wykłady dotyczą zagadnień związanych z rynkiem pracy i szeroko rozumianych umiejętności, zarówno "miękkich", jak i technicznych.

Wybrane szkolenia skierowane do wszystkich studentów, także kierunku prawo:

- Szkolenie „Pozyskiwanie funduszy europejskich” – XI 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu – *zaplanowane*;
- Szkolenie „ZUS dla studenta – kiedy osoba studiująca płaci składki i jak założyć firmę” – XI 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu – *zaplanowane*;
- Szkolenie „W oko w oko z rektuterem – jak wyróżnić się na rynku pracy?” – X 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu – *zaplanowane*;
- Szkolenie „Wpływ sztucznej inteligencji na rynek pracy i wykorzystywanie technologii w praktyce” – VI 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Szkolenie „Korporacyjny start: Jak zbudować karierę – przewodnik po ścieżkach rozwoju zawodowego” – V 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Spotkanie „Polityka komunikacyjna w instytucji publicznej – na przykładzie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych” - V 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Warsztaty „Co wiedzą najlepsi nauczyciele? Praktycznie o sposobach, by zawsze cieszyć się swoją pracą nauczyciela” – V 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Webinar „Smart Start: edytory tekstu, GenAI i Twój sukces w pracy” – III 2025, online;
- Webinar „Jak rozpocząć karierę w branży klinicznej” – III 2025, online;

- Wykład „Zarządzanie projektami” – III 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Wykład „Historia Wyszukiwania – od starożytności do AI” – III 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Webinar „Pozyskiwanie funduszy na działalność gospodarczą” – III 2025, online;
- Wykład „IT – rzeczy, które warto wiedzieć, aby lepiej zrozumieć proces rozmowy kwalifikacyjnej” – II 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Wykład „Wykorzystanie stylów zachowań oraz stylów pracy w życiu codziennym i biznesie w oparciu o DISC i teorie Wielkiej Piątki” – II 2025, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Szkolenie „Wykorzystywanie narzędzi AI w nauce i biznesie” – XII 2024, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Kurs SEMHouse Masterclass, XII 2024, online;
- Szkolenie „Z arsenału wchodzenia na rynek pracy: rezyliencja” – XI 2024, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Szkolenie „Podstawy przedsiębiorczości: sprzedaż, marketing, finanse i rozwój firmy na start” – XII 2024, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Szkolenie „Zarządzanie finansami mikroprzedsiębiorstwa: od budżetu do rentowności” – XI 2024, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Szkolenie „Jak skutecznie rozpocząć i prowadzić własny biznes” – XI 2024, spinPLACE - Centrum Kreatywności i Coworkingu;
- Cykl webinarów „Akademia Analityka” LabMasters : Data Science w R Case’y rozmów kwalifikacyjnych – IX 2024, online, Data Science w Pythonie Case’y rozmów kwalifikacyjnych – IX 2024, online, Narzędzia Business Intelligence w Power BI – Case’y rozmów kwalifikacyjnych – IX 2024, online, Case’y rozmów kwalifikacyjnych w SQL – IX 2024, online, Case’y rozmów kwalifikacyjnych w VBA – IX 2024, online, Case’y rozmów kwalifikacyjnych w Excelu – IX 2024, online;
- Cykl certyfikowanych szkoleń - Steer Your Career – PwC Service Delivery Center we współpracy z kołem studenckim Students' Business Centre: webinar „Excel – Tips&Tricks” – V 2024, online; webinar „Eye to eye with the recruiter – how to stand out on the job market?” – V 2024, online; webinar „Storytelling – win attention with your story” – VI 2024, online.

W Biurze Karier na bieżąco realizowanych jest wiele szkoleń i warsztatów, których celem jest rozwój umiejętności niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy. Akademia Rozwoju Kariery to cykl szkoleń prowadzonych w miesiącach wakacyjnych przez przedstawicieli rynku pracy. Udział w szkoleniach to możliwość nabycia i rozwoju umiejętności przydatnych w życiu zawodowym i prywatnym, a także szansa na pogłębienie indywidualnych zainteresowań.

Edycja 2025:

- 2 lipca 2025 r. w godz. 10.00 – 16.00 – Sopra Steria – szkolenie „Leadership”. Poruszane zagadnienia: nowoczesne podejście do przywództwa i zarządzania zespołem, skuteczna komunikacja oraz budowanie autorytetu i zaufania w zespole;
- 9 lipca 2025 r. w godz. 12.00 – 15.00 – Pełka i Partnerzy/Tomasz Muras – Dyrektor Generalny Polskiego Stowarzyszenia Sprzedaży Bezpośredniej – szkolenie „Sprzedaż bezpośrednia – legalnie, etycznie, z pasją!”. Poruszane zagadnienia: sprzedaż bezpośrednia, jej specyfika, wartości oraz legalne i etyczne ramy działania;
- 16 lipca 2025 r. w godz. 10.00 – 13.00 – Urząd Statystyczny w Katowicach – szkolenie „Ile jesteś wart na rynku pracy? Rzecz o wynagrodzeniach, zawodach i statystykach, które warto znać”. Poruszane zagadnienia: mechanizmy rynku pracy pomocne przy ocenie swojej wartości jako przyszłego pracownika;

- 23 lipca 2025 r. w godz. 10.00 – 13.00 – HEINEKEN Kraków – szkolenie „AI jako zawód – możliwe ścieżki kariery”. Poruszane zagadnienia: obecny stan rozwoju AI, rola danych w nowoczesnych organizacjach biznesowych oraz spektrum zawodów opartych na analizie danych, matematyce i myśleniu analitycznym;
- 30 lipca 2025 r., w godz. 12.30 – 14.30 – Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach – szkolenie „Kultura bezpieczeństwa – poznaj prawa pracownika”. Poruszane zagadnienia: bezpieczeństwo oraz prawa przy pierwszym zatrudnieniu;
- 6 sierpnia 2025 r. w godz. 10.00 – 13.00 – TÜV Rheinland Polska – szkolenie „Wystąpienia Publiczne”. Poruszane zagadnienia: rozwijanie pewności siebie, panowania nad stresem przed wystąpieniami oraz przygotowywanie skutecznych prezentacji;
- 13 sierpnia 2025 r. w godz. 10.00 – 14.00 – Vialto Partners – szkolenie „Miękkie umiejętności w pracy globalnej – komunikacja, adaptacja, elastyczność”. Poruszane zagadnienia: rozwijanie kluczowych kompetencji miękkich niezbędne do skutecznego działania w środowisku pracy o charakterze globalnym;
- 27 sierpnia 2025 r. w godz. 11.00 – 13.00 – HEINEKEN Kraków – szkolenie „Marka osobista – zadbaj o swój ekspercki wizerunek”. Poruszane zagadnienia jak świadomie budować markę osobistą i kształtować wizerunek – nie tylko w mediach społecznościowych – na przykładach skutecznego personal branding;
- 10 września 2025 r. w godz. 12.00 – 14.00 – IT Challenge – szkolenie „Cyberhigiena studenta – jak nie dać się złapać w cyfrową pułapkę”. Poruszane zagadnienia: rozpoznawanie zjawiska phishingu, bezpiecznie korzystanie z mediów społecznościowych i ochrona danych na urządzeniach mobilnych. 29 września 2025 r., w godz. 13.00 – 16.00 – ING Bank Śląski – szkolenie „Podejście zwinne (agile) w zarządzaniu projektami – czy to ma jeszcze sens?”. Poruszane zagadnienia: kiedy Agile ma sens oraz dostosowanie jego elementów do konkretnych warunków pracy zespołu lub firmy;
- 30 września 2025 r. w godz. 10.00 – 14.00 – Sopra Steria Polska – szkolenie „AI jako narzędzie wspomagające pracę przy projektach informatycznych”. Poruszane zagadnienia: podstawy sztucznej inteligencji oraz jej praktyczne zastosowania w projektach IT.

Edycja 2024:

- 3 lipca 2024 r., w godz. 10.00 -13.00 – Agnieszka Jasińska Vastigo – warsztaty „Zagrajmy w otwarte karty”. Poruszane zagadnienia: jak efektywnie rozmawiać z ludźmi i współpracować w grupie;
- 10 lipca 2024 r., w godz. 10.00 - 13.00 – Sopra Steria – szkolenie „Instrukcja obsługi klienta” – jak poprawnie komunikować się od strony językowej. 17 lipca 2024 r., w godz. 10.00 - 13.00 – Sopra Steria – warsztaty „Automatyzacja i innowacje” – o praktycznym zastosowaniu technologii w różnych branżach;
- 24 lipca 2024 r., w godz. 10.00 - 13.00 – Bartosz Szóstak – warsztaty „Jak przejść przez studia i odnaleźć się na rynku pracy” – jak już podczas studiów zacząć rozwijać swoją karierę oraz o aktualnym rynku pracy;
- 31 lipca 2024 r., w godz. 10.00 - 15.00 – Agnieszka Dyś – warsztaty „Finanse a rozwój zawodowy” – świadome zarządzanie swoimi finansami od początku kariery zawodowej;
- 7 sierpnia 2024 r., w godz. 10.00 - 12.00 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w Chorzowie – szkolenie „ABC przedsiębiorcy – Ulga na start, preferencyjne składki, mały ZUS plus, działalność nieewidencjonowana” – wskazówki dotyczące rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej dla młodych przedsiębiorczyń oraz przedsiębiorców;
- 14 sierpnia 2024 r., w godz. 10.00 - 13.00 – ING Bank Śląski – szkolenie „Tworzenie profesjonalnych prezentacji w erze AI” – jak sztuczna inteligencja może pomóc w codziennej pracy;

- 21 sierpnia 2024 r., w godz. 10.00 - 16.00 – Sopra Steria – szkolenie „Leadership” – o typach zarządzania oraz byciu dobrym liderem;
- 28 sierpnia 2024 r., w godz. 10.00 - 12.00 – Sopra Steria – warsztaty „Zwinne zarządzanie projektami w praktyce. Jak pogodzić zwinność z ładem projektowym?” – fakty i mity związane ze zwinnym zarządzaniem projektami.

D. aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości,

Wydział wspiera również aktywność sportową, artystyczną, organizacyjną oraz w zakresie przedsiębiorczości.

Przykładem wsparcia **działalności artystycznej** jest działalność Koła Naukowego „Pro Arte”. Na Uniwersytecie działa również Studencki Zespół Pieśni i Tańca "Katowice" Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/studencki-zespol-piesni-i-tanca-katowice-uniwersytetu-slaskiego/>, Chór studencki Uniwersytetu Śląskiego "Harmonia" (w Cieszynie) <https://us.edu.pl/chor-uniwersytetu-slaskiego-harmonia-nagrodzony/>, Studenckie radio Egida <https://www.egida.us.edu.pl/aktualnosci>, Telewizja UŚ <https://www.youtube.com/user/telewizjaus>. Należy także wspomnieć, że sukcesy w ramach działalności artystycznej kwalifikowane są w ramach kryteriów przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów.

Działalność sportowa wspierana jest przede wszystkim na poziomie uniwersyteckim poprzez działalność Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ. Funkcjonuje również Akademicki Związek Sportowy UŚ. Należy podkreślić, że wśród osób studiujących Wydziału znajdują się reprezentanci krajowi w różnych dyscyplinach, a ich pozauczelniana aktywność stanowi podstawę dla przyznania ITS. Aktywność sportowa jest także premiowana w ramach stypendium Rektora dla najlepszych studentów/studentek.

Aktywność organizacyjna wspierana jest poprzez pomoc w zakładaniu, animowanie i koordynację działalności organizacji studenckich na WPIA. Osoby studiujące mogą liczyć nie tylko na pomoc poszczególnych pracowników wydziału, zarówno badawczo-dydaktycznych, ale i administracyjnych. W tym zakresie mogą również liczyć na wsparcie Pełnomocników ds. studenckich i Pełnomocnika ds. kół naukowych. Studenci biorą również aktywny udział w pracach ciał kolegialnych wydziału, są przedstawicielami wydziałowej społeczności studenckiej w Senacie UŚ, a także Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów.

Aktywnością w zakresie przedsiębiorczości w skali UŚ zajmuje się Biuro Karier (rynek pracy to nie tylko pracownik, ale również oferujący pracę pracodawca - czyli m. In. przedsiębiorca). Na internetowej stronie Biura Karier UŚ student może odnaleźć informacje dot. testów psychozawodowych, doradztwa kariery, próbnych rozmów kwalifikacyjnych, praktyk na studiach, ofert pracy, staży, praktyk, rozwoju osobistego, coachingu kariery, szkoleń i warsztatów, Akademii Rozwoju Kariery, spotkań z Pracodawcami, Wolontariatu. Sposobem na kreowanie u młodych ludzi postaw przedsiębiorczych jest umożliwienie im poszerzenia horyzontów przez udział w różnego typu wydarzeniach.

W ramach sojuszu Transform4Europe, który Uniwersytet Śląski w Katowicach tworzy wraz z sześcioma zagranicznymi szkołami wyższymi, aby razem prowadzić badania naukowe na najwyższym poziomie oraz kształcić młodych ludzi na międzynarodowych kierunkach, realizowane są następujące inicjatywy wspierające postawy przedsiębiorcze:

- **Transform4Europe Mobile Entrepreneurs** (celem przedsięwzięcia jest stworzenie specjalnej bazy danych dla osób studiujących wszystkich uczelni sojuszu, aby mogli odbyć staż lub praktyki w jednym z siedmiu europejskich krajów, bez skomplikowanych procedur);

- **Wykłady wizytujące** (celem wykładów jest pokazanie sylwetki przedsiębiorcy z jednego z krajów sojuszu, który osiągnął sukces w obszarze samozatrudnienia);
- **Konkurs na biznesplan** (udział w konkursie daje studentom możliwość pracy nad własnym projektem biznesowym poprzez wymianę doświadczeń w międzynarodowych grupach, przy wsparciu wykwalifikowanych mentorów. Nagrodą był udział w specjalnej sesji szkoleniowej oraz nagroda pieniężna w wysokości 5 000 euro za najlepszy projekt);
- **Szkoła Przedsiębiorczości** (zwycięska drużyna w konkursie na biznesplan wzięła udział w Szkole Przedsiębiorczości. Była poświęcona tematyce inkubacji i akceleracji);
- **Konkurs "Stakeholder challenge"** (do konkursu zaproszeni zostali pracodawcy zainteresowani stworzeniem wyzwania skierowanego do studentów uczelni partnerskich; poszukiwali oni optymalnego rozwiązania zaproponowanego przez firmę problemu).

Projekt "Entrepreneur", którego celem jest pomoc instytucjom szkolnictwa wyższego (HEI) w budowaniu zdolności do nauczania innowacji i przedsiębiorczości, wzmacnianie umiejętności przedsiębiorczych oraz wsparcie studentów w rozwoju i zakładaniu firm, oferuje studentom szkolenia i mentoring w tym zakresie. Szkolenia mają pobudzić postawę przedsiębiorczą oraz pokazać, iż przedsiębiorczość to nie tylko zakładanie działalności gospodarczej, ale również posiadanie pewnych cech (w ramach szkolenia skupiono się na rozwoju następujących kompetencji: automotywacja, kreatywność, zarządzanie sobą w czasie, innowacyjne podejście do problemu. Nauczano również podstaw tworzenia modeli biznesowych, prawa własności intelektualnej oraz wprowadzenia do innowacji).

W ramach mentoringu biznesowego osoby studiujące miały okazję spotkać się z inwestorami, przedsiębiorcami oraz zapoznać się z aktualnymi uwarunkowaniami i trendami.

Ponadto Biuro Karier zrealizowało bądź realizuje następujące inicjatywy:

- Program stażowy realizowany przez Uniwersytet Śląski w Katowicach w ramach projektu **"Jeden Uniwersytet. Wiele Możliwości. Program Zintegrowany"**, w ramach którego istnieje możliwość zrealizowania przez studentów stażu miesięcznego, którego celem jest nabycie praktycznych umiejętności w ramach pracy w firmie z ich obszaru kształcenia. Staże są odpłatne, Uczelnia zapewnia również ubezpieczenie NNW oraz badania lekarskie;
- Warsztaty, szkolenia – dotyczą zagadnień związanych z rynkiem pracy i szeroko rozumianych umiejętności, zarówno "miękkich", jak i technicznych i mają na celu podniesienie kompetencji studentów w konkretnym obszarze oraz nabycie umiejętności przydatnych w życiu zawodowym (np. "Szkolenie z obszaru zakładania działalności gospodarczej, praw i obowiązków płatnika składek", szkolenie "Techniki sprzedaży", szkolenie "Webwriting - jak pisać do internetu, aby klienci chcieli czytać i kupować?");
- Akademia Rozwoju Kariery – jest to cykl szkoleń dla osób studiujących, prowadzonych przez przedstawicieli rynku pracy, odbywających się w miesiącach wakacyjnych, które dają możliwość nabycia i rozwoju umiejętności przydatnych w życiu zawodowym i prywatnym (np. co.brick - szkolenie "Jak zainteresować innych pomysłem na biznes", Firmy jutra- szkolenie "Sprzedawaj treścią", ZUS Chorzów - szkolenie z obszaru prowadzenia działalności gospodarczej, SopraSteria Polska – szkolenie "Chcę to mieć. Negocjacje w biznesie i nie tylko");
- Spotkania z pracodawcami o charakterze informacyjno- rekrutacyjnym;
- Mobilne Targi Kariery;
- Doradztwo zawodowe i coaching kariery.

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Na WPiA, a także w UŚ istnieje szereg instrumentów związanych z **motywowaniem osób studiujących** do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej, a także **wsparcia wybitnych osób studiujących**. Zaliczają się do nich:

- stypendia wewnętrzne,
- nagrody dla absolwentów WPiA,
- nagrody w ramach konkursów organizowanych przez instytucje państwowe i samorządowe,
- wyróżnienia, nagrody i dofinansowania w ramach konkursów organizowanych przez WPiA oraz UŚ.

Osoby studiujące mogą skorzystać ze wsparcia materialnego w ramach **stypendiów wewnętrznych**. Istnieje kilka rodzajów stypendiów. Są to stypendia socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnością, stypendium Rektora oraz zapomoga. Szczegółowy tryb przyznawania poszczególnych rodzajów stypendiów określa m.in. Regulamin świadczeń dla studentów UŚ <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5970/5/?tc=17>. Osoby studiujące mogą zapoznać się również z obowiązującymi aktami prawnymi czy procedurami UŚ w zakładce studia/ najważniejsze akty prawne (<https://us.edu.pl/student/studia/najwazniejsze-akty-prawne/>); jak również w zakładce wsparcie i fundusze (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>). O możliwościach różnorodnego wsparcia materialnego osobę studiującą może poinformować również pracownik dziekanatu i pracownicy Centrum obsługi Studentów UŚ. W oparciu o Regulamin świadczeń dla studentów UŚ decyzje w zakresie przyznawania świadczeń podejmuje Dziekan lub Prodziekan na mocy upoważnienia Rektora.

Stypendium Rektora może otrzymywać osoba studiująca, która: uzyskała wyróżniające wyniki w nauce, ma osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie, co najmniej na poziomie krajowym oraz zaliczyła rok studiów do 25 września lub, w przypadku studiów kończących się w semestrze zimowym, do 15 marca (dotyczy osób studiujących od drugiego roku jednolitych magisterskich). Stypendium rektora otrzymuje również osoba studiująca przyjęta na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, która jest: laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie.

Poniżej znajduje się tabela uwzględniająca liczbę przyznanych w ostatnich latach stypendiów Rektora:

rok akademicki	Liczba przyznanych stypendiów	w tym:			Olimpijczycy
		osiągnięcia naukowe	osiągnięcia sportowe	osiągnięcia artystyczne	
24/25	131	68	10	3	40
23/24	129	58	18	2	25
22/23	126	58	18	4	20
21/22	141	69	18	2	9
20/21	136	66	28	1	18

Stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Stypendium ministra może otrzymać osoba studiująca wykazująca się: znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub

artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Szczegółowy opis osiągnięć uprawniających do ubiegania się o stypendium ministra, sposób ich dokumentowania oraz wzory wniosków można znaleźć na stronie ministerstwa <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/skladanie-wnioskow-o-stypendium-ministra-za-znaczace-osiagniecie-dla-studentow-na-rok-akademicki-20222023>. Informacje o tym rodzaju stypendium znajdują się również na stronie internetowej: https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/stypendium-ministra/#kryteria_przyznawania. Należy mieć jednak na uwadze, że osoby studiujące zamierzający ubiegać się o stypendium ministra są obowiązane uzyskać rekomendację Dziekana swojego Wydziału. Należy wskazać, że w roku akademickim 2024/2025 stypendium ministra otrzymał student V roku kierunku prawo Dominik Kołodziej.

Obok wsparcia, jakie oferuje uniwersytecki system stypendialny, władze Wydziału od lat podejmują działania, których celem jest aktywizacja osób studiujących, motywowanie ich do podejmowania wysiłku zdobywania coraz to lepszych wyników w nauce, wzbudzanie wśród osób studiujących pasji naukowych, ukazania kariery naukowej, jako ciekawej drogi życiowej.

Wydział przyznaje **doroczne nagrody**:

1. **Nagrodę im. Profesora Waleriana Pańki** przyznaje się za całokształt osiągnięć w trakcie studiów, biorąc pod uwagę w szczególności:
 - końcowy wynik studiów,
 - nagrody i wyróżnienia uzyskane na konferencjach naukowych i związane z udziałem w konkursach naukowych,
 - działalność na rzecz Wydziału o charakterze organizacyjnym.
2. **Nagrodę im. Profesor Oktawii Górniok** za wybitną pracę magisterską bądź doktorską z zakresu prawa karnego materialnego, prawa karnego procesowego i kryminologii, obronioną na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
3. **Wyróżnienie Dziekana WPiA UŚ za unikatową działalność międzynarodową, międzynarodowe sukcesy i promocję Uniwersytetu Śląskiego poza granicami Polski.** Wyróżnienie przyznaje się za działalność o charakterze międzynarodowym w trakcie studiów, a w szczególności za aktywności polegające m.in. na: udziale i sukcesach w międzynarodowych konkursach, publikacjach o charakterze międzynarodowym (w charakterze autora, współautora bądź redaktora).

Należy także podkreślić, że w latach 2018 - 2020 (z możliwą kontynuacją) organizowane były tzw. **Granty Rektora UŚ**. Inicjatywa skierowana była do osób studiujących rozpoczynających naukę na poszczególnych stopniach studiów oraz prowadzących indywidualne prace badawcze lub artystyczne o wysokim poziomie merytorycznym. Dofinansowanie (do 5 000 zł) na podstawie złożonych wniosków przyznawała Komisja Grantowa pod kierownictwem Prorektora ds. studenckich i kształcenia (<https://www.grantyrektora.us.edu.pl/>). Warto wspomnieć, że uzyskaną kwotę można było przeznaczyć m.in. na przygotowanie publikacji, wyjazdy konferencyjne, kwerendy biblioteczne, udział w warsztatach, szkoleniach i kursach czy udział w zagranicznych akademickich szkołach letnich.

Osoby studiujące realizujące indywidualne prace badawcze lub artystyczne mogą ubiegać się również o **Grant Studencki**. Dofinansowanie (do 5 000 zł) może zostać przyznane na podstawie złożonych wniosków ocenianych przez Komisję Grantową, w której skład wchodzi Prorektor ds. studenckich i kształcenia, Przewodniczący Samorządu Studenckiego wraz z przedstawicielami Samorządu oraz pracownicy Centrum Obsługi Studentów i Działu Kształcenia (<https://www.samorząd.us.edu.pl/student/swiadczenia-dla-studentow/15-student/swiadczenia-dla-studentow/82-grant-studencki>). Z dofinansowania można pokryć podobne koszty jak w przypadku Grantu Rektora.

Należy również wspomnieć o konkursie pt. **Wyróżnienia Rektora**. Podstawowym kryterium, na podstawie którego przyznawane są wyróżnienia, to ocena wartości i znaczenia realizowanych przez Kandydatów przedsięwzięć oraz ocena ich indywidualnych osiągnięć (również przy porównaniu z innymi wnioskami). Wyróżnienia przyznaje się w kilku kategoriach, tj. za wyróżniającą się działalność i osiągnięcia naukowe, osiągnięcia artystyczne, osiągnięcia sportowe, działalność popularnonaukową, działalność społeczną, działalność kulturalną, inicjowanie i rozwijanie życia studenckiego. Kandydat może wykazywać działania z różnych obszarów, przy czym przynajmniej w jednym z nich działalność powinna trwać dłużej niż jeden rok akademicki. Wyróżnienia zdobywali studenci kierunków oferowanych przez WPiA.

W ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 osoby studiujące mogły ubiegać się o **Studenckie Granty Badawcze Europejskiego Miasta Nauki**, których celem było wspieranie młodych talentów akademickich i promowanie innowacyjności wśród osób studiujących (max. wysokość grantu 12 000 zł). W 2024 r. taki grant zdobyła **Pani Aleksandra Chciuk**, studentka kierunku prawo, na sfinansowanie projektu „AI ACT – Regulacja przyszłości sztucznej inteligencji w Europie”. Opiekę merytoryczną sprawowała Pani dr hab. Dorota Łobos-Kotowska, prof. UŚ.

Osoby studiujące na WPiA mają również możliwość uczestniczenia w **różnego rodzaju konkursach, turniejach, olimpiadach**. Warto podkreślić, że z roku na rok osoby studiujące coraz chętniej przystępują do takiej rywalizacji i to z nie z małymi sukcesami. Poniżej tylko kilka przykładów z ostatnich kilku lat:

Rok 2025

- Drużyna reprezentująca WPiA UŚ - ACCK Legal (Jakub Abramski, Igor Całka, Aleksandra Chciuk, Anna Królikowska) II miejsce podczas finałów VI edycji Moot Courtu z Prawa i Procedury Cywilnej CIVILIS zorganizowanego przez stowarzyszenie ELSA Poland!;
- Pan Filip Szwejkowski zajął I miejsce Ogólnopolski Konkurs Prawa Podatkowego;
- Pani Natalia Musiolik zajęła III miejsce XXVII Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy im. mec. Joanny Agackiej-Indeckiej;
- Studenci I roku prawa Mateusz Ciborowski oraz Jakub Sroka zajęli I miejsce na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Historyczno-Prawnej im. prof. M. Szczanieckiego.

Rok 2023

- Pani Magdalena Orkisz została wyróżniona konkursie Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej na najlepszą pracę naukową na temat własności intelektualnej oraz otrzymała III nagrodę Ministra Edukacji i Nauki za pracę magisterską pt. „Wykorzystanie utworu muzycznego w utworze audiowizualnym” napisaną pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Katarzyny Grzybczyk;
- **Bartosz Niewiadomski zajął** II miejsce XXV Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy im. mec. Joanny Agackiej-Indeckiej;
- mgr Marcin Wrazidło zdobył III nagrodę w VI edycji konkursu o nagrodę Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej za najlepszą pracę magisterską z zakresu prawa sądowego ku pamięci Stanisława Bukowieckiego. Nagrodzona pracy nosi tytuł „Następstwo prawne dóbr cyfrowych Post Mortem” i została napisana pod kierunkiem Pana dr. hab. Witolda Kurowski, prof. UŚ.

Rok 2022

- Pani Karolina Szota zajęła III miejsce starując w XI edycji konkursu organizowanego przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na najlepsze prace magisterskie na temat ochrony konsumentów. Zaprezentowała pracę pt. „Dark patterns a ochrona konsumenta w świetle polskiego prawa” napisaną pod kierunkiem Pana prof. dr hab. Rafała Blicharza;

- Pani Dominika Markowicz zdobyła wyróżnienie za pracę pt. „Naruszenie dyscypliny finansów publicznych na gruncie ustawy Prawo zamówień publicznych (na tle orzecznictwa)” napisaną pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic. Wyróżnienie przyznano w ramach III edycji konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych organizowany przez Urząd Zamówień Publicznych oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Należy wskazać także, że rok akademicki 2025/2026 Uniwersytet Śląski w Katowicach uruchomił drugą edycję **Fundusz Talentów** dla kandydatów i kandydatek rekrutujących się na I rok studiów stacjonarnych pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Program kierowany jest do olimpijczyków, finalistów i laureatów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także finalistów Mistrzostw Polski w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski. W ramach pierwszego programu Funduszu Talentów najbardziej utytułowane osoby otrzymają na I roku studiów wsparcie w postaci:

1. stypendium w wysokości 1500 zł miesięcznie na I roku studiów,
2. Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS),
3. gwarantowanego miejsca w akademiku,
4. zniżki 50% na akademik,
5. indywidualnej pracy z doradcą kariery,
6. tutoringu naukowego.

Należy wskazać, że wśród laureatów pierwszego programu Funduszu Talentów w roku akademickim 2024/2025 znajdowało się **12 osób studiujących na kierunku prawo**. Osoby studiujące zostały objęte specjalnym, dedykowanym tutoringiem naukowym, który realizowany był przez pracowników Wydziału z co najmniej stopniem doktora. Celem tutoringu było rozwijanie pasji naukowych laureatów funduszu i zachęcenie ich do podjęcia dalszej aktywności naukowej. Tytułem przykładu można wskazać, że jeden z laureatów funduszu Jakub Sroka, w roku akademickim 2024/2025 zajął pierwsze miejsce w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Historyczno-Prawnej im. M. Szczanieckiego, organizowanej na Uniwersytecie Gdańskim.

Drugi, równoległy program Funduszu Talentów skierowany był do kandydatek i kandydatów biorących udział w rekrutacji 2024/2025 na I rok studiów stacjonarnych pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, którzy przystąpią do konkursu na najlepszą pracę w formie nagrania wideo lub prezentacji multimedialnej i dodatkowo mogą pochwalić się osiągnięciami w jednym z trzech obszarów działalności – społecznym, artystycznym i sportowym.

Wyłonieni w konkursie zwycięzcy otrzymają na I roku studiów:

- nagrodę pieniężną wypłacaną przez 9 miesięcy,
- Indywidualną Organizację Studiów (IOS),
- gwarantowane miejsce w akademiku, zniżkę na akademik w wysokości 20%,
- indywidualne wsparcie psychologiczne, w tym specjalistyczne dla sportowców,
- indywidualną pracę w ramach tutoringu rówieśniczego,
- pakiet reprezentacyjny Uniwersytetu Śląskiego.

Szczegółowe informacje dot. Funduszu Talentów znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/kandydat/fundusz-talentow-wyniki/>.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Osoby studiujące mogą uzyskiwać informacje na temat systemu stypendialnego **w sposób bezpośredni** u pracowników Dziekanatu ds. socjalnych i stypendiów oraz Centrum Obsługi Studentów UŚ, a także **na stronie internetowej** WPIA UŚ, na tablicach informacyjnych znajdujących się na WPIA.

Szczegółowy tryb przyznawania poszczególnych rodzajów stypendiów określa m.in. Regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego na stronie internetowej uczelni: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5970/5/?tc=17>. Osoby studiujące mogą zapoznać się z obowiązującymi aktami prawnymi czy procedurami obowiązującymi w Uniwersytecie w zakładce **studia/najważniejsze akty prawne** (<https://us.edu.pl/student/studia/najwazniejsze-akty-prawne/>); jak również w zakładce **wsparcie i fundusze** (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>). Informację o możliwościach wsparcia materialnego osoby studiujące mogą uzyskać od pracowników dziekanatów i pracowników Centrum Obsługi Studentów UŚ. W oparciu o Regulamin świadczeń dla studentów UŚ decyzje w zakresie przyznawania świadczeń podejmuje Dziekan lub Prodziekan na mocy upoważnienia Rektora. Wysokość poszczególnych świadczeń jest zmienna. Świadczenia przysługują na studiach I stopnia, II stopnia i jednolitych magisterskich, jednak nie dłużej niż przez okres sześciu lat. Zgodnie z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, osoby studiujące mogą ubiegać się w uczelni o następujące świadczenia przyznawane ze środków funduszu stypendialnego: stypendium socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnością, stypendium rektora i o zapomogę. Wszystkie rodzaje świadczeń przyznawane są na wniosek osoby studiującej.

Stypendium socjalne może otrzymać osoba studiująca, znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, którego dochód na osobę w rodzinie nie jest wyższy od kwoty ustalonej przez Rektora. Próg dochodu uprawniający do otrzymania stypendium socjalnego oraz wysokość stypendium ustala Rektor w porozumieniu z Samorządem Studenckim pod koniec października na semestr zimowy danego roku akademickiego oraz w marcu na semestr letni.

Stypendium dla osób z niepełnosprawnością może otrzymywać osoba studiująca z tytułu niepełnosprawności, potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu. Świadczenie to przyznawane jest na wniosek osoby studiującej składany w dziekanacie w terminie do dziesiątego dnia miesiąca. Stypendium dla osób z niepełnosprawnością przyznaje się na semestr, nie dłużej niż na okres ważności orzeczenia.

Stypendium Rektora dla najlepszych studentów zostało omówione powyżej w punkcie 8.4.

Innym rodzajem pomocy jest tzw. **zapomoga**. Może ją otrzymać osoba studiująca, która znalazła się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Przez trudną sytuację życiową, uzasadniającą przyznanie zapomogi, należy rozumieć ogół warunków (np. materialnych, rodzinnych, społecznych, zdrowotnych), w jakich znalazła się rodzina osoby studiującej, powodujących przejściowe problemy w spełnianiu potrzeb materialnych rodziny. Dodatkowo, w przypadku problemów finansowych osoby studiującej, Dziekan może umorzyć część lub całość należności finansowych osoby studiującej wobec Wydziału lub rozłożyć płatność na trzy raty.

Osoby studiujące spoza Katowic mogą ubiegać się o możliwość zamieszkania w Domach studenckich UŚ. Szczegółowe informacje dotyczące akademików znajdują się na stronie internetowej: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/akademiki-2/>.

Osoby studiujące z niepełnosprawnościami znajdą informację o wsparciu u Wydziałowych Koordynatorów d/s Dostępności <https://us.edu.pl/student/koordynatorzy-dostepnosci/>, <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/sprawy-studenckie/dostepnosc/> w dziekanatach oraz w Centrum Obsługi Studentów <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/>.

Osoby studiujące borykające się z problemami natury psychologicznej i emocjonalnej znajdą wsparcie wśród wykwalifikowanej kadry psychologów i psychoterapeutów UŚ. Spotkania te realizowane są zgodnie z zasadą poufności – ani fakt korzystania z pomocy, ani tematy poruszone w trakcie konsultacji, nie są przekazywane innym członkom społeczności uczelni. Na stronie Uniwersytetu w zakładce **student/wsparcie i fundusze/dostosowanie do specjalnych potrzeb**, odnaleźć można wszelkie niezbędne informacje dot. pomocy (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/>). Znajdują się tam informacje dotyczące **Indywidualnego Dostosowania Studiów (IDS), wsparcia specjalistycznego, pomocy psychologicznej i psychiatrycznej, dostosowania budynków, stypendiów i innych form wsparcia**. Pomoc można uzyskać również u pracowników Centrum Obsługi Studentów <https://us.edu.pl/student/wda/poznaj-cos/>.

Osoby studiujące zainteresowane wyjazdem na studia bądź praktyki w ramach programu Erasmus+ znajdą niezbędne informacje na stronie internetowej poświęconej programom wymiany międzynarodowej <http://erasmus.us.edu.pl/>. Ponadto na Wydziale działa **Pełnomocniczka Dziekana WPIA ds. Programu Erasmus+**.

Obok wspierania rozwoju intelektualnego oraz troski o higienę psychiczną osób studiujących Wydział zdaje obie sprawę jak ważne dla prawidłowego i zrównoważonego rozwoju jest także dbanie o **kondycję fizyczną**. W przypadku studiów stacjonarnych realizowane są obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 h. Poza tą formułą Wydział proponuje różnego rodzaju **aktywności sportowe**. Wszelkie niezbędne informacje osoby studiujące mogą znaleźć na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego w zakładce student oraz na stronie Centrum Wychowania i Sportu (<https://cwfis.us.edu.pl/>) oraz na stronie Akademickiego Związku Sportowego (<https://azsus.pl/>). Osoby studiujące mogą zapisać się również na dodatkowe zajęcia z wychowania fizycznego oraz w ramach legitymacji AZS brać udział w zajęciach licznych sekcji sportowych.

Władze Wydziału nie tylko zachęcają, ale i wspierają oddolne inicjatywy. Przykład mogą stanowić, chociażby dwie imprezy:

- 13 grudnia 2024 r. odbył się III Turniej Szachowy o Puchar Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W turnieju mogli wziąć udział wszyscy członkowie tworzący wspólnotę akademicką. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby studiujące;
- 30 maja 2025 r. odbył się Wydziałowy Turniej Piłki Nożnej WPIA UŚ „Lex Cup” 2025. Do rywalizacji stanęły drużyny studentów oraz nauczycieli akademickich.

Kompleksowe informacje na temat wspierania **działalności studenckiej i organizacyjnej** informacje można znaleźć na stronie internetowej Uniwersytetu w zakładce <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/>.

8.6. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez osoby studiujące oraz jego skuteczności

Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez osoby studiujące jest elementem stałego, sformalizowanego obiegu spraw w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia i opiera się na Regulaminie organizacyjnym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/regulamin_tj.pdf) oraz Regulaminie studiów, w

szczegółności na § 12. Za prawidłową realizację procesu odpowiada Dziekan, wspierany przez Prodziekanę ds. kształcenia i studentów, Pełnomocników Dziekana ds. studenckich oraz osoby upoważnione zgodnie z prawem wewnętrznym, przy wsparciu Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta oraz Centrum Obsługi Studentów; w sprawach programowych i organizacyjnych kluczową rolę odgrywają także Dyrektor kierunku, Rada dydaktyczna i Wydziałowa Komisja ds. Kształcenia i Studentów, co zapewnia wielokanałowy, przewidywalny i przejrzysty dostęp osób studiujących do ochrony ich praw oraz wpływu na środowisko kształcenia. Szczegółowe informacje na temat działania Rzecznika znajdują się na stronie internetowej: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/rzecznik-praw-studenta-i-doktoranta/>. W razie potencjalnego konfliktu interesów osoba rozstrzygająca podlega wyłączeniu, a sprawę przejmuje inny uprawniony pracownik lub Dziekan.

Na podstawie § 12 ust 4 Regulaminu studiów obowiązującego w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach indywidualne sprawy osób studiujących, niewymagające wydania decyzji administracyjnych są załatwiane w drodze rozstrzygnięć przy zachowaniu terminów wskazanych w Regulaminie studiów. Osoba uprawniona jest zobowiązana do załatwienia sprawy niezwłocznie, nie później niż w ciągu 14 dni od wniesienia podania, chyba że przepisy stanowią inaczej. Termin 14 dni liczony jest „kalendarzowo” od dnia wpływu kompletnego podania (po ewentualnym uzupełnieniu braków formalnych). W sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień, zasięgnięcia opinii lub przeprowadzenia mediacji – zgodnie z Regulaminem studiów – termin może zostać ustalony odrębnie; osoba studiująca jest o tym niezwłocznie informowana wraz ze wskazaniem przyczyn i nowego terminu. W przypadku niedotrzymania terminu osoba studiująca może wnieść skargę do Dziekana na nieterminowe załatwienie sprawy. Rozpoznając taką skargę, dziekan niezwłocznie rozstrzyga co do istoty albo imiennie wyznacza osobę odpowiedzialną, wskazując nowy termin, nie dłuższy niż 14 dni. Rozstrzygnięcie zawiera elementy określone w § 12 ust. 7 (oznaczenie osoby i organu, datę, adresata, sposób rozstrzygnięcia oraz – przy rozstrzygnięciu negatywnym – uzasadnienie faktyczne i prawne wraz z pouczeniem). Stosowane są ujednolicone wzory pism, co zapewnia przejrzystość i przewidywalność dla osób studiujących. Od negatywnego załatwienia sprawy przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie do dziekana, a w razie podtrzymania rozstrzygnięcia – odwołanie do Rektora. Rozstrzygnięcie Rektora w indywidualnej sprawie ma charakter ostateczny. W sprawach wymagających formy decyzji administracyjnej działa Rektor albo – z jego upoważnienia – dziekan lub prodziekan ds. studenckich i kształcenia w zakresie wskazanym w § 12 ust. 2 Regulaminu studiów; od decyzji wydanej w pierwszej instancji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie.

Skuteczność procedury jest wzmacniana przez kulturę dialogu i systematyczne wykorzystanie sygnałów od osób studiujących do doskonalenia jakości kształcenia. Sprawy załatwiane są terminowo, większość z nich zakończono na I etapie, a średni czas obsługi w dziekanacie wynosi do 5 dni.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej osób studiujących, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

W celu zapewnienia jak najwyższych standardów obsługi osób studiujących kierunku Prawo, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach system obsługi administracyjnej osób studiujących został zaprojektowany **jako spójna, komplementarna i responsywna struktura organizacyjna**, której celem jest zapewnienie wysokiej jakości wsparcia procesu kształcenia od momentu rekrutacji aż do wydania dyplomu, a następnie w zakresie obsługi absolwentów.

Trzon systemu stanowią trzy ściśle współpracujące ze sobą komórki dziekanatu, obejmujące łącznie 7 etatów, których zakresy odpowiedzialności uzupełniają się i tworzą przejrzysty łańcuch obsługi spraw studenckich.

Dziekanat odpowiedzialny za obsługę procesu dydaktycznego zapewnia planowanie i rozliczanie obciążeń dydaktycznych, przygotowuje harmonogramy zajęć, sesji i dyżurów pracowników, koordynuje ustalanie terminów egzaminów dyplomowych, prowadzi prace nad kartami kierunków i zarządza zasobami lokalowymi, a także organizuje administracyjną obsługę nauczycieli zewnętrznych oraz proces ankietyzacji zajęć.

Równolegle funkcjonuje komórka zajmująca się odpłatnościami za studia i świadczeniami dla osób studiujących, która prowadzi sprawy należności, windykację oraz obsługę świadczeń socjalno-bytowych, w tym stypendiów, miejsc w domach studenckich i zapomóg, pozostając w bieżącej współpracy z właściwymi jednostkami centralnymi uczelni.

Uzupełnieniem jest dziekanat, który bezpośrednio zarządza tokiem studiów: prowadzi postępowania w sprawach wznowień, powtarzania modułów lub semestrów, urlopów i dyplomowania, wydaje legitymacje ELS, przygotowuje zaświadczenia oraz realizuje przepisywanie do grup i bieżące doradztwo w sprawach toczących się studiów.

Dostęp do informacji o właściwości poszczególnych komórek i kompetencjach pracowników zapewniono poprzez stale aktualizowaną sekcję „Student” na stronie internetowej Wydziału. W jednym miejscu udostępniono ścieżki postępowania, dane kontaktowe i godziny przyjęć, co zwiększa przewidywalność i skraca czas uzyskania pomocy. System w warstwie fizycznej wspiera także **odpowiednia lokalizacja dziekanatu obsługi osób studiujących** – w centralnej części pierwszego piętra, w bezpośrednim sąsiedztwie windy – zapewniająca komfortowy dostęp osobom z niepełnosprawnościami. Przed wejściem umieszczono tablicę z bieżącymi informacjami oraz podajniki z formularzami wniosków i podań, co eliminuje konieczność dwukrotnego stania w kolejce i przyspiesza obsługę. Dodatkowo obok drzwi funkcjonuje **wrzutnia dokumentów**, umożliwiającą przekazywanie pism poza godzinami pracy dziekanatu w godzinach otwarcia budynku Wydziału, a także zgłaszanie anonimowych uwag dotyczących jakości obsługi, które są następnie analizowane w ramach uczelnianego systemu zapewniania jakości.

Organizacja czasu pracy **dostosowana jest do zróżnicowanych potrzeb osób studiujących** kierunku Prawo, w tym osób aktywnych zawodowo oraz osób studiujących niestacjonarnie. Przynajmniej raz w tygodniu dyżur administracyjny prowadzony jest w godzinach popołudniowych, co pozwala na osobisty kontakt po zakończeniu pracy. W wybrane soboty, zbieżne ze zjazdami osób studiujących niestacjonarnie, prowadzone są dodatkowe dyżury, dzięki czemu najważniejsze sprawy mogą być finalizowane w rytmie kształcenia weekendowego. Równolegle utrzymywane są zróżnicowane kanały komunikacji: kontakt bezpośredni, telefoniczny i mailowy, a w przypadkach wymagających asynchroniczności – wrzutnia oraz komunikacja elektroniczna za pośrednictwem USOSweb. Rozwiązania te osadzono w nowoczesnym ekosystemie informatycznym. USOSweb stanowi podstawę obsługi toku studiów (w tym rejestracji, wniosków i decyzji), a SAP wspiera rozliczenia finansowe i procesy księgowe. Wszystkie istotne komunikaty publikowane są na stronie Wydziału, a w razie potrzeby kierowane są również bezpośrednio na indywidualne adresy e-mail osób studiujących, co wzmacnia dostępność i pewność dotarcia informacji. Osoby studiujące mogą składać podania elektronicznie – w USOSweb lub pocztą elektroniczną – co skraca czas obsługi i podnosi komfort załatwiania prostych spraw. W obszarze dydaktycznym dziekanat udziela także bieżącego wsparcia w korzystaniu z platform e-learningowych, m.in. dla kursów BHP i przysposobienia bibliotecznego, prowadząc doraźne instruktaże i krótkie szkolenia dotyczące logowania, rejestracji na zajęcia czy rozwiązywania problemów technicznych.

Zespół pracowników dziekanatu **legitymuje się wysokimi kompetencjami merytorycznymi i interpersonalnymi**. Kompetencje te są konsekwentnie podnoszone poprzez plan szkoleń doskonalących, obejmujący procedury postępowania w sytuacjach trudnych w relacji z osobami studiującymi, podstawy rozpoznawania zaburzeń psychicznych i zasady kierowania do odpowiednich form wsparcia, uniwersalne kompetencje społeczne i komunikację międzykulturową, zagadnienia rekrutacyjne i kancelaryjne (w tym nowe przepisy), ochronę danych osobowych i bezpieczeństwo informacji, a także rozwój kompetencji językowej w języku angielskim z naciskiem na terminologię akademicką i administracyjną. Działania te wspierają wydane przez Uniwersytet Śląski w Katowicach poradniki dotyczące kontaktów z osobami studiującymi i radzenia sobie z sytuacjami problemowymi, które stanowią punkt odniesienia dla standardów obsługi. Szczególną troską obejmuje się cudzoziemców – zapewniając im pomoc, wsparcie językowe, wskazówki dotyczące systemów IT i

koordynację z jednostkami centralnymi w sprawach pobytowych czy zakwaterowania – tak aby różnice kulturowe i formalne nie stanowiły bariery w uczestnictwie w procesie kształcenia.

Procedury obsługi są ujednolicone i oparte na zarządzaniu tokiem studiów w systemie USOSweb, obejmującym m.in. wprowadzanie decyzji, rejestrację na zajęcia, rozliczanie etapów, obsługę urlopów, powtarzania modułów i semestrów oraz dyplomowanie. Standardy pracy akcentują uprzejmość, dostępność, rzetelność informacji i nastawienie na rozwiązanie sprawy przy pełnym poszanowaniu regulaminu studiów oraz zasad równego traktowania. W sprawach pilnych – jak wnioski stypendialne czy problemy z rejestracją – stosuje się priorytetyzację. System bezpieczeństwa i zgodności obejmuje przestrzeganie RODO, aktualnych instrukcji kancelaryjnych, kontrolę dostępu do danych i właściwą archiwizację dokumentacji. Działania operacyjne są integrowane z mechanizmami zapewniania jakości. Informacje zwrotne pozyskuje się z ankietyzacji zajęć, zgłoszeń (w tym anonimowych) przekazywanych przez wrzutnię i kanały elektroniczne, z monitoringu terminowości odpowiedzi na zgłoszenia w USOSweb i e-mailach, z analizy skarg oraz z okresowych spotkań roboczych kierownictwa z zespołami dziekanatów. Skuteczność wdrożeń jest weryfikowana przez analizę rok do roku wybranych miar operacyjnych i satysfakcji osób studiujących, a dobre praktyki są utrwalane w dokumentacji i standardach stanowiskowych.

Ocena skuteczności systemu pozwala stwierdzić, że zakres wsparcia administracyjnego na kierunku prawo jest kompletny, poziom świadczonych usług stabilnie wysoki, a skuteczność potwierdzają zarówno dostępność wielokanałowa i dostosowane godziny przyjęć (w tym dyżury popołudniowe i weekendowe), jak i sprawność rozwiązań infrastrukturalnych (podajniki formularzy, wrzutnia) oraz cyfrowych (USOSweb, komunikacja e-mailowa). Na szczególne podkreślenie zasługuje systemowe podejście do rozwoju kompetencji kadry, wrażliwość na potrzeby cudzoziemców oraz zwracanie uwagi na transparentność i przewidywalność procedur. W tym zakresie podejmowane są następujące działania:

- badanie poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest ujęte na poziomie ogólnouczelnianym w UŚ i nie podlega wdrażaniu na poziomie kierunków
- do roku 2018 UŚ ankietował pracę administracji i obsługi studiujących za pomocą ankiet, jednak ich zwrotność była znikoma i nie dawała reprezentatywnej opinii na temat rzeczywistego stanu zadowolenia studiujących z obsługi administracyjnej
- od roku 2019 badanie poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest ujęte w procedurach SZJK dla WPIA. Dyrekcja kierunku sonduje opinię studiujących na temat obsługi administracyjnej w trakcie spotkań ze studiującymi, które odbywają się 2 razy w roku. Uwagi studiujących są ujęte w raportach z tych spotkań
- w ramach działań monitorujących i doskonalących SZJK w UŚ problematyka ankietowania prac administracji została podjęta w trakcie szkoleń pionu kształcenia UŚ w grudniu 2023 roku, zespół rekomendował odstąpienie od ankietowania prac administracji, mając na uwadze fakt, iż od 2021 roku ankietowane są w UŚ wszystkie zajęcia dydaktyczne prowadzących i studiujący są dość przeciążeni liczbą ankiet, które mają do wypełnienia, co widoczne jest w stale spadającym procencie zwrotności ankiet
- w związku z powyższym Zespół SZJK UŚ w maju 2024 roku podjął szereg działań mających na celu motywowanie studiujących do aktywnego wyrażania swojej opinii na temat zajęć - wypełniania ankiet, m.in. współpraca z samorządem, posty na Facebooku, slogany reklamowe oraz powrócił do kwestii dodatkowej formy badania stopnia zadowolenia studiujących z obsługi administracyjnej,
- w ramach ustalonego planu działań w tym zakresie zostały w terminie 11-13 grudnia 2024 przeprowadzone pilotażowe badania obsługi administracyjnej, tj. dziekanatów danego wydziału, w dalszej kolejności (kwiecień 2025) opracowano badanie ankietowe za pomocą arkusza ms Teams - Forms. Regularne badanie obsługi spraw studenckich funkcjonuje od 10.2025, dane są raportowane zawsze z końcem semestru. Badanie ma na celu wykrycie obszarów/aspektów problemowych.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Na kierunku Prawo Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach bezpieczeństwo studentów oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy jest traktowane jako integralny element jakości kształcenia i kultury akademickiej. Oparty na § 4 Statutu UŚ (bip.us.edu.pl) system działań informacyjnych i edukacyjnych łączy perspektywę prawną, etyczną i organizacyjną z praktycznymi procedurami reagowania i wsparcia. Już na etapie adaptacji do studiowania każda osoba studiująca na kierunku Prawo jest zobowiązana do zaliczenia szkolenia BHP, dostępnego z poziomu strony UŚ (zakładka „student – nowy student – pierwsze kroki – obowiązkowe szkolenia – szkolenie BHP”) lub bezpośrednio przez platformę e-learningową el.us.edu.pl/mw. Szkolenie to, składające się z modułów dotyczących ogólnych przepisów i zasad BHP, podstaw udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz ochrony przeciwpożarowej, zapewnia wspólny mianownik wiedzy i umiejętności w zakresie reagowania na zagrożenia charakterystyczne dla środowiska uniwersyteckiego. Zaliczenie szkolenia potwierdza, że osoba studiująca posiada kompetencje konieczne do bezpiecznego funkcjonowania w dużych skupiskach osób i potrafi podjąć działania ratownicze do czasu przybycia odpowiednich służb.

Na gruncie **równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji** Uniwersytet Śląski w Katowicach przyjął i realizuje Zasady Równości i Różnorodności (us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie), które ilustrują i wdrażają wartości statutowe w praktyce instytucjonalnej. Kluczowym narzędziem operacjonalizacji tych wartości jest przyjęty pod koniec 2021 r. Plan Równości Płci. W jego harmonogramie przewidziano diagnozę stanu i potrzeb równościowych w uczelni, korektę lub tworzenie adekwatnych procedur, a także powołanie **Komisji ds. równości i różnorodności** jako organu monitorującego przestrzeganie zasad równego traktowania i poszanowania różnorodności. W szczególności, ze względu na przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy seksualnej, wypracowano jednoznaczną i opartą na poufności ścieżkę postępowania „krok po kroku” w razie zgłoszenia, obejmującą przyjęcie zawiadomienia, wstępną ocenę ryzyka, zabezpieczenie dowodów, informację o przysługujących środkach ochrony, koordynację wsparcia psychologicznego i prawnego oraz tam, gdzie to uzasadnione wszczęcie właściwych procedur dyscyplinarnych. W ramach wzmocnienia tego systemu przewidziano ponadto powołanie **Pełnomocniczki Rektora ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu**, dedykowanej do koordynacji pomocy i działań prewencyjnych. Dzięki temu osoby studiujące mają jasność co do dróg zgłaszania i gwarancji poufności, a Uczelnia dysponuje kompetentnym zapleczem do szybkiego, empatycznego i skutecznego reagowania.

Istotnym ogniwem systemu ochrony praw i dobrostanu osób studiujących na kierunku Prawo jest **Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta**, powoływany przez Rektora po zasięgnięciu opinii samorządów. Do jego zadań należy ochrona praw studentów, mediacje w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych, doradztwo w sprawach przebiegu kształcenia (w tym świadczeń i stypendiów) oraz przekazywanie władzom uczelni sprawozdań o problemach wymagających interwencji systemowej. Rzecznik, działając za zgodą zainteresowanego, może zwracać się do władz i osób funkcyjnych, uczestniczyć z głosem doradczym w pracach komisji i rad kierunków oraz – w granicach prawa – uzyskać dostęp do dokumentacji przebiegu kształcenia i toczyć działania w postępowaniach dyscyplinarnych. W sporach na linii student–pracownik Rzecznik współpracuje z **Rzecznikiem Praw i Wartości Akademickich**, którego mandat koncentruje się na ochronie wolności akademickiej, standardów etycznych w pracy naukowej i dydaktycznej oraz na polubownym rozwiązywaniu konfliktów pracowniczych. Współdziałanie obu rzeczników pozwala szybciej wygaszać napięcia i minimalizować ryzyko eskalacji do postępowań dyscyplinarnych, a jednocześnie sprzyja budowaniu kultury zaufania i odpowiedzialności, co ma szczególne znaczenie na kierunku, którego absolwenci będą profesjonalnie stosować prawo i kształtować standardy życia publicznego.

Komplementarną płaszczyzną wsparcia jest system pomocy psychologicznej dostępny bezpłatnie dla osób studiujących i doktorantów. Konsultacje są prowadzone w **Centrum Obsługi Studentów** oraz w Biurze Karier (Studencka Strefa Aktywności, ul. Bankowa 12), z możliwością wcześniejszego umówienia przez adres psycholog@us.edu.pl oraz – w miarę możliwości – w formule zdalnej. Publicznie dostępny wykaz specjalistów ułatwia dopasowanie formy i profilu pomocy do indywidualnej sytuacji. Rozwiązanie to, jest ściśle powiązane z procedurami antydyskryminacyjnymi i działalnością Rzeczników, gwarantuje nie tylko szybki dostęp do interwencji, ale również ciągłość opieki w przypadkach doświadczania przemocy, molestowania, mobbingu czy kryzysów zdrowia psychicznego.

System jest przedmiotem stałego monitoringu i doskonalenia. Rejestry zaliczeń szkolenia BHP na platformie e-learningowej pozwalają na bieżącą kontrolę poziomu realizacji obowiązków, a raporty Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta – na identyfikację trendów i problemów w obszarze praw i wsparcia. Komisja ds. równości i różnorodności, działając w ramach Planu Równości Płci, nadzoruje skuteczność ścieżek „krok po kroku” i proponuje korekty procedur, gdy wymaga tego praktyka. Komunikacja jest systematycznie wzmacniana poprzez utrzymanie spójnych „punktów wejścia” na stronie uczelni (w tym podstron poświęconych równemu traktowaniu), a także przypomnienia kierowane do osób studiujących na pierwszych rocznikach. Całość uzupełnia troska o dostępność treści (w tym wersje w języku angielskim, materiały ułatwiające odbiór, napisy do materiałów wideo), co poszerza krąg realnych odbiorców informacji i obniża bariery w korzystaniu z pomocy.

W konsekwencji na kierunku prawo funkcjonuje spójny, wielowarstwowy system prewencji, reagowania i wsparcia, który od pierwszych tygodni studiów buduje świadomość praw i obowiązków, uczy odpowiedzialnych zachowań w sytuacjach zagrożenia, a zarazem zapewnia bezpieczne i godne warunki kształcenia. Połączenie obowiązkowego szkolenia BHP, klarownych procedur antydyskryminacyjnych, wyspecjalizowanych ról (Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta, Rzecznik Praw i Wartości Akademickich, Pełnomocniczka ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu) oraz dostępnego poradnictwa psychologicznego odpowiada na współczesne wyzwania środowiska akademickiego. Systematyczna ewaluacja i gotowość do korekt – w dialogu ze społecznością akademicką stanowią gwarancję jego skuteczności i trwałości.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Na kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji współpraca Władz z Samorządem Studentów oraz organizacjami studenckimi ma **charakter stały, sformalizowany i realnie wpływający na jakość kształcenia**. Jej podstawę stanowi **cykliczny dialog** prowadzony podczas regularnych spotkań przedstawicieli Samorządu z Kolegium Dziekańskim, podczas których omawiane są bieżące kwestie dydaktyczne (w tym organizacja zajęć, kolokwia i egzaminy, praktyki, dostępność materiałów oraz harmonogramy), a także sprawy studenckie związane z szeroko rozumianym wsparciem edukacyjnym i socjalnym. Komunikacja ta jest uzupełniana stałym, bezpośrednim kontaktem roboczym Samorządu z prodziekanką ds. studenckich i kształcenia oraz z pełnomocniczką ds. studenckich; w sytuacjach nagłych wykorzystywany jest kanał telefoniczny, który umożliwia natychmiastową reakcję władz i sprawne wdrożenie interwencji, co minimalizuje ryzyko eskalacji problemów organizacyjnych w toku semestru. Równolegle przedstawiciele Samorządu utrzymują ścisłą współpracę z Dyrektorem kierunku Prawo w sprawach dotyczących programu studiów, planowania zajęć oraz spójności efektów uczenia się z profilem absolwenta; w tym obszarze studenci zgłaszają propozycje modyfikacji treści lub rozkładu zajęć, które – po analizie merytorycznej – są wdrażane albo kierowane do dalszej dyskusji na forach kolegialnych.

Istotnym wymiarem współpracy jest animowanie życia naukowego i środowiskowego studentów prawa. Wydział powierza **pełnomocnikowi ds. kół naukowych i działalności studenckiej** koordynację i wsparcie merytoryczne organizacji studenckich, co przekłada się na planowy charakter ich działań: koła pracują w rocznych cyklach projektowych, przygotowują konferencje, seminaria i publikacje, a ich kalendarze są uzgadniane z Pełnomocnikiem w sposób ograniczający kolizje terminów. Dzięki temu osoby studiujące uczestniczą w inicjatywach ściśle powiązanych z efektami uczenia się właściwymi dla kierunku Prawo (kompetencje argumentacyjne, umiejętność stosowania prawa, etyka zawodowa).

Działalność ta naturalnie łączy się z aktywnością popularyzatorską na rzecz otoczenia społecznego. Samorząd i koła realizują warsztaty, pokazy debat oksfordzkich, symulacje rozpraw oraz wizyty studyjne dla uczniów liceów i szkół podstawowych. Z perspektywy kierunku Prawo przedsięwzięcia te pełnią potrójną funkcję: promują studia prawnicze i kulturę praworządności, rozwijają u osób studiujących kompetencje miękkie (wystąpienia publiczne, praca zespołowa, zarządzanie wydarzeniem) oraz budują wizerunek Wydziału jako środowiska otwartego i odpowiedzialnego społecznie.

Współuczestnictwo osób studiujących w zarządzaniu jakością kształcenia ma charakter systemowy i wykracza poza konsultacje *ad hoc*. Przedstawiciele Samorządu biorą udział w pracach Rad Dydaktycznych oraz Wydziałowej Komisji ds. Studenckich i Kształcenia, opiniując zmiany w programie studiów, w tym modyfikacje sylabusów czy sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Taki model współdecydowania zapewnia, że proponowane rozwiązania od rozkładów zajęć po standardy informacyjne są projektowane z myślą o realnej wykonalności i doświadczeniu dydaktycznym, a jednocześnie zachowują zgodność z obowiązującymi regulacjami prawnymi i misją Wydziału.

Władze Wydziału monitorują efektywność przyjętych mechanizmów, zwłaszcza czas reakcji na zgłaszane postulaty, poziom uczestnictwa osób studiujących w pracach ciał kolegialnych oraz aktywność kół naukowych mierzoną liczbą przedsięwzięć i ich zasięgiem. W ostatnich latach przełożyło się to na zwiększenie przewidywalności organizacyjnej (wyeliminowanie kolizji egzaminacyjnych, sprawniejsze korekty planów), wzrost inicjatyw studenckich o charakterze naukowym i środowiskowym oraz na umocnienie kultury dialogu, w której głos osób studiujących stanowi ważny komponent projektowania procesu kształcenia na kierunku Prawo. Całość tworzy spójny system partnerskiej współpracy, zapewniający zarówno sprawność operacyjną, jak i rzeczywisty wpływ osób studiujących na kształt i jakość ich studiów.

Dodatkowo, aby współpraca była skuteczna organizacyjnie, zapewniono jej adekwatne zaplecze: Samorząd Studentów dysponuje własną przestrzenią roboczą (pok. 3.50), a koła naukowe – dedykowaną bazą lokalową (pok. 3.49). Przestrzenie te służą bieżącej obsłudze spraw studenckich, planowaniu wydarzeń, pracy projektowej i mentoringowi. Komunikacja prowadzona jest przewidywalnymi kanałami – poprzez pocztę instytucjonalną, ogłoszenia wydziałowe, platformy e-learningowe oraz profile informacyjne organizacji studenckich – co zapewnia transparentność ustaleń i równy dostęp do informacji.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania osób studiujących, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Na kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego funkcjonuje **spójny i wielopoziomowy system wsparcia i motywowania osób studiujących**, który jest stale monitorowany, oceniany i doskonalony w oparciu o wydziałowe Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. System ten zakłada jasny podział ról i odpowiedzialności oraz ciągły przepływ informacji zwrotnej między osobami studiującymi, kadrami wspierającą proces kształcenia i Władzami Dziekańskimi. Nad całością czuwa Dziekan, który – w ścisłej współpracy z Prodziekanem ds. Studenckich i kształcenia – nadzoruje właściwe funkcjonowanie procesów wsparcia, zatwierdza działania doskonalące i inicjuje interwencje naprawcze. Koordynowanie rozwiązań dotyczących kierunku Prawo leży po stronie Dyrektora kierunku Prawo i jego Zastępcy, którzy analizują sygnały pochodzące od osób studiujących, dziekanatu i nauczycieli akademickich oraz przygotowują rekomendacje zmian. Wsparciem dla osób studiujących w bieżących sprawach służą Pełnomocnicy ds. studenckich, natomiast zapewnienie właściwej i terminowej obsługi administracyjnej jest zadaniem Kierownika organizacyjnego Wydziału i podległego mu zespołu pracowników dziekanatu.

Monitoring systemu wsparcia ma charakter zarówno ciągły, jak i cykliczny. W trybie ciągłym studenci mogą zgłaszać swoje potrzeby i uwagi podczas dyżurów Dziekana, Prodziekanki, Dyrektora kierunku Prawo i jego Zastępcy, jak również za pośrednictwem poczty elektronicznej. Sygnały zebrane tymi

kanalami są uzupełniane o informacje przekazywane przez Samorząd Studencki WPiA w toku bieżącej współpracy z władzami Wydziału oraz Pełnomocniczką ds. studenckich. Dodatkowym, ważnym i bezpiecznym dla osób studiujących instrumentem jest wrzutnia anonimowych uwag zlokalizowana przy dziekanacie, umożliwiającą zgłaszanie problemów w sposób niewymagający ujawniania tożsamości.

Komponent cykliczny obejmuje stałe, semestralne spotkania władz Wydziału z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, podczas których analizowane są kwestie organizacji kształcenia na WPiA, funkcjonowania dziekanatu, dostępności wsparcia i skuteczności podejmowanych działań motywacyjnych. Zgodnie z Procedurami Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, organizowane są także doroczne spotkania z osobami studiującymi na kierunku prawo poświęcone monitorowaniu jakości wsparcia oraz pracy kadry wspierającej proces kształcenia. Tytułem przykładu należy wskazać, że tylko w roku akademickim dyrekcja kierunku prawo na zaplanowanych spotkaniach z osobami studiującym, a także Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego spotykała się kilkakrotnie. Jedno z takich spotkań odbyło się 28 stycznia 2025 r. i poświęcone zostało m.in. kwestii organizacji kształcenia i jakości kształcenia na kierunku prawo. Podczas tego spotkania poruszono m.in. kwestie związane z doskonaleniem programu studiów - liczby godzin z poszczególnych modułów, a także organizacji procesu dyplomowania.

Należy także wskazać, że integralną częścią cyklu jest sporządzana co roku przez Wydziałową Komisję ds. Studenckich i Kształcenia notatka dotycząca obsługi administracyjnej doktorantów i osób studiujących. Dokument ten powstaje na podstawie wyników badań oceny pracy obsługi administracyjnej oraz informacji pozyskanych od osób studiujących, w szczególności w trakcie spotkań poświęconych kształceniu. Notatka WKKS zawierająca wnioski i rekomendacje jest przekazywana Dziekanowi oraz Kierownikowi organizacyjnemu Wydziału i stanowi formalny punkt wyjścia do planowania usprawnień na kolejny rok akademicki.

Ocena pracy osób wspierających proces kształcenia prowadzona jest adekwatnie do charakteru wykonywanych zadań. Pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi, odpowiedzialni m.in. za przygotowanie planów zajęć, organizację ćwiczeń terenowych i zarządzanie salami, podlegają ocenie Kierownika organizacyjnego Wydziału. Ocenie tej podlega terminowość i poprawność realizowanych czynności, zgodność z procedurami oraz jakość obsługi mierzona m.in. wynikami badań satysfakcji osób studiujących i analizą zgłoszeń. Nauczyciele akademicy zaangażowani we wsparcie organizacyjne oraz w działania motywacyjne są oceniani przez Dziekana w ramach uczelnianych zasad oceny okresowej, z uwzględnieniem ich wkładu w organizację procesu kształcenia, komunikację z osobami studiującymi i współpracę z dziekanatem. Bieżąca obsługa administracyjna toku studiów, prowadzenie akt studenckich oraz spraw stypendialnych są pozostające w stałym nadzorze Dyrektora kierunku Prawo i jego Zastępcy, Prodziekanki ds. Studenckich i kształcenia oraz Dziekana, co pozwala na szybkie reagowanie na pojawiające się trudności, a w razie potrzeby – na wdrożenie działań naprawczych.

Szczególną wagę przywiązuje się do udziału interesariuszy, zwłaszcza osób studiujących, na każdym etapie: od identyfikacji potrzeb i formułowania uwag, przez współtworzenie rozwiązań, aż po ocenę efektów wdrożeń. Regularna współpraca z Samorządem Studenckim oraz dostępność kanałów zgłaszania (dyżury, e-mail, wrzutnia anonimowa) zapewniają, że system wsparcia jest responsywny, a działania motywacyjne adekwatne do realnych potrzeb społeczności studenckiej. Tak ukształtowany, wielokanałowy i cyklicznie weryfikowany system wsparcia i motywowania osób studiujących na kierunku Prawo pozostaje w pełnej zgodności z przyjętymi rozwiązaniami prawnymi, a jego funkcjonowanie jest udokumentowane protokołami spotkań, rejestrami zgłoszeń, raportami z badań oraz corocznymi podsumowaniami WKKS. Dzięki temu Wydział dysponuje nie tylko narzędziami do szybkiego reagowania na wyzwania, lecz również do systematycznego podnoszenia jakości obsługi i warunków kształcenia, co wprost przekłada się na satysfakcję osób studiujących oraz efektywność organizacyjną całego procesu dydaktycznego.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
	brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Dobre praktyki:

- Dobrą praktyką jest kompleksowe wsparcie adaptacji nowo przyjętych studiujących na poziomie Uczelni (<https://us.edu.pl/student/nowy-student/>) oraz na poziomie Wydziału. Na kierunku Prawo przyjęty został spójny pakiet oparty na Procedurach SZJK (rozdz. VI „Wsparcie studentów w procesie uczenia się”). Studenci otrzymują „pakiet informacji” o organizacji studiów, ścieżkach wsparcia, zasadach kształcenia oraz kontaktach do osób odpowiedzialnych: Prodziekanki ds. studenckich i kształcenia, Dyrektora kierunku, Pełnomocnika ds. studenckich i Koordynatorów ds. dostępności. Stałe kanały informacji obejmują m.in. stronę „Co musisz wiedzieć...” i strukturę WPIA. Dzięki temu już w pierwszym semestrze studenci poznają zasady rejestracji w USOSweb, Regulaminu studiów (wpis warunkowy, awans, urlopy, egzamin komisyjny, przedłużenie terminu pracy, uznanie praktyk za pracę/wolontariat) oraz dostępne formy indywidualizacji: IOS, IDS, ITS. Informacje o IDS są dostępne w serwisie UŚ, a na Wydziale działają Wydziałowi Koordynatorzy ds. dostosowania studiów i Koordynator ds. organizacyjnego wsparcia OZN/OSP. Koordynatorzy zapewniają pełną dostępność kontaktu (mail/telefon/komunikatory/osobiście). Dodatkowo znaczna część treści udostępniana jest asynchronicznie w MS Teams/Moodle (tutoriale i instrukcje), a studenci 1. roku realizują obowiązkowy moduł „Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle” w ramach „Vademecum studenckiego”; rozwiązania te, wraz z pakietem Office 365 i zasadami kształcenia zdalnego publikowanymi na stronach WPIA, gwarantują bieżący dostęp do wskazówek oraz umożliwiają zebranie informacji zwrotnej pod koniec semestru i jej wykorzystanie w doskonaleniu wsparcia.
- Dodatkowe wsparcie dla studiujących w rozwijaniu kompetencji badawczych zapewnia Pełnomocnik ds. kół naukowych i działalności studenckiej, który koordynuje działania kół i zespołów projektowych, możliwości finansowania inicjatyw przez URSS/rezerwę Rektora, udział w seminariach i cyklach „Wykładów Gościnnych”, a także włączanie studentów w projekty i wydarzenia o zasięgu międzynarodowym (np. Transform4Europe, szkoły letnie). Biblioteka Prawnicza i CINIbA zapewniają dostęp do wiodących baz prawniczych (m.in. HeinOnline, Westlaw, LEX, Legalis), co realnie wspiera kształtowanie warsztatu badawczego.
- Dobrą praktyką w zakresie kompleksowego wsparcia aktywności studiujących jest organizacja cyklicznych wydarzeń naukowych i popularyzatorskich na WPIA (seminaria, konferencje, wykłady gościnne z udziałem wybitnych praktyków i naukowców), podczas których studenci prezentują efekty pracy (wystąpienia, warsztaty, debaty). Wydarzenia te wzmacniają kompetencje komunikacyjne/organizacyjne i ułatwiają współpracę z interesariuszami (samorządy zawodowe, wymiar sprawiedliwości, administracja). Na Wydziale funkcjonuje stały kalendarz inicjatyw, w którym — obok oddolnych aktywności kół naukowych — mieszczą

się m.in. „Wykłady Gościnne” oraz seminaria problemowe prowadzone z udziałem gości zagranicznych i krajowych (np. prof. Marta Andhov, dr Gábor Mélypataki; cykl „Środa z prawem karnym”). Studenci prawa nie tylko uczestniczą, lecz także aktywnie występują jako prelegenci (referaty, panele) na wydarzeniach WPIA i poza UŚ (m.in. wystąpienia na konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych oraz na Śląskim Festiwalu Nauki KATOWICE).

- Szczególną rolę pełnią wydarzenia „metodyczne”, w których praktycy prowadzą cykle warsztatowe: metodyka pracy mediatora, prokuratora, radcy prawnego, adwokata — formuła łączy dydaktykę z praktyką i jest współrealizowana z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
- Stałym partnerem działań warsztatowych i popularyzatorskich jest Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji (Śląskie CAM), które organizuje szkolenia przygotowujące do wpisu na listę stałych mediatorów oraz staże mediacyjne.
- Dobrą praktyką jest system motywacyjny i nagrody: na kierunku Prawo funkcjonuje spójny system wyróżnień wydziałowych i uczelnianych, który promuje aktywne i twórcze postawy, w tym działalność społeczną oraz zaangażowanie w umiędzynarodowienie. Procedura przyznawania nagród obejmuje nagradzanie wyników w nauce, działalności naukowej i organizacyjnej oraz uhonorowanie postaw budujących wspólnotę WPIA. Do najważniejszych nagród należy zaliczyć m.in.: Nagroda im. Prof. Waleriana Pańki (za całokształt osiągnięć studenta, z oceną wyniku studiów, nagród/konkursów oraz pracy na rzecz Wydziału), Nagroda im. Prof. Oktawii Górniok (za wybitną pracę magisterską lub doktorską z prawa karnego i kryminologii), a także Wyróżnienie Dziekana WPIA UŚ za unikatową działalność międzynarodową.
- Dobrą praktyką są również Uczelniane instrumenty uzupełniające: dyplom z wyróżnieniem przyznawany decyzją Rektora na wniosek Dziekana, stypendia i świadczenia (socjalne, dla osób z niepełnosprawnością, Stypendium Rektora), a także stypendium ministra za znaczące osiągnięcia — z wymogiem rekomendacji Dziekana. Razem stanowi to system wsparcia od bieżących osiągnięć po wyróżnienia na dyplomie.
- Do dobrych praktyk zalicza się wsparcie wchodzenia na rynek pracy poprzez praktyki zawodowe ściśle powiązane z efektami kształcenia, uznawalność udokumentowanego doświadczenia. Praktyki realizowane są w wymiarze sprawiedliwości, organach ścigania, administracji rządowej i samorządowej, kancelariach i doradztwie podatkowym, a także w podmiotach prywatnych i NGO; Wydział posiada rozbudowaną sieć umów ramowych, m.in. z SO i SR okręgu katowickiego, Prokuraturą Okręgową, WSA w Gliwicach, JST, ZUS, ŚUW oraz samorządami prawniczymi. Liczba miejsc nie jest limitowana; kluczowa jest akceptacja opiekuna praktyk. Dodatkowo istnieje możliwość zaliczenia praktyk w Studenckiej Poradni Prawnej na podstawie porozumienia z Dziekanem. Obieg dokumentów jest usprawniony (dedykowany adres e-mail do praktyk), Praktyki są integralną częścią programu ukierunkowaną na konfrontację wiedzy z wymaganiami rynku pracy oraz rozwój umiejętności organizacyjnych i interpersonalnych. Do dobrych praktyk zalicza się uznawalność doświadczenia: poza klasycznym odbyciem praktyki u praktykodawcy dopuszcza się zaliczenie pracy zawodowej (lub innej aktywności odpowiadającej celom praktyk) po złożeniu wniosku z dokumentami potwierdzającymi zakres czynności; decyzję podejmuje
- Dobre praktyki w zakresie nowoczesnych narzędzi dydaktycznych i dostępu zdalnego obejmują: platformę e-learningową, Teams, SharePoint, zdalny dostęp do baz prawniczych przez HAN oraz wydziałową licencję na TestyPrawnicze.pl to narzędzie o rozbudowanej funkcjonalności: kilkadziesiąt tysięcy pytań z głównych gałęzi prawa, tryb treningowy i egzaminacyjny, analiza wyników i śledzenie postępów, tworzenie własnych zestawów oraz symulacje czasowe—wsparcie zarówno w zaliczeniach uczelnianych, jak i w przygotowaniu do egzaminów na aplikacje. Na terenie całego WPIA funkcjonuje bezprzewodowa sieć EDUROAM

- Dobrą praktyką w zakresie wspierania studentów jest Klinika Prawa – Studencka Poradnia Prawna, która umożliwia nabywanie doświadczenia praktycznego, a także — w formule szczególnej — zaliczenie praktyk. Poradnia działa jako szczególne miejsce gdzie studenci, pod opieką nauczycieli akademickich i praktyków, mają bezpośredni kontakt z klientami, prowadzą analizę stanu faktycznego i prawnego oraz przygotowują projekty pism procesowych. Przed dopuszczeniem do pracy z klientem studenci przechodzą szkolenie wprowadzające (BHP, etyka, RODO, bezpieczeństwo informacji, standardy komunikacji), otrzymują zestaw wzorów dokumentów oraz korzystają z zasobów bibliotecznych i baz prawniczych (LEX/Legalis/HeinOnline/Westlaw) przez system HAN, co umożliwia pełne opracowanie sprawy także w trybie zdalnym.
- Dobrą praktyką jest wysokiej jakości polityka informacyjna: regularne komunikaty do studentów na stronach UŚ/WPIA i kanałach samorządowych (w tym dedykowana strona Samorządu i prywatna grupa FB), z których studiujący dowiadują się o konkursach, stażach i wydarzeniach. **System informacji jest osadzony w strukturze wsparcia: dyżury Dziekana/Prodziekanki/Dyrektora kierunku, bieżąca korespondencja elektroniczna oraz stała współpraca z Samorządem, a także anonimowa wrzutnia uwag przy dziekanacie — co zapewnia bezpieczny przepływ sygnałów zwrotnych. Elementem wspierającym komunikację „na miejscu” są multimedialne tablice w przestrzeniach wspólnych, wyświetlające zaproszenia na wydarzenia i konkursy naukowe oraz ciekawostki dydaktyczne (np. paremie, powtórki legal English).**

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.

Na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej wszelkie informacje publiczne odnoszące się do działalności Uniwersytetu Śląskiego są publikowane w serwisie **bip.us.edu.pl**. Jest to **oficjalna platforma, której celem jest zapewnienie przejrzystości i powszechnego dostępu do danych dotyczących funkcjonowania uczelni jako instytucji publicznej**. Jeśli określone informacje nie zostały w tym serwisie opublikowane, każdy zainteresowany może je uzyskać, składając stosowny wniosek. Procedura ta umożliwia obywatelom dostęp do danych, które nie znalazły się w przestrzeni publicznej, ale które – zgodnie z prawem – powinny być udostępnione na żądanie.

Strona internetowa Uniwersytetu Śląskiego – **us.edu.pl** – przygotowywana jest zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych oraz aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Oznacza to, że uczelnia zobowiązana jest do przestrzegania międzynarodowych wytycznych **WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines)**, które określają podstawowe kryteria dotyczące dostępności treści publikowanych w Internecie. Standardy te opierają się na czterech filarach: **postrzegalności** (czyli możliwości odbioru treści przez różne zmysły, np. wzrok i słuch), **funkcjonalności** (czyli zapewnienia, aby interfejs był użyteczny i umożliwiał swobodne poruszanie się po stronie), **zrozumiałości** (czyli jasności i przejrzystości komunikatów) oraz **solidności** (rozumianej jako niezawodność i kompatybilność strony z różnymi technologiami wspierającymi, np. czytnikami ekranowymi).

Każdy użytkownik Internetu ma prawo zwrócić się z żądaniem zagwarantowania pełnej dostępności cyfrowej zarówno całej strony internetowej, jak i aplikacji mobilnej uczelni lub ich wybranych elementów. Co więcej, istnieje możliwość wystąpienia o udostępnienie informacji w innej, alternatywnej formie – np. poprzez odczytanie dokumentu niedostępnego w wersji cyfrowej, sporządzenie opisu do materiału filmowego pozbawionego audiodeskrypcji czy też przygotowanie dodatkowych wyjaśnień w formie dostosowanej do potrzeb osoby wnioskującej. Takie rozwiązania mają na celu wyrównanie szans wszystkich odbiorców w dostępie do wiedzy i usług publicznych świadczonych przez Uniwersytet Śląski.

Wszelkie wątpliwości, trudności techniczne bądź problemy związane z dostępnością cyfrową rozwiązuje **Centrum Obsługi Studentów**. To właśnie ta jednostka odpowiada za przyjmowanie zgłoszeń, udzielanie pomocy oraz kierowanie spraw do odpowiednich specjalistów. Kontakt z Centrum jest możliwy za pośrednictwem poczty elektronicznej: dostepnosc@us.edu.pl

Informacje odnoszące się do zasad rekrutacji, struktury i programu studiów na kierunku prawo, warunków ich realizacji, a także rezultatów osiągniętych przez studentów są udostępniane oraz przekazywane za pośrednictwem wielu zróżnicowanych kanałów komunikacji. Każdy z nich dobierany jest w zależności od charakteru, zakresu i formy treści, tak aby zapewnić możliwie szeroki i skuteczny dostęp do wiadomości zarówno kandydatom, jak i obecnym studentom kierunku.

Do podstawowych sposobów wymiany informacji zaliczyć można:

- **kontakt ustny i pisemny z pracownikami wydziału**, który pozwala na bezpośrednie uzyskanie wyjaśnień i pomocy w indywidualnych sprawach;
- **stronę internetową Wydziału Prawa i Administracji (WPiA)**, będącą głównym źródłem aktualnych ogłoszeń i dokumentów; (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia>)

- **system Internetowej Rejestracji Kandydata (IRK)**, w którym publikowane są szczegółowe dane o przebiegu procesu naboru; (<https://irk.us.edu.pl/pl/>)
- **portal „Kandydat” na stronie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach**, prezentujący ofertę studiów w przystępnej i uporządkowanej formie; (<https://us.edu.pl/kandydat/>)
- **Kartę Kierunków i Informator ECTS Uniwersytetu Śląskiego**, zawierające szczegółowe opisy kierunków, przedmiotów oraz efektów kształcenia; (<https://informator.us.edu.pl/?s=1>)
- **katalog i wyszukiwarkę programów studiów**, które umożliwiają szybkie odszukanie danych o dostępnych ścieżkach kształcenia; (<https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/programy/index>)
- **profile społecznościowe WPIA**, stanowiące uzupełniające źródło informacji o bieżących wydarzeniach i inicjatywach na **platformie facebook**: (<https://www.facebook.com/uswpia>), platformie **LinkedIn** ([linkedin.com/company/uswpia](https://www.linkedin.com/company/uswpia)), a także **Instagram** (<https://www.instagram.com/uswpia/>)
- **system USOS**, pełniący funkcję elektronicznego dziekanatu, w którym gromadzone są wszystkie dane dotyczące toku studiów; (<https://usosweb.us.edu.pl>)
- **serwis APD**, będący repozytorium prac dyplomowych; (<https://apd.us.edu.pl>)
- **pocztę uniwersytecką**, służącą do bezpośredniej komunikacji między administracją, kadrami dydaktyczną a studentami; (<https://poczta.us.edu.pl>)
- **wydarzenia organizowane przez WPIA**, adresowane do kandydatów, studentów oraz interesariuszy zewnętrznych, które jednocześnie pełnią funkcję informacyjną i integracyjną.

Dzięki tak szerokiemu wachlarzowi narzędzi komunikacji każdy zainteresowany – niezależnie od preferowanego sposobu pozyskiwania informacji – może w wygodny sposób dotrzeć do niezbędnych danych związanych z kierunkiem prawo i jego funkcjonowaniem.

1. Kontakt z pracownikami administracji wydziałowej

Dane dotyczące struktury organizacyjnej wydziału oraz zakresu obowiązków poszczególnych pracowników dostępne są na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Załatw sprawę” (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/zadania-administracji-wydzialowej-wraz-z-wykazem-osob-odpowiedzialnych-za-ich-wykonanie/>). Dzięki tym informacjom osoby zainteresowane, **w tym osoby studiujące na kierunku prawo**, mogą bez problemu odnaleźć pracownika posiadającego wiedzę w określonym zakresie oraz skontaktować się z nim, korzystając z podanych danych (adresu e-mail, numeru telefonu służbowego czy godzin urzędowania).

Kandydaci i studenci, którzy nie są pewni, do kogo powinni się zwrócić w danej sprawie, mogą przesłać wiadomość na adres dziekanat.wpia@us.edu.pl. Wiadomości wpływające na ten adres są przekierowywane, w zależności od tematyki sprawy, do pracowników poszczególnych jednostek (Dziekanat obsługi studentów, Dziekanat ds. odpłatności za studia oraz świadczenia dla studentów, Dziekanat ds. obsługi dydaktyki) lub innych pracowników WPIA albo UŚ, którzy mogliby udzielić pomocy osobie zainteresowanej.

Odpowiedzi na wątpliwości osób studiujących – w miarę możliwości i zależnie od poziomu skomplikowania sprawy – pracownicy udzielają także ustnie: telefonicznie lub w bezpośredniej rozmowie. Informacje na temat godzin przyjmowania studentek i studentów w dziekanacie są dostępne na stronie internetowej Wydziału: (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wydzial/kontakt/>) W zakładce znajduje się również link do mapy google z lokalizacją Wydziału.

2. Strona internetowa Wydziału

Portal internetowy Wydziału, funkcjonujący w domenie **us.edu.pl**, stanowi podstawowe źródło informacji o wydziale w przestrzeni cyfrowej. Jego głównym celem jest przekazywanie treści

dotyczących działalności Wydziału wszystkim zainteresowanym grupom – pracownikom, studentom, kandydatom, absolwentom, a także przedstawicielom otoczenia zewnętrznego, zarówno bliższego, jak i dalszego.

Najistotniejsze dane dla kandydatów na kierunek prawo umieszczone są w zakładce „**Kandydat**” – „**Kierunki studiów i rekrutacja**” – „**Prawo**” (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/kandydat/kierunki-studiow/prawo/>), gdzie można znaleźć m.in.: zasady kwalifikacji, opis kierunku, przebieg studiów, informacje o praktykach i stażach, a także perspektywy zawodowe.

Z kolei zakładka „**Student**” – „**Sprawy studenckie – tok studiów**”, dostępna w głównym menu, adresowana jest do osób studiujących na WPIA. Umieszczono w niej materiały niezbędne w trakcie nauki, takie jak:

- harmonogramy zajęć, harmonogramy sesji egzaminacyjnych (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/harmonogramy/>),
- regulamin studiów (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/regulaminy/>)
- informacje o działalności studenckiej (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/dzialalnosc-studencka/samorzad/samorzad-studencki/>),
- formularze i druki (wnioski i pisma dotyczące toku studiów) (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/formularze-i-druki/>),
- organizację roku akademickiego (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/organizacja-roku-akademickiego/>),
- zasady dotyczące praktyk (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/praktyki/praktyki-prawo-i-administracja/0>)
- procedurę dyplomowania wraz z zagadnieniami do obrony (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/proces-dyplomowania/>)
- możliwość przeniesienia z innej uczelni (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/przeniesienia-z-innych-uczelni/>)
- informacje o opłatach, stypendiach (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/stypendia-sprawy-socjalne/>)
- formach wsparcia procesu kształcenia (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/dostepnosc/>)

Podstrona „**Ogłoszenia**” (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/ogloszenia-wpia/>) pełni funkcję tablicy informacyjnej, na której zamieszczane są bieżące komunikaty związane z realizacją zajęć (np. zmiana terminu lub miejsca prowadzenia zajęć, publikacja linków do materiałów dydaktycznych), a także ogłoszenia o konkursach, warsztatach czy innych wydarzeniach skierowanych do studentów. W osobnej kategorii w tej sekcji publikowane są również **oferty praktyk i staży** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/ogloszenia-wpia/ogloszenia-praktyki-i-praca/>), przesyłane do Wydziału i sprawdzane przez pracowników administracyjnych przed ich udostępnieniem.

Strona wydziału aktualizowana jest na bieżąco – każdorazowo wraz z pojawieniem się nowych treści lub zmianą wcześniejszych informacji. W razie potrzeby zmiany wprowadzane są nawet kilka razy dziennie. Za obsługę strony odpowiadają informatycy oraz wyznaczeni pracownicy administracji wydziałowej posiadający odpowiednie uprawnienia i przeszkolenie.

3. Informacje dla kandydatów: Internetowa Rejestracja Kandydata (IRK) oraz serwis Kandydat UŚ

Kompleksowe dane dotyczące procesu rekrutacji na kierunek prawo – zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, na jednolitych studiach magisterskich – publikowane są w systemie **IRK** (<https://irk.us.edu.pl/pl/>). Oprócz podstawowych treści, w systemie znajdują się również: szczegółowy harmonogram naboru, opis kierunku wraz z oferowanymi specjalnościami, kryteria kwalifikacyjne (uwzględniające starą i nową maturę, maturę międzynarodową, europejską oraz zagraniczną), informacje o możliwych ulgach w procedurze kwalifikacyjnej, wysokości opłat za studia, a także dane

kontaktowe do członków komisji rekrutacyjnej i punktów informacyjnych. Kandydaci mogą tam uzyskać także praktyczne wsparcie dotyczące obsługi rejestracji i samego przebiegu procesu rekrutacyjnego – m.in. w **Dziale Kształcenia, Biurze Rekrutacji Cudzoziemców, Dziale Portalu i Serwisu WWW czy w Centrum Obsługi Studentów.**

Istotnym wsparciem w procesie rekrutacji, przygotowywaniu i aktualizacji treści dla kandydatów na studia na kierunku prawo jest wydziałowa koordynatorka ds. Rekrutacji. Na WPIA tę funkcję pełni pracowniczka dziekanatu p. Olga Przybysz, która wspiera kandydatów oraz członków Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Główne zadania Wydziałowego Koordynatora Rekrutacji:

- **Monitorowanie i aktualizacja informacji:** Zapewnia, że na stronie wydziału znajdują się aktualne informacje o ofercie edukacyjnej i procesie rekrutacji, zgłaszając konieczność ich aktualizacji.
- **Koordinacja spraw organizacyjnych:** Zajmuje się organizacją procesu rekrutacji na studia w danym roku akademickim.
- **Współpraca z innymi jednostkami:** Współpracuje m.in. z Działem Kształcenia, Biurem Rekrutacji Cudzoziemców oraz Biurem Kandydata i Absolwenta.
- **Wsparcie merytoryczne i techniczne:** Udział w procesie rekrutacji poprzez zgłaszanie uwag do systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) oraz wspieranie kandydatów i wydziału w obsłudze systemu.
- **Przekazywanie informacji:** Po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego przekazuje informacje o zakończeniu i gotowości do ogłoszenia wyników, do odpowiednich działów uczelni.

Natomiast serwis **Kandydat UŚ** w przejrzystej i atrakcyjnej formie przedstawia ofertę edukacyjną Uniwersytetu Śląskiego. Informacje dotyczące kierunku prawo zostały tam ujęte w tematyczne bloki, odpowiadające na najczęściej pojawiające się pytania kandydatów, m.in.: *O kierunku, Specjalności, Dlaczego warto u nas studiować?, Kryteria kwalifikacji 2025/2026, Gdzie i czego będziesz się uczyć?, Praktyki i staże, Miejsce prowadzenia zajęć, Kariera absolwentów, Skontaktuj się z nami.*

Istotnym elementem serwisu są również materiały kampanii promocyjnej **#NaszUniwersytet!**, w której każda jednostka UŚ posiada swojego ambasadora. Są to osoby wyróżniające się nie tylko osiągnięciami naukowymi i zawodowymi, lecz także aktywnością w innych dziedzinach życia, np. społeczną, artystyczną czy sportową. Ich sylwetki zawierają więc zarówno informacje o dorobku akademickim, jak i o pasjach czy zainteresowaniach prywatnych.

Ambasadorem kierunku **prawo jest mgr Jakub Zwierzchowski** – stypendysta Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej oraz Chińskiej Rady Stypendialnej, a także laureat Wyróżnienia Rektora Uniwersytetu Śląskiego oraz wyróżnienia Dziekana WPIA UŚ.

4. Informacje o programie studiów na kierunku prawo i warunkach jego realizacji

Szczegółowe dane dotyczące programu studiów mają kluczowe znaczenie dla każdego studenta. Ponieważ plany i siatki zajęć ulegają regularnym zmianom, niezwykle ważne jest zapewnienie dostępu również do programów obowiązujących w latach wcześniejszych. Dzięki temu studenci mogą świadomie planować swoją indywidualną ścieżkę edukacyjną, a także unikać problemów związanych z różnicami programowymi, które mogą pojawić się np. przy powtarzaniu semestru lub roku.

Aktualne i archiwalne programy studiów na kierunku prawo – wraz z pełnymi opisami modułów, formami i wymiarem godzin poszczególnych przedmiotów, liczbą przypisanych punktów ECTS, opisem kierunku oraz efektami uczenia się – publikowane są w ogólnouniwersyteckim serwisie **Karta Kierunku**

& Informator ECTS. Obecnie w bazie dostępne są programy dla kierunku prawo począwszy od roku akademickiego 2014/2015. (<https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/PR/>)

Informacje o programie studiów są dostępne także z poziomu konta w systemie USOSweb: <https://usosweb.us.edu.pl/> w Katalogu, gdzie osoba studiująca na kierunku prawo ma możliwość zweryfikowania bądź pozyskania pełnej informacji o modułach, których zaliczenie jest niezbędne w toku studiów.

Na stronie Wydziału znajduje się aktualny **Regulamin Studiów obowiązujący Uniwersytecie** (załącznik do uchwały Senatu UŚ nr 525/2024), określający m.in. prawa i obowiązki studenta, procedury związane z egzaminami i zaliczeniami, czy też urlopami (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/regulaminy/>). Na tej samej stronie zostały wskazane informacje dotyczące wsparcia w procesie kształcenia (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/dostepnosc/>).

Informacje o potwierdzaniu efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/potwierdzania-efektow-uczenia-sie-uzyskanych-pozza-systemem-studiow/>. Pomoc materialna i sprawy bytowe opisane zostały na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>.

Informacje dla studentów i studentek z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi znajdują się pod adresem: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/>. Na stronie Biura Karier UŚ znaleźć można z kolei informacje na temat praktyk, staży, szkoleń, warsztatów oraz losów zawodowych absolwentów: <http://www.bk.us.edu.pl/>. Dane na temat przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych znajdują się również na stronie Wydziału: (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/praktyki/praktyki-prawo-i-administracja/>)

W toku studiów osoba studiująca może skorzystać z dostępnych programów wymiany krajowej (Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST) i zagranicznej (np. Program Erasmus+). Informacje na temat Programu Erasmus+ znajdują się na stronie <http://erasmus.us.edu.pl/>.

Studentki i studenci mogą je także uzyskać u pełnomocniczki dziekana do spraw programu Erasmus+ dr Dominiki Iwan-Sojki. Na poziomie uczelnianym informacji w zakresie wymiany zagranicznej udzielają Biuro Wymiany Międzynarodowej i Uczelniany Koordynator Programu Erasmus+. W dedykowanej zakładce mobilność w serwisie Student znajdują się informacje na temat Programu MOST: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/>, gdzie znaleźć można m.in. Regulamin Programu, linki do strony <https://most.amu.edu.pl/> oraz dane kontaktowe Uczelnianych Koordynatorek Programu.

Uzupełniającym źródłem jest także system **USOSweb**, gdzie z poziomu indywidualnego konta osoby studiujące na kierunku prawo mają możliwość sprawdzenia szczegółowych informacji o modułach, które są wymagane do zaliczenia w toku studiów. Katalog wbudowany w system pozwala na bieżącą weryfikację obowiązkowych modułów oraz ułatwia planowanie procesu kształcenia zgodnie z wymogami programu. Należy wskazać, że sylabusy udostępniane są osobom studiującym przez nauczycieli akademickich za pośrednictwem systemu USOSweb.

5. Uniwersytecki System Obsługi Studiów – USOS

USOS (<https://usosweb.us.edu.pl/>) stanowi podstawowe narzędzie służące do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji dotyczących przebiegu studiów. Dane wprowadzane do systemu aktualizowane są przez pracowników różnych jednostek Uniwersytetu Śląskiego, natomiast nadzór nad tokiem studiów sprawują pracownicy dziekanatów.

Z systemem zintegrowanych jest wiele serwisów przeznaczonych zarówno dla osób studiujących, jak i dla kadry akademickiej. Najważniejszym z nich jest **USOSweb**, określany często mianem „*wirtualnego dziekanatu*”. W momencie przyjęcia kandydata na studia tworzony jest dla niego indywidualny profil w systemie, na którym zapisywane są wszystkie informacje związane z realizacją programu kształcenia.

Po zalogowaniu się do swojego konta student ma możliwość sprawdzenia m.in.:

- programu studiów, na który został wpisany,
- planu zajęć,
- listy przedmiotów obowiązkowych do zaliczenia,
- wyników uzyskanych zaliczeń i egzaminów,
- decyzji dziekana dotyczących składanych podań i wniosków,
- numeru konta bankowego przeznaczonego do rozliczeń,
- danych związanych z wymianą studencką.

Aby ułatwić korzystanie z systemu, uczelnia przygotowała szczegółowe instrukcje opisujące najważniejsze działania, takie jak: rejestracja na zajęcia, dokonywanie tzw. podpięć czy składanie podań. Materiały te dostępne są bezpośrednio w serwisie **USOSweb**.

Dzięki systemowi USOS:

- 1) osoby studiujące mają możliwość wysyłania wiadomości do wszystkich wykładowców i wykładowców;
- 2) osoby studiujące mają możliwość kontaktu z dziekanatem, bez konieczności wychodzenia z domu;
- 3) nauczycielki i nauczyciele akademicki mogą wykorzystać swoje konto do pilnego kontaktu z grupą zajęciową lub konkretnym studentem czy studentką, wysyłając wiadomość na podany przez nich adres mailowy;
- 4) osoby studiujące na bieżąco otrzymują informacje o swoich osiągnięciach w procesie weryfikacji efektów uczenia się;
- 5) osoby studiujące mogą złożyć większość podań dotyczących studiowania, bez konieczności osobistego stawiania się w dziekanacie.

W przypadku wystąpienia problemów działa helpdesk techniczny USOSWeb oraz mUSOS (Mobilny USOS): [Kontakt - AKTUALNOŚCI - USOSweb](#)

6. Archiwum Prac Dyplomowych – APD

APD (<https://apd.us.edu.pl>) to jeden z serwisów współpracujących z systemem **USOS**, pełniący funkcję katalogu oraz repozytorium elektronicznych wersji prac dyplomowych i rozpraw doktorskich przygotowywanych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Każdy dokument zapisany w systemie powiązany jest z zestawem szczegółowych danych, takich jak: imię i nazwisko autora, nazwisko promotora (w systemie określanego jako *kierujący pracą*), dane recenzentów, treść recenzji oraz końcowa ocena pracy.

W ramach modułu „**Katalog**” użytkownik ma możliwość przeszukiwania bazy prac dyplomowych według wielu kryteriów, np.: tytułu, autora, promotora, recenzenta, streszczenia, słów kluczowych, jednostki organizacyjnej czy seminarium. Zasoby te są szczególnie przydatne dla studentów

przygotowujących się do pisania własnej pracy – pozwalają bowiem na rozeznanie w tematach badawczych, poznanie obszarów zainteresowań poszczególnych promotorów oraz zapoznanie się z przykładami wcześniejszych opracowań.

Najważniejszym zadaniem systemu **APD** jest jednak wspieranie procesu składania i archiwizacji prac dyplomowych. W procedurze tej uczestniczy kilka osób – student, promotor, recenzent, a także pracownicy administracyjni – którzy na poszczególnych etapach muszą wykonać określone działania. Serwis porządkuje i upraszcza ten wieloetapowy proces, rozdzielając zadania między jego uczestników i umożliwiając studentowi śledzenie postępów w realizacji poszczególnych kroków.

Dzięki temu **APD** pełni rolę nie tylko archiwum, lecz także narzędzia usprawniającego organizację całego cyklu składania i zatwierdzania prac dyplomowych. Należy wskazać, że w systemie APD została uruchomiona opcja sprawdzania prac pod kątem sztucznej inteligencji.

7. Poczta uniwersytecka i komunikacja mailowa

Każdy student Uniwersytetu Śląskiego ma możliwość – a w praktyce jest to rozwiązanie zalecane – założenia indywidualnego konta pocztowego w domenie **us.edu.pl** (<https://poczta.us.edu.pl>). Adres w domenie uczelni nie tylko podkreśla przynależność do wspólnoty akademickiej, lecz jest również warunkiem koniecznym do korzystania z sieci **eduroam**, zapewniającej dostęp do Internetu w budynkach WPiA oraz na terenie całego kampusu.

Zgodnie z § 9 regulaminu pracy UŚ pracownik zobowiązany jest do wykorzystywania do korespondencji służbowej wyłącznie konta poczty elektronicznej w domenie „us.edu.pl”. Jednolita identyfikacja (imie.nazwisko@us.edu.pl) ułatwia osobom studiującym kontakt z prowadzącymi zajęcia.

Korespondencja elektroniczna jest jednym z podstawowych narzędzi komunikacji pomiędzy studentami a pracownikami uczelni – zarówno kadrą dydaktyczną, jak i administracją wydziałową. Wiadomości kierowane są na adresy mailowe wskazane przez studentów i zapisane w systemie **USOS**. System ten umożliwia wysyłanie wiadomości indywidualnych, jak również rozsyłanie zbiorczych komunikatów do całych grup: zajęciowych, wykładowych czy nawet całych roczników. Dzięki temu osoby studiujące mogą być na bieżąco informowane o istotnych sprawach związanych z tokiem studiów – takich jak terminy zajęć, zmiany w harmonogramie czy ważne wydarzenia organizowane na Wydziale.

Przykładem takiej formy komunikacji są akcje kierowane do osób studiujących z początkiem roku akademickiego (2024/2025, 2025/2026), kiedy to studenci pierwszego roku prawa otrzymali na swoje skrzynki pocztowe wiadomość powitalną od prodziekanki ds. studenckich i kształcenia (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/2025/09/List-powitalny-I-rok.pdf>). Do listu dołączony został specjalnie przygotowany przewodnik dla nowego rocznika, zawierający najważniejsze informacje o Wydziale Prawa i Administracji, jego pracownikach i strukturze, specyfice kierunku, a także możliwościach rozwoju naukowego i organizacyjnego, jakie stoją przed nowo przyjętymi studentami.

8. Profile społecznościowe Wydziału

Media społecznościowe, w tym przede wszystkim **Facebook** (<https://www.facebook.com/uswpia>), ale także platforma **LinkedIn** ([linkedin.com/company/uswpia](https://www.linkedin.com/company/uswpia)), jak i **Instagram** (<https://www.instagram.com/uswpia/>), odgrywają istotną rolę w komunikacji Wydziału Prawa i Administracji ze studentami, kandydatami oraz innymi odbiorcami. Profil Wydziału na platformie Facebook został utworzony jako platforma do publikowania bieżących wiadomości z życia wydziału. Pojawiają się tam ogłoszenia dotyczące ważnych wydarzeń akademickich, takich jak wykłady gościnne, konferencje, konkursy naukowe czy informacje o sukcesach pracowników i studentów.

Dla osób studiujących prawo funkcjonują dedykowane profile społecznościowe na platformie Facebook, którego treści są ściśle związane z przebiegiem studiów. Pierwszy z profili dedykowany jest dla studentów studiów stacjonarnych dla kierunku prawo i uwzględnia specyfikę tych studiów. Nosi on nazwę **Dziekanat Prawa Stacjonarnego WPIA UŚ** (https://www.facebook.com/p/Dziekanat-Prawa-Stacjonarnego-UŚ-WPIA-100063613204983/?locale=pl_PL). Odrębnie, z uwzględnieniem specyfiki studiów został stworzony profil **Dziekanatu Prawa Niestacjonarnego WPIA UŚ** (https://www.facebook.com/PaniezDziekanatu/?locale=pl_PL). Znaleźć tam można m.in. komunikaty o zmianach organizacyjnych, terminach zajęć, egzaminach czy wydarzeniach skierowanych wyłącznie do tej grupy studentów.

Istotnym elementem komunikacji są również profile dedykowane ofertom pracy i praktyk. Na profilu społecznościowym **„Praktyki Prawo, Administracja, Przedsiębiorczość i Praca WPIA UŚ”** (<https://www.facebook.com/p/Praktyki-Prawo-Administracja-Przedsiębiorczość-i-Praca-WPIA-UŚ-100063015320351/>), prowadzonym przez pracowników dziekanatu, publikowane są ogłoszenia weryfikowane wcześniej przez administrację wydziałową, aby zapewnić ich rzetelność i aktualność.

Swój własny profil na Facebooku prowadzi także **Samorząd Studencki WPIA** (<https://www.facebook.com/studenci.wpia.us>), gdzie zamieszczane są informacje o inicjatywach podejmowanych przez studentów, działaniach organizacyjnych, a także relacje z wydarzeń integracyjnych czy kulturalnych.

Po zakończeniu procesu rekrutacyjnego tradycją stało się zakładanie na Facebooku specjalnych grup dedykowanych studentom pierwszego roku poszczególnych kierunków. Grupy te zakładane są przez starsze roczniki, które następnie – poprzez ogłoszenia publikowane na oficjalnych fanpage’ach – zapraszają nowych studentów do dołączenia. Dzięki temu nowoprzyjęci mają możliwość szybszego nawiązania kontaktu z rówieśnikami, zdobycia praktycznych informacji oraz integracji jeszcze przed rozpoczęciem zajęć.

9. Wydarzenia organizowane przez WPIA

Jednym z kluczowych sposobów komunikacji z otoczeniem zewnętrznym – zarówno z osobami studiującymi, jak i kandydatami oraz partnerami społecznymi – są wydarzenia organizowane przez Wydział Prawa i Administracji. To właśnie podczas nich w atrakcyjnej formie prezentowana jest oferta dydaktyczna, działalność naukowa oraz możliwości, jakie stwarza studiowanie na WPIA.

Przykładem takiej inicjatywy są obchody **Europejskiego Dnia Prawnika**, przypadającego co roku 25 października, w które Wydział włącza się cyklicznie. Wydarzenie ma charakter edukacyjno-promocyjny, uczestniczą w nim uczniowie zaprzyjaźnionych szkół średnich. Wspólne świętowanie stwarza okazję do bezpośredniego kontaktu młodzieży z Wydziałem oraz środowiskiem prawniczym.

Przykładowo, **25 października 2024 roku** odbyła się kolejna edycja **Dnia Prawnika**, będąca rozwinięciem wcześniejszych Dni Otwartych organizowanych zwykle w semestrze letnim. Pozwoliło to na dotarcie do kandydatów już na początku roku szkolnego, natomiast modyfikacja nazwy wydarzenia pozwoliła poszerzyć jego formułę o elementy praktyczne, związane z realiami studiowania prawa i jego zastosowaniami w życiu zawodowym.

Szczególne znaczenie dla nowo przyjętych studentów mają **Dni Adaptacyjne**, organizowane na początku każdego roku akademickiego. W pierwszym tygodniu października studenci I roku uczestniczą w spotkaniach z władzami wydziału, przedstawicielami samorządu studenckiego oraz pracownikami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie kluczowych jednostek, m.in. Biblioteki Prawniczej. Celem wydarzenia jest nie tylko przekazanie najważniejszych informacji dotyczących organizacji studiów, ale również ułatwienie integracji, budowania relacji i poczucia przynależności do społeczności akademickiej.

10. Informacja o uzyskanych rezultatach

Dane dotyczące osiągnięć studentów w trakcie studiów gromadzone i udostępniane są przede wszystkim w **systemie USOS**. Po zalogowaniu do swojego konta każdy student ma możliwość wglądu w szczegółowe informacje dotyczące wyników zaliczeń i egzaminów, a także listy przedmiotów, które pozostają do zaliczenia w celu uzyskania wpisu na kolejny semestr. System umożliwia w ten sposób bieżącą kontrolę postępów w nauce oraz planowanie dalszej ścieżki kształcenia.

Dodatkowo w zakładce „**Rankingi**” studenci zainteresowani ubieganiem się o stypendium rektora mogą sprawdzić obliczoną średnią ocen oraz porównać swój wynik z rezultatami całego rocznika. Funkcja ta wspiera transparentność procesu kwalifikacyjnego i motywuje do podnoszenia własnych wyników.

Informacje o szczególnych sukcesach studentów – takich jak uzyskanie stypendiów, wygrane granty, nagrody czy wyróżnienia – publikowane są także w bardziej publicznym wymiarze. Można je znaleźć na oficjalnych profilach **Wydziału** (zarówno głównym, jak i prowadzonych przez dziekanat), a także w specjalnie przygotowanej zakładce „**Sukcesy WPiA**” (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wydzial/sukcesy-lista/>) na stronie internetowej wydziału. Dzięki temu osiągnięcia studentów stają się widoczne nie tylko wewnątrz społeczności akademickiej, lecz również w otoczeniu zewnętrznym, budując prestiż wydziału i promując jego najlepszych przedstawicieli.

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Sposób zapewniania dostępu do informacji publicznej jest regularnie oceniany w toku współpracy z interesariuszami zarówno z wewnątrz, jak i spoza Wydziału. Bliska współpraca – koordynowana przez Dziekana – z Samorządem Studentów WPiA oraz organizacjami naukowymi funkcjonującymi na WPiA, umożliwia bieżące sprawdzanie, czy przekazywane studentom informacje są zrozumiałe, poprawne i praktyczne. Komentarze i sugestie zgłaszane przez osoby studiujące pozwalają na zwiększenie skuteczności obiegu informacji oraz na ocenę trafności stosowanych kanałów komunikacji. Zespół dziekanatu ds. obsługi dydaktyki na bieżąco aktualizuje na stronie www Wydziału informacje dotyczące toku studiów, weryfikuje aktualność tychże informacji oraz koordynuje wiadomości przesyłane przez usosmail.

Kwestie związane z dostępem do informacji o studiach w serwisach WWW uczelni są podejmowane podczas spotkań dyrekcji kierunku ze studium, pracowniczkami i pracownikami, przewidzianych w Procedurach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Są one także przedmiotem spotkań władz dziekańskich ze studentami. Tytułem przykładu można tylko wskazać, że w odpowiedzi na zgłaszane przez osoby studiujące poprzez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego WPiA postulaty utworzone zostały profile społecznościowe Wydziału na Instagramie oraz LinkedIn.

Analogicznie, propozycje zgłaszane przez pracowników Wydziału stają się impulsem do wdrażania nowych rozwiązań lub przeglądu dotychczasowych działań. Przykładowo, w odpowiedzi na potrzeby społeczności akademickiej, w październiku 2022 roku uruchomiono **Informator Wydziałowy**, w którym publikowane są kluczowe informacje dotyczące funkcjonowania WPiA, w tym spraw związanych z działalnością naukową, dydaktyką czy oferowanymi szkoleniami. Inicjatywa ta ma na celu ograniczenie liczby wiadomości e-mail trafiających do pracowników oraz scentralizowanie najważniejszych treści w jednym miejscu.

W grudniu 2022 roku miało miejsce inauguracyjne posiedzenie **Rady Eksperckiej** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/rada-ekspercka/>), powołanej jako kontynuacja i rozwinięcie wcześniejszej Rady Biznesu. Organ ten pełni funkcję doradczą-opiniotwórczą wobec Dziekana WPiA. Głównym jego zadaniem jest promowanie, wspieranie oraz realizacja idei współdziałania Wydziału z partnerami zewnętrznymi – przedstawicielami samorządów zawodowych, zawodów zaufania publicznego, wymiaru sprawiedliwości, administracji, instytucji udzielających pomocy prawnej, sektora gospodarczego czy organizacji pozarządowych – w

obszarze edukacji oraz badań naukowych. Jednym z kluczowych założeń działania Rady jest konsultowanie i ocena inicjatyw podejmowanych przez Wydział. Udział ekspertów spoza środowiska akademickiego w procesie opiniowania rozwiązań wypracowywanych na WPiA ma na celu podniesienie poziomu i efektywności polityki informacyjnej Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Dobre praktyki

- za dobrą praktykę realizowaną na poziomie kierunku należy uznać wprowadzenie do programu kształcenia obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026 modułu Cyfrowy Świat w którego ramach funkcjonalności poszczególnych systemów, analizy danych, dzięki czemu uczą się efektywnego korzystania z narzędzi pomagających w pozyskiwaniu i przekazywaniu informacji drogą elektroniczną;
- za dobrą praktykę realizowaną na poziomie kierunku uznać należy również przekazywanie informacji drogą różnych kanałów komunikacyjnych. Wiadomości publikowane są zarówno na stronie Wydziału, ale także na profilu Wydziału na FB, jak również (w przypadku kwestii dydaktycznych dotyczących studentów kierunku prawo - na profilach dziekanatów), na Instagramie, a także gdy zachodzi taka potrzeba przy wykorzystaniu USOSmail.
- za dobrą praktykę realizowaną na poziomie kierunku można potraktować korzystanie z funkcjonalności USOSmail oraz MS Teams w celu dostarczania osobom studiującym przez prowadzących zajęcia materiałów dydaktycznych (np. prezentacji) powiązanych z realizacją modułów, konspektów zajęć, aktów prawnych i innych treści;
- za dobrą praktykę realizowaną na poziomie Uczelni należy uznać sposób i wielokanałowość publikowania informacji o programach studiów (np. Karta Kierunku, USOS, APD, strony i podstrony www, MS Teams, newsletter dla studentów i pracowników, informator, poczta, FB). Pełna informacja o programie studiów wraz z kompletnymi danymi dotyczącymi opisów modułów oraz formy i liczby godzin poszczególnych przedmiotów, liczby punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów kształcenia itp. zamieszczona jest w otwartym serwisie ogólnouniwersyteckim Karta Kierunku i Informator ECTS.
- za dobrą praktykę można uznać dbałość o jakość komunikacji w UŚ (np. newslettery regularnie rozsyłane do pracowników i studentów z bieżącymi informacjami, badania prowadzone wśród wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych dotyczące działania strony internetowej UŚ i jej doskonalenie), a także prężnie działające portale społecznościowe.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1a. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów

Kompetencje poszczególnych podmiotów w zakresie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów uregulowane zostały w ustawie o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r., Statucie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z 2019 r oraz licznych zarządzeniach Rektora i uchwałach senatu UŚ.

System Zapewnienia Jakości Kształcenia (SZJK) na Uniwersytecie Śląskim został wprowadzony uchwałą nr 126 Senatu UŚ z dnia 24 kwietnia 2012 r. Od 2021 roku jego funkcjonowanie oparte jest bezpośrednio na Statucie Uniwersytetu Śląskiego. Obejmuje on w szczególności następujące elementy:

- politykę i procedury zapewniania jakości kształcenia na Uczelni;
- zasady rekrutacji na studia;
- analizę i doskonalenie programów kształcenia;
- system weryfikacji zakładanych efektów uczenia;
- zasady zapewnienia wysokiego poziomu kadry dydaktycznej;
- ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- badanie opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych o prowadzonych zajęciach dydaktycznych i obsłudze procesu kształcenia oraz opinii pracowników o warunkach kształcenia;
- badanie kariery zawodowej absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia;
- badanie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej i wykorzystywanie ich w procesie tworzenia i doskonalenia programów kształcenia;
- zasady monitorowania, przeglądu i podnoszenia poziomu i jakości wyposażenia niezbędnego do nauki (m.in. bibliotek, komputerów z dostępem do internetu) oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów (np. opieki naukowej czy doradztwa);

Funkcjonowanie SZJK w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach reguluje ponadto **Zarządzenie nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 października 2019 r.** (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/221/5/>) w sprawie określenia Polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oparty jest na poszanowaniu autonomii i specyfiki wydziałów oraz innych jednostek dydaktycznych Uniwersytetu, zgodnie z którym każda jednostka opracowała adekwatne dla swej specyfiki procedury w zakresie zapewniania, monitorowania i oceny jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, kierując się przy tym swoimi dobrymi doświadczeniami i praktykami w tym zakresie. Przyjęte rozwiązania poddawane są ciągłej, corocznej aktualizacji, aby móc dostosowywać je do zmieniających się warunków kształcenia. Ostatnia aktualizacja wzoru, według którego Wydziały przygotowują swoje specyficzne rozwiązania, nastąpiła w grudniu 2022 roku (Uchwała nr 1 uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia i Studentów). Działaniem SZJK objęci są studiujący wszystkich poziomów i form studiów, doktoranci/doktorantki i słuchacze/słuchaczki studiów podyplomowych oraz pracownicy/pracowniczki Uczelni.

W skład SZJK kształcenia wchodzi między innymi uczelniany **Zespół Jakości Kształcenia i Akredytacji, rady dydaktyczne kierunku studiów** czy **dyrektorzy kierunków**. System jest wdrażany oraz

monitorowany między innymi dzięki procedurom zawartym w Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez dany wydział.

Na płaszczyźnie ogólnouniwersyteckiej za wyznaczanie kierunków rozwoju oraz ewaluację Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) odpowiada **Zespół ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji**, kierowany przed **Pełnomocniczkę Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji**. W skład Zespołu wchodzi pełnomocnicy dziekanów poszczególnych wydziałów (z ramienia Wydziału Prawa i Administracji obecnie w Zespole uczestniczy **pełnomocniczka Dziekana Wydziału Prawa i Administracji ds. jakości kształcenia i akredytacji dr hab. Joanna Nowakowska-Małusecka, prof. UŚ**) oraz pracownicy Biura Jakości Kształcenia, wyodrębnionego w ramach Działu Jakości i Analiz Strategicznych. Do zadań zespołu należy:

1. monitorowanie funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) na poziomie ogólnouczelnianym i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz wspieranie organów uczelni, osób pełniących funkcje kierownicze i ciał kolegialnych w projektowaniu, organizacji i ewaluacji działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz SZJK;
2. wspieranie koncepcyjno-organizacyjne działań Pełnomocniczki Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji;
3. opracowanie koncepcji badań jakości kształcenia, udział w opracowywaniu ogólnouczelnianych narzędzi badawczych, koordynowanie realizacji badań jakości kształcenia i opracowanie raportów z tych badań, dystrybucja kwestionariuszy ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego i upowszechnienie jej wyników w systemie informatycznym (Portal Pracownika UŚ, opracowywanie i wdrażanie działań motywujących studentki i studentów UŚ do wzięcia udziału w procesie ankietyzacji zajęć dydaktycznych);
4. monitorowanie przebiegu ewaluacji jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, w szczególności przeprowadzanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, gromadzenie i analizowanie dokumentacji sporządzanej w ramach ewaluacji (raportów samooceny oraz raportów zespołów oceniających PKA), sporządzanie raportów z tych analiz i upowszechnianie wniosków z nich wśród pracowników pełniących funkcje kierownicze (w szczególności prodziekanów ds. studenckich i kształcenia oraz dyrektorów kierunków studiów) oraz udzielanie im wsparcia merytorycznego w przygotowaniach do akredytacji;
5. współpraca z Działem Kształcenia i Działem Informatycznej Obsługi Toku Studiów w zakresie rozwoju systemu informatycznego Karty kierunku;
6. dbanie o spójną politykę informacyjną dotyczącą jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, w szczególności prowadzenie strony internetowej poświęconej SZJK (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/>), organizowanie spotkań, szkoleń i seminariów dla studentów, doktorantów i pracowników Uczelni, promowanie dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia w Uczelni;
7. przygotowywanie projektu corocznego sprawozdania z oceny jakości kształcenia na potrzeby Komisji ds. Kształcenia i Studentów w oparciu o sprawozdania przekazane przez wydziały, szkoły doktorskie, kolegia i inne jednostki organizacyjne Uczelni;
8. realizacja innych zadań zleconych przez Rektora i Kanclerza.

Warto zauważyć, że na uczelni **Biuro Jakości Kształcenia (BJK)** zostało powołane już w 2012 roku, wraz z powstaniem SZJK. Jego głównym zadaniem jest wspomaganie podejmowanych przez komisję ds. kształcenia i studentów oraz zespół ds. jakości kształcenia i akredytacji działań o charakterze

konceptyjnym i organizacyjnym oraz koordynacja przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia i podnoszenia jakości studiów na Uniwersytecie. BJK pracuje w trybie ciągłym, niezależnie od kadencyjności innych organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia, a jego skład osobowy jest rozwijany wraz ze wzrastającymi potrzebami w tym zakresie (aktualnie pracuje w nim czterech specjalistów, wspomaganych okresowo przez dwójkę specjalistów z Działu Jakości i Analiz Strategicznych).

Wydział Prawa i Administracji na kierunku prawo realizuje założenia dotyczące polityki jakości przyjęte w Uniwersytecie Śląskim.

Podkreślenia wymaga to, że konstrukcja SZJK została oparta na strukturach oraz kompetencjach ciał statutowych, które mają w zakresie swojej właściwości materie związane z zarządzaniem procesem kształcenia. Na system składa się katalog obowiązków i zadań, których bezpośrednim celem jest zapewnienie, doskonalenie, monitoring i ewaluacja jakości kształcenia. Wartością systemu jest jego cykliczność i powszechność.

W związku z powyższym, dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wykorzystując swoje dobre doświadczenia w tym zakresie, opracowano **Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia** oraz formularz (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Kszta%C5%82cenie/Akty/PSZJK-WPiA.pdf>). System przewiduje algorytmy kontroli w następujących obszarach: monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się oraz dyplomowanie, praktyki zawodowe, współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, zapewnienie jakości kadry dydaktycznej, infrastrukturę i zasoby dydaktyczne, wsparcie studentów w procesie uczenia się, publikowanie informacji oraz doskonalenie SZJK dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział. W omawianym zakresie niebagatelną rolę odgrywa także działająca na WPiA **Rada Ekspercka** (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/rada-ekspercka/>).

Kwestia jakości kształcenia stanowi jedno z priorytetowych zadań dla władz Uniwersytetu. Za swoistego rodzaju uzupełnienie opisywanego SZJK można uznać **konkursy projakościowe**. Pełnią one funkcję **stymulującą** w poszczególnych jednostkach; zwiększają skuteczność realizacji rekomendacji w obszarach, które zostały zdiagnozowane jako wymagające działań doskonalących jakość kształcenia. W dotychczasowych edycjach poszukiwano rozwiązań mających doskonaląc metody kształcenia i oceniania, rozwijać umiejętności dydaktyczne nauczycieli akademickich, upowszechniać systemy hospitacji, promować rezultaty działań projakościowych, poszerzać pulę zajęć do wyboru, a także zwiększać możliwości rozwoju umiejętności praktycznych i kompetencji miękkich w trakcie studiów.

Zgodnie z **Zarządzeniem nr 176 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zajęcia dydaktyczne mogą być prowadzone w Uniwersytecie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wyłącznie z wykorzystaniem platform nauczania na odległość oraz oprogramowania dopuszczonego do użytku w Uniwersytecie. Dziekan, po zasięgnięciu opinii wydziałowej komisji do spraw kształcenia i studentów, określa wydziałową strategię kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wskazując w szczególności rodzaje zajęć, jak również moduły, w przypadku których wyłączone jest ich prowadzenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. O prowadzeniu zajęć w ramach danego modułu i programu studiów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość decyduje dyrektor kierunku po zasięgnięciu opinii rady dydaktycznej kierunku nie później niż 2 tygodnie przed rozpoczęciem semestru, w którym dane zajęcia mają być prowadzone. Prowadzący zajęcia w wyjątkowych przypadkach (w szczególności odbywania stażu lub innego wyjazdu naukowego) może się zwrócić do dyrektora kierunku o wyrażenie zgody na prowadzenie poszczególnych zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia z

wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizują prowadzący zajęcia, którzy odbyli szkolenie przygotowujące do ich prowadzenia. Szkolenia te koordynuje Centrum Kształcenia na Odległość. Ukończenie szkolenia potwierdzone jest certyfikatem. Zgodnie z Procedurami Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach **dyrektor kierunku studiów (DKS)** przedstawia na posiedzeniu **wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów (WKKS)** informacje o zgłoszonych przez pracowników i studentów postulatach dotyczących infrastruktury i zasobów dydaktycznych, przede wszystkim w zakresie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na danym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie kształcenia oraz w badaniach i komunikacji naukowej.

Elementem uzupełniającym SZJK są organizowane w uczelni konkursy projakościowe, których zadaniem jest stymulowanie działań w zakresie jakości kształcenia w poszczególnych jednostkach. Mają one ponadto na celu zwiększanie skuteczności działań w obszarach wymagających doskonalenia. Przykładem takiego konkursu jest konkurs System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>, w ramach którego do tej pory zorganizowano następujące konkursy: Wyróżnienia JM Rektora UŚ, Doskonały kierunek, Współmyślenie, współdziałanie. Wśród laureatów i lauratek tego konkursu znalazły się również osoby związane z kierunkiem prawo, w tym m.in.: dr Dominika Bek, dr hab. Marlena Jankowska-Augustyn, prof. UŚ, dr Sławomir Owczarczuk, dr Oliwia Rybak-Karkosz, czy też dr hab. Sławomir Tkacz, prof. UŚ.

10.1b. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Zadania i kompetencje w zakresie kontroli jakości kształcenia określone zostały następująco:

Rektor – tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Zadania rektora określone są w § 15 ust. 2 Statutu, zgodnie z którym do zadań rektora należą wszelkie sprawy dotyczące Uniwersytetu, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów Uniwersytetu. Zgodnie z § 148 Statutu rektor, kierując się strategią, podejmuje decyzje w przedmiocie utworzenia i zaprzestania prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie, profilu i w określonej formie. Decyzja o zaprzestaniu kształcenia nie może przerywać prowadzonego już cyklu kształcenia. Przed podjęciem decyzji rektor może zasięgnąć opinii senatu lub rady Uniwersytetu. Ponadto, rektor po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia, określa i zmienia politykę jakości kształcenia, uwzględniając strategię, specyfikę jednostek organizacyjnych Uniwersytetu oraz ich dobre praktyki (§ 153 ust. 1 Statutu). Bieżący nadzór nad SZJK (Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia) sprawuje rektor przy pomocy właściwego prorektora lub prorektorów, komisji kształcenia, a także dziekanów, dyrektorów kierunków studiów oraz dziekana szkoły doktorskiej (§ 153 ust. 3 Statutu);

Prorektor ds. studenckich i kształcenia - uczestnictwo w pracach komisji do spraw kształcenia i studentów oraz realizuje zadania rektora w drodze upoważnienia;

Senat – uchwalanie regulaminu studiów, ustalanie programów studiów, określanie sposobu potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z § 148 ust. 4 Statutu program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu ustala senat po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia oraz samorządu studenckiego. Senat określa również wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie;

Organem doradczym rektora, senatu i rady Uniwersytetu w sprawach studenckich jest **Komisja ds. kształcenia i studentów** w sprawach z zakresu kształcenia prowadzonego w Uniwersytecie. Zgodnie z § 77 ust.1 Statutu do jej zadań należy: 1) wspieranie rektora w realizacji strategii w zakresie

kształcenia; 2) przygotowywanie projektów wytycznych dla tworzenia programów studiów; 3) inicjowanie oraz opiniowanie zmian w programach studiów; 4) opracowywanie projektów regulaminów studiów; 5) opiniowanie wniosków dotyczących zasad rekrutacji na studia; 6) opracowywanie wytycznych do tworzenia procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia; 7) przedstawianie rektorowi propozycji działań doskonalących proces kształcenia w Uniwersytecie; 8) przedstawianie rektorowi propozycji działań doskonalących warunki studiowania oraz wsparcia i obsługi studentów; 9) opracowywanie i przedstawianie senatowi corocznych sprawozdań z oceny jakości kształcenia oraz wniosków z tych sprawozdań; 10) wyrażanie opinii w sprawach przekazanych jej do rozpatrzenia przez rektora, senat, radę Uniwersytetu lub prorektora właściwego do spraw kształcenia i spraw studenckich; 11) inne zadania określone w regulaminie organizacyjnym Uniwersytetu. Zasady działania Komisji określa § 12 Regulaminu organizacyjnego UŚ (https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/najwazniejsze-akty-prawne/Regulamin_organizacyjny_Uniwersytetu-Slaskiego-w-Katowicach-tekst_jednolity.pdf);

Dziekan - organizuje i koordynuje działalność dydaktyczną Wydziału (§ 53 Statutu UŚ). Zgodnie z § 153 ust. 2 pkt. 1 Statutu dziekan określa również procedury SZJK (Systemów Zapewniania Jakości Kształcenia) dla kierunku studiów, biorąc pod uwagę wytyczne określone przez komisję kształcenia oraz specyfikę kształcenia na danym kierunku; na mocy Regulaminu studiów **Dziekan jest decydem w sprawach studenckich związanych z tokiem studiów**. W praktyce, na podstawie tego Regulaminu oraz innych aktów wewnętrznych Uniwersytetu na poszczególnych Wydziałach (w tym WPiA) indywidualne sprawy studenckie rozstrzygają prodziekani powołani i upoważnieni (z uwzględnieniem zakresu obowiązków ustalonego przez dziekana) do decydowania przez Rektora UŚ, dyrektorzy kierunków studiów oraz pełnomocnicy ds. studenckich, działający na podstawie analogicznego upoważnienia rektorskiego.

Do rozstrzygnięć **indywidualnych** Dziekana w sprawach studenckich należy m.in. rozstrzyganie w stosunku do studenta, który nie uzyskał zaliczenia semestru, odpowiednio o:

- 1) skierowaniu na powtarzanie modułu lub modułów i warunkowym wpisie na następny semestr, jeżeli student nie uzyskał zaliczenia z nie więcej niż dwóch modułów;
- 2) skierowaniu na powtarzanie semestru w innych przypadkach niż określone w pkt 1;
- 3) skreśleniu z listy studentów (§ 29 Regulaminu studiów);
- 4) ustalaniu dla każdego studenta, który ma prawo brać udział w programach wymiany studentów, w szczególności Erasmus i MOST, na zasadach w nich obowiązujących indywidualnego wykazu efektów uczenia się, które student powinien osiągnąć na innym wydziale (uczelni) i który przekazuje się wydziałowi (uczelni), na którym student podejmuje studia. Wykaz efektów uczenia się osiągniętych przez studenta na wydziale przyjmującym stanowi następnie podstawę do zaliczenia modułów w Uczelni. Dziekan uznaje zaliczenia uzyskane w wyniku zrealizowania studiów częściowych i/lub praktyk za granicą na podstawie zrealizowanego, uprzednio zatwierdzonego porozumienia o programie studiów lub praktyki, stosownie do zawartego porozumienia. Na wniosek studenta Dziekan może uznać efekty uczenia się osiągnięte w szczególności w wyniku działalności o charakterze badawczym, naukowym, artystycznym, wdrożeniowym lub społecznym prowadzonej w czasie trwania jego studiów (§ 19 Regulaminu studiów);
- 5) możliwości zezwolenia, na wniosek studenta, na realizację wybranych efektów uczenia się z semestru wyższego, niż wynika to z aktualnego wpisu na semestr (§ 30 Regulaminu studiów)

Obok kompetencji do rozstrzygania w indywidualnych sprawach studenckich, do właściwości **dziekana** należy także:

1. zatwierdzanie planów zajęć dydaktycznych oraz określanie liczebności grup zajęciowych w danym roku akademickim (§ 53 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 Statutu UŚ);
2. określanie zasad prowadzenia zajęć dydaktycznych w sytuacjach nadzwyczajnych, np. czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki (§ 53 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 Statutu UŚ);
3. rozstrzyganie sporów w sprawie terminów - co do zasady terminy egzaminów oraz sposób ogłoszenia ich wyników ustala egzaminator w porozumieniu ze studentami; nie można

wyznaczyć dwóch lub więcej terminów egzaminów w tym samym dniu dla studentów tego samego kierunku, specjalności, formy, poziomu i roku studiów; sprawy sporne w tym zakresie rozstrzyga dziekan (§ 25 Regulaminu studiów)

4. skreślenie studenta z listy obligatoryjnie (§ 13 ust. 1 Regulaminu studiów) lub fakultatywnie (§13 ust. 2 Regulaminu studiów).

Prodziekan ds. studenckich i kształcenia m.in. przewodniczy pracom wydziałowej komisji do spraw kształcenia i studentów. Na podstawie § 12 Regulaminu studiów wydaje decyzje administracyjne z upoważnienia rektora w następujących sprawach: 1) skreślenia z listy studentów; 2) przyjęcia na studia, zmiany formy lub kierunku studiów w przypadku cudzoziemców; 3) odmowy przyjęcia na studia w formie przeniesienia z innej uczelni; 4) odmowy wznowienia studiów; 5) zwolnienia z opłaty lub obniżenia opłaty za usługi edukacyjne; 6) przyznania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych; zapomogi, stypendium rektora lub stypendium z własnego funduszu Uczelni na stypendia; 7) zawieszenia w prawach studenta przez rektora w przypadkach, o którym mowa w art. 312 ust. 5, a także w art. 316 ust. 4 Ustawy; 8) stwierdzenia nieważności dyplomu.

Zadania **prodziekana ds. studenckich i kształcenia** w zakresie sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkami studiów, w tym w odniesieniu do ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku polegają w szczególności na:

1. współpracy z radami dydaktycznymi kierunków studiów;
2. zatwierdzaniu obsady dydaktycznej i indywidualnych przydziałów zajęć dydaktycznych zaproponowanych przez dyrektora kierunku studiów;
3. reprezentowaniu wydziału na forum uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów;
4. opracowaniu założeń dotyczących obciążeń dydaktycznych pracowników Wydziału w danym roku akademickim;
5. wspieraniu dziekana w zakresie polityki kadrowej dotyczącej pracowników dydaktycznych na Wydziale (§ 32 Regulaminu organizacyjnego).

Na WPiA w ostatnich latach funkcję prodziekana ds. studenckich i kształcenia sprawował dr hab. Witold Kurowski, prof. UŚ (2019-2020), następnie dr hab. Dorota Łobos - Kotowska, prof. UŚ (2020-2022). **Od roku akademickiego 2022/2023 funkcję tę pełni dr Urszula Torbus.**

Dyrektor kierunku studiów (DKS) - organizuje kształcenie w ramach danego kierunku studiów, w tym opracowuje i przedstawia dziekanowi propozycję przydziału zajęć dydaktycznych pracownikom mającym odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, przygotowuje propozycje zmian programu studiów oraz sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na danym kierunku (§ 61 Statutu UŚ). W zakresie kompetencji Dyrektora kierunku mieści się także realizowanie lub nadzór nad realizacją procedur wskazanych w wydziałowym SZJK (Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia), inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie doskonalenia programu studiów. Ponadto, na podstawie § 5 Regulaminu studiów, po zasięgnięciu opinii właściwej rady dydaktycznej i właściwego organu samorządu studenckiego, nadaje regulamin odbywania praktyk. **Dyrektor kierunku studiów podejmuje szereg decyzji związanych z tokiem studiów.** Obok tych działań dyrektorzy kierunków studiów wykonują zadania powierzone przez prodziekana ds. studenckich i kształcenia, a także spotykają się z nim regularnie na zebraniach poświęconych sprawom organizacyjnym oraz bieżącemu monitorowaniu i zapewnianiu jakości kształcenia na Wydziale. Szczegółowy zakres obowiązków Dyrektora kierunku dookreśla § 35 Regulaminu organizacyjnego UŚ. Na WPiA funkcję dyrektora kierunku prawo sprawowali dr hab. Jarosław Zagrodnik, prof. UŚ (2019-2020), dr hab. Anna Chorążewska, prof. UŚ (2020-2022), dr hab. Agnieszka Ziółkowska, prof. UŚ (2022-2024). **Od roku akademickiego 2024/2025 funkcję tę pełni dr hab. Grzegorz Nancka, prof. UŚ.**

Wydziałowe komisje do spraw kształcenia i studentów - są organami doradczymi dziekanów w sprawach studenckich i z zakresu kształcenia prowadzonego na wydziałach. Zgodnie z § 79 Statutu UŚ

w skład wydziałowej komisji do spraw kształcenia i studentów wchodzi: 1) dziekan lub upoważniony przez niego prodziekan właściwy dla spraw kształcenia i studentów – jako przewodniczący; 2) dyrektorzy kierunków studiów prowadzonych na danym wydziale; 3) przedstawiciele samorządu studenckiego, których liczbę ustala dziekan po konsultacji z samorządem studenckim; 4) inne osoby wskazane przez dziekana, w szczególności przedstawiciel pracowników niebędących nauczycielami akademickimi – z głosem doradczym. Zasady działania komisji normuje §13 Regulaminu organizacyjnego UŚ.

Rada dydaktyczna kierunku studiów (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Akty-prawa-wewnetrznego/zarzadzenia-Dziekana/zarzadzenie-nr-7.2025-Dziekana-Wydzialu-Prawa-i-Administracji.pdf>) - zgodnie z § 83 Statutu UŚ Rada dydaktyczna kierunku studiów jest organem doradczym dyrektora kierunku studiów. Szczegółowe zadania rady dydaktycznej kierunku studiów określa Regulamin organizacyjny Uniwersytetu. W skład rady dydaktycznej kierunku studiów wchodzi: 1) dyrektor kierunku studiów – jako przewodniczący; 2) zastępca lub zastępcy dyrektora kierunku; 3) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników badawczo-dydaktycznych wskazany przez dyrektora instytutu właściwego ze względu na dyscyplinę, z jaką powiązany jest dany kierunek studiów; liczbę takich przedstawicieli oraz dyscyplin reprezentowanych w radzie dydaktycznej określa dziekan na wniosek dyrektora kierunku; 4) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników dydaktycznych, mający doświadczenie w prowadzeniu zajęć na danym kierunku – wskazany przez dyrektora kierunku; 5) specjalista z zakresu kształcenia nauczycieli – wskazany przez dyrektora kierunku, jeżeli na danym kierunku realizowana jest specjalność nauczycielska; 6) po jednym przedstawicielu studentów z każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazanym przez właściwy organ samorządu studenckiego; 7) inne osoby wskazane przez dziekana lub dyrektora kierunku – z głosem doradczym.

Szczegółowe zadania Rady dydaktycznej kierunku studiów to: 1) wybór kandydatów na dyrektorów kierunków studiów i przedstawienie ich dziekanowi; 2) wyrażanie opinii o wszelkich sprawach dotyczących kształcenia na kierunku studiów; 3) opiniowanie zmian w programach studiów kierunku studiów; 4) opiniowanie propozycji warunków i trybu rekrutacji na studia, kryteriów kwalifikacji, zasad przyjmowania na I rok laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także limitów przyjęć na studia w danym roku akademickim; 5) realizowanie procedur wskazanych w WSZJK lub powierzonych do realizacji przez dyrektora kierunku studiów; 6) realizowanie innych zadań związanych z prowadzeniem kształcenia na kierunku studiów powierzone przez dziekana lub dyrektora kierunku studiów. Rada dydaktyczna określa również szczegółowe warunki przeniesienia na inny kierunek lub specjalność studiów w ramach Uczelni. Zasady działania Rady określa § 16 Regulaminu organizacyjnego UŚ.

Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji w szczególności:

1. wspiera wydziałową komisję ds. kształcenia i studentów (WKKS) w opracowywaniu raportu z oceny własnej wydziału w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim,
2. wspiera i koordynuje działania na rzecz przygotowania wydziału do ocen jakości prowadzonego kształcenia przez podmioty zewnętrzne (akredytacji), a w szczególności: na bieżąco zapoznaje się z kryteriami i zasadami przeprowadzania akredytacji i przekazuje tę wiedzę właściwym podmiotom na wydziale, w tym organizuje spotkania informacyjne i szkolenia w tym zakresie, na bieżąco współpracuje z Biurem Jakości Kształcenia (BJK) i innymi pełnomocnikami dziekanów ds. jakości kształcenia i akredytacji w zakresie wielostronnej wymiany informacji o przebiegu i wynikach akredytacji dokonywanych na poszczególnych wydziałach, wspiera dyrektorów kierunków studiów w opracowywaniu dokumentacji na potrzeby akredytacji oraz realizacji działań w trakcie wizyty zespołu akredytującego,
3. monitoruje wdrażanie wniosków i zaleceń poakredytacyjnych oraz informuje dziekana o ewentualnych problemach w tym zakresie,

4. koordynuje na poziomie wydziałowym gromadzenie danych niezbędnych na potrzeby akredytacji,
5. opracowuje we współpracy z dyrektorami kierunków studiów listy akredytacji, których uzyskanie byłoby pożądane z perspektywy realizacji strategii w zakresie kształcenia (§ 50 ust. 4 Regulaminu organizacyjnego).

Kontrola decyzji i aktów wewnętrznych

Do wydawania, uchylania, zmiany, stwierdzania nieważności lub wygaśnięcia, a także uzupełniania braków formalnych wniosku w sprawach wymagających wydania decyzji administracyjnej, o których mowa w § 12 ust. 2 Regulaminu studiów, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (KPA), jeżeli ustawa lub inne przepisy nie stanowią inaczej (§ 12 ust. 3 Regulaminu studiów). Indywidualne sprawy studentów, inne niż: 1) skreślenia z listy studentów; 2) przyjęcia na studia, zmiany formy lub kierunku studiów w przypadku cudzoziemców; 3) odmowy przyjęcia na studia w formie przeniesienia z innej uczelni; 4) odmowy wznowienia studiów; 5) zwolnienia z opłaty lub obniżenia opłaty za usługi edukacyjne; 6) przyznania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych; zapomogi, stypendium rektora lub stypendium z własnego funduszu Uczelni na stypendia; 7) zawieszenia w prawach studenta przez rektora w przypadkach, o którym mowa w art. 312 ust. 5, a także w art. 316 ust. 4 Ustawy; 8) stwierdzenia nieważności dyplomu, są załatwiane w drodze rozstrzygnięć. Do ich wydawania nie stosuje się przepisów KPA. Osoby uprawnione na podstawie przepisów odrębnych do wydawania rozstrzygnięć wydają je niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia wniesienia podania, chyba że przepisy regulaminu stanowią inaczej. W przypadku niewydania rozstrzygnięcia w terminie, studentowi służy skarga do dziekana na nieterminowe załatwienie sprawy. Rozpatrując skargę, dziekan rozstrzyga w indywidualnej sprawie studenckiej lub wyznacza imiennie osobę zobowiązaną do jej załatwienia, ustalając odpowiedni termin, jednakże nie dłuższy niż 14 dni (§ 12 ust. 4 Regulaminu studiów). Podania w sprawach wymagających wydania decyzji administracyjnych są wnoszone na piśmie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu na adres właściwego dziekanatu. Podania w sprawach, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnej, są wnoszone do dziekana w formie pisemnej i składane w siedzibie uczelni lub jej filii we właściwym dziekanacie. Mogą być także wniesione na adres właściwego dziekana bezpośrednio w systemie USOS adresu poczty elektronicznej (bez konieczności spełnienia wymogu opatrzenia wniosku własnoręcznym podpisem czy też kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem złożonym z użyciem profilu zaufanego) albo złożone bezpośrednio w systemie USOS, jeśli informatyczny system obsługi studiów na to pozwala (§ 12 ust. 5 Regulaminu studiów).

W ramach kompetencji i zakresu odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku studiów warto wskazać na te należące do dziekana, polegające na uprawnieniu do uchylenia lub zmiany decyzji dyrektora kierunku studiów.

O uchyleniu albo zmianie decyzji dyrektora kierunku studiów dziekan zawiadamia rektora i radę dydaktyczną kierunku studiów. Rektor zaś, w trybie §116 Statutu UŚ, może uchylić lub zmienić decyzję podjętą przez osobę pełniącą funkcję kierowniczą w Uniwersytecie oraz uchwałę podjętą przez organ kolegialny niebędący organem Uniwersytetu, jeśli są one niezgodne z przepisami prawa, w tym ze statutem lub innym aktem organu Uniwersytetu, a także są sprzeczne ze strategią albo naruszają ważny interes Uniwersytetu. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli przepisy prawa przewidują inny tryb postępowania.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statutu UŚ, studia na określonym kierunku, poziomie i profilu i w określonej formie tworzy **Rektor UŚ (§ 148 Statutu)**.

Decyzja o zaprzestaniu kształcenia nie może przerywać prowadzonego już cyklu kształcenia. Działania w zakresie doskonalenia programu studiów inicjuje i koordynuje dyrektor kierunku studiów (§ 35 pkt. 1 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego), natomiast zmiany w programach studiów kierunku studiów, zgodnie z § 16 ust. 4 pkt 3 Regulaminu organizacyjnego, opiniuje rada dydaktyczna. Stosownie do przepisów uchwały Senatu UŚ oraz zarządzenia Rektora UŚ dokumentację programu studiów sporządza się oraz modyfikuje z wykorzystaniem Karty kierunku. Wersja dokumentacji do wydruku generowana jest za pomocą systemu USOS. Szczególne znaczenie procesie zmian i ich inicjowania mają interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Dzięki pozyskanym od nich informacjom dyrektor kierunku studiów prawo może wyznaczyć kierunkowi modyfikacji i doskonalenia programu studiów. Tytułem przykładu należy wskazać, że opinie obu tych grup miały szczególne znaczenie w kontekście modyfikacji programu na kierunku prawo, która nastąpiła od roku akademickiego 2025/2026.

Dyrektor kierunku studiów, który planuje rozpoczęcie prac nad opracowywaniem programu studiów nowego kierunku, profilu, formy, poziomu lub specjalności studiów, w celu umożliwienia edycji w Karcie kierunku przekazuje informację o tym do Działu Kształcenia z wykorzystaniem dostępnych formularzy.

Zgodnie z § 2 ust. 3 Uchwały nr 385 Senatu UŚ z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w procesie tworzenia nowego programu studiów uwzględnia się:

- 1) potrzeby uzasadniające utworzenie planowanego kierunku studiów, w tym potrzeby społeczno-gospodarcze;
- 2) wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami społeczno-gospodarczymi;
- 3) zainteresowanie kandydatów planowanym kierunkiem studiów;
- 4) koszty realizacji planowanego programu studiów i możliwości jego sfinansowania przez Uniwersytet lub z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania;
- 5) wzorce międzynarodowe;
- 6) wykorzystywanie w procesie kształcenia innowacyjnych metod dydaktycznych.

Doświadczenia WPIA wynikające z kształcenia w czasie pandemii, charakteryzującego się wykorzystaniem na niespotykaną dotąd skalę współczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym narzędzi i technik kształcenia na odległość) w połączeniu z pracami nad wdrożeniem nowej koncepcji studiów w UŚ oraz projektami dydaktycznymi, w których uczestniczyli m.in. pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo, przyczyniły się do uwzględnienia roli innowacji dydaktycznych i osiągnięć nowoczesnej dydaktyki akademickiej w pracach nad projektem nowego programu studiów na kierunku prawo. Zmiana programu studiów na kierunku prawo uwzględnia założenia § 2 Zarządzenia Rektora UŚ nr 176/2021, zgodnie z którym liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może być mniejsza niż 10% i większa niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie całego cyklu kształcenia.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowy przegląd programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Podmiotami odpowiedzialnymi za bieżący monitoring w zakresie realizacji programu studiów na kierunku prawo, a także jego periodyczny przegląd pod kątem między innymi planu studiów, treści programowych oraz ich powiązania z kierunkowymi efektami kształcenia, na różnych poziomach są w szczególności:

Dyrektor kierunku studiów (DKS), którego aktywność koncentruje się przede wszystkim na bieżącej analizie funkcjonowania kierunku, którym kieruje oraz na pomocy w rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez studentów. Dyrektorzy kierunków studiów analizują wpływające do nich wnioski

związane z tokiem studiów, rejestrują ewentualne powtarzające się problemy, także te wiążące się z realizacją programu studiów, reagują na formułowane przez studentów oraz ich przedstawicieli uwagi, sugestie i oczekiwania odnośnie do aktualnego i przyszłego procesu kształcenia na kierunku.

Prodziekan ds. studenckich i kształcenia, który jest w szczególności koordynatorem pracy dyrektorów wszystkich kierunków studiów, pełnomocników Dziekana, głównym partnerem Samorządu Studentów, przewodniczącym wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów (WKKS), a ponadto uczestnikiem dialogu WPIA z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie dotyczącym realizowanego na kierunku studiów programu, uwag i sugestii odnośnie do pożądanych jego modyfikacji. Prodziekan ds. studenckich i kształcenia jest odpowiedzialny w szczególności za koordynację pracy rad dydaktycznych kierunków studiów oraz zadań związanych z bieżącym monitoringiem programu studiów, a także sprawuje nadzór nad wydziałowym SZJK oraz określa procedury SZJK dla kierunków studiów zgodnie z wytycznymi komisji ds. kształcenia i studentów.

Rada dydaktyczna kierunku studiów prawo (RDKS), do której należy z jednej strony opiniowanie zaproponowanych przez dyrektora kierunku studiów zmian (w zgodzie z obowiązującymi regulacjami prawnymi) programu i planu studiów, a z drugiej strony - realizując procedury wskazane w wydziałowym SZJK lub powierzone do realizacji przez dyrektora kierunku studiów - przeprowadzanie okresowego przeglądu i weryfikacji programu studiów, w szczególności w zakresie: właściwego doboru modułów i form zajęć wymaganych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, ustalenia zgodności efektów przypisanych poszczególnym modułom z efektami kierunkowymi, czy też sprawdzania treści programowych modułów pod względem osiągnięcia dzięki nim tych efektów.

Najważniejszymi źródłami informacji w zakresie bieżącego monitoringu i okresowego przeglądu programów studiów są działania wynikające wprost z Procedur SZJK dla WPIA UŚ, w tym zwłaszcza: **monitorowanie** wyników weryfikacji efektów uczenia się, **monitorowanie** procesu dyplomowania, monitorowanie przebiegu praktyk, **współpraca** z otoczeniem społeczno-gospodarczym (w tym z Radą Ekspertką, szkołami średnimi, z których rekrutują się przyszli studenci), cykliczne **spotkania** z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia (m.in. na kierunku prawo) oraz osobami studiującymi na tym kierunku, **hospitacje zajęć dydaktycznych** (także prowadzonych zdalnie) i **ocena pracy** nauczycieli akademickich w oparciu o anonimowe ankiety studenckie (przeprowadzane co semestr w systemie USOS w odniesieniu do wszystkich zajęć), **konsultacje** z pełnomocnikami dziekana, bieżący kontakt z pracownikami wydziałowej administracji, a przede wszystkim z dziekanatem kierunku prawo i dziekanatem ds. Obsługi dydaktyki.

Zgodnie z WSZJK co roku sporządzany jest raport jakości kształcenia kierunku. Jest on poddawany analizie na poziomie wydziału przez władze dziekańskie, następnie staje się załącznikiem do wydziałowego raportu z oceny jakości kształcenia. Zebrane razem dokumenty są analizowane przez Biuro Jakości Kształcenia oraz stają się podstawą uniwersyteckiego Raportu z Oceny Jakości Kształcenia. Dzięki takiemu rozwiązaniu jakość kształcenia rozpatrywana jest z różnych perspektyw: kierunkowej, wydziałowej i ogólnouniwersyteckiej. Raporty z oceny jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim są publikowane na stronie internetowej Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>

Dyrekcja i rada dydaktyczna przeprowadzają **systematycznie analizę wyników i procedur zapewnienia, monitorowania i oceny jakości kształcenia** i na bieżąco podejmują działania zaradcze, względnie naprawcze, do których należy zaliczyć na przykład rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem przeprowadzającym weryfikację efektów uczenia się modułów, w przypadku których stwierdzono nieprawidłowości. W razie stwierdzenia nieprawidłowości dyrekcja podejmuje szereg działań naprawczych, do których można zaliczyć: rozmowy wyjaśniające z wykładowcą, dokładną weryfikację dokumentacji zajęć, hospitacje kontrolne, przeprowadzone w celu sprawdzenia warsztatu dydaktycznego nauczyciela, również pod kątem sposobu organizacji zajęć; hospitacje o charakterze doskonalącym, tj. wizytację zajęć innego prowadzącego zajęcia, wprowadzenie nowych metod i

narzędzi dydaktycznych, jak również weryfikację dotychczasowego sposobu prowadzenia zajęć. Hospitacje zajęć przeprowadzane są w każdym roku akademickim. Są nimi obejmowane różne zajęcia prowadzone przez: nowych pracowników/pracowniczki; doktorantki/doktorantów; osoby, których zajęcia zostały nisko ocenione przez osoby studiujące w ankiecie ewaluacyjnej, ale też takie, które zostały oceniane pozytywnie. Hospitacje zajęć dydaktycznych stanowią standardową praktykę i ważny element dbałości o jakość kształcenia. Osoby hospitujące każdorazowo przygotowują protokół z hospitacji, w którym formułują swoje zalecenia. Protokół jest podpisywany przez osobę wizytującą i osobę prowadzącą zajęcia, która ma możliwość ustosunkowania się do uwag zawartych w protokole.

Na kierunku prawo dokonywane jest również **monitorowanie procesu dyplomowania**. W jego ramach prowadzi się weryfikację co najmniej 5% prac dyplomowych powstałych w danym roku na kierunku prawo. Analizy prac dyplomowych dokonują nauczycielki i nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i mający doświadczenie w kierowaniu pracami dyplomowymi lub ich recenzowaniu. Osoby przeprowadzające analizę sporządzają protokół z wykorzystaniem opracowanego formularza. W przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości bądź deficytów, osoby analizujące proces dyplomowania formułują zalecenia.

Przyjęte procedury oraz konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi, zwłaszcza w Samorządem Studentów oraz zewnętrznymi, między innymi Radą Ekspertką, pozwoliły nie tylko na krytyczne spojrzenie na dotychczasowy program studiów na kierunku prawo pod kątem współczesnych wymogów i wyzwań społecznych, ale także na nowe podejście do programu. Efektem tych szeroko przeprowadzonych konsultacji były prace podjęte w roku akademickim 2024/2025 w celu zmian programowych, co zaowocowało nowoprzyjętym programem na kierunku prawo, który obowiązuje od roku akademickiego 2025/2026.

Przeprowadzone w ostatnim roku akademickim działania miały na celu udoskonalenie jakości kształcenia na kierunku prawo. Na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej, jednolitych magisterskich, przeprowadzono więc wspomnianą modyfikację programu studiów. W rezultacie od roku akademickiego 2025/2026 obowiązuje nowy program kształcenia na kierunku prawo. Modyfikacja programu studiów polegała m.in. na:

- Przyjęciu **odpowiedniej sekwencji modułów** pozwalającej na racjonalizację obciążenia sesji egzaminacyjnych z punktu widzenia studenta i egzaminatora, poprzez przyjęcie odpowiedniej liczby modułów kończących się egzaminem odpowiednio w sesji zimowej oraz sesji letniej. Jest to odpowiedź na pojawiające się wśród pracowników i osób studiujących postulaty dotyczące obciążenia egzaminacyjnego poszczególnych sesji - szczególnie na pierwszym roku studiów. Nowy program studiów na studiach stacjonarnych przewiduje na semestrze 01 5 modułów, w tym 3 kończące się egzaminem, a 2 zaliczeniem. Z kolei na semestrze 02 przewidziano 7 modułów, w tym 3 kończące się egzaminem, 4 kończące się zaliczeniem (w tym wychowanie fizyczne i lektorat języka obcego). Poprzedni program studiów przewidywał na semestrze 01 9 modułów w tym 4 kończące się egzaminem, zaś w semestrze 02 8 modułów, w tym 6 kończących się egzaminem. Ponadto wyeliminowane zostały sytuacje, w których sekwencja modułów była nieodpowiednia (np. moduły postępowanie sądowoadministracyjne wykładany jest po zakończeniu kursu postępowania administracyjnego, a nie równoległe - jak miało to miejsce w dotychczasowym programie studiów na studiach niestacjonarnych).
- **Powiązaniu tematycznym modułów** w konkretnych semestrach (np. postępowanie administracyjne wykładane równoległe z prawem samorządu terytorialnego, a po zakończeniu kursu prawa administracyjnego)

- **Harmonizacji wymiaru godzin** z poszczególnych modułów poprzez oparcie niemal całego programu studiów o moduły w wymiarze 30 h i wielokrotność tej liczby godzin. W wyniku prowadzonych konsultacji w ramach Procedur Zapewnienia Jakości Kształcenia - zarówno ze studentami, jak i pracownikami, interesariuszami zewnętrznymi, a także w ramach pracy zespołu do spraw zmian w programie studiów - podkreślana była konieczność położenia większego nacisku na systematyczność nauczania i rolę zajęć w formie ćwiczeń w programie studiów, szczególnie w pierwszych latach. Stąd też program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2025/2026 oparty został niemal w całości o moduły w wymiarze 30 h. Pozwala to w bardziej efektywny sposób realizować materię należącą do poszczególnych modułów.
- **Racjonalizacji obciążenia godzinowego** poszczególnych semestrów (szczególnie na studiach niestacjonarnych). W programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 przyjęto zasadę równomiernego obciążenia godzinowego w ramach poszczególnych semestrów, z uwzględnieniem racjonalnej liczby zaliczeń oraz egzaminów. Stanowi to odpowiedź na postulaty studentów, a także analizę przebiegu poszczególnych sesji egzaminacyjnych.
- W odniesieniu do studiów prowadzonych w formie niestacjonarnej przyjęto zasadę symetrycznego odwzorowania programu studiów stacjonarnych na studiach niestacjonarnych, przy uwzględnieniu odpowiedniej proporcji liczby godzin.
- Istotnym wyróżnikiem programu studiów obowiązującego na kierunku prawo od roku akademickiego 2025/2026 jest wprowadzenie nowego modułu obieralnego **Klinika Prawa** prowadzonego w formie konwersatorium na semestrze 8.
- Zaproponowano nową koncepcję modułów obieralnych - obok modułów ze zmiennej listy pojawiły się koszyki z tzw. stałej listy modułów obieralnych.

Zmiany te wprowadzono zgodnie z obowiązującymi w Uniwersytecie procedurami doskonalenia jakości kształcenia, tj. skonsultowano je z interesariuszami (znaczna część zmian została przez nich zainspirowana – kierowano się m.in. opiniami osób studiujących), radą dydaktyczną kierunku prawo oraz Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego oraz skierowano do zaopiniowania przez komisję ds. studenckich i kształcenia, a następnie do zatwierdzenia przez Senat UŚ.

Dobłą praktyką przyjętą w SZJK w UŚ w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów jest weryfikacja modyfikowanego programu studiów przez pełnomocników ds. jakości kształcenia i akredytacji. Przed opiniowaniem programu studiów przez Uczelnianą Komisję ds. Kształcenia i Studentów jest on poddany weryfikacji pod względem formalnym przez wyznaczonych do tego celu 2 pełnomocników, tj. pełnomocnika danego wydziału oraz pełnomocnika innego wydziału. Do ich zadań należy szczegółowa analiza formalna programu pod kątem zgodności z przepisami ustawy i aktów wewnętrznych UŚ.

Dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu pełnomocników modyfikowany program jest procedowany przez uczelnianą komisję ds. kształcenia i studentów.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystanie wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Metody oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów uzależnione są od formy (wykład, ćwiczenia, seminarium, lektorat, praktyka), w jakiej – zgodnie z programem studiów – są realizowane oraz zapisanych w ich sylabusie treści programowych.

Zgodnie z **§ 23 Regulaminu studiów** okresem zaliczeniowym w UŚ jest semestr. Osoba studiująca jest zobowiązana do osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się tych modułów, które przewidziane są w programie studiów w danym semestrze. Mowa tu zarówno o modułach kursowych i modułach do wyboru, jak i seminarium magisterskim, lektoracie języka obcego, praktyce zawodowej, czy zajęciach z wychowania fizycznego (w przypadku studiów stacjonarnych). Warto podkreślić, że pozytywna weryfikacja efektów uczenia się, poza wyjątkiem w postaci praktyki zawodowej, przyjmuje postać oceny.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia, w tym prawa i obowiązki osób studiujących związane z zaliczaniem modułów, przystępowaniem do egzaminów, zaliczaniem poszczególnych etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia zostały określone w Regulaminie studiów w UŚ. Program studiów określa czy dany moduł kończy się egzaminem czy też zaliczeniem. Większość modułów kończących się egzaminem to wykłady z modułów obejmujące kanoniczne, obligatoryjne przedmioty kursowe, zaliczenie dominuje w przypadku ćwiczeń, co pozwala nie tylko dostosować metody weryfikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych do formy zajęć i specyficznych dla niej metod i technik, ale również oznacza semestralną etapowość w weryfikowaniu efektów uczenia się. **Ćwiczenia pozwalają weryfikować** wiedzę w sposób permanentny, a ponadto ich zaliczenie, w przypadku, gdy towarzyszą wykładowi, jest niezbędne po to, by móc przystąpić do egzaminu. § 23 Regulaminu Studiów wskazuje, że warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń wszystkich modułów przewidzianych planem studiów i uzyskanie łącznie co najmniej 30 punktów ECTS. Zaliczenie modułu następuje na podstawie pozytywnego zweryfikowania osiągnięcia przez studenta wszystkich efektów uczenia się modułu. Dziekan może rozstrzygnąć o uznaniu za zaliczony moduł wcześniej już zaliczony przez studenta. Dziekan ma prawo zasięgnąć opinii osoby odpowiedzialnej za realizację modułu. Zaliczenie modułu może nastąpić w trakcie trwania semestru po zakończeniu zajęć dydaktycznych danego modułu, za zgodą dziekana i na zasadach wynikających z § 23 ust. 4 Regulaminu studiów. Ocena końcowa modułu może być ustalana: 1) na podstawie ocen uzyskanych w ramach zaliczeń poszczególnych efektów uczenia się; 2) na podstawie egzaminu obejmującego weryfikację wszystkich efektów uczenia się modułu; 3) na podstawie egzaminu obejmującego weryfikację części efektów uczenia się modułu. W tym ostatnim (trzecim) przypadku przy ustalaniu oceny końcowej z modułu należy uwzględnić oceny uzyskane w ramach zaliczeń efektów uczenia się nieobjętych tym egzaminem. **Ocena końcowa modułu** może uwzględniać oceny niedostateczne uzyskane w ramach terminów zaliczeń i egzaminów. Szczegółowy sposób ustalania oceny końcowej danego modułu określa sylabus tego modułu. W przypadku odbywania studiów częściowych lub praktyk za granicą, za zgodą dziekana dopuszczalne jest rozliczenie roczne. Z kolei na mocy **§ 24 Regulaminu Studiów** w przypadku modułów kończących się egzaminem, przed przystąpieniem do egzaminu student musi uzyskać pozostałe zaliczenia zajęć, jeśli są przewidziane w module, na zasadach w nim określonych. Koordynator modułu w sylabusie może dopuścić przeprowadzenie egzaminu przed uzyskaniem przez studenta pozostałych przewidzianych w module zaliczeń zajęć, jeśli egzamin i zaliczenia weryfikują osiągnięcie różnych efektów uczenia się. W przypadku nieuzyskania któregoś z zaliczeń studentowi przysługuje dodatkowy termin zaliczenia zajęć. W przypadku wymienionym wyżej z zastrzeżeniem zawartego w nim zdania drugiego, termin ten powinien poprzedzać termin egzaminu poprawkowego. Zasady obliczania oceny końcowej modułu na WPiA określa Uchwała Rady Wydziału: (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/wp-content/uploads/sites/19/Akty-prawa-wewnetrznego/Uchwala-z-dnia-26-maja-2015-r.-w-sprawie-ocen-koncowych-modulow.pdf>)

Dla egzaminów wyznacza się dwa terminy: **pierwszy i drugi (poprawkowy)**. W przypadku uzyskania w pierwszym terminie oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do pierwszego terminu bez usprawiedliwienia, studentowi przysługuje prawo do składania egzaminu poprawkowego. Osoba przeprowadzająca weryfikację efektów uczenia się albo dziekan w uzasadnionych przypadkach może przywrócić studentowi termin zaliczenia lub egzaminu. Wniosek o przywrócenie terminu powinien zostać złożony najpóźniej w ciągu 7 dni od ustania przyczyny uzasadniającej nieobecność w danym

terminie. Wnioski złożone po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Weryfikacja efektów uczenia się przeprowadzana jest w języku, w jakim był prowadzony moduł. Na wniosek studenta i za zgodą prowadzącego weryfikacja może odbyć się w innym języku. W przypadku, gdy student nie stawiał się w wyznaczonych terminach na zaliczenie lub egzamin, prowadzący zajęcia nie później niż w ostatnim dniu sesji poprawkowej lub upływu terminu przedłużenia zaliczenia semestru udzielonego studentowi, wpisuje do protokołu w systemie USOS ocenę niedostateczną, tzw. „dwóję dziekańską”, negatywnie weryfikując osiągnięcie wymaganych od studenta programem studiów efektów uczenia się. Odstępstwa od tej reguły z prawem usunięcia już wpisanej oceny niedostatecznej, udzielić może dziekan, gdy student w sposób niebudzący wątpliwości wykaże, że nie przystąpił w terminie do zaliczenia lub egzaminu z usprawiedliwionych i niezależnych od niego okoliczności.

Ponadto zgodnie z **§ 22 Regulaminu studiów** zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz opłaty za postępowanie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach określają odrębne przepisy wewnętrzne. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się odpowiadających wszystkim efektom uczenia się przypisanym do danego modułu kształcenia, osobie ubiegającej się o ich potwierdzenie wystawia się oceny i przyznaje się punkty ECTS w liczbie zgodnej z liczbą punktów ECTS przypisanych temu modułowi w programie studiów. Oceny uzyskane na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się są wliczane do średniej ocen ze studiów. Dla osoby przyjętej na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się dziekan może określić indywidualny plan studiów oraz ustanowić dla niej opiekuna naukowego.

Na mocy **§ 30 Regulaminu studiów** dziekan na wniosek studenta może zezwolić na realizację wybranych efektów uczenia się z semestru wyższego niż wynika to z aktualnego wpisu na semestr. Rozstrzygnięcie to nie może dotyczyć osób powtarzających moduł lub semestr.

Zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są w Uniwersytecie z wykorzystaniem następujących platform nauczania na odległość: a) platforma – Microsoft Office 365; b) platforma – Moodle; c) platforma – Google (w zakresie umowy licencyjnej wiążącej Uniwersytet). Liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość odpowiada liczbie punktów ECTS zajęć prowadzonych w sposób tradycyjny. Dyrektor kierunku prowadzi ewidencję zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w danym cyklu kształcenia (uwzględniając założenia § 2 Zarządzenia Rektora UŚ nr 176/2021), ze wskazaniem przypisanych im punktów ECTS. Zajęcia przygotowywane są i prowadzone zgodnie z metodyką kształcenia na odległość, a weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce.

W odniesieniu do efektów uczenia się osiąganych w trakcie **seminarium dyplomowego** weryfikacji dokonuje się poprzez: przedstawienie tematyki pracy i określenie problemu badawczego, wskazanie założeń metodologicznych, struktury pracy oraz kolejnych fragmentów, a finalnie wskazaniu wniosków *de lege ferenda* i *de lege lata*. Uzyskanie zaliczenia z seminarium magisterskiego w ostatnim semestrze studiów następuje poprzez złożenie pracy. Jak wynika z § 34 ust. 4 Regulaminu studiów student składa pracę dyplomową - magisterską w formie określonej w programie studiów; złożenie pracy dyplomowej jest warunkiem zaliczenia ostatniego semestru zajęć z modułu, w ramach którego student przygotowuje pracę dyplomową. Terminy złożenia pracy dyplomowej reguluje § 35 ust. 3 Regulaminu studiów. Dziekan, na wniosek studenta, pozytywnie zaopiniowany przez promotora, w uzasadnionych wypadkach może wyznaczyć późniejszy termin złożenia pracy dyplomowej (§ 35 ust. 4 Regulaminu studiów).

Podkreślenia wymaga, że w roku akademickim 2020/21 oraz 2021/22 obrony prac dyplomowych odbywały się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy pomocy platformy Teams, na której spotykali się wszyscy uczestnicy procesu dyplomowania, a osoba przewodnicząca komisji sporządzała protokół w systemie APD. Obecnie utrzymano elektroniczną formułę sporządzania protokołu i jego podpisywania, jednakże obrony prac dyplomowych odbywają się stacjonarnie.

W § 38 Regulaminu studiów wskazano, że warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie kwalifikacji odpowiedniego stopnia. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: 1) średnia arytmetyczna ze wszystkich ocen końcowych modułów uzyskanych w ciągu całego okresu studiów, w tym ocen niedostatecznych, zaokrąglona do dwóch miejsc po przecinku; oceny z wychowania fizycznego nie są wliczane do średniej; 2) ocena z pracy ustalona na podstawie ocen promotora i recenzenta, w tym z pracy praktycznej na kierunkach artystycznych; w przypadkach spornych decyduje przewodniczący komisji; 3) ocena z egzaminu dyplomowego ustalona na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych na tym egzaminie. Ostateczny wynik stanowi sumę $\frac{1}{2}$ oceny wymienionej w pkt 1 oraz $\frac{1}{4}$ każdej z ocen wymienionych w pkt 2 i 3 (każdy ze składników sumy zaokrąglany jest do dwóch miejsc po przecinku). Jeśli ocena wymieniona w pkt 1 jest niższa niż 3,0, ostateczny wynik nie może być wyższy od dostatecznego. Jeśli ocena wymieniona w ust. 2 pkt 1 jest niższa niż 3,0 ostateczny wynik nie może być wyższy od dostatecznego. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów obliczony zgodnie z zasadą:

- 1) do 3,25 — dostateczny;
- 2) 3,26 do 3,75 — dostateczny plus;
- 3) 3,76 do 4,25 — dobry;
- 4) 4,26 do 4,60 — dobry plus;
- 5) 4,61 do 4,80 — bardzo dobry;
- 6) od 4,81 — celujący.

Komisja egzaminacyjna **może podwyższyć ocenę**, o której wyżej o pół stopnia, jeżeli student z pracy dyplomowej otrzymał ocenę bardzo dobrą oraz średnia ze studiów wynosiła co najmniej 4,0, ale nie można w ten sposób podnieść oceny na ocenę celującą. Podwyższenie oceny na dyplomie odnotowuje się w elektronicznym protokole egzaminu dyplomowego (§ 38 Regulaminu studiów). Ponadto, zgodnie z Zarządzeniem Rektora UŚ nr 17 z dnia 12 lutego 2025 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7952/5/>), osoba studiująca może uzyskać dyplom z wyróżnieniem po spełnieniu określonych w zarządzeniu warunków (§ 1). Dyplom z wyróżnieniem może otrzymać student, który: w trakcie studiów nie został ukarany przez komisję dyscyplinarną; w trakcie studiów nie korzystał z powtarzania semestru studiów; złożył pracę dyplomową w terminie określonym w § 35 ustęp 3 Regulaminu studiów, tj. do 15 marca – w przypadku kierunków studiów kończących się w semestrze zimowym lub do 25 września – w przypadku kierunków studiów kończących się w semestrze letnim; uzyskał z recenzji pracy dyplomowej dwie oceny bardzo dobre; złożył egzamin dyplomowy na ocenę bardzo dobrą; uzyskał na dyplomie ocenę co najmniej bardzo dobrą; osiągnął ostateczny wynik studiów nie niższy niż przyjęty dla danego wydziału lub kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych (ISM) lub posiada istotne i udokumentowane osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, artystycznej, sportowej społecznej lub organizacyjnej (§ 2 Zarządzenia Rektora UŚ nr 17 z 2025 r.). W tym ostatnim przypadku przyznanie dyplomu z wyróżnieniem może nastąpić: 1) na podstawie złożonych przez studenta na co najmniej 3 dni przed terminem egzaminu dyplomowego dokumentów potwierdzających jego osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, artystycznej, sportowej, społecznej i organizacyjnej, lub 2) na podstawie wniosku członka komisji egzaminacyjnej złożonego w trakcie trwania egzaminu dyplomowego i odnotowanego w jego protokole –w odniesieniu do osiągnięć studenta w zakresie działalności naukowej (§ 2 ust. 5 Zarządzenia Rektora UŚ nr 17 z 2025 r.). Wniosek o przyznanie studentowi dyplomu z wyróżnieniem kieruje do rektora dziekan lub dyrektor kolegium ISM w terminie 7 dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego (§ 3 Zarządzenia Rektora UŚ nr 17 z 2025 r.). Ostateczny wynik studiów, o którym mowa w § 1 ustęp 1 pkt 7 Zarządzenia nr 17, uprawniający do ubiegania się

o dyplom z wyróżnieniem ustala komisja do spraw kształcenia i studentów w postaci sumy (średniej) zaokrąglanej do dwóch miejsc po przecinku zgodnie z § 38 Regulaminu studiów i jest on ustalany dla każdego wydziału odrębnie. Począwszy od roku akademickiego 2024/2025 suma (średnia) ta dla Wydziału Prawa i Administracji wynosi 4,74 dla jednolitych studiów magisterskich (§ 4 Zarządzenia Rektora UŚ nr 17 z 2025 r.).

Za pracę dyplomową może zostać uznany artykuł naukowy opublikowany w wolnym, powszechnym i trwałym dostępie (otwarty dostęp) w periodyku naukowym ujętym w wykazie czasopism naukowych. Dziekan może wyrazić na to zgodę na wniosek studenta pozytywnie zaopiniowany przez promotora (§ 34 ust. 9 Regulaminu studiów). Przykładowo, w ostatnim roku akademickim **Oliwia Maga** przygotowała artykuł **“AI Act - Regulacja przyszłości sztucznej inteligencji w Europie? Ocena wartości chronionych przez AI Act”** w czasopiśmie Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji, który został uznany za pracę dyplomową.

Monitoring losów absolwentów kierunku prawo prowadzi do generalnego wniosku, że z powodzeniem przystępują oni do egzaminu na aplikacje prawnicze. Absolwenci kierunku prawo znajdują również zatrudnienie w różnych organach administracji publicznej (rządowej i samorządowej), a ponadto odnoszą sukcesy w sferze społecznej.

Wyraźnego podkreślenia wymaga, że ocena osiągania efektów uczenia się przez studentów prawa jest wykorzystywana w doskonaleniu programu ich kształcenia. W tym zakresie działania mają charakter dwukierunkowy, tzn. polegają na **bieżącym i** systematycznym przeglądzie i wzbogacaniu oferty modułów do wyboru oraz **periodycznym** przeglądzie programów studiów oraz wprowadzaniu zmian wynikających z analizy informacji pozyskanych ze wskazanych wyżej źródeł. Stało się to także jedną z przyczyn, które legły u podstaw podjęcia prac nad zmianą programu studiów podjętą w roku akademickim 2024/2025.

Zgodnie z przyjętym formularzem Procedury SZJK dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział, dyrektor kierunku studiów (DKS) we współpracy z radą dydaktyczną kierunku studiów (RDKS), w oparciu o dane z systemu USOS dokonuje analizy wyników weryfikacji efektów uczenia się (zaliczeń, egzaminów i ocen końcowych modułów), sprawdzając w szczególności, czy występują sytuacje, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się dąży do wartości skrajnej (2,0 lub 5,0). Wyniki analizy dyskutowane są następnie na forum rady dydaktycznej RDKS. Na ich podstawie DKS:

1. odbywa rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem przeprowadzającym weryfikację efektów uczenia się;
2. w razie potrzeby dokonuje lub zleca przeprowadzenie analizy wykorzystywanych narzędzi weryfikacji efektów uczenia się, w szczególności w zakresie ich poprawności, adekwatności i zgodności z właściwym opisem modułu i sylabusem;
3. w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości poleca pracownikowi podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji, w szczególności udoskonalenie narzędzi weryfikacji efektów uczenia się, udoskonalenie sylabusu zajęć lub przedstawienie propozycji stosownych modyfikacji programu studiów.

W ramach **monitorowania procesu dyplomowania** prowadzi się następujące działania:

1. RDKS podczas **dorocznych spotkań ze studentami** porusza kwestie sposobu wyboru seminariów dyplomowych. Informacje o możliwych nieprawidłowościach, zgłaszanych przez studentów problemach lub sposobach udoskonalenia tego procesu są przekazywane właściwemu DKS.
2. Weryfikacja efektów uczenia się zakładanych do realizacji w ramach seminarium dyplomowego odbywa się poprzez **analizę prac dyplomowych**, dotyczącą w szczególności:
 - a. osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się,

- b. jakości weryfikacji tychże efektów poprzez oceny i ewentualne recenzje, w tym w zakresie występowania związku między jakością pracy dyplomowej, a średnią ocen ze studiów uzyskanych przez studenta, a także porównania istotności różnic między pracami, które uzyskały skrajne oceny,
- c. adekwatności zastosowanych w ramach procedury dyplomowania metod weryfikacji efektów uczenia się.
- d. Corocznie do **weryfikacji** wybiera się **co najmniej 5% prac dyplomowych** powstałych w danym roku na danym kierunku. Wyboru prac dokonuje RDKS, przy zapewnieniu reprezentacji prac z wszystkich realizowanych seminariów dyplomowych. Analizy prac dyplomowych dokonują nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i duże doświadczenie w zakresie prowadzenia seminariów dyplomowych i recenzowania prac dyplomowych, wskazani przez Dziekana na wniosek DKS. Osoba przeprowadzająca analizę sporządza protokół z wykorzystaniem opracowanego formularza. DKS dokonuje zbiorczej analizy protokołów i jej wyniki przekazuje właściwej RDKS. Wyniki analizy prac dyplomowych dyskutowane są na posiedzeniu WKKS.

Dodatkowo należy podkreślić, że Wydział **monitoruje losy absolwentów** kierunku prawo przy pomocy:

1. analizy dostępnych danych powszechnie dostępnych takich jak
 - a) system ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów) - [Strona Główna | ELA \(nauka.gov.pl\)](#);
 - b) raporty Głównego Urzędu Statystycznego - [Główny Urząd Statystyczny / Wyszukiwarka](#);
2. Biura Karier UŚ - [Biuro Karier \(us.edu.pl\)](#);
3. współpracy z Radą Ekspertką oraz z interesariuszami zewnętrznymi Wydziału;
4. indywidualnych kontaktów z Absolwentami kierunku z pracownikami Wydziału.

Za **zapewnianie właściwej jakości praktyk** zawodowych odpowiedzialny jest wyznaczony przez dziekana opiekun praktyk, który dba w szczególności o to, by studenci odbywali praktyki w podmiotach umożliwiających realizację oczekiwanych programem studiów efektów uczenia się i zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych właściwych dla danego kierunku studiów. W przypadku studiów stacjonarnych praktyka wynosi 75 godzin (dla studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2025/2026 wymiar ten wynosi 120 godzin). Wymiar praktyki na studiach prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym jest jednakowy, a osoba studiująca może odbyć jedną lub więcej praktyk w dowolnym wybranym przez siebie czasie studiów. Opiekun praktyk zobowiązany jest pozostawać w kontakcie ze studentami i gromadzić informacje o zgłaszanych przez nich problemach związanych z odbywaniem praktyk w danym podmiocie. W sytuacji, gdy z powziętych przez opiekuna informacji wynika, iż dany podmiot nie gwarantuje zadowalającego poziomu merytorycznego praktyk lub właściwej opieki nad praktykantami, opiekun praktyk winien zwrócić się do prodziekana ds. studenckich i studentów z wnioskiem o wstrzymanie kierowania studentów na praktyki do takiego podmiotu. Opiekun praktyk co roku zobowiązany jest przedstawić właściwemu DKS informację o odbytych przez studentów praktykach i ewentualnych problemach w realizacji praktyk zawodowych.

Monitorowanie efektów uczenia się osiągniętych podczas studenckiej praktyki zawodowej odbywa się z jednej strony poprzez bieżący kontakt opiekuna praktyk z osobą odbywającą praktykę, z drugiej – na etapie zaliczenia praktyki. Przewiduje się dwie możliwości zaliczenia praktyki: standardową i szczególną. W ramach formuły standardowej, po zakończeniu praktyki, osoba studiująca składa (osobiście, za pośrednictwem dziekanatu, w tym zdalnie) **raport z przebiegu praktyki** (wraz z formularzem oceny), w którym opisuje zarówno **przebieg** praktyki, jak i uzyskane w trakcie jej trwania **efekty uczenia się**. Dokument ten powinien korelować z zawartym przed rozpoczęciem praktyki porozumieniem, dookreślającym m.in. oczekiwane praktyką efekty uczenia się. Wzory dokumentów obowiązujących osoby studiujące na kierunku prawo są dostępne do pobrania na poświęconej

praktykom podstronie Wydziału: <https://us.edu.pl/wydzial/wpia/sprawy-studenckie/praktyki/praktyki-prawo-i-administracja/>. Opiekun praktyk weryfikuje poprawność złożonej dokumentacji zarówno pod kątem formalnym (wymiar praktyki), jak i merytorycznym (uzyskanie wymaganych efektów uczenia się). W przypadku jakichkolwiek wątpliwości opiekun praktyk przeprowadza rozmowę z osobą studiującą i w zależności od jej rezultatów albo zalicza praktykę, albo (zidentyfikowawszy braki) wskazuje możliwości ich eliminacji. W przypadku szczególnej formy zaliczenia praktyki (zaliczenie studenckich praktyk zawodowych na podstawie potwierdzonej pracy zawodowej, udziału studenta w obozie naukowo-badawczym lub w innym przypadku, pod warunkiem, że stwierdzi się, iż zostały osiągnięte wymagane programem studiów efekty uczenia się) mechanizm ten jest w pewnym sensie odwrócony. Osoba studiująca przedkłada opiekunowi praktyk dokumenty potwierdzające fakt odbywania pracy w danym miejscu (np. zaświadczenie o zatrudnieniu, umowa cywilnoprawna, wydruk z CEIDG itp.), a także potwierdzające charakter wykonywanych czynności (np. zakres obowiązków, umowa o pracę, zaświadczenie o wykonywanych czynnościach itp.). Na tej podstawie opiekun studenckich praktyk zawodowych podejmuje wstępną decyzję o możliwości zaliczenia pracy na poczet praktyk zawodowych. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości co do zbieżności wykonywanej pracy zawodowej z kierunkiem studiów, opiekun dodatkowo wysłuchuje studenta. Mając jednak na względzie stanowisko interpretacyjne nr 4/2020 Prezydium PKA z dnia 2 lipca 2020 r. wprowadzono wymóg zawierania Porozumienia pomiędzy uczelnią a pracodawcą/zleceniodawcą, występującym jednocześnie jako praktykodawca oraz raportu wskazującego na wykonywane przez osobę studiującą czynności oraz uzyskane efekty uczenia się.

Warto podkreślić, że wnioski płynące z **analizy przebiegu studenckich praktyk zawodowych** (agregowane corocznie od roku akademickiego 2020/21 w ramach uczelnianego SZJK) z jednej strony stanowić mogą istotny argument na rzecz doskonalenia programu kształcenia (podczas praktyk konfrontowana jest bowiem wiedza teoretyczna z koniecznością jej zastosowania w określonym środowisku), z drugiej - przyczyniają się do pogłębienia relacji Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi (możliwość kontaktu opiekuna praktyk w zakładzie pracy z akademickim opiekunem praktyk, zarówno w odniesieniu do przebiegu konkretnej praktyki, jak i ogólnie - efektów uczenia się osiąganych w jej ramach). W konsekwencji WPiA może współtworzyć uczelnianą "Bazę dobrych praktykodawców" - <http://bk.us.edu.pl/praktyki-na-studiach>. Moduł "praktyki" podlega ponadto ankietyzacji. Należy podkreślić, że baza praktykodawców podlega stałemu przeglądowi i monitorowaniu zarówno przez opiekunów studenckich praktyk zawodowych, prodziekana ds. Studenckich i kształcenia, a także dyrekcję kierunku.

Ocena osiągania efektów uczenia się przez studentów kierunku prawo jest wykorzystywana w doskonaleniu programu kształcenia. W tym zakresie działania mają charakter dwukierunkowy, tzn. polegają na systematycznym przeglądzie i wzbogacaniu oferty modułów oraz przeglądzie programów studiów oraz wprowadzaniu zmian doskonalących jakość kształcenia. Weryfikacja zgodności treści programowych z oczekiwaniami rynku pracy i dalszej edukacji pozwala na aktualizowanie w razie potrzeb i unowocześnianie programu oraz rozwój interdyscyplinarnych kompetencji studentek i studentów.

Przykładowo weryfikacja efektów uczenia się modułu *Prawo rzymskie* na studiach niestacjonarnych wykazywała, że znaczna liczba studentów nie składa egzaminu z sukcesem. Łącząc ten fakt z uwagami osób studiujących zawartymi w ankietach ewaluacji zajęć postulujących zwiększenie liczby godzin z modułu, a także wprowadzenie ćwiczeń oraz wyrażanych w czasie spotkań z dyrekcją kierunku, zespół do spraw modyfikacji programu studiów na kierunku prawo wysnuł wnioski dotyczące tego, że przedmiot oferowany jest jedynie w formie wykładu 30 h bez ćwiczeń co powoduje, iż studenci pozbawieni są możliwości odbywania zajęć w tej formie, dużo bardziej efektywnej formie. Postanowiono o zwiększeniu liczby godzin modułu do 34 i jednoczesnym ich podziałem w następujący sposób: wykład: 20 h, ćwiczenia 14 h.

Podobnie w przypadku modułu zobowiązania na studiach stacjonarnych, spotkania z dyrektcją kierunku, a także wyniki ankiet studenckich wskazywały na konieczność zwiększenia godzin z modułu *Prawo cywilne część zobowiązania*. W programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 moduł ten przewidziany jest na 60 h wykładu i 60 h ćwiczeń (wcześniej było to 30 h wykładu i 30 h ćwiczeń).

Z kolei liczne głosy studentów, a także analiza ankiet studenckich wskazywała, że moduł *Nauka o polityce* ze względu treści oferowane przez ten moduł, które były zbyt oczywiste i niezwiązane z profilem absolwenta kierunku prawo, a także powtarzanie treści z innych modułów (np. Prawa konstytucyjnego) nie powinien znajdować się w programie studiów prawniczych. Stąd też zespół do spraw zmian programu studiów na kierunku prawo podjął decyzję o likwidacji tego modułu w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2025.

Innym przykładem związanym z ewaluacją jakości kształcenia na kierunku prawo w toku zmiany programu studiów jest zwiększenie liczby godzin z seminarium na studiach niestacjonarnych. Analiza wyników dyplomowania, w połączeniu z głosami wyrażanymi przez promotorów prac magisterskich wskazywała na konieczność zwiększenia liczby godzin seminaryjnych na studiach niestacjonarnych z 60 godzin do 80. Dokonując modyfikacji programu studiów, zespół w pełni przychylił się do tego postulatu.

10.5. Zakres i formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Interesariusze wewnętrzni (przez których należy rozumieć: studentów i doktorantów, nauczycieli akademickich (NA) prowadzących zajęcia na kierunku prawo, osoby niebędące nauczycielami akademickimi (NNA) pracujące na WPiA lub w administracji uczelnianej) uczestniczą w realizacji i doskonaleniu programu studiów na kierunku prawo w różnicowany sposób i w rozmaitych formach. Przykładowo można wskazać na następujące możliwości partycypacji:

1. udział w pracach Rady Dydaktycznej kierunku prawo bezpośrednio odpowiedzialnej za doskonalenie programów kształcenia i monitorowanie jakości kształcenia na kierunku – w skład Rady wchodzi przedstawicielki i przedstawiciele pracowniczek i pracowników (zarówno nauczycieli akademickich, jak i pracowników administracji), a także wskazane przez Samorząd Studencki osoby spośród studentów kierunku prawo; dobrą praktyką na kierunku prawo jest zapraszanie na każde posiedzenie Rady wszystkich pracowników wydziału;
2. Udział w dorocznych spotkaniach z kadrą i gronem studenckim organizowane zgodnie z obowiązującymi na Wydziale PSZJK;
3. udział w pracach zespołu do spraw zmian programu studiów na kierunku prawo – w jego skład wchodzi pracowniczki i pracownicy reprezentujący różne specjalności w obrębie kierunku i wyróżniający się doświadczeniem i osiągnięciami w zakresie dydaktyki. Należy wskazać, że z każdego ze spotkań zespołu sporządzony został protokół;
4. zgłaszanie przez pracowników dydaktycznych oraz badawczo-dydaktycznych modułów “do wyboru” (fakultatywnych) lub potrzeby ich modyfikacji oraz zasad ich prowadzenia, co służy jednocześnie ocenie treści programowych i form ich realizacji;
5. opiniowanie przez Samorząd studencki programu studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu studiów, który następnie podlega zatwierdzeniu przez Senat Uniwersytetu;
6. opiniowanie przez Samorząd studencki organizacji roku akademickiego, a także harmonogramów oraz godzin prowadzenia zajęć dydaktycznych (bloków zajęciowych), określanych przez rektora Uniwersytetu;
7. przeprowadzanie przez Samorząd Studencki ankiet dotyczących programów studiów obowiązujących na kierunku prawo;

8. udział przedstawicieli pracowniczek i pracowników wydziału oraz osób wskazanych przez Samorządu studencki w posiedzeniach wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów;
9. rozmowa indywidualna osoby studiującej lub przedstawicieli Samorządu studenckiego z prodziekanem ds. studenckich i kształcenia lub dyrektorem kierunku prawo na dyżurach lub odrębnie ustalonych spotkaniach.

Wskazany przykładowy katalog przejawów partycypacji **interesariuszy wewnętrznych** zależy od wielu czynników, do których należą m.in: formalna pozycja w strukturach Uniwersytetu i Wydziału, stopień zorganizowania, rzeczywisty wpływ lub oddziaływanie na realizację i doskonalenie programu studiów. Przykładowo studenci biorą udział w posiedzeniach rady dydaktycznej kierunku prawo oraz wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów. Ponadto Samorząd studencki obligatoryjnie wypowiada się w szeregu kwestii, takich jak przyjęcie czy zmiana Regulaminu studiów, powołanie dyrektora kierunku, prodziekana ds. studenckich i kształcenia czy też pełnomocnika ds. studenckich. Studenci poprzez swoich przedstawicieli opiniują przygotowywane ankiety oceniające zajęcia dydaktyczne, zgłaszając na tym etapie uwagi co do samych ankiet i sposobu ankietowania. Bez wątpienia wpływ na jakość kształcenia na kierunku prawo mają **okresowe ankiety studenckie** przeprowadzone na Wydziale, w których studenci zgłaszają ewentualne uwagi czy postulaty dotyczące poprawy jakości kształcenia. Ankieta zajęć dydaktycznych jest narzędziem służącym pozyskiwaniu opinii studentów na temat jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych. Ankiety przeprowadzane są od kilku lat przez system USOS. Treść ankiety zatwierdza Rektor. Indywidualne wyniki ankiety są gromadzone w *Portalu pracownika*. Proces ankietowania i jego wyniki są przedmiotem obrad Rady dydaktycznej, gdzie szczegółowo analizowane są sytuacje budzące wątpliwości. W sytuacjach niepokojących wyniki ankiet omawiane są indywidualnie z nauczycielem akademickim. Warto podkreślić, że średnia ocen z ankiet dotyczących konkretnego modułu znacznie poniżej średnie wydziałowej stanowi przesłankę hospitacji zajęć. Należy podkreślić, że od roku akademickiego 2021/2022 ankietyzacji podlegają wszystkie moduły. Istotną kwestią jest również umożliwienie pracownikom prowadzącym zajęcia na kierunku prawo ankiety dotyczącej pracy z grupą.

Co najmniej raz w roku akademickim DKS zaprasza wszystkich studentów kierunku prawo na spotkanie poświęcone jakości prowadzonego kształcenia. Do udziału w spotkaniu zaprasza się prodziekana ds. kształcenia i studentów oraz reprezentantów WRSS. Podczas spotkania omawiane są wszystkie sprawy istotne dla kształcenia na danym kierunku studiów, których katalog odrębnie został określony. Wyznaczony przez DKS członek RDKS sporządza notatkę ze spotkania zawierającą najważniejsze wnioski, które mogą zostać wykorzystane do doskonalenia programu studiów kierunku i przekazuje ją dziekanowi, DKS i pozostałym członkom RDKS. Wśród tematów poruszanych na spotkaniu można wskazać (kolejne mogą być wprowadzane w zależności od bieżących potrzeb), zgodnie z WPSZJK (poniższe pytania należy potraktować jako przykładowe. Osoba prowadząca spotkanie powinna zdecydować o czym i w jaki sposób rozmawiać z osobami studiującymi, aby uzyskać maksimum informacji przydatnych z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia):

Organizacja kształcenia:

- program studiów i efekty uczenia się: (Czy mają dostęp do programu i efektów uczenia się? Czy są zadowoleni? Czy są przedmioty, które nie spełniają ich oczekiwań i dlaczego? Czy czegoś brakuje? Czy przedmioty powielają się treściami? Jak oceniają kształcenie w zakresie j. obcego? Co jest szczególnie ciekawego/fajnego?)
- organizacja kształcenia i sesji egzaminacyjnej (Czy mają jakieś problemy z rejestracją na zajęcia? Czy ilość miejsca w grupach jest właściwa? Czy mieli możliwość realnego wyboru zajęć wybieralnych? Czy są problemy z harmonogramem zajęć? Czy przerwy między zajęciami są wystarczające? Czy otrzymali sylabusy? Czy prowadzący jasno określili warunki zaliczenia i następnie trzymali się tych warunków? Czy organizacja sesji była właściwa? Czy był odpowiedni odstęp czasowy między egzaminami? Czy terminy zaliczeń poprawkowych poprzedzały terminy egzaminów poprawkowych?)

- proces dyplomowania (Czy mają jakieś uwagi/wnioski odnośnie sposobu wyboru pracowni/seminariów dyplomowych? Czy oferta tematyczna seminariów możliwych do wyboru jest wystarczająco szeroka? Czy liczebność grup seminaryjnych jest odpowiednia? Czy są jakieś problemy w kontakcie z promotorami/dostępnością promotorów?)
- praktyki zawodowe i pedagogiczne

Warunki studiowania:

- infrastruktura i zasoby dydaktyczne: (Czy warunki lokalowe są odpowiednie? Czy nie brakuje sprzętu/wyposażenia? Czy jest dość miejsca w salach? Czy liczba stanowisk w laboratoriach/pracowniach jest wystarczająca? Co można by poprawić?);
- zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne: (Czy literatura wymagana na zajęciach jest dostępna? Czy jest dość egzemplarzy? Czy mają dostęp do elektronicznych baz publikacji? Co można by poprawić?)
- adekwatność prowadzonych działań w zakresie wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów do ich potrzeb (ERASMUS+; MOST; Czy mają informacje o możliwych wyjazdach? Czy wiedzą gdzie ich szukać? Czy w trakcie wyjazdów/po powrocie były jakieś problemy? Czy otrzymali wsparcie w ich rozwiązaniu? Co można by poprawić?)
- adekwatność wsparcia prowadzenia badań i działalności artystycznej przez studentów do ich potrzeb; (Czy wiedzą, że działają koła naukowe? Czy działają/chcą działać w kołach? Jeśli nie, to dlaczego? Czy są jakieś problemy w działalności kół naukowych? Czy wiedzą co to ITS? Czy korzystają?)
- adekwatności prowadzonych działań informacyjnych o możliwościach wsparcia dla studentów oraz jego zakresie, w tym o pomocy materialnej, do ich potrzeb (Czy wiedzą gdzie szukać pomocy? Czy wiedzą, że mogą otrzymać nieodpłatną pomoc psychologa/Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta/Centrum Obsługi Studentów? Czy wiedzą jak się ubiegać o stypendia i gdzie szukać informacji? Co można by poprawić?)
- sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków studentów; (Czy są jakieś problemy systemowe?)
- obsługa administracyjna studentów (Czy dziekanat działa ich zdaniem właściwie? Czy są problemy? Co można by poprawić?)

Inne sprawy:

- System Zapewniania Jakości Kształcenia (na pierwszym spotkaniu z osobami rozpoczynającymi studia należy zaprezentować najważniejsze informacje o SZJK i o roli osób studiujących w zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia – w szczególności należy poruszyć temat ankiety, udziału w spotkaniu i komunikowania ewentualnych problemów odpowiednim władzom jednostki)
- największe wady i zalety Uniwersytetu/Wydziału/kierunku studiów
- jakie było ich najbardziej pozytywne i najbardziej negatywne doświadczenie związane ze studiami w trakcie minionego roku?

W praktyce na kierunku prawo w ciągu roku odbywają się 3-4 spotkania związane z jakością kształcenia. Tytułem przykładu można wskazać, że podczas spotkania, które odbyło się w styczniu 2025 r. poruszone zostały kwestie związane z jakością kształcenia w kontekście doskonalenia programu studiów na kierunku prawo. Poruszone zostały także inne, ważne z punktu widzenia osób studiujących tematy.

Bardzo ważnym aspektem związanym z wpływem interesariuszy wewnętrznych na doskonalenie i zmianę programu studiów na kierunku prawo jest **stały kontakt z osobami studiującymi** na Wydziale,

który odbywa się poprzez przedstawicieli Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego WPIA UŚ. Należy podkreślić, że dykcja kierunku prawo w sposób stały współpracuje z Samorządem Studenckim na tym polu. Doskonałym przykładem tej współpracy jest przeprowadzenie przez WRRS WPIA **ankiety dotyczącej kształcenia na kierunku prawo**. W ankiecie wzięło udział 200 osób studiujących reprezentujących wszystkie grupy studentów. Na tej podstawie sporządzona została *Jednolita opinia studentek i studentów kierunku Prawo prowadzonym w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym* i przedłożona dyrektorowi kierunku prawo 30 września 2024 r. (**PKA_PRzałącznik9 oraz PKA_PRzałącznik10**). Z opinii wynika, że program kształcenia cieszy się uznaniem wśród osób studiujących za solidne postawy teoretyczne, które stanowią fundament wiedzy prawniczej. Osoby studiujące uważają również, że wydział cieszy się najwyższą jakością kształcenia oraz najlepszym podejściem do osób studiujących. W ankiecie wskazywano m.in., że większy nacisk położyć należy na ćwiczenia i zajęcia praktyczne, wprowadzenie możliwości wyboru modułów spośród zamkniętej grupy modułów obowiązkowych, wprowadzenie modułu dotyczącego nowych technologii, konieczność wprowadzenia modułu *prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne*, modułu z zakresu ustnej argumentacji i retoryki, a także w zakresie obowiązujących wówczas modułów takich jak *Historia ustroju Polski* (postulowano jego likwidację lub zmianę sposobu nauczania), *Ustroju organów ochrony prawnej* (wskazywano, że powiela treści z innych przedmiotów i jest zbyt trudny na semestrze 02), likwidacja modułu *Etyka zawodów prawniczych*, likwidacja modułu *Nauka o polityce*, moduł *Kryminalistyka* powinien być modułem wybieralnym. Biorąc pod uwagę opinię wyrażoną przez Samorząd Studencki, zarówno dykcja kierunku, jak i zespół powołany do spraw zmian w programie studiów na kierunku prawo, po szczegółowym rozważeniu głosu także innych interesariuszy postanowił: aby w nowym programie studiów na kierunku prawo moduły prowadzone były co do zasady w wymiarze 30 h, wprowadzona została oferta tzw. stałych koszyków modułów obieralnych w ramach których osoba studiująca ma możliwość wyboru jednego z kilku oferowanych modułów, na semestrze 02 wprowadzony został moduł obieralny „Cyfrowy świat”, w ramach jednego ze stałych koszyków (na semestrze 09) wprowadzony został moduł *Prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne*, na semestrze 01 wprowadzony został nowy moduł *Terminologia łacińska z elementami retoryki*, moduł *Historia ustroju Polski* został zastąpiony obieralnym modułem *Ewolucja ustrojów państwowych* którego treść została zmodyfikowana i zredefiniowana, *Ustrój organów ochrony prawnej* oraz *Etyka zawodów prawniczych* został zastąpiony obieralnym modułem *Organy ochrony prawa i zawody prawnicze*, który oferowany jest w ramach koszyka 1 w semestrze 04, moduł *Nauka o polityce* został zlikwidowany, moduł *Kryminalistyka* z kolei stał się modułem obieralnym. Jednoznacznie więc można wskazać, iż wpływ interesariuszy wewnętrznych, a przede wszystkim studentów na zmianę programu studiów na kierunku prawo był znaczący, a ich głos został uwzględniony.

W zakresie współpracy z **interesariuszami wewnętrznymi** co najmniej raz w roku akademickim DKS zaprasza wszystkich pracowników realizujących zajęcia dydaktyczne na danym kierunku studiów na spotkanie poświęcone jakości prowadzonego kształcenia. Podczas spotkania dyskutowane są wszystkie sprawy istotne dla kształcenia na danym kierunku studiów, w szczególności określone w załączniku nr 2 Procedury SZJK dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział. Także w tym przypadku określony jest zestaw tematów do poruszenia, aby uzyskać jak najwięcej informacji z zakresu wszechstronnie rozumianego monitorowania jakości kształcenia (Poniższe pytania należy potraktować jako przykładowe. Osoba prowadząca spotkanie powinna zdecydować o czym i w jaki sposób rozmawiać z osobami prowadzącymi zajęcia, aby uzyskać maksimum informacji przydatnych z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia.)

Organizacja kształcenia:

- program studiów i efekty uczenia się: (Czy efekty uczenia się kierunku są dobrze sformułowane? Czy efekty uczenia się prowadzonych modułów są dobrze sformułowane? Czy rodzaj zajęć, liczba godzin i liczba punktów ECTS przewidzianych dla zajęć w opisie modułu, które prowadzą pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia przez studentów?)

Czy prowadzony moduł zajęć jest przewidziany we właściwym semestrze? Czy osoby studiujące, w momencie, gdy rozpoczynają zajęcia z danego modułu, posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne konieczne, by uczęszczać na dane zajęcia? Czy moduły zajęć nie pokrywają się treściami? Czy przewidziana w opisie modułu forma weryfikacji efektów uczenia się pozwala na jej przeprowadzenie w odpowiedni sposób? Czy należałoby wprowadzić jakieś nowe moduły zajęć? Czy jest coś, na co osoby studiujące szczególnie się skarżą? Czy dostrzegają jakieś inne problemy?)

- organizacja kształcenia (Czy harmonogram zajęć jest odpowiedni? Czy liczebność grup zajęciowych jest właściwa?)
- dobre praktyki w kształceniu (Co szczególnie dobrze działa lub pozytywnie wyróżnia kierunek?)

Warunki realizacji kształcenia:

- infrastruktura i zasoby dydaktyczne: (Czy warunki lokalowe są odpowiednie? Czy nie brakuje sprzętu/wyposażenia koniecznego do prowadzenia zajęć? Czy jest dość miejsca w salach? Czy liczba stanowisk w laboratoriach/pracowniach jest wystarczająca? Co można by poprawić? Jakże powinny być priorytety w zakresie infrastruktury?);
- zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne: (Czy pozycje literatury przewidziane w sylabusach zajęć są dostępne w bibliotece wydziałowej/uczelnianej? Czy są nowe pozycje literatury, których zakup byłby istotny dla właściwej realizacji kształcenia? Co można by poprawić?)

Inne sprawy:

- funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału (Czy WSZJK działa właściwie? Czy potrzebne są jakieś zmiany?)
- inne problemy/postulaty zmian w prowadzonym kształceniu.

Ostatnie takie spotkanie w odniesieniu do kierunku prawo odbyło się 15 kwietnia 2025 r. Tytułem przykładu można wskazać, że w toku spotkania zgłoszony został postulat wprowadzenia ćwiczeń z modułu *Ochrona własności intelektualnej* i został on uwzględniony w programie studiów obowiązującym osoby rozpoczynające studia od roku akademickiego 2025/2026. W aspekcie współpracy z interesariuszami wewnętrznymi szczególne ma współpraca z osobami studiującymi i Samorządem Studenckim. Wskazać w tym miejscu należy na przykład ankiety i opinii studenckiej dotyczącej programu studiów obowiązującego na kierunku prawo dla osób rozpoczynających studia przed rokiem 2025/2026. Dyrekcja kierunku, a także zespół do spraw modyfikacji programu szeroko wykorzystuje głosy interesariuszy wewnętrznych, czego najlepszym dowodem jest kształt programu studiów obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026.

Konsultacje z **podmiotami zewnętrznymi** służą natomiast gromadzeniu informacji użytecznych dla zapewniania jakości kształcenia, a w szczególności informacji na temat potrzeb rynku pracy, sytuacji zawodowej absolwentów oraz uwag interesariuszy zewnętrznych. Interesariusze zewnętrzni mają wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów poprzez zgłaszanie swoich uwag i sugestii w trakcie spotkań organizowanych w ramach **Rady Ekspertkiej** bądź indywidualnych spotkań z przedstawicielami Wydziału. Rezultatem tych spotkań są zmiany dokonane w programie kształcenia na kierunku prawo od roku akademickiego 2025/2026.

Ponadto kontakty z pracodawcami i rozpoznanie rynku pracy dla potrzeb ukształtowania programu studiów prawniczych realizowane są również za pośrednictwem pracowników badawczo-dydaktycznych, sprawujących funkcje w zakresie praktyki prawniczej i administracyjnej.

Szczególną grupą interesariuszy zewnętrznych są praktykodawcy, których opinie są na bieżąco monitorowane za pomocą raportu z przebiegu praktyk zawodowych zawierającego opinię odnośnie pracy osoby studiującej. Ankieta zawiera m.in. pytania mocnych stron prezentowanych przez osobę studiującą podczas wykonywanych zadań, a także obszarów do rozwoju dot. wykonywanych zadań w toku praktyki. Praktykodawca może także wskazać kompetencje, które osoba studiująca powinien jeszcze udoskonalać. Informacje pozyskiwane w ten sposób są przedmiotem dyskusji opiekunów praktyk i dyrekcji kierunku, a także są brane pod uwagę podczas modyfikacji programów kształcenia.

Podmiotami konsultacyjnymi zewnętrznymi w stosunku do Wydziału są: **Biuro Karier UŚ**, które podejmuje działania **organizując szkolenia, staże, spotkania z pracodawcami, a także** prowadzi i aktualizuje **bazę dostępności praktyk**. Podmiotami o takim charakterze są nadto **instytucje i organy administracji publicznej** reprezentowane w RE.

Tytułem przykładu można wspomnieć, że **interesariusze zewnętrzni** zrzeszeni w Radzie Ekspertkiej szeroko konsultowali program kształcenia na kierunku prawo obowiązujący od roku 2025/2026. Podczas posiedzenia Rady Ekspertkiej 26 maja 2025 r. dyskutowano na temat umiejętności potrzebnych przy wykonywaniu zawodu prawnika, zwracając uwagę na umiejętności retoryczne. Ponadto eksperci zwrócili uwagę na konieczność wprowadzenia modułów rozszerzających kształcenie w zakresie procedury cywilnej. W rezultacie w programie studiów znalazł się moduł *Terminologia łacińska z elementami retoryki*, a także w ramach koszyków modułów wybieralnych *Postępowanie cywilne egzekucyjne*, a także *Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne*.

Biorąc pod uwagę powyższe podkreślić należy, że program studiów jest dostosowywany do oczekiwań interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Prowadzony na Wydziale Prawa i Administracji UŚ kierunek studiów prawo został oceniony przez Polską (wówczas Państwową) Komisję Akredytacyjną w roku 2017. Od tego czasu zmianie uległa zarówno warstwa normatywna, jak i organizacyjna Wydziału, związana z nowelizacją ustawy Prawo o nauce i szkolnictwie wyższym oraz przebudową systemu szkolnictwa wyższego.

Należy wskazać, że w ramach Uniwersytetu prowadzonych jest szereg działań o charakterze ewaluacyjnym, które mają charakter wewnątrzuniwersytecki, jednak są równocześnie zewnętrzne względem samego kierunku studiów. Przykładem mogą być wspomniane powyżej wydziałowy i uniwersytecki raport jakości kształcenia – szczególnie ten pierwszy jest cennym źródłem refleksji na temat kierunku, poddawany jest on więc dogłębnej analizie przez dyрекcję kierunku oraz radę dydaktyczną.

Co istotne, Uniwersytet podejmuje również szereg działań o charakterze ewaluacyjnym, które mają odpowiadać na aktualne potrzeby i zmiany. Przykładem może być sposób wprowadzania Nowej Koncepcji Studiów, gdzie przed wprowadzeniem zmian zostały przeprowadzone bardzo szerokie konsultacje, obejmujące badania licznych grup interesariuszy.

Niezwykle cenne są opinie i zalecenia formułowane przez interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, członków Rady Ekspertkiej), które wskazują na ciągłe potrzeby aktualizowania programu z punktu widzenia przyszłego pracodawcy, poszukującego pracownika o określonym profilu. Podkreślić należy, że wnioski wypływające z systematycznej i wieloaspektowej oceny programu studiów dokonywanej przy okazji corocznej oceny kształcenia na kierunku są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu.

Uchwała Prezydium PKA w sprawie oceny programowej dla kierunku prawo, która poprzedziła bieżącą ocenę, nie wskazała zaleceń odnoszących się do kryterium 10.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Dobre praktyki:

- Dobrą praktyką w zakresie monitorowania jakości kształcenia jest system ewaluacji zajęć dydaktycznych przyjęty w Uniwersytecie Śląskim. Od roku akademickiego 2021/2022 studentki i studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat wszystkich zajęć, w których biorą udział. W kwestionariuszu ankiety elektronicznej przewidziano miejsca na własne komentarze osób studiujących, które mogą wyrazić zarówno krytyczne, jak i pozytywne opinie na temat prowadzonych zajęć. Równolegle – co należy mocno podkreślić – prowadzi się badanie opinii nauczycieli akademickich o zajęciach realizowanych w poszczególnych grupach i jakości tej współpracy ze studentkami i studentami w ramach zajęć. Zestawienie opinii osób studiujących i nauczycieli/nauczycieli daje dyrektorowi kierunku pełniejszy kontekst wyników ewaluacji zajęć dydaktycznych. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych podlega doskonaleniu (np. w roku 2024/2025 wprowadzono nowy, przejrzysty sposób prezentowania jej wyników).
- Dobrą praktyką jest wielopoziomowa ewaluacja zajęć dydaktycznych przez studenckie ankiety i hospitacje zajęć. Ankiety od roku akademickiego 2022/2023 są dwustronne – osoby prowadzące zajęcia, podobnie jak studentki i studenci, mają możliwość wypowiedzenia się na temat pracy danej grupy. Ta wielopoziomowa ewaluacja zajęć dydaktycznych pozwala w sposób bezstronny sprawdzić jakość kształcenia.
- Dobrą praktyką jest sporządzanie notatek i protokołów ze spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi (Rada Ekspertka); sporządzana w ten sposób dokumentacja może zostać w dowolnym momencie, w zależności od potrzeb poddana analizie.
- Dobrą praktyką jest stała i permanentna współpraca z osobami studiującymi i Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego WPiA UŚ w zakresie doskonalenia i zmiany programu studiów. Przykładem dobrej praktyki jest sporządzenie ankiety studenckiej uwzględnionej przy modyfikacji programu studiów obowiązującej rozpoczynających studia od roku akademickiego 2025/2026.
- Dobrą praktyką jest opracowanie nowego programu studiów na kierunku prawo, które odbyło się z uwzględnieniem standardów projektowania uniwersalnego (udział osób odpowiedzialnych za przygotowanie propozycji programu w cyklu szkoleń i warsztatów w ramach projektu Uniwers-US).
- Dobrą praktyką jest uwzględnienie doświadczenia zdobytego przy okazji współpracy w ramach sojuszu T4E oraz projektów edukacyjnych (m.in. Cross-disciplinary Academic Offer) w zakresie

innowacji dydaktycznych i osiągnięć nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym narzędzi i technik kształcenia na odległość.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1. Silna marka i tradycja – ponad 60 lat historii, stabilna pozycja w regionie, wysoka rozpoznawalność w rankingach. 2. Nowoczesny program od 2025/2026 – elastyczne koszyki modułów (ścieżki cywilistyczna, karna, biznesowa), moduły rozwijające kompetencje miękkie i interdyscyplinarne. 3. Renoma naukowa kadry – liczne publikacje, komentarze, systemy prawa, aktywność grantowa i profesjonalna (praktyka prawnicza); ugruntowana, wysoka pozycja w badaniach prawa prywatnego międzynarodowego i sądownictwa. 4. Ścisłe powiązanie dydaktyki z badaniami naukowymi – udział studentów i doktorantów w projektach, wspólne publikacje i konferencje. 5. Aktywne środowisko studenckie – ELSA Katowice, koła naukowe, Klinika Prawa; stała i intensywna współpraca Kolegium Wydziału z Samorządem Studenckim; sukcesy w moot courts, konkursach i debatach o zasięgu ogólnopolskim. 6. Nowoczesna infrastruktura – modernizowana Biblioteka Prawnicza, bogate zasoby baz danych, rozwijane przestrzenie wspólne.	Słabe strony 1. Wysoki współczynnik SSR – efekt dużego zainteresowania kierunkiem, co wymaga dalszego wzmacniania indywidualizacji kształcenia. 2. Kwestia zastępowalności pokoleń w kadrze – wyzwanie związane z naturalnym cyklem rozwoju i potrzebą dalszego wspierania młodszych badaczy i dydaktyków. 3. Zróżnicowany poziom zaangażowania kadry w działalność Wydziału – wynikający z konieczności łączenia pracy naukowej, dydaktycznej i praktyki prawniczej; równocześnie zapewnia to komplementarność doświadczeń w procesie kształcenia. 4. Scentralizowana promocja sukcesów absolwentów – potencjał wizerunkowy kierunku prawo nie jest jeszcze w pełni wykorzystywany w działaniach rekrutacyjnych i marketingowych prowadzonych w skali ogólnouczelnianej. 5. Ograniczona liczba wyspecjalizowanych centrów badawczych – WPIA UŚ rozwija własne nisze (prawo prywatne międzynarodowe, sądownictwo, prawo pracy), ale w tej płaszczyźnie jest znacząca przestrzeń do rozwoju.
Czynniki zewnętrzne	Szanse 1. Rosnące zapotrzebowanie na nowe specjalizacje prawnicze – prawo nowych technologii, cyberbezpieczeństwo, prawo energetyczne i klimatyczne. 2. Transformacja regionu i GZM – generująca zapotrzebowanie na	Zagrożenia 1. Silna konkurencja w skali krajowej i regionalnej – zwłaszcza ze strony dużych i średnich wydziałów prawa w Polsce, a w regionie: uczelni niepublicznych.

	ekspertów prawa gospodarczego, pracy i administracyjnego. 3. Prestiżowe inicjatywy i sieci – Katowice Europejskim Miastem Nauki 2024, Transform4Europe, Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia. 4. Silne powiązania z otoczeniem prawniczym i biznesowym – współpraca z sądami, kancelariami, samorządami zawodowymi, instytucjami publicznymi. 5. Możliwości umiędzynarodowienia – rozwój programów LL.M., wymian Erasmus+, wspólne badania i projekty dydaktyczne. 6. Potencjał środowiska studencko-absolwenckiego – ambasadorzy kierunku, aktywna sieć absolwentów (widoczna w zaangażowaniu m.in. w mediach społecznościowych WPiA).	2. Spadek zainteresowania studiami humanistycznymi i społecznymi – trend demograficzny i rynkowy. 3. Częste zmiany w regulacjach zawodów prawniczych i aplikacji – wymagające ciągłego dostosowywania programu, ale także zniechęcające do podejmowania studiów na kierunku prawo. 4. Automatyzacja usług prawniczych – AI i digitalizacja zmieniają profil wymaganych kompetencji i utrudniają przewidzenie przyszłości zawodów prawniczych. 5. Ograniczone finansowanie w szkolnictwie wyższym – mogące spowalniać inwestycje w infrastrukturę i rozwój kadry.
--	--	--

Mocne strony

- **Silna marka i tradycja**
- Kierunek prawo na WPiA UŚ działa nieprzerwanie od ponad 60 lat, co czyni go jednym z filarów prawniczej edukacji w Polsce południowej. Stabilna pozycja w regionie i regularna obecność w rankingach krajowych potwierdzają jego prestiż i rozpoznawalność. Ta tradycja przekłada się na silne więzi z absolwentami, którzy odgrywają ważną rolę w środowisku prawniczym i gospodarczym.
- **Nowoczesny program od 2025/2026**
- Nowy program studiów na kierunku prawo opiera się na elastycznych koszykach modułów, które umożliwiają budowanie ścieżek: cywilistycznej, karnej i biznesowej. Program kładzie nacisk na rozwój kompetencji miękkich i interdyscyplinarnych, odpowiadając na zmieniające się potrzeby rynku. Został zaprojektowany tak, aby przyciągał nie tylko osoby planujące tradycyjne zawody prawnicze, lecz także kandydatów z innych kierunków, traktujących tytuł magistra prawa jako uzupełnienie studiów i wzmocnienie pozycji zawodowej w biznesie, administracji czy sektorze nowych technologii.
- **Renoma naukowa kadry**
- Wykładowcy WPiA są autorami licznych publikacji, komentarzy i systemów prawa, aktywnie uczestniczą w grantach badawczych i projektach międzynarodowych. Wielu z nich łączy działalność naukową z praktyką zawodową, co sprawia, że dydaktyka oparta jest na realnym doświadczeniu. Szczególnie silna jest pozycja Wydziału w badaniach prawa prywatnego międzynarodowego, sądownictwa i prawa pracy – obszarach, które budują jego specjalistyczną rozpoznawalność.
- **Ścisłe powiązanie dydaktyki z badaniami naukowymi**
- Program studiów jest stale aktualizowany w oparciu o wyniki badań prowadzonych przez kadrę, co gwarantuje aktualność przekazywanej wiedzy. Studenci mają możliwość

współuczestniczenia w projektach badawczych, konferencjach i publikacjach, co wzmacnia ich kompetencje analityczne i badawcze.

- **Aktywne środowisko studenckie**
- Na WPIA UŚ działają dynamicznie organizacje, takie jak ELSA Katowice i liczne koła naukowe, które angażują studentów w działalność naukową i społeczną. Samorząd Studencki aktywnie współpracuje z władzami Wydziału, wspierając koła naukowe m.in. we współorganizacji wydarzeń o charakterze naukowym. Studenci odnoszą sukcesy w ogólnopolskich i międzynarodowych turniejach *moot courts*, konkursach i debatach, co przekłada się na widoczność i prestiż Wydziału w środowisku akademickim.
- **Nowoczesna infrastruktura**
- Inwestycje infrastrukturalne podnoszą komfort studiowania i stanowią element przewagi konkurencyjnej w regionie. Modernizowana Biblioteka Prawnicza stanie się przestrzenią sprzyjającą różnym stylom pracy – od indywidualnej nauki w strefach ciszy po pracę zespołową w nowoczesnych przestrzeniach wspólnych. Studenci i kadra mają dostęp do szerokiego wachlarza baz danych prawniczych oraz narzędzi cyfrowych wspierających dydaktykę.

Słabe strony

- **Wysoki współczynnik SSR**
Duże zainteresowanie studiami prawniczymi na WPIA UŚ skutkuje wysokim stosunkiem liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich. Jest to wyzwanie dla indywidualizacji kształcenia i wprowadzania innowacyjnych form dydaktycznych. Jednocześnie popularność kierunku świadczy o jego prestiżu i atrakcyjności w oczach kandydatów.
- **Kwestia zastępowalności pokoleń w kadrze**
Cykl rozwoju naukowego sprawia, że część kadry osiąga stabilną pozycję zawodową i następnie przechodzi na emeryturę, zanim młodszy pracownicy zdążą uzyskać pełną samodzielność naukową. Stanowi to wyzwanie organizacyjne. Wsparcie i systematyczny rozwój młodej kadry pozwolą zachować ciągłość oraz różnorodność kompetencji, a kwestie związane ze strukturą wieku i sukcesją pokoleniową są już elementem planowania strategicznego władz Wydziału.
- **Zróżnicowany poziom zaangażowania kadry w działalność Wydziału**
Część pracowników łączy pracę naukową i dydaktyczną z intensywną praktyką prawniczą, co wpływa na ich dostępność w niektórych obszarach. Z jednej strony stanowi to ograniczenie, z drugiej – daje studentom dostęp do wiedzy i doświadczeń praktyków. Taka komplementarność profili kadry może być atutem, jeśli zostanie w pełni wykorzystana.
- **Scentralizowana promocja sukcesów absolwentów**
Osiągnięcia absolwentów, choć liczne, nie są w pełni eksponowane w działaniach promocyjnych i rekrutacyjnych na poziomie ogólnouczelnianym. Stanowi to przestrzeń do wzmocnienia wizerunku kierunku i lepszego wykorzystania potencjału środowiska absolwenckiego. Rozbudowanie strategii komunikacyjnej może przełożyć się na większą rozpoznawalność WPIA.
- **Ograniczona liczba wyspecjalizowanych centrów badawczych**
WPIA UŚ posiada silne nisze badawcze, m.in. w zakresie prawa prywatnego międzynarodowego, sądownictwa czy prawa pracy. Skala instytucjonalna tych działań jest jednak mniejsza niż w niektórych ośrodkach akademickich. To tworzy przestrzeń do dalszej formalizacji i rozwijania wyspecjalizowanych jednostek badawczych.

Szanse

- **Rosnące zapotrzebowanie na nowe specjalizacje prawnicze**
- Prawo nowych technologii, cyberbezpieczeństwo, prawo energetyczne i klimatyczne stają się obszarami o rosnącym znaczeniu w Polsce. Kierunek prawo na WPiA UŚ ma możliwość wzbogacenia programu studiów o te dziedziny, co przyciągnie kandydatów zainteresowanych nowoczesnymi ścieżkami kariery. Rozwój takich specjalizacji pozwoli Wydziałowi odróżnić się od uczelni, które wciąż koncentrują się głównie na klasycznych gałęziach prawa.
- **Transformacja regionu i GZM**
- Śląsk i Metropolia GZM przechodzą dynamiczną transformację gospodarczą i społeczną, co generuje zapotrzebowanie na ekspertów prawa gospodarczego, pracy i administracyjnego. WPiA UŚ, jako największy ośrodek prawniczy w regionie, ma naturalną pozycję, aby odpowiadać na te potrzeby i dostarczać kadry dla sektora publicznego i prywatnego. To szansa na wzmocnienie roli społecznej i gospodarczej Wydziału w skali regionalnej i krajowej.
- **Prestiżowe inicjatywy i sieci**
- Udział w projektach takich jak Katowice Europejskie Miasto Nauki 2024, Transform4Europe czy Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia zwiększa rozpoznawalność Wydziału i otwiera drogę do nowych partnerstw. Dzięki nim WPiA zyskuje szansę na rozwijanie wspólnych projektów dydaktycznych i badawczych z innymi uczelniami w Polsce i Europie. Włączenie się w prestiżowe inicjatywy buduje pozycję Wydziału jako aktywnego i nowoczesnego ośrodka.
- **Silne powiązania z otoczeniem prawniczym i biznesowym**
- Wydział współpracuje z sądami, kancelariami, samorządami zawodowymi i instytucjami publicznymi, co nadaje dydaktyce praktyczny charakter. Partnerstwa te pozwalają studentom zdobywać doświadczenie zawodowe jeszcze w trakcie studiów, a pracodawcom – pozyskiwać dobrze przygotowanych absolwentów. To ważny atut na tle ośrodków, w których więź z praktyką prawniczą jest słabsza.
- **Możliwości umiędzynarodowienia**
- Rozwój programów LL.M., intensyfikacja wymian Erasmus+ i realizacja wspólnych badań z zagranicznymi partnerami pozwalają na przyciąganie studentów z innych krajów. Wydział ma szansę zbudować markę międzynarodową, co wzmocni jego pozycję także w rekrutacji krajowej. Umiędzynarodowienie zwiększa również atrakcyjność absolwentów na rynku pracy.
- **Potencjał środowiska studencko-absolwenckiego**
- Sieć aktywnych absolwentów i ambasadorów kierunku jest ważnym narzędziem w promocji i budowaniu marki WPiA. Ich zaangażowanie w wydarzenia, inicjatywy społeczne czy aktywność w mediach społecznościowych wzmacnia wizerunek Wydziału jako otwartego i nowoczesnego. W dłuższej perspektywie może to przełożyć się na jeszcze silniejsze przywiązanie do Alma Mater i pozyskiwanie wsparcia od absolwentów w różnych formach.

Zagrożenia

- **Silna konkurencja w skali krajowej i regionalnej**
- Rywalizacja o kandydatów i pozycję na rynku edukacyjnym jest coraz większa, zarówno wśród dużych wydziałów prawa w Polsce, jak i w regionie, gdzie aktywne są uczelnie niepubliczne. Konkurenci inwestują w promocję i specjalizacje, co wymusza stałe podnoszenie atrakcyjności oferty WPiA. Wydział musi konsekwentnie budować swoją unikalną tożsamość, aby utrzymać przewagę.

- **Spadek zainteresowania studiami humanistycznymi i społecznymi**
- Trend demograficzny i rynkowy sprawia, że kandydaci coraz częściej wybierają kierunki techniczne i ścisłe. Może to prowadzić do stopniowego zmniejszania liczby chętnych na studia prawnicze. To zewnętrzne zagrożenie można równoważyć, eksponując praktyczne i interdyscyplinarne aspekty studiów prawniczych.
- **Częste zmiany w regulacjach zawodów prawniczych i aplikacji**
- Dynamicznie zmieniające się przepisy dotyczące dostępu do aplikacji prawniczych i innych zawodów prawniczych wprowadzają element niepewności wśród kandydatów. Konieczne jest stałe dostosowywanie programu kształcenia, co wymaga dużej elastyczności organizacyjnej. Niekiedy zmiany te mogą zniechęcać część osób do wyboru prawa jako kierunku studiów.
- **Automatyzacja usług prawniczych**
- Rozwój sztucznej inteligencji, legal tech i cyfrowych narzędzi do obsługi prawa stopniowo zmienia profil kompetencji wymaganych od absolwentów. Tradycyjne zadania prawnika są coraz częściej wspierane lub zastępowane przez technologie. To zjawisko wymaga odpowiedniego dostosowania dydaktyki, ale jednocześnie stwarza okazję do rozwoju nowych specjalizacji.
- **Ograniczone finansowanie w szkolnictwie wyższym**
- Niższe nakłady publiczne mogą wpływać na tempo rozwoju infrastruktury dydaktycznej, IT czy wsparcia dla badań. To zagrożenie dotyka większości uczelni w kraju i wymaga aktywnego pozyskiwania środków z grantów, partnerstw oraz projektów zewnętrznych. Stabilne źródła finansowania są warunkiem utrzymania konkurencyjności WPiA.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Katowice, dnia 10.10.2025

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku^[1]

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I				
	II				
	III				
	IV				
II stopnia	I				
	II				
jednolite studia magisterskie	I	261	278	288	374
	II	211	239	209	264
	III	215	247	191	147
	IV	218	190	185	156
	V	215	211	230	223
	VI	-	-	-	-
Razem:		1120	1165	1103	1164

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

^[1] Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	...				
	...				
	...				
II stopnia	...				
	...				
	...				
jednolite studia magisterskie	2022/2023	261	212	298	150
	2023/2024	262	206	353	113
	2024/2025	256	211	359	178
Razem:		779	629	1010	441

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)^[1]

^[1] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

**STUDIA STACJONARNE PRAWA - PROGRAM STUDIÓW OBOWIĄZUJĄCY STUDENTÓW
RZPOCZYNAJĄCYCH STUDIA OD ROKU AKAD. 2025/26**

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów / 300 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[1]	2970 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	172 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	276 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	94 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	7 punktów ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ^[2]	120 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ 330 h
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ -

**STUDIA STACJONARNE PRAWA - PROGRAM STUDIÓW OBOWIĄZUJĄCY STUDENTÓW
KONTYNUUJĄCYCH STUDIA W ROKU AKAD. 2025/26**

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów / 300 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[3]	2975 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	172 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	288 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	18 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	93 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4 punkty ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ^[4]	75 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ 270 godzin
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ -

**STUDIA NIESTACJONARNE PRAWA - PROGRAM STUDIÓW OBOWIĄZUJĄCY STUDENTÓW
RZPOCZYNAJĄCYCH STUDIA OD ROKU AKAD. 2025/26**

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów / 300 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[5]	1742 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	92 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	276 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	94 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	7 punktów ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ^[6]	120 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ -
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ 212 h

**STUDIA NIESTACJONARNE PRAWA - PROGRAM STUDIÓW OBOWIĄZUJĄCY STUDENTÓW
KONTYNUUJĄCYCH STUDIA W ROKU AKAD. 2025/26**

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów / 300 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[7]	1787 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	92 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	288 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	24 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	90 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4 punktów ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ^[8]	75 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ 200 godzin
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ -

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów^[1]

[1] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Zajęcia związane z prowadzoną na uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne, według siatki obowiązującej na studiach stacjonarnych od roku akademickim 2025/2026

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Logika dla prawników	wykład+ ćwiczenia	60	7
Prawo rzymskie	wykład+ ćwiczenia	60	7
Technologia łacińska z elementami retoryki	wykład+ ćwiczenia	30	4
Wstęp do prawoznawstwa	wykład+ ćwiczenia	60	7
Historia prawa	wykład+ ćwiczenia	60	6
Moduł do wyboru (Doktryny polityczne lub prawne lub Ewolucja ustrojów państwowych)	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo cywilne cz. ogólna	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo konstytucyjne cz. I	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo administracyjne cz. I	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo cywilne-cz. zobowiązania-cz.1	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo karne cz. I	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo konstytucyjne cz. II	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo międzynarodowe publiczne	wykład+ ćwiczenia	60	6
Koszyk 1 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	30	4
Prawo administracyjne cz. II	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo cywilne-cz.zobowiązania-cz.2	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo karne cz. II	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo Unii Europejskiej	wykład+ ćwiczenia	60	5
Wykład monograficzny 1 **	wykład	30	3
Postępowanie administracyjne	wykład+ ćwiczenia	60	6

Postępowanie karne cz. I	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo cywilne- cz. rzeczowa	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo pracy- cz. I	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo samorządu terytorialnego	wykład+ ćwiczenia	60	5
Konwersatorium 1**	ćwiczenia	30	3
Postępowanie karne cz. II	wykład+ ćwiczenia	60	5
Postępowanie sądowo-administracyjne	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo cywilne- cz. rodzinna i spadkowa	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo pracy- cz. II	wykład+ ćwiczenia	60	5
Publiczne prawo gospodarcze	wykład+ ćwiczenia	60	6
Finanse i prawo finansowe	wykład+ ćwiczenia	60	5
Ochrona własności intelektualnej	wykład+ ćwiczenia	45	4
Postępowanie cywilne cz. I	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo handlowe – cz. I	wykład+ ćwiczenia	60	5
Prawo ochrony środowiska	wykład+ ćwiczenia	45	4
Prawo prywatne międzynarodowe	wykład+ ćwiczenia	60	5
Seminarium cz. I	wykład+ ćwiczenia	30	2
Klinika prawa (moduł od wyboru)	warsztat	15	2
Koszyk 2 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	30	4
Postępowanie cywilne cz. II	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo handlowe – cz. II	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo podatkowe	wykład+ ćwiczenia	60	6
Prawo rolne	wykład+ ćwiczenia	45	4
Seminarium cz. II	seminarium	30	2
Konwersatorium 2 **	ćwiczenia	30	3
Konwersatorium do wyboru w j. obcym	ćwiczenia	30	3
Koszyk 3 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	30	4
Koszyk 4 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	30	4

Koszyk 5 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	30	4
Seminarium cz. III	seminarium	30	4
Teoria i filozofia prawa	wykład+ ćwiczenia	60	5
Wykład monograficzny 2 **	wykład	30	3
Koszyk 6(wykład do wyboru stała lista)*	wykład	30	4
Koszyk 7 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	30	4
Seminarium cz. IV	seminarium	30	12
Wykład monograficzny 3 **	wykład	30	3
Razem:		2790	273

- *Koszyk 1 osoba studiująca wybiera jeden moduł z czterech: 1. Fundusze i projekty UE, 2. Organy ochrony prawa i zawody prawnicze, 3. Prawa człowieka i systemy ich ochrony, 4. Prawo wykroczeń.
- *Koszyk 2 osoba studiująca wybiera jeden moduł z czterech: 1. Ochrona danych osobowych, 2. Prawo ubezpieczeń gospodarczych, 3. Ubezpieczenia społeczne, 4. Zamówienia publiczne.
- *Koszyk 3 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Kryminalistyka, 2. Postępowanie egzekucyjne cywilne 3. Prawo inwestycji budowlanych.
- *Koszyk 4 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Obrót i zarządzanie nieruchomościami, 2. Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne, 3. Prawo karne wykonawcze.
- *Koszyk 5 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Postępowanie nieprocesowe cywilne, 2. Prawo karne skarbowe, 3. Prawo spółdzielcze, fundacje, stowarzyszenia.
- *Koszyk 6 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Partnerstwo publiczno-prywatne, 2. Postępowanie w sprawach nieletnich, 3. Prawo ochrony zdrowia.
- *Koszyk 7 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Europejskie postępowanie sądowe, 2. Prawo konsumenckie, 3. Prawo rynku kapitałowego.
- ** Wykłady monograficzne i konwersatoria – osoba studiująca wybiera moduły z otwartej oferty, która jest corocznie modyfikowana.

Zajęcia związane z prowadzoną na uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne, według siatki obowiązującej na studiach niestacjonarnych od roku akademickim 2025/2026

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Logika dla prawników	wykład+ ćwiczenia	34	7
Prawo rzymskie	wykład+ ćwiczenia	34	7
Technologia łacińska z elementami retoryki	wykład+ ćwiczenia	20	4
Wstęp do prawoznawstwa	wykład+ ćwiczenia	34	7
Historia prawa	wykład+ ćwiczenia	34	6
Moduł do wyboru (Doktryny polityczne lub prawne lub Ewolucja ustrojów państwowych)	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo cywilne cz. ogólna	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo konstytucyjne cz. I	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo administracyjne cz. I	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo cywilne- cz. zobowiązania-cz.1	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo karne cz. I	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo konstytucyjne cz. II	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo międzynarodowe publiczne	wykład+ ćwiczenia	34	6
Koszyk 1 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	20	4
Prawo administracyjne cz. II	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo cywilne- cz. zobowiązania-cz.2	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo karne cz. II	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo Unii Europejskiej	wykład+ ćwiczenia	34	5
Wykład monograficzny 1 **	wykład	16	3
Postępowanie administracyjne	wykład+ ćwiczenia	34	6
Postępowanie karne cz. I	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo cywilne- cz. rzeczowa	wykład+ ćwiczenia	34	6

Prawo pracy- cz. I	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo samorządu terytorialnego	wykład+ ćwiczenia	34	5
Konwersatorium 1**	ćwiczenia	20	3
Postępowanie karne cz. II	wykład+ ćwiczenia	34	5
Postępowanie sądowo-administracyjne	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo cywilne- cz. rodzinna i spadkowa	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo pracy- cz. II	wykład+ ćwiczenia	34	5
Publiczne prawo gospodarcze	wykład+ ćwiczenia	34	6
Finanse i prawo finansowe	wykład+ ćwiczenia	34	5
Ochrona własności intelektualnej	wykład+ ćwiczenia	30	4
Postępowanie cywilne cz. I	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo handlowe – cz. I	wykład+ ćwiczenia	34	5
Prawo ochrony środowiska	wykład+ ćwiczenia	30	4
Prawo prywatne międzynarodowe	wykład+ ćwiczenia	34	5
Seminarium cz. I	wykład+ ćwiczenia	20	2
Klinika prawa (moduł od wyboru)	warsztat	10	2
Koszyk 2 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	20	4
Postępowanie cywilne cz. II	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo handlowe – cz. II	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo podatkowe	wykład+ ćwiczenia	34	6
Prawo rolne	wykład+ ćwiczenia	30	4
Seminarium cz. II	seminarium	20	2
Konwersatorium 2 **	ćwiczenia	20	3
Konwersatorium do wyboru w j. obcym	ćwiczenia	20	3
Koszyk 3 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	20	4
Koszyk 4 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	20	4
Koszyk 5 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	20	4

Seminarium cz. III	seminarium	20	4
Teoria i filozofia prawa	wykład+ ćwiczenia	34	5
Wykład monograficzny 2 **	wykład	16	3
Koszyk 6 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	20	4
Koszyk 7 (wykład do wyboru stała lista)*	wykład	20	4
Seminarium cz. IV	seminarium	20	12
Wykład monograficzny 3 **	wykład	16	3
Razem:		1604	276

- *Koszyk 1 osoba studiująca wybiera jeden moduł z czterech: 1. Fundusze i projekty UE, 2. Organy ochrony prawa i zawody prawnicze, 3. Prawa człowieka i systemy ich ochrony, 4. Prawo wykroczeń.
- *Koszyk 2 osoba studiująca wybiera jeden moduł z czterech: 1. Ochrona danych osobowych, 2. Prawo ubezpieczeń gospodarczych, 3. Ubezpieczenia społeczne, 4. Zamówienia publiczne.
- *Koszyk 3 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Kryminalistyka, 2. Postępowanie egzekucyjne cywilne 3. Prawo inwestycji budowlanych.
- *Koszyk 4 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Obrót i zarządzanie nieruchomościami, 2. Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne, 3. Prawo karne wykonawcze.
- *Koszyk 5 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Postępowanie nieprocesowe cywilne, 2. Prawo karne skarbowe, 3. Prawo spółdzielcze, fundacje, stowarzyszenia.
- *Koszyk 6 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Partnerstwo publiczno-prywatne, 2. Postępowanie w sprawach nieletnich, 3. Prawo ochrony zdrowia.
- *Koszyk 7 osoba studiująca wybiera jeden moduł z trzech: 1. Europejskie postępowanie sądowe, 2. Prawo konsumenckie, 3. Prawo rynku kapitałowego.
- ** Wykłady monograficzne i konwersatoria – osoba studiująca wybiera moduły z otwartej oferty, która jest corocznie modyfikowana.

Zajęcia związane z prowadzoną na uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne, według siatki kontynuowanej na studiach stacjonarnych w roku akademickim 2025/2026

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Filozofia	wykład	30	5
Historia ustroju Polski	wykład + ćwiczenia	60	5
Logika	wykład + ćwiczenia	60	5
Prawo konstytucyjne- cz.I	wykład + ćwiczenia	60	4
Prawo rzymskie	wykład + ćwiczenia	45	4
Terminologia łacińska dla prawników	ćwiczenia	15	2
Wstęp do prawoznawstwa- cz.I	wykład + ćwiczenia	45	3
Historia doktryn prawnych	wykład + ćwiczenia	45	4
Historia prawa	wykład + ćwiczenia	60	6
Prawo cywilne- część ogólna	wykład + ćwiczenia	60	5
Prawo konstytucyjne - cz.II	wykład + ćwiczenia	60	6
Ustrój organów ochrony prawnej	wykład + ćwiczenia	30	3
Wstęp do prawoznawstwa - cz.II	wykład + ćwiczenia	30	4
Etyka zawodów prawniczych	wykład	20	3
Prawo administracyjne - cz.I	wykład + ćwiczenia	30	5
Prawo cywilne - zobowiązania	wykład + ćwiczenia	60	8
Prawo karne – cz. I	wykład + ćwiczenia	60	5
Prawo międzynarodowe publiczne – cz. I	wykład + ćwiczenia	30	4
Wykład monograficzny	wykład	200	30
Prawo administracyjne - cz.II	wykład + ćwiczenia	60	7
Prawo cywilne- rzeczowe	wykład + ćwiczenia	60	6
Prawo karne – cz. II	wykład + ćwiczenia	60	7
Prawo międzynarodowe publiczne – cz. II	wykład + ćwiczenia	45	5
Nauka o polityce	wykład	30	3
Postępowanie administracyjne	wykład + ćwiczenia	60	5

Postępowanie karne - cz. I	wykład + ćwiczenia	60	3
Prawo cywilne- rodzinne i spadkowe	wykład + ćwiczenia	60	5
Prawo pracy – cz. I	wykład + ćwiczenia	30	3
Prawo Unii Europejskiej	wykład + ćwiczenia	60	5
Konwersatorium	ćwiczenia	100	15
Postępowanie karne - cz. II	wykład + ćwiczenia	60	7
Postępowanie sądowo-administracyjne	wykład + ćwiczenia	30	3
Prawo pracy – cz. II	wykład + ćwiczenia	60	5
Prawo samorządu terytorialnego	wykład + ćwiczenia	60	5
Publiczne prawo gospodarcze	wykład + ćwiczenia	60	4
Finanse i prawo finansowe	wykład + ćwiczenia	60	5
Postępowanie cywilne- cz. I	wykład + ćwiczenia	60	4
Prawo handlowe- cz. I	wykład + ćwiczenia	45	3
Prawo ochrony środowiska	wykład + ćwiczenia	60	4
Prawo prywatne międzynarodowe	wykład + ćwiczenia	60	5
Prawo rolne	wykład + ćwiczenia	45	3
Seminarium – cz. I	seminarium	30	3
Kryminalistyka	wykład	20	2
Ochrona własności intelektualnej	wykład	20	2
Postępowanie cywilne- cz. II	wykład + ćwiczenia	60	6
Prawo handlowe- cz. II	wykład + ćwiczenia	60	6
Prawo podatkowe	wykład + ćwiczenia	45	5
Seminarium – cz. II	seminarium	30	3
Europejskie postępowanie sądowe	wykład	30	3
Seminarium – cz. III	seminarium	30	5
Teoria i filozofia prawa	wykład + ćwiczenia	60	5
Interdyscyplinarne przedmioty do wyboru	ćwiczenia	80	16
Seminarium – cz. IV	seminarium	30	9
Razem:		2720	288

Zajęcia związane z prowadzoną na uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne, według siatki kontynuowanej na studiach niestacjonarnych w roku akademickim 2025/2026

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Historia ustroju Polski	wykład	30	8
Logika	wykład + ćwiczenia	44	9
Terminologia łacińska dla prawników	ćwiczenia	16	4
Wstęp do prawoznawstwa	wykład + ćwiczenia	44	9
Prawo rzymskie	wykład	30	7
Etyka zawodów prawniczych	wykład	10	2
Historia doktryn prawnych	wykład	20	4
Historia prawa	wykład	30	6
Prawo cywilne- część ogólna	wykład + ćwiczenia	34	5
Ustrój organów ochrony prawnej	wykład	20	4
Filozofia	wykład	20	5
Prawo administracyjne – cz.I	wykład + ćwiczenia	34	4
Prawo cywilne- zobowiązania- cz.I	wykład + ćwiczenia	34	5
Prawo karne- cz.I	wykład + ćwiczenia	34	5
Prawo konstytucyjne- cz.I	wykład + ćwiczenia	34	5
Prawo administracyjne – cz. II	wykład + ćwiczenia	34	6
Prawo cywilne- zobowiązania- cz.II	wykład + ćwiczenia	34	6
Prawo karne- cz.II	wykład + ćwiczenia	40	6
Prawo konstytucyjne- cz.II	wykład + ćwiczenia	34	6
Prawo międzynarodowe publiczne	wykład + ćwiczenia	34	6
Postępowanie administracyjne	wykład + ćwiczenia	34	7
Postępowanie karne- cz. I	wykład + ćwiczenia	34	4
Postępowanie sądowo- administracyjne	wykład + ćwiczenia	24	3
Prawo cywilne- rzeczowe	wykład + ćwiczenia	34	5
Prawo samorządu terytorialnego	wykład + ćwiczenia	34	6

Prawo Unii Europejskiej	wykład + ćwiczenia	34	5
Postępowanie karne- cz. II	Niestacjonarna	40	6
Prawo cywilne- rodzinne i spadkowe	wykład + ćwiczenia	34	4
Prawo handlowe	wykład + ćwiczenia	50	6
Prawo pracy	wykład + ćwiczenia	34	5
Publiczne prawo gospodarcze	wykład + ćwiczenia	34	5
Wykład monograficzny	wykład	144	36
Finanse i prawo finansowe	wykład + ćwiczenia	34	4
Kryminalistyka	wykład	20	2
Nauka o polityce	wykład	20	4
Postępowanie cywilne – cz. I	wykład + ćwiczenia	34	5
Prawo podatkowe	wykład + ćwiczenia	34	4
Prawo prywatne międzynarodowe	wykład + ćwiczenia	34	5
Prawo rolne	wykład + ćwiczenia	34	4
Warsztaty	warsztat	20	2
Europejskie postępowanie sądowe	wykład	20	2
Ochrona własności intelektualnej	wykład	20	2
Postępowanie cywilne – cz. II	wykład + ćwiczenia	34	4
Prawo ochrony środowiska	wykład + ćwiczenia	34	3
Seminarium- cz. I	seminarium	20	4
Teoria i filozofia prawa	wykład + ćwiczenia	34	3
Seminarium- cz. II	seminarium	20	8
Interdyscyplinarne przedmioty do wyboru	ćwiczenia	80	20
Seminarium – cz. III	seminarium	20	8
Razem:		1652	288

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych³

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
International Humanitarian Law of Armed Conflict	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	6
European (Tax) Law Principles	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	11
European Union Economic Law - Freedoms of Internal Market	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	3
Intellectual Property Strategies in Business	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	2
Fashion Law Strategies in Business	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	6
Insolvency and Restructuring Law	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	1
International Organizations: a Legal Approach	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	1
International Human Rights Law	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	10
Alternative Dispute Resolution (civil procedure)	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	17
Introduction into the Polish Civil Law	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	0

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Intellectual Property Strategies in Business	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	2
Animal Trade Law	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	0
Fiscal Sustainability: International Approach	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	24
Business Activity of Companies in the European Union	konwersatorium	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	2
Ethics & Justice in Commercial & Investment Arbitration	Wykład monograficzny	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	23
Cybersecurity with Elements of Open Source Intelligence	Wykład monograficzny	piąty, siódmy, dziewiąty	stacjonarna	angielski	7
International Organizations	konwersatorium	szósty, ósmy	stacjonarna	angielski	
Witness Testimony - Legal and Psychological Aspects	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Criminalistic Aspects of Protection of Works of Art	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Banking Law and Economic Crisis	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Forensic Science in Movies and TV series	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Law and Art	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Automated Justice and Governance	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Asylum and Migration Law	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Art and Cultural Property Law	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
The United Nations Convention on Contracts for the International Sale	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	

of Goods (CISG) - case study					
Individual Responsibility for International Crimes	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Public Funds as a Source of Financing of Political Parties	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Tax Law and Tax Policy in the Face of 21st Century Challenges	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Codifications and Judicial Practice of Private International Law	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Law & Economics - Case Study	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Artificial intelligence in Law and Forensics	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Constitutional Law of the European Union	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Forensic Examination of Handwriting (including the pathology of handwriting and the examination of painters' signatures)	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Diplomacy - Law and Practice	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Party Autonomy in International Private Law	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Polish Inheritance Law from Comparative Perspective	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Statutory Interpretation	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
International Currency Law	konwersatorium	letni	stacjonarna	angielski	
Impact of Social and Environmental Issues on International Business	Wykład monograficzny	letni	stacjonarna	angielski	

European Company Law	Wykład monograficzny	letni	stacjonarna	angielski	
Family and Succession in Private International Law	Wykład monograficzny	letni	stacjonarna	angielski	
Principles of Criminal and Civil Procedure: from Ancient Rome to the Era of Artificial Intelligence	Wykład monograficzny	letni	stacjonarna	angielski	

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).

Są to załączniki: **uzup-1-ST25, uzup-1-NST25, uzup-1-ST24, uzup-1-NST24**

2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena. Jest to załącznik **uzup-2-obsada**

3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów. Są to następujące załączniki:

uzup-3-plan1, uzup-3-plan2, uzup-3-plan3, uzup-3-plan4, uzup-3-plan5, uzup-3-plan1nst, uzup-3-plan1nst2, uzup-3-plan2nst, uzup-3-plan2nst2, uzup-3-plan3nst, uzup-3-plan3nst2, uzup-3-plan4nst, uzup-3-plan4nst2, uzup-3-plan5nst,

4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru. Jest to załącznik: **uzup-4-char**

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych. Charakterystyka znajduje się pod linkiem: <https://us.edu.pl/deklaracja-dostepnosci/dostepnosc-architektoniczna-katowice-ul-bankowa-11b>

6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru. Stanowi on załącznik **uzup-6-dyplomy**

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli

praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).

6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Załącznik nr 2

do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób

prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiając studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH